

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Katedra archeologie

**Vrcholně středověká a novověká keramika z města Rychnov nad
Kněžnou**

Diplomová práce

Autor: Bc. Lukáš Macháček

Studijní program: N7109 Archeologie

Studijní obor: Archeologie

Forma studia: prezenční

Vedoucí práce: Mgr. Pavel Drnovský, Ph.D.

Zadání diplomové práce

Autor:	Lukáš Macháček
Studium:	F20NP0037
Studijní program:	N7109 Archeologie
Studijní obor:	Archeologie
Název diplomové práce:	Vrcholně středověká a novověká keramika z města Rychnov nad Kněžnou
Název diplomové práce AJ:	Medieval and Modern Pottery from Town Rychnov nad Kněžnou

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Cílem diplomové práce je zpracování a vyhodnocení keramického materiálu z města Rychnova nad Kněžnou. Keramický materiál byl získán během několika archeologických výzkumů provedených na území města. Jedním z nich je například výzkum u synagogy z roku 2014. Další proběhlou akcí je stavba teplovodu v Komenského ulici z roku 2016 nebo výzkum v části rychnovského pivovaru v roce 2008. Nejnovější výzkum, zpracovaný v této práci, byl realizován na prostoru parkoviště Lidl roku 2019. Předmětem zpracování jsou především fragmenty kuchyňské, stolní a kamnářské keramiky. Sledovány jsou technologické, výrobní a morfologické vlastnosti keramických zlomků, které jsou následně řazeny do keramických tříd. Vyhodnocení nálezů přispěje k poznání historie města, relativní chronologie keramiky a lepší poznání života obyvatel vrcholně středověkého a novověkého Rychnova nad Kněžnou. Součástí práce je i kresebná a fotografická dokumentace. V závěru práce dojde k porovnání získaných dat s dalšími podobnými lokalitami v okolí města.

Beková, M. 1994: K poznání středověkého Rychnova nad Kněžnou. Orlické hory a Podorlicko 7, 175-180.

Blažková, G. 2013: Vývoj raně novověké kuchyňské a stolní keramiky v Čechách na základě souborů z Pražského hradu. Památky archeologické 104, 183-230.

Brych, V. 2004: Kachle doby gotické, renesanční a barokní. Výběrový katalog Národního muzea v Praze. Praha.

Drnovský, P. 2017: Hmotná kultura šlechtických sídel v severovýchodních Čechách ve středověku a raném novověku. Nepublikovaná disertační práce. Hradec Králové: Katedra archeologie Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové.

Dvořák, S. 1938: Z historie města Rychnova nad Kněžnou. In: S. Dvořák ed., Město Rychnov n. Kněžnou a soudní okres Rychnovský n. Kněž, Praha, 13-16.

Musil, F. – Svoboda, L. 1998: Hrady, zámky a tvrze okresu Rychnov nad Kněžnou. Ústí nad Orlicí.

Slavík, J. 2008: Rychnov nad Kněžnou. Poznámky k urbanistickému vývoji, charakteru zástavby a ikonografii města. Orlické hory a Podorlicko 15, 255-262.

Zadávající pracoviště: Katedra archeologie,
Filozofická fakulta

Vedoucí práce: Mgr. Pavel Drnovský, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 29.10.2021

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracoval samostatně, pod vedením Mgr. Pavla Drnovského, Ph.D. a uvedl jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 1. 12. 2022

.....

Lukáš Macháček

Anotace

MACHÁČEK LUKÁŠ. *Vrcholně středověká a novověká keramika z města Rychnov nad Kněžnou.* Hradec Králové: Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové, 2023. Diplomová práce.

Diplomová práce si klade za cíl zpracovat a vyhodnotit keramický materiál z Rychnova nad Kněžnou. Tento materiál pochází z 11 výzkumů, které byly provedeny na území města. Tyto výzkumy jsou: *Pivovar 2008; RD Trejtnar 2013; Jízdárna 2013; Poštovní depo 2014; Staré náměstí čp. 51 Hampl, přístavba rampy 2014; Nahrazení trafostanice u synagogy 2014; Teplovod v ulici Komenského 2016; Hřiště v zámeckém parku 2016; Staré náměstí čp. 50, úprava kanalizace 2016; Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019.*

V oblasti zájmu této práce jsou fragmenty kuchyňské, stolní a kamnářské keramiky. U těch budou sledovány jejich výrobní a morfologické vlastnosti, na základě, kterých budou fragmenty zařazeny do příslušných keramických tříd. Získané poznatky přispějí k poznání historie města, jeho obyvatel a relativní chronologie keramiky Rychnova nad Kněžnou. K této diplomové práci je přiložena kresebná dokumentace fragmentů keramiky a fotografická dokumentace kachlů. Na závěr této práce budou porovnávána získaná data s dalšími podobnými lokalitami v okolí města.

Klíčová slova: středověk, keramika, Rychnov nad Kněžnou, hmotná kultura

Annotation

MACHÁČEK LUKÁŠ. *Mediaeval and Modern Pottery from Town Rychnov nad Kněžnou.* Hradec Králové: Philosophical Faculty, University of Hradec Králové, 2023. Master Degree Thesis.

The thesis is focused on processing and evaluating the ceramics fragments from Rychnov nad Kněžnou. The material comes from 11 excavations from the area of the town: *Pivovar 2008; RD Trejtnar 2013; Jízdárna 2013; Poštovní depo 2014; Staré náměstí čp. 51 Hampl, přístavba rampy 2014; Nahrazení trafostanice u synagogy 2014; Teplovod v ulici Komenského 2016; Hřiště v zámeckém parku 2016; Staré náměstí čp. 50, úprava kanalizace 2016; Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019.*

The thesis deals with kitchen, table and stove pottery. The pottery fragments are divided into classes according to their characteristics (technologic, morphologic and other aspects). The results will help us to better understand the town's past, inhabitants and chronology of the kitchen pottery. The text is accompanied by drawings and photographic documentation. To summarize the research, the acquired data will be compared with similiar archeological areas (from middle ages).

Key words: Mediaeval, Pottery, Rychnov nad Kněžnou, Material Culture

Poděkování

Chtěl bych poděkovat Mgr. Pavlu Drnovskému, Ph.D. za odbornou pomoc a rady při tvorbě diplomové práce. Dále děkuji PhDr. Martině Bekové a Muzeu a galerii Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou za ochotu a zpřístupnění materiálu. V neposlední řadě bych rád poděkoval své rodině a blízkým za podporu a rady během celého studia.

Obsah

1. Úvod	8
2. Město Rychnov nad Kněžnou a okolí	10
2.1 Historie Rychnova nad Kněžnou.....	11
2.2 Významné památky města.....	13
2.3 Dějiny archeologického bádání	16
3. Přehled archeologických výzkumů	19
3.1 Pivovar 2008.....	19
3.2 RD Trejtnar 2013.....	19
3.3 Jízdárna 2013	20
3.4 Poštovní depo 2014	20
3.5 Staré náměstí čp. 51 Hampl, přístavba rampy 2014.....	21
3.6 Nahrazení trafostanice u synagogy 2014.....	22
3.7 Teplovod v ulici Komenského 2016.....	23
3.8 Hřiště v zámeckém parku 2016	25
3.9 Staré náměstí čp. 50, úprava kanalizace 2016.....	26
3.10 Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019.....	26
4. Metodický postup	30
4.1 Keramické fragmenty	30
4.2 Fragmenty kachlů	31
5. Keramické třídy	33
5.1 Popis jednotlivých keramických tříd	33
6. Keramický materiál ve vztahu k nálezovým situacím	44
7. Analýza zkoumaného materiálu	70
7.1 Kuchyňská a stolní keramika.....	70
7.2 Kachlové zboží	75
7.3 Ostatní nálezy	77

8.	Analogie ke keramickým třídám.....	79
9.	Propojení získaných dat s historickým poznáním města.....	99
10.	Vyhodnocení práce	101
11.	Závěr	109
12.	Seznam použitých zkratek.....	111
13.	Použité prameny a literatura.....	112
13.1	Nálezové zprávy	112
13.2	Literatura	113
13.3	Internetové zdroje	117
14.	Seznam grafů a tabulek v textu.....	118
14.1	Seznam grafů	118
14.2	Seznam tabulek.....	119
	Přílohy.....	120
	Příloha I. Mapy a plány	120
	Příloha II. Fotografická a kresebná příloha.....	136
	Příloha III. Typář východočeské keramiky: okraje keramických nádob ..	149

1. Úvod

Cílem této diplomové práce je zpracování a rozbor keramického materiálu z vybraných výzkumů provedených na území Rychnova nad Kněžnou. V první kapitole bude představeno samotné město a následující text bude věnován historickým událostem, které formovaly město v průběhu dějin. Tato kapitola bude doplněna také o text věnovaný významným památkám ve městě a dějinám archeologického bádání. Archeologická činnost v minulosti přinesla řadu objevů a informací. Dále proběhla i velká spousta archeologických výzkumů na území města ještě před výzkumy zahrnutými v této práci. Do diplomové práce budou tyto informace zahrnuty ve snaze o dokreslení informací týkajících se archeologického bádání v nedávné minulosti. Následující kapitola představí všechny archeologické výzkumy, které jsou zahrnuty v rámci této práce a ke kterým byla dostupná dokumentace. V této kapitole budou představeny okolnosti vyvolání archeologických akcí, jejich průběh a případné nálezy které jsou potřeba specifikovat. V pořadí třetí kapitola bude zahrnovat informace o metodickém postupu, který byl během tvorby textu a práce s materiálem aplikován. V rámci této kapitoly bude představen metodický postup zvlášť pro fragmenty keramiky a fragmenty kachlů.

Čtvrtá kapitola bude věnována keramickým třídám. Keramické třídy budou vyhodnoceny pomocí kritérií, pomocí nichž budou fragmenty keramiky tříděny a zkoumány. V následující kapitole budou tyto fragmenty důkladně propojeny s nálezovými situacemi. Toto propojení přinese lepší představu o rozmístění archeologického materiálu na jednotlivých lokalitách. V šesté kapitole bude keramika, kachlové zboží a ostatní nálezy podrobeny obecnému rozboru. V další kapitole budou z keramické třídy zjednodušeny do keramických skupin. K těmto skupinám budou hledány analogie a následně v této kapitole porovnávány s cílem o dataci jednotlivých skupin. Tyto informace budou použity v závěrečné kapitole věnované celkovému vyhodnocení práce. Informace získané z analogického porovnávání keramických souborů z jiných lokalit budou použity k datování archeologických lokalit zahrnutých v práci. V rámci této práce dojde také k vyhotovení tabulek a grafů potřebných k lepší prezentaci získaných dat. Vytvořeny budou dále mapové poklady a kresebná dokumentace vybraných keramických fragmentů, fotografická dokumentace

fragmentů čelních vyhřívacích stěn obsahujících výzdobu nebo fotografická dokumentace ostatních artefaktů.

2. Město Rychnov nad Kněžnou a okolí

Rychnov nad Kněžnou, ležící ve stejnojmenném okrese, je město (Příloha I, Obrázek č. 1), kterým protéká řeka Kněžná. Rychnov nad Kněžnou leží na Orlické tabuli. Ta je nejvýchodnější částí České tabule (Bárta 1977, 58). Město se nachází v průměrné nadmořské výšce 320 m. n. m¹. Z části na západ leží na štěrkopískách. Na východě na zpevněných sedimentech písčitých slínovců, sponglitických jílovců a místy silicifikované opuky. Směrem ke středu města přechází na nezpevněný sediment spraše a sprašové hlíny. Ve středu Rychnova nad Kněžnou, kolem toku řeky Kněžné, se nachází zejména nezpevněné nivní sedimenty. Přibližně na severu a jihu se Rychnov nachází na nezpevněných smíšených sedimentech (<https://mapy.geology.cz/geocr50/> – citováno k 6. 4. 2022).

Místo bylo trvale osídleno již od doby bronzové a je považováno za bránu do Orlických hor (Kouřil–Svoboda 1924, 2; Dvořák 1938, 13). Až do prvního desetiletí 20. let panovala představa o neosídlené krajině a teprve nálezy kamenných nástrojů posloužily jako doklad aktivity lidí v povodí řek Orlic (Dvořák 1938, 38). Hypotézy o možné absenci pravěkých lidí v regionu mohly být podpořeny především vyšší nadmořskou výškou lokalit, s kterou je spojena obtížnější obživa ze zemědělské činnosti. Za nejstarší doklady lidské činnosti lze považovat nález kamenného mlátu z mladší doby kamenné, který byl objeven v Dlouhé vsi v roce 1930 a nález kamenného mlátu v roce 1901 na vambereckém hřbitově (Dvořák 1938, 38). Do doby bronzové náleží celkem 137 objevených žárových hrobů slezského typu a tři hroby typu lužického, nalezené v Třebešově v letech 1909–1911 (Kouřil–Svoboda 1924, 2). V roce 1989 došlo k sepsání práce, která zachycuje pravěké lokality v okrese Rychnov nad Kněžnou, v níž se objevil první stručný přehled dějin bádání v regionu (Flidr 2005, 58). Během 5. až 6. století př. Kr. docházelo ke stěhování slovanského obyvatelstva směrem od jihovýchodu a východu přes Moravu. V tomto období bylo osídlení v Čechách řídké a k jeho postupnému zahušťování docházelo pozvolna (Kouřil–Svoboda 1924, 2).

---

¹ Mapy.cz

2.1 Historie Rychnova nad Kněžnou

K nejstarší historii Rychnova nad Kněžnou nejsou známy detailní informace. Středověká minulost Rychnova, kterou se myslí stáří původní osady, její velikost a rozvoj je prozatím stále předmětem dohadů (*Beková 1994, 175; Hartmanová 2011, 7*). Město vzniklo na trase dálkové cesty, která s odstupem kopíruje hřeben Orlických hor a spojuje Moravu, Dolní Slezsko a území mezi Náchodem a Ústím nad Orlicí. Druhá již jen lokální trasa vedla od Hradce Králové a směřovala na Javornici a na Kladsko (*Slavík 2008, 255*). První historická zmínka, dokládající existenci Rychnova nad Kněžnou, je z roku 1258. V této zmínce je uváděn Heřman z Drnholce, který je v latinsky psaných listinách nazýván s přízviskem „de Richenave“ neboli „z Rychnova“ (*Kočárová–Strážnická–Juza 1978, 4; Beková 1994, 175*). Výše uváděný je pravděpodobně rovněž zakladatelem nejen města, ale i hradu (*Musil–Svoboda 1998, 140*). Dosud nebyla nalezena žádná zakládající listina města, a proto se považuje rok 1258 jako oficiální. Heřman z Drnholce byl královským podkomořím krále Přemysla Otakara II. a pravděpodobně od něho dostal darem krajinu se stojícími osadami (*Kouřil–Svoboda 1924, 2–5*). Význam jména města lze hledat v německém jazyce ze slov – reich a Aue–. V tomto případě by se dal Richenave volně přeložit jako „lesní újezd“. Od počátku 16. století se město nazývalo též jako Rychnov Soukenický, a to vzhledem k soukenické profesi která ve městě probíhala (*Hartmanová 2011, 7*).

O založení města rozhodovalo především umístění na obchodní trase. Místa u řek a bažin poskytovala možnost, kdy docházelo k odpočinku kupců před náročnou překážkou v další cestě a spolu s tím i k prodeji zboží místním. Proto nepochybně vybral Heřman z Drnholce právě rychnovskou osadu. Rychnovu bylo spolu s tím uděleno právo konat trhy v určené dny (*Kouřil–Svoboda 1924, 3*). Město bylo založeno podle pravidelného půdorysu nad levým břehem Kněžny (*Musil–Svoboda 1998, 140*). Jedná se tedy o lokované město. Tento fakt potvrzuje především pravidelnost náměstí, na kterém se nachází bezmála třicet domů. Uliční síť města jsou tvořeny dvojicemi ulic rovnoběžného charakteru, které vybíhají z koutů náměstí směrem na sever a jihozápad. Ty jsou doplněny o další dvě kolmé ulice, které protínají delší strany rychnovského náměstí. Původní rozložení není stále objasněné a je tedy otázkou, kterou může v budoucnu vyřešit archeologický výzkum (*Slavík 2008, 255*). Rychnov je zmiňován k roku 1372 jako městečko. K jeho lokaci mohlo, ale dojít i před

tímto datem. Na základě vyměření náměstí a ulic lze uvažovat nad tím, že k lokalizaci došlo až v závěru 15. století v souvislosti s udělením významných privilegií (*Prix – Racková – Slavík 2020, 565*). Důkazem o rozdělení rychnovských pozemků na lány je jméno městské části za řekou Kněžnou: „Na láních“. Zároveň docházelo k pojmenování městských částí po jitrech, jakožto míry, které se užívalo ve spojitosti s obděláváním půdy. K tomuto jevu docházelo při tzv. jitření vyžďářené půdy za pomoci motyky. K roku 1606 jsou zaznamenány názvy části v Dolních Jitřích. Ke kultivaci půdy rovněž nedocházelo v jednom časovém úseku, neboť nejdříve došlo k rozdělení na lány a až poté k mýcení a obdělávání okolní půdy (*Kouřil–Svoboda 1924, 2*).

Město Rychnov nad Kněžnou má v městském znaku pannu na jelenu od roku 1488, kdy jim byl znak udělen českým králem Vladislavem II. Jagelonským, společně s pečetí a možností konání dvou výročních trhů (*Kočnárová–Strážnická–Juza 1978, 4*). Podle pověsti mělo dojít k udělení znaku na základě pověsti, kdy vladykovi pomohli lidé, poblíž dnešního chrámu Nejsvětější Trojice v Rychnově nad Kněžnou, chytit jelena, který se při jízdě splasil s jeho jedinou dcerou na hřbetě. Rychnov má tedy od té doby ve znaku pannu na jelenu. V jiné verzi pověsti ale panna při divoké jízdě zemřela na skále nad řekou Kněžnou (*Dvořák 1938, 38; Hartmanová 2011, 8–9*). V roce 1488 došlo k právnímu podepření tohoto znaku a k udělení práva městu pečeti zeleným voskem. V případě pečetění pomocí zeleného vosku se pouze jednalo o potvrzení už 100 let fungující tradice v Rychnově. Mezi nejvýznamnější řemesla provozovaná ve městě patřilo bezpochyby soukenictví. K založení cechu došlo v roce 1378 kdy bratři Jetřich a Albrecht, kteří tou dobou drželi rychnovské panství, potvrdili cechu živnost (*Dvořák 1938, 13*). Sukno se vyváželo daleko za hranice města a Rychnov si díky tomu vysloužil přívlastek „Soukenický“. Rychnovské soukenictví bylo podporováno i bohatými pány. Mezi další důležitá řemesla ve městě patří i cech řeznický, povolený roku 1471 a cech krejčířský, kterému byla udělena práva roku 1518 (*Hartmanová 2011, 9–10*).

Mezi dalšími právy, kterými se obyvatelé Rychnova nad Kněžnou řídili, lze zmínit právo zákupní. Pomocí tohoto práva Heřman z Drnholce rozšířil obec a její obyvatelé se dostali do správy vrchnosti. Museli proto vykonávat práci na hradě a hlídky na polích. Nemuseli však vykonávat zemské roboty, které znamenaly stavbu

cest, mostů a opravy župních hradů (*Dvořák 1938*, 13). Důležitý byl pro rychnovské obyvatelstvo rok 1487, kdy podle listiny vydané Albrechtem a Heřmanem z Rychnova dostali právo na svobodné závěti a svobodné ustanovování poručníků pro ženy a děti (*Kočárová–Strážnická–Juza 1978*, 5). V letech 1590–1600 bylo v Rychnově nad Kněžnou zavedeno též hrdelní právo (*Těž 1978*, 8).

Pro Rychnov jsou významná i další historická data s ním spojená. K roku 1554 došlo ve městě k požáru (*Kočárová–Strážnická–Juza 1978*, 6). Během roku 1631 do města vtrhli Sasové a v roce 1639 byl Rychnov obsazen Švédy. Požár město zažilo ještě jednou v roce 1652, během kterého došlo ke zničení městských privilegií. Poslední tragickou událostí byl pro obyvatele Rychnova nad Kněžnou mor, ke kterému došlo v roce 1714 a vyžádal si mnoho životů. Mor se ve městě objevil ještě jednou v roce 1722, kdy způsobil smrt přibližně 10% obyvatel (*Dvořák 1938*, 15; *Kočárová–Strážnická–Juza 1978*, 9–10). Vedle ničivých událostí docházelo také k výstavbám ve městě. První zmínka o lázních v Rychnově se vztahuje k roku 1565. V roce 1585 došlo ve městě k založení pivovaru a v letech 1594–1602 probíhala stavba kostela Nejsvětější Trojice. V letech 1602–1604 probíhala stavba rychnovské zvonice (*Kočárová–Strážnická–Juza 1978*, 7–10).

2.2 Významné památky města

Město Rychnov nad Kněžnou je bohaté na historické památky. První zmiňovaná památka se bohužel nedochovala do dnešních dní. Vzhledem k jejímu významu je nutné jí zmínit hned na začátku. O existenci hradu existenci vypovídají pouze písemné prameny. Ten byl spolu s městem založen nad levým břehem řeky Kněžny (*Musil–Svoboda 1998*, 140). Místo lokalizace hradu je pravděpodobně severněji. Existují pouze hypotézy o jeho přesném umístění, vzhledem k tomu, že se z hradu nezachovaly žádné relikty. Další hypotéza upřesňuje jeho polohu do míst před dnešním zámkem, mezi Mariánský sloup a budovu čp. 485 (*Musil–Svoboda 1998*, 141–142). Hrad se umísťuje také do blízkosti novověkého zámku. Konkrétně na mírný svah, který stoupá až k vrcholu Jahodové (*Prix–Racková–Slavík 2020*, 565). V písemných pramenech je zmiňován poprvé v roce 1384, kdy měl hrad sloužit pro uložení ukradených církevních věcí (*Musil–Svoboda 1998*, 148). V tomto období byl majitelem hradu Jetřich z Rychnova. V husitské době stáli jeho majitelé na straně

husitů a později na straně Jiřího z Poděbrad. Rychnovský hrad postupně ztrácel na významu, protože přestal sloužit jako panské sídlo (*Musil–Svoboda 1998*, 142). Poslední událostí, která hrad postihla, bylo obsazení Rychnova nad Kněžnou Švédy v roce 1639, kdy mělo dojít k úplnému zpusťování hradu (*Kočárová–Strážnická–Juza 1978*, 9). Starý zámek údajně leží na severním okraji Rychnova v městské části Habrová a je spojován s pivovarem. Do historické literatury je tento údaj zanesen Augustem Sedláčkem, který je kritizován, že takto učinil bez uvedeného zdroje, z kterého informaci čerpal a jako důvod výstavby zmiňuje nevyhovující stav rychnovského hradu (*Sedláček 1883*, 186; *Hartmanová 2011*, 19). Výstavba Starého zámku je připisována Burianovi Trčkovi z Lípy, který měl v roce 1577 získat rychnovské panství od Rudolfa II. Habsburského. Jediný a málo přesvědčivý důkaz o původní podobě zámku na počátku 17. století, je jeho vyobrazení na křídle oltární archy určené pro kostel Nejsvětější Trojice. V současnosti je Starý zámek komplexem zpustlých budov v Trčkově ulici na severním okraji města. Jihovýchodní křídlo zámku zůstalo bez údržby a v současnosti z něho stojí již jen nádvoří, které slouží jako byty. Severovýchodní křídlo prošlo modernizací a je využíváno jako garáže, autodílna a byty. Severozápadní křídlo, ve kterém se nachází provozní místnosti již zaniklého pivovaru, slouží v dnešní době Městskému podorlickému pivovaru. V severní části tohoto křídla se nachází dosud jen mírně porušený trojlodní prostor, ve kterém býval umístěn původní provoz sladovny (*Musil–Svoboda 1998*, 143–146). Hlavní obytná budova prošla klasicistní přestavbou v roce 1784 po požáru pivovaru.

Nejdříve sloužila k ubytování vysloužilých panských úředníků a v roce 1850 byly do budovy umístěny kanceláře okresního úřadu. Po roce 1958 došlo k demolicí, kvůli zchátralosti objektu. Bohužel tyto objekty nelze zcela jistě spojit s již dříve popsaným vyobrazením v kostele Nejsvětější trojice. Důvodem pro toto tvrzení jsou převážně znalosti o tzv. starém zámku, kdy renesanční původ lze připisat pouze několika vybraným (*Slavík 2008*, 259). O osudu zámku se rozhodlo už v roce 1679, kdy byl dostavěn na místě již zaniklého nebo pravděpodobně zanikajícího hradu nový zámek, který měl reprezentovat Františka Karla Libštejnského z Kolowrat. Jelikož si zvolil Rychnov za své nové sídlo, tak se rozhodl pro postavení nového zámku s více reprezentativním vzhledem. Františku Karlu Libštejnskému vadila především nedostačující velikost a spojení s pivovarem. Od téhož roku měl být zámek v údolí

řeky Kněžny označován jako starý zámek (*Musil–Svoboda 1998*, 144). Nový zámek měl být postaven nejspíše v místech bývalého panského dvora. Tento dvůr je hypoteticky umístěn i do míst Panské zahrady neboli dnešního zámeckého parku (*Voškerušová–Locker–Matějka 2014*, 12).

Další významnou památkou města, kterou je nutno zmínit je bezpochyby kostel Nejsvětější Trojice. S jeho výstavbou se začalo už v roce 1594 a jeho dostavba skončila v roce 1602 (*Kočnárová–Strážnická–Juza 1978*, 8). Kostel byl pravděpodobně opuštěn kolem roku 1627, aby byl následně roku 1666 opraven Františkem Karlem I. Libštejnským a vysvěcen prvním královehradeckým biskupem. Během bouře roku 1798 uhořel do kostela blesk a kostel vyhořel. K obnově došlo roku 1838, kdy byl položen základní kámen. Roku 1843 byl kostel opět vysvěcen (*Borůvka 1994*, 189). Ještě starší stavbou je kostel sv. Havla, který se nachází v západní části. Pod ním se sbíhaly cesty a nacházelo se náměstí s tržištěm (*Musil–Svoboda 1998*, 141; *Kouřil–Svoboda 1924*, 6). Kostel byl založen vně města, jelikož se již do původní lokace nevešel (*Slavík 2008*, 255). Kostel sv. Havla je umístěn nad přechodem přes řeku Kněžnu a v minulosti se kolem něho nacházel hřbitov a z jižní strany dřevěná zvonice z let 1652–1655. Ta byla nahrazena zděnou novorománskou zvonicí roku 1871. Kostel měl být vysvěcen 31. března 1313 podle nezvěstné autentiky, která byla nalezena na počátku druhé poloviny 17. století. V souvislosti s kostelem je uváděn také rok 1083, který má být vyryt na prahu kostela. Tento rok je zmiňován v literatuře, ale absence archeologických dokladů o osídlení v širším okolí to vylučuje (*Prix–Racková–Slavík 2020*, 565–566). Jednou z nejstarších částí Kostela sv. Havla je východní úsek lodi s vítězným obloukem a presbytář, který je zaklenut dvěma poli křížové žebrové klenby. Pravděpodobně na počátku 16. století byl kostel poškozen požárem. Nejblíže podobným je kostel sv. Václava v Dobeníně (*Prix–Racková–Slavík 2020*, 574). V roce 1993 proběhl kolem farního kostela archeologický výzkum, který ale bohužel nepřinesl další poznatky (*Beková 1996*, 202). Za zmínku stojí i rychnovský pivovar jako takový, který byl založen v roce 1585 (*Kočnárová–Strážnická–Juza 1978*, 8). Pivovar nechal ve městě postavit Burian Trčka z Lípy, který Rychnov nad Kněžnou získal v roce 1577 od Rudolfa II. Habsburského (*Hartmanová 2011*, 10). Objevují se i názory, že Burian Trčka z Lípy měl své majetky v Posázaví s rezidenčním místem ve Světlé nad Sázavou, a proto je i vysoká nepravděpodobnost,

že by věnoval stejnou pozornost rovněž starému zámku v Rychnově nad Kněžnou, který byl s pivovarem spojen (*Musil–Svoboda 1998*, 144). Areál starého pivovaru je v současnosti po několikáté přestavbě a slouží jako sídlo firmy Městského podorlického pivovaru.

2.3 Dějiny archeologického bádání

Tato kapitola je věnována především archeologickému bádání v Rychnově nad Kněžnou, ale jsou do ní zahrnuty také významné objevy na Podorlicku. První velkou událostí pro město byl rok 1891, kdy vznikl Muzejní spolek Pelcl. O necelé dva roky později byl založen Muzejní spolek v Kostelci nad Orlicí. Činnost rychnovského spolku bohužel neměla dlouhého trvání a v roce 1908 byla ukončena. Poslední akcí byla spoluúčast rychnovského muzea na vykopávkách u Třebešova roku 1909. K jeho obnovení došlo až po roce 1927 pod vedením prof. Březiny z místního gymnázia. Po roce 1930 pokračoval v inventarizaci správce muzea E. Weis. Bohužel ani jeden z jmenovaných se archeologii jako takové záměrně nevěnoval (*Flídr 2005*, 63–66). V letech 1938 až 1958 se přístup k archeologii zásadně neměnil. Důležitým milníkem byl rok 1959, kdy do hradeckého muzea nastoupil Dr. Vít Vokolek. Ten se věnoval povětšinou záchranným a systematickým výzkumům v Hradci Králové a okolí, nicméně v letech 1967–68 zasáhl do děje rychnovského muzea. Vít Vokolek v těchto letech inventarizoval archeologické sbírky. V roce 1954 Pelcovo muzeum v Rychnově nad Kněžnou prošlo přeměnou na Okresní muzeum, pod které byly administrativně svedeny muzea v Kostelci nad Orlicí, Týništi a Vamberku. Muzea však nevykazovala příliš velkou aktivitu ve snaze získat archeologický materiál. Dalším počinem byla spolupráce Rudolfa Zrůbka, pracovníka muzea v Rychnově nad Kněžnou, s archeologem Václavem Tocháčkem, který v letech 1966–80 působil v náchodském muzeu. Předmětem bádání se staly zaniklé sklárny v Orlických horách (*Flídr 2005*, 66–70).

Vcelku vlažný přístup k archeologickým nálezům panoval v rychnovském muzeu až do roku 1985. V tomto roce začala pracovat v rychnovském muzeu archeoložka Martina Beková. Doktorka Beková začala provádět sama řadu výzkumů a průzkumů, jako jsou záchranné akce v kostelecké cihelně, ve Vamberku, v Týništi nad Orlicí, ale i v historických částech Rychnova nad Kněžnou (*Flídr 2005*, 73).

Jedním z mnoha oblastí, kde proběhl archeologický výzkum je i areál Rychnovského pivovaru. Areál starého pivovaru je v současnosti po několikáté přestavbě a slouží jako sídlo firmy Městského podorlického pivovaru. V areálu pivovaru bylo v minulosti uskutečněno několik archeologických výzkumů. Při průkopu pro plynovou přípojku vedenou napříč dvorem pivovaru byly nalezeny desítky zlomků užitkové keramiky, která je datována do 17. a počátku 18. století, zlomky nezdobených skleněných nádob a jeden úlomek tapetové kachle z přelomu 16. a 17. století. Podél Trčkovy ulice, kde se nachází severní křídlo, proběhl výzkum, který našel v hloubce 60 cm kulturní vrstvu z 17. a 18. století. V roce 2008 proběhl výzkum v zadní části severovýchodního traktu čtyřkřídlé pivovarské stavby, při kterém byly objeveny artefakty z 2. poloviny 17. století. Mimo kuchyňských nádob, které datují soubor, byly objeveny i výjimečné tvary, které nejsou známe nikde v regionu. Jedná se o tenkostěnné poháry z jemně plavené keramické hmoty, s kvalitním výpalem, které jsou nepolované a zdobené plastickou lištou. Existuje zde šance, že tyto poháry atypického tvaru, byly vyráběny speciálně pro pivovar (*Beková 2009, 239–240*). Město Rychnov má z hlediska archeologie prozatím ne příliš probádanou minulost. Pomoci by mohly zejména další záchranné archeologické výzkumy v jádru města a studium již exkavovaného materiálu. Tato diplomová práce by mohla přispět k lepšímu pohledu na využití a technologii středověké a novověké keramiky a kachlového zboží.

V roce 1988 proběhl povrchový sběr na náměstí, při kterém byl získán jeden keramický fragment datovaný do rozmezí raného až vrcholného středověku (*Slavík 1990, 313*). Na křižovatce ulic Palackého a Zborovské, před budovou Okresní správy policie proběhl roku 1993 archeologický výzkum. Během tohoto výzkumu byly nalezeny zlomky vepřovice, keramických nádob kachlů komorových i miskových. Archeologické nálezy byly datovány do období vrcholného středověku s upřesněním do konce 15. století (*Beková 1993, 271*). Roku 1999 proběhl archeologický výzkum v Palackého ulici u cesty k synagoze. Ten pomohl objevit dva spodky jímek datované do druhé poloviny 17. století. Během tohoto výzkumu byly objeveny fragmenty keramiky, kachlů, železa a zlomek zvířecí kosti. Mezi nespecifické nálezy patří fragment porcelánu, bronzová ozdoba a zlomek břidlice (*Beková 2005, 243*). V roce 2001 byly při úpravách záhonu nalezeny, na soukromém pozemku v ulici Chaloupky, fragmenty keramiky, kachlů a skla. Artefakty pocházely ze sekundárního uložení a

byly datovány do rozmezí do 16. do 17. století (*Beková 2002, 248–249*). Dalším výzkum proběhl v roce 2004 v ulici Hradební (komponenta A), ulici Jiráskova (komponenta B), ulici Dobrovského (komponenta C) a v ulici Krocínova (komponenta D). Komponenta A zahrnovala souvrství, ve kterém byla nalezena keramika. Situace byla datovaná do období vrcholného středověku. Komponenta D obsahovala fragment keramiky a kachle. Komponenta byla datovaná do druhé poloviny 17. století. Komponenta C neobsahovala archeologické nálezy. Komponenta D zahrnovala kamennou destrukci a nález keramiky. Při výstavbě marketu Lidl a přestavby autobusového nádraží v Rychnově nad Kněžnou v roce 2004–2005 byly získány keramické fragmenty datované do přelomu 17./18. století a do druhé poloviny 17. století (*Beková 2005, 243*). V roce 2006 došlo k archeologickému výzkumu v souvislosti s kanalizační přípojkou. Při tomto výzkumu byla zaznamenána planýrková vrstva obsahující fragmenty keramiky, kachlů, zvířecích kostí a cihel. Situace byla datována do 17. století. Téhož roku proběhl v zámeckém parku archeologický výzkum. Ten pomohl odhalit zdivo datované do novověku (*Beková 2006, 179*). Roku 2007 proběhl archeologický výzkum východně od ulice Palackého. Zachyceny byly pozůstatky planýrkové vrstvy datované do druhé poloviny 17. století (*Beková–Dragoun 2007, 267*).

3. Přehled archeologických výzkumů

Tato kapitola si klade za cíl představení všech archeologických výzkumů, které byly zpracovány v rámci této diplomové práce. Z dostupných výzkumů bylo nakonec vybráno 11 lokalit (Příloha I, Obrázek č. 2). Ty svým umístěním a materiálem reprezentují středověké osídlení města Rychnova nad Kněžnou. Sledované výzkumy byly provedeny na periferiích města, a také jeho historickém jádru.

3.1 Pivovar 2008

Rekonstrukce a přístavba minipivovaru si vyžádaly nutnost archeologického dozoru. Rychnovský pivovar se nachází v údolí řeky Kněžny (Příloha I, Obrázek č. 5). Vedoucími výzkumu byli Martina Beková a Bohumír Dragoun z Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou. Akce probíhala v rámci dohledu nad otevřeným výkopem a jeho začističením. V souvislosti s tím proběhla dokumentace zachycených situací. Zachyceny byly pouze dva ostrůvky kulturní vrstvy v liniiových příkopech. Ty obsahovaly keramický materiál. Zkoumaný prostor byl bohužel natolik zničen, že se v tomto případě nedalo přesně určit archeologické situace. Nalezená keramika byla označena za nejstarší doklad osídlení místa (*Beková–Dragoun 2009*, 1; *Beková–Dragoun 2016*, 416).

3.2 RD Trejtnar 2013

Výzkum byl vyvolaný v roce 2013 stavbou rodinného domu a garáže (Příloha I, Obrázek č. 14). Lokalita se nachází na periferiích historického Rychnova v městské části s názvem pastvina Láň v ulici Malá Láň (Příloha I, Obrázek č. 3). Výzkum byl proveden Martinou Bekovou z Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou. Bohužel stavba byla nahlášena až po ukončení zemních prací, a proto bylo možné zkoumat jen samotný obvod staveniště. Na rozloze budoucího domu nedošlo k žádným významným nálezům. V rohu zářezu pro garáž, přibližně v hloubce dva metry od povrchu terénu, došlo k zachycení zdi původního sklepa. V těsné blízkosti pod půdním horizontem v rohu stavebního zářezu byly nalezeny zlomky keramických fragmentů. Podle M. Bekové (*2021d*, 1) se mohlo jednat o doklad využití místa ze

začátku 17. století. Následně dodává, že spíše než o základy stavby, by se mělo jednat o zpětně uložený odpadový materiál.

3.3 Jízdárna 2013

Tento archeologický výzkum probíhal pomocí skrývky řízené archeologickým dozorem roku 2013 (Příloha I, Obrázek č. 4). Vedoucími tohoto výzkumu byli Martina Beková a Bohumír Dragoun z Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou. Práce byly prováděny v areálu Zámecké jízdárny s přesnější lokalizací na cestu a plošné úpravy okolo. Cílem archeologických prací bylo zjištění případných městských situací, které vznikly před přeměnou místa na zámecký park a před stavbou jízdárny (*Beková–Dragoun 2014, 1*). Celá situace byla zaměřena odbornou geodetickou firmou. Zachyceno bylo 22 objektů (Příloha I, Obrázek č. 15; Příloha I, Obrázek č. 16; Příloha I, Obrázek č. 17; Příloha I, Obrázek č. 18), z nichž dominují křulové jamky (11 objektů). Dalšími situacemi jsou relikt (Obj. 1/2013) kamenné, zaklenuté kanalizace a část dřevěného trámku v opukovém podloží. Při začišťování této klenby byly nalezeny dva keramické fragmenty (*Beková–Dragoun 2014, 2*). Obj. 7 obsahoval kulturní vrstvu s malou částí uhlíků, mazanice a keramickými nálezy. Obj. 17, též kulturní vrstva obsahující kousky mazanice a keramické nálezy. Obj. 20 obsahoval terénní depresi zaplněnou kulturní vrstvou (*Beková–Dragoun 2014, 3*). V té se nacházely kousky cihel, uhlíky, zlomky dřeva a fragmenty keramiky. V objektu 22 byly zachyceny dva předzáklady stavby, opukové podloží a kamenná struktura z opukových kamenů. Zbylé části skrývky byly poničeny předchozími zpevňovacími pokusy. Charakter nálezového materiálu (15. a 16. století) by měl vypovídat o okrajových sídelních aktivitách a poukazovat na skutečnost, že se zde na přelomu století již nalézaly zahrady. Jedná se o možnost nahlédnout do rozvíjejícího se zámeckého areálu z počátku 18. století na základech ze zanikajících struktur osídlení na okraji poddanského města (*Beková–Dragoun 2014, 4*).

3.4 Poštovní depo 2014

V Cílem výzkumu bylo především podchycení původních situací během prací na stavbě areálu poštovního depa v roce 2014 (Příloha I, Obrázek č. 6). Depo se nachází na okraji rychnovské zástavby. Vedoucím tohoto výzkumu byla Martina

Beková z Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou. Lokalita se nachází v oblasti rozsáhlé nivy mezi řekou Kněžnou a Jahodovským potokem. Předběžný výzkum nebylo kvůli silné vegetaci možné provést. V celé západní části areálu proběhla rozsáhlá skrývka (Příloha I, Obrázek č. 20). Další vhodné části pro výzkum byly trasy přípojek a základové pásy jednotlivých staveb. Díky tomu byly objeveny celkem čtyři oblasti, kde se vyskytoval archeologický materiál (*Beková 2021e*, 1). Obj. 1/2014, kde byla nalezena koncentrace keramických fragmentů a části nepolévaného kachle. Obj. 2/2014 jakožto mělká jamka, která může být zbytkem kulturní vrstvy. Ta obsahovala nepolévané hrncovité nádoby, rozpadlý kousek železa a mineralizované kosti. Obj. 3/2014 neobsahoval žádný materiál, pomocí kterého by mohl být datován. Obj. 4/2014 se nacházel ve východní části staveniště. Obsahoval zbytky tmavé rybniční výplně s pozůstatky mušlí a vegetace. Výzkum ukázal, že pozemek byl součástí rozsáhlého zaniklého rybníka. Nalezeny byly také drobné zbytky kulturní vrstvy (možná 15. století) související nejspíše s příměstským statkem, který se měl nacházet na sousední parcele. Rybník je rovněž zachycen na Josefském mapování i ve stabilním katastru (*Beková 2021e*, 2).

3.5 Staré náměstí čp. 51 Hampl, přístavba rampy 2014

Výzkum byl vyvolán přístavbou rampy v zadní části traktu domu čp. 51 (Příloha I, Obrázek č. 3). Vedoucí tohoto výzkumu byla Martina Beková z Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou a byl proveden v roce 2014. Jak už samotný název vypovídá, tak akce proběhla za domem čp. 51, který se nachází na Starém náměstí v Rychnově nad Kněžnou (Příloha I, Obrázek č. 21; Příloha I, Obrázek č. 22). Konkrétním místem byl dvorek, který přiléhal k zadnímu traktu domu. Cílem archeologického výzkumu byla snaha maximálně zachytit původní situaci. V rámci postupu bylo nejprve odstraněno těleso původní rampy a svrchní recentní a subrecentní vrstvy. Výkopové práce byly následně prováděny ručně a pod dohledem archeologa. Samotný výkop měl rozměry 150 cm na hloubku a 40 cm na šířku s půdorysem v podobě hranatého U, který přiléhal k domu. Rameno b, jak je jedna část nazvána, bylo zahloubeno do ponechané části staré rampy, a proto nebylo zdokumentováno. Rameno c se nacházelo souběžně se stranou domu (*Beková 2021g*, 1). V tomto úseku byly nalezeny na podloží zbytky kamenné dlážky. V severní části dosahovalo podloží

až k současnému povrchu. V jeho jižní části se nacházel vkop s uhlíky, mazanici a stavební sutí. Materiál, který by mohl pomoci část datovat, se bohužel nepodařilo nalézt. Rameno se nacházelo u stěny domu, který ho ukončoval. Západní část ramena byla zničena starším výkopem pro kanalizaci. Profil situovaný směrem k jihu zachytil původní situace svažitého dvorku, původní svisle vyplněný vkop do podloží obsahující mazanici, uhlíky a keramické fragmenty a kachle. Celou situaci překrývala vrstva s fragmenty zuhelnatělých dřev, uhlíky a bloky mazanice. Díky archeologickému výzkumu se podařilo zachytit torzo původní situace vhloubené do podloží z druhé poloviny 14. století. To bylo překryto planýrkou se zbytky shořelé dřevohlinité konstrukce datované do 17. století. Starší situace obsahovala velmi kvalitní tenkostěnnou keramiku a miskovitý kachel. To nasvědčuje pokročilému městskému prostředí. Mladší planýrka je spojována s událostmi třicetileté války, při které byl Rychnov nad Kněžnou poničen Švédy (Beková 2021g, 2).

3.6 Nahrazení trafostanice u synagogy 2014

U synagogy v Rychnově nad Kněžnou byla roku 2014 nahlášena akce v okamžiku otevření vkopu pro trafostanici (Příloha I, Obrázek č. 3). Stavba byla zapříčiněna potřebou nahradit nevyhovující stavby trafostanice a připojení do kabelových rozvodů. Vedoucí tohoto výzkumu byla Martina Beková z Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou. Výzkum byl veden s cílem maximálně podchytit původní situaci. Liniové výkopy pro kabely byly sledovány na otevřených výkopech a vzorkovány a dokumentovány. Zaměření provedla odborná geodetická firma pracující pro investora. Prvním sledovaným útvarem je základový vkop pro trafostanici. Ten není úplně pravidelný. Má obdélný tvar a přibližně v hloubce 80 cm od současného povrchu bylo pozorováno kamenné zdivo sezděné na jíl v šířce 80–90 cm. Celkovou délku zdiva šlo sledovat pouze do hran vykopané sondy, tj. 120 cm. Základová jáma byla postupně rozšířena pomocí ručního kopání po přirozených vrstvách. V hloubce pod 40 cm od současného povrchu bylo nalezeno kamenné zpevnění povrchu a pod ním kulturní vrstva s vysokým podílem keramiky, dále zvířecích kostí a cihloviny. M Beková (2021c, 1–2) definuje tuto vrstvu jako pravděpodobný zához.

Další vrstvy se nalézaly již jen ve výkopu pro samotnou trafostanici. Pod

vrstvou č. 2 s mocností 60 cm se u dna výkopu nalézala vrstva č. 8. Ta obsahovala velké množství keramických nálezů, zlomky skla a keramickou dýmku. Boční stěna výkopu označená písmeny P a B byla vytvořena původním výkopem pro vysoké napětí. V hloubce přibližně 80 cm byla nalezena propálená vrstva obsahující materiál ze 17. století. Pod touto vrstvou byla zachycena další s pořadovým číslem 11. Ta byla typická především velkým množstvím keramických nálezů spadajících do 16. století a většího množství renesančních i pozdně gotických kachlů. Následujícím objektem byla liniová pokládka od trafostanice až po okraj Fisherovy ulice. Ta byla přibližně 60–80 cm hluboká. Výkop je ukončen šachtou pro protlak. Archeologické nálezy byly zjištěny pouze v severní části, kde se pod hlinitým překryvem objevuje na podloží souvrství č. 6 a 7. Souvrství obsahuje mazanici a keramiku. Poslední zaznamenanou situací je liniová pokládka v chodníku Fisherovy ulice a následně v Palackého ulici. Trasa v chodníku prochází zcela poničeným terénem. V úseku před zdravotní pojišťovnou se objevují deprese s hloubkou cca 40 cm. Ty jsou zaplněny kameny, cihlami a sutí.

Archeologický výzkum, který byl proveden v jádru Rychnova nad Kněžnou pomohl odhalit několik samostatných situací. V samotných základech vykopaných pro trafostanici bylo objeveno kamenné nároží domu. Vedle zdiva byly nalezeny dvě koncentrace keramiky. Ve vrstvě č. 11, která se nacházela na stejné úrovni, byl nalezen materiál datovaný do 16. století. Pravděpodobně se jedná o odpadní vrstvu. Gotické kachle mohly s největší pravděpodobností souviset s funkcí domu. Tyto uložení byly další vrstvou obsahující materiál datovaný do poloviny 17. století. Může se jednat o úpravu místa po vpádu švédských vojsk ve třicetileté válce. Kromě keramických fragmentů soubor obsahuje také sklo a nepoškozené keramické hlavičky dýmky (Beková 2021c, 2). Poslední zkoumanou situací byl výkop pro startovací jámy protlaku. Ten se dotkl planýrky z druhé poloviny 14. století. Situace může být interpretována jako demolice domů s dřevohlinitou konstrukcí a následná výstavba nových (Beková 2021c, 3).

3.7 Teplovod v ulici Komenského 2016

Tyto Archeologický výzkum byl vyvolaný pokládkou teplovodu v trase ulice, která vychází z náměstí (Příloha I, Obrázek č. 3). Cílem výzkumu byla snaha o

maximální zachycení původních situací. Do výzkumu byla zahrnuta i boční slepá ulice. Vedoucí tohoto výzkumu byla Martina Beková z Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou. Jelikož byla práce ohlášená až po vykopání, tak došlo pouze k začištění a vzorkování nalezených objektů. Do archeologické situace zasahovalo několik starších překopů a několikanásobné úpravy povrchů. Zaměření výzkumu provedla odborná geodetická firma. Výkop byl široký 2 m a hluboký přibližně 80 cm. V Komenského ulici dosahoval šířky 120–140 cm. U dna byla naměřena šířka 80 cm s hloubkou 100 cm (*Beková 2021a*, 1) V oblasti dvanáctého až sedmnáctého metru byl pozorován v jihozápadních stěnách výkopu obj. 2 (Příloha I, Obrázek č. 25). Deprese dosahovala hloubky kolem 50 cm. Ta se ve východní části zahlubovala až do dna výkopu. Výplň této vrstvy byly drobné části opuky a větších uhlíků. Nalezena byla nejspíše montážní část kachlových kamen. Dalším nalezeným dokladem lidské činnosti byl zlomek cihloviny. Před současným domem čp. 41 v oblasti při konci výkopu byla odbagrována svrchní část zasypané kamenné studny o rozměrech 190x160 cm. Ta byla identifikovaná jako obj. 1 (Příloha I, Obrázek č. 23; Příloha I, Obrázek č. 24). Vzhledem k celkové hloubce studny byla nakonec řešena pouze její svrchní část. V té bylo nalezeno velké množství keramického materiálu. Svým stářím vyniká pouze 6 fragmentů kachlů, které jsou zcela jistě starší. Kachlové zlomky lze zařadit do období gotiky i renesance. V ulici Komenského byl výkop veden od náměstí po čp 38. Část mezi čp 38 a slepou přípojkou byl veden zachovalým původním terénem, kde dosahovalo podloží hloubku 60 cm. Zde byl pozorován relikt kamenné zídky, která byla zapuštěná do podloží a výkop jí příčně protnul. Její šíře byla 80 cm a byla do podloží zapuštěna 40 cm. V jižní stěně výkopu byla ještě zachycená kamenná planýrka, která mohla souviset se zánikem vsi. V souvislosti těsně před ní se nacházel široký vkop jámového tvaru označen, jako obj. 3 (Příloha I, Obrázek č. 26). Ten zasahuje až do dna rýhy pro pokládku. Jeho výplň byla složena ze spáleništního materiálu, mezi které patří kusy přepálené mazanice a velké množství keramického materiálu.

V liniovém výkopu, který vedl u hranice historické městské zástavby, bylo zachyceno několik situací. Na hlavní trase Komenského ulice bylo nalezeno zdivo datované do přelomu 15. a 16. století. To bylo interpretováno jako neobnovená stavba. Ničivý požár vypálil nejen nalezenou mazanici, ale také přepálil i keramické

fragmenty polévaných nádob. Dataci je vzhledem k požárovému horizontu možné vztáhnout ke švédskému vpádu. Z nálezů se odlišují pouze fragmenty kachlů, které jsou datovány jako pozdně gotické a renesanční (*Beková 2021a, 2*). O starším datování kachlů vypovídají vysoké komory. Stáří je dáno dlouhodobým používáním kachlů, které na rozdíl od keramiky nepodléhalo krátké životnosti. K zánikovému horizontu lze tedy připojit i výplň obj. 2 (*Beková 2021a, 3*).

3.8 Hřiště v zámeckém parku 2016

Výzkum zapříčinila stavba jednotlivých atrakcí na dětském hřišti v zámeckém parku roku 2016 (Příloha I, Obrázek č. 4). Vedoucí tohoto výzkumu byla Martina Beková z Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou. Archeologický výzkum si kladal za cíl podchytit původní situace. V souvislosti s tím byla snaha o stanovení rozsahu původního osídlení, které se zde nacházelo ještě před zřízením parku (*Beková 2021b, 1*). Terénní práce probíhaly na několika místech (Příloha I, Obrázek č. 27), které se nazývaly: 1. Lanová pyramida; 3. Houpačka; 4. Skřítkův les; 5. Pískoviště (neskrýváno); 6. Hrad.

U lanové pyramidy proběhla největší skrývka, která byla propojena i s objektem č. 3. V hloubce 30–40 cm od proběhlé skrývky se nacházelo skalní opukové podloží. V západní části se podařilo zachytit jeden relikt zdiva. Zdivo bylo viditelné okamžitě pro proběhlé skrývce. Tvořené bylo mohutnými plochými kamennými bloky. Místo jeho ukončení nebylo nalezeno. V oblasti pod skřítkovým lesem nebylo nic nalezeno a pískoviště nebylo skrýváno. Pod hradem skrývka o mocnosti 10 cm odkryla jílovité podloží. Hloubka výkopu se pohybovala v rozmezí od 60 do 70 cm. Ten byl proveden pro položení kabelů kamerového systému. Výkop směřoval od budovy jízdárny směrem k severnímu ohrazení parku. Ve výkopu byly vytvořeny dvě větší jámy pro protlak. První jáma odhalila zděný kanál, za jámou pro druhou stranu procházel kulturní vrstvou na jílovitém podloží. V té byly nalezeny fragmenty keramiky. Tato vrstva byla po osmi metrech následována desetimetrovým úsekem kulturní vrstvy z kamene a hlíny, v které byly nalezeny kusy opuky. Podloží nebylo v této části dosaženo.

I když byly výkopy pouze mělké, tak se i přesto podařilo nalézt různé pozůstatky po předchozím osídlení. Doloženy byly pozůstatky raně novověké činnosti.

Osídlení muselo ustoupit výstavbě zámeckého parku. Dokladem předchozích struktur jsou relikty kamenného zdiva a koncentrace osídlení. Bohužel většina výkopů, ale i informací o předchozím osídlení nepřinesla (*Beková 2021b, 2*).

3.9 Staré náměstí čp. 50, úprava kanalizace 2016

Důvodem archeologického výzkumu byla pokládka nového kabelu na trase chodníku v jihovýchodním rohu Starého náměstí (Příloha I, Obrázek č. 3). Výzkum si kladl za cíl maximálně podchytit relikty předchozího osídlení. Tento cíl byl značně ztížen kvůli špatně čitelnému terénu v souvrstvích chodníku. Proto bylo přistoupeno k doзору na otevřených výkopech, k začišťování a vzorkování případných objektů. Vedoucí tohoto výzkumu byla Martina Beková z Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou. Hloubka výkopu byla 60 cm a jeho celková délka 30 cm. Archeologické nálezy byly učiněny pouze před domem čp. 51. U Obj. 1/2016 v délce 3 m došlo k zaznamenání vrstvy planýrky nebo spíše o její pozůstatek o mocnosti 15 cm. Obsahovala velké množství uhlíků, kousky mazanice a keramické fragmenty. U Obj. 2/2016 byl na dně výkopu v malém prostoru pozorován vrchol klenby, který byl vystavěn z opukových kamenů. Při zhodnocení výzkumu lze uvést, že výkop pro kabel odhalil v silně poničeném prostředí zbytky planýrky. Ta by mohla souviset s požárem nebo rekonstrukcí ve 2. polovině 14. století (*Beková 2021f, 1*). Před stejným domem došlo k objevu části opukové klenby, jakožto možný pozůstatek z původního sklepení. Na základě nálezů můžeme předpokládat, že došlo k posunutí uliční čáry nebo ubourání podsíně (*Beková 2021f, 2*).

3.10 Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019

Obsahovala Záchranný archeologický výzkum započal kvůli stavbě parkoviště určeného pro prodejnu Lidl. Stavba probíhala v ulici Na Trávníku na p. č. 253/2, 253/3, 253/4 a 253/5 (Příloha I, Obrázek č. 3). Cílem výzkumu bylo zachycení narušených archeologických situací, a to jak kresebně, tak i fotograficky a geodeticky. V momentě, kdy byly nahlášeny zemní práce, již došlo k vytrhání kořenů stromů, provedení mechanické skrývky a vybagrování velké části svahu. Během záchranného výzkumu byly zdokumentovány situace č. 1 s objekty č. 1,4 a 5. Druhá situace byla zdokumentována s objekty č. 2 a 3 (Příloha I, Obrázek č. 28). V jižním a

jihovýchodním svahu proběhla skrývka pomocí níž byla odhalena kulturní vrstva č. 01. V daných místech bylo provedeno celkem 49 sond. Každá o rozměrech 5 x 1 m a kopána byla každá lichá sonda. V horní části svahu a na východní straně zájmové plochy se nacházela odpadní vrstva. Ta ležela na jílovitém podloží a byla překryta pouze tenkou vrstvou drnu. V odpadní vrstvě byl nalezen smíšený archeologický materiál datovaný z dob od založení Rychnova nad Kněžnou až po jeho současnost (Beková–Bernart 2020, 1). Ze získaného souboru archeologických nálezů byl vyřazen recentní a nedatovatelný materiál, jako zvířecí kosti a neurčité fragmenty železa.

Záchranný archeologický výzkum pomohl zachytit a zdokumentovat prostor svahu skloněného směrem k řece. Celý prostor byl bohužel značně poškozen vybagrováním, které proběhlo před příchodem archeologického pracovníka. Jihozápadní část byla zničena již v 70. letech 20. století při stavbě parkoviště, které na místě dosud stálo. Nejlépe dochovaná část celé situace se nachází v severní sekci. Uprostřed je bohužel silně narušena stavbou, která poničila středověkou situaci. Na základě této skutečnosti došlo pouze k posuzování jednotlivých částí s lokalizací do Situace 1 na severní straně a situace 2–3 na jižní straně. Zásadně menší část ve svahu, která se dochovala, byla zkoumána sondami. Situace č. 1 se nacházela v severovýchodní straně profilu A (Příloha I, Obrázek č. 32). Patří do ní objekty 1/2019, 4/2019 a 5/2019. Jednalo se hlavně o relikv masivní kamenné stavby a přístavku lehčí konstrukce. Masivní stavba byla ohraničena pomocí obvodové zdi (obj. 4/2019). Zeď dále pokračuje i mimo rozsah zkoumané plochy. Interiér stavby byl zasypan vrstvou č. 006a. Ta byla kamenitá a neobsahovala žádný datovací materiál. Během výzkumných prací bylo na předělu u segmentu A a B u objektu 1/2019 zjištěno dveřní kování, které mělo dochovaný pant a nejspíše i otvor pro závlačku. Lze proto předpokládat, že se v prostoru nacházely okované dveře, které mohly souviset s hlavní stavbou. Přístavek, který na stavbu navazoval, byl vymezen pomocí obvodové zdi hlavní budovy obj. 4/2019 (Příloha I, Obrázek č. 29, 30, 31) a zachovaným rohem kamenné podezdívky obj. 5/2019. V prostoru mezi nimi se nacházel obj. 1/2019 vyplněný zánikovou vrstvou z konstrukce (Beková–Bernart 2020, 13). Pravděpodobný rozsah směrem na jih není znám kvůli poničení stavbou. Ve vrstvě č. 04, která se nacházela na podloží, bylo pozorované umělé srovnání do roviny. Souvisle s tím byly zachyceny zbytky dřevěné podlahy. Celý objekt překrývala vrstva č. 03

v které se nacházela propálená mazanice. Může se jednat o zbytky omazání spálené dřevěné konstrukce přístavku. V tomto přístavku byla nalezena kachlová kamna. Ta byla pravděpodobně v hlavní stavbě a do přístavku se pouze sesunula. Celou situaci z části překrývala vrstva 006. Ta se do objektu č. 4/2019, neboli hlavní stavby, dostala pravděpodobně po jejím zániku z vyšších částí svahu.

U Situace 2–3 bylo nalezeno několik funkčně i stavebně propojených objektů. Byly nalezeny mezi parkovištěm a jámou, která byla vyhloubena při stavbě. Tento úsek tvoří objekty 2/2019 a 6/2019. Objekty jsou zhotoveny z lícovaného opukového zdiva a doplněny o cihly. Obvodovou zeď budovy tvořil na východní části objekt 6/2019 a k ní byl připojen objekt 2/2019. Obvodová zeď je ukončena ještě před profilem E anebo je přerušena recentním vkopem. Pokračování objektu 6/2019 směrem na jih nelze ověřit kvůli poškozené situaci. V západní části navazuje částečně dochovaná podezdívka kachlových kamen (obj. 3/2019). V prostoru kamen byla pozorována propálená plocha. V topeništi byly nalezeny i samotné kachle. Severní a západní strany objektu byly bohužel poničeny recentní činností. Objekt 2/2019 byl stavebně propojen se zdí (obj. 6/2019) a uvažuje se nad funkcí haltýře anebo studny. Obj. 2–3/2019 je destrukcí z kachlových kamen (obj. 3/2019) a pravděpodobně také destrukcí objektu 6/2019. Ten přinesl především nálezy kachlů a menšího množství keramiky (*Beková–Bernart 2020*, 14). Zachycené situace č. 1 a č. 2–3 vypovídají o původní podobě osídlení jen částečně. Prostor mezi těmito situacemi byl zničen zásahem během stavby a podobná situace je i v prostoru od situace č. 2–3, který byl poničen stavbou stávajícího parkoviště. Situace č. 1 byla ve své jižní části, při které navazuje na stavbu, zcela zničena. Směrem na sever situace pokračuje mimo pozorovanou oblast. Směrem na západ od situace č. 1 bylo zpozorováno neporušené podloží. U Situace č. 2–3 je zřejmé, že nepokračovala směrem na východ, kde bylo zdokumentováno neporučené podloží. Směrem na sever, západ a jih bylo její přímé okolí zničeno recentní činností.

Činnost záchranného archeologického výzkumu přinesla zdokumentování částečně dochovaných objektů dvorce. Ten byl datován do přelomu 15. – 16. století. Výše zmíněné nálezy a zachované situace ukazují na luxusní vybavení a provedení. Mezi vybavení stavby patří točité schodiště a minimálně dvoje luxusní kachlová kamna, která svojí kvalitou odpovídají regionální úrovni. Informace o celkovém

rozsahu a propojení jednotlivých objektů nebylo kvůli poškození na lokalitě možné zjistit (*Beková–Bernart 2020, 15*).

4. Metodický postup

Nálezové soubory, z kterých diplomová práce čerpá, jsou uloženy v Muzeu a galerii Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou. Materiál byl získán z 11 výzkumů provedených na území města. Celkem bylo zpracováno 3761 fragmentů keramiky a 455 fragmentů kachlů. Při zpracování keramických zlomků byly zkoumány jejich makroskopicky postihnutelné vlastnosti, které byly zapisovány do předem vytvořené databáze v počítačovém programu Microsoft Excel. Jako podklad k vytvoření této databáze sloužil brněnský deskripční systém od P. Procházky (2007). Dále deskripční systém, který byl vytvořen za účelem zpracování nálezového fondu z obléhacího tábora u Lichnice od V. Doležalové (2013). Je potřebné zmínit i deskriptivní systém z Českých Budějovic od L. Čapka (2016), kterým byla rychnovská databáze inspirována. V neposlední řadě databáze vychází také z metodiky diplomových prací A. Dragounové (2020) a K. Fleknové (2020), jejichž diplomové práce představují postupy a výsledky zpracování keramického materiálu z měst Kostelce nad Orlicí a Vamberka.

4.1 Keramické fragmenty

Základní jednotkou počítačové databáze je jeden keramický fragment, u kterého byly pozorovány základní vlastnosti – hmotnost, fragmentarizace, stupeň abraze, síla stěny, tvrdost sledovaného jedince a barva zachycená na zlomku. Technologické vlastnosti, které byly u keramických jedinců pozorovány, jsou: druh výpalu, způsob výroby keramiky, zrnitost keramické hmoty a druh keramické příměsi. Příměsi se mohly vyskytovat, jak samostatně, tak v kombinaci s jiným druhem. Morfologicko–typologické vlastnosti, které byly u rychnovské produkce pozorovány, jsou: částí keramických fragmentů, typy okrajů a den. U den byl zjišťován způsob, jakým se dno oddělilo od hrncířského kruhu a jestli hrncíř opatřil dno značkou. Ostatní druhy, u kterých byla sledována typologie jsou: ucha, knoflíky, držadla a výzdoba, která se na zboží z rychnovské produkce nacházela. Pro určování morfologických a typologických prvků jsem vycházel z typáře východočeské keramiky, který byl vytvořen v roce 2020 ve spolupráci A. Dragounové, P. Drnovského a K. Fleknové (2020) a v současné době se jedná o stále aktuální práci zabývající se typologií

keramiky ze severovýchodních Čech. K dalším vlastnostem, které byly u keramiky pozorovány, jsou: přítomnost glazury a její barva a typ výzdoby. Barva fragmentu a jeho glazury byla určena pomocí barevného schématu (Příloha I, Obrázek č. 33), který je přiložen k práci, a ve kterém jsou jednotlivé barevné odstíny označeny pomocí kódu (*Dragounová 2020*, 126). V rámci zasazení do archeologického kontextu jsou do databáze zapisovány i údaje o tom, na které archeologické akci byl materiál nalezen. Jakého je data a pokud je známo tak i poloha, kontext nebo lokalita. Posledním údajem je přírůstkové číslo, pod kterým byl materiál v muzeu uložen. Na základě výše zmíněných vlastností byly keramické fragmenty rozděleny do 19 keramických tříd. K vytvoření tříd došlo ve snaze lépe pochopit a rozčlenit rychnovskou produkci. Kód keramické třídy je složen z počátečních písmen města – v případě Rychnova nad Kněžnou se jedná o iniciály RK. Následuje čtveřice čísel, z nichž první dvě označují druh výpalu, který byl při výrobě použit. Poslední dvojčíslí je vyhrazeno pro pořadí, v němž jsou keramické třídy uspořádány vůči sobě navzájem. V případě této práce je tedy označení první keramické třídy RK1001, přičemž úplné znění je Rychnov nad Kněžnou oxidačně pálená, první třída v řadě.

4.2 Fragmenty kachlů

Kachle, které byly v rámci diplomové práce zpracovávány, jsou taktéž začleněny do vytvořené databáze. Stejně jako u fragmentů keramiky jsou i u kachlů sledovány základní údaje: název akce, datum, kontext, poloha nebo lokalita a přírůstkové číslo. Následují měřitelné údaje: hmotnost, fragmentarizace, stupeň abraze, síla stěny. Dále jsou sledovány technologické aspekty: výpal, způsob výroby, tvrdost, zrnitost a druh příměsí. Zbývající kategorie se týkají barvy kachlů, úpravy jejich povrchu, přítomnosti a barvy glazury. Z typologického hlediska je u kachlů určována pouze jejich výzdoba, která se u komorových kachlů nacházela na čelní vyhřívací stěně. Motivy ČVS² jsou určeny pomocí atlasu kachlových motivů, pokud to stav dochování umožňuje. Jedním z nich je práce V. Brycha (2004), která se věnuje motivům kachlů z doby gotické, renesanční a barokní. Pro určení typologie kachlů je

---

² Čelní vyhřívací stěna.

použita práce Z. Smetánky (1969), která se zabývá morfologií českých středověkých kachlů.

5. Keramické třídy

Při zpracování materiálu z 11 výzkumů proběhlých na území města Rychnova nad Kněžnou, došlo k vytvoření 19 keramických tříd. Třídy byly vyčleněny na základě společných vlastností keramických jedinců (Tab. 1). Mezi tato kritéria patří: **1)** způsob výpalu, **2)** tvrdost hmoty, **3)** zrnitost, **4)** jednotlivé příměsi, které se v keramice nacházely nebo jejich kombinace, **5)** úprava povrchu, **6)** barva, **7)** poznámka určená k zápisu informací, které nezapadají do kritérií. Kritéria pro keramické třídy byla vytvořena (Tab. 2) na základě inspirace ze systému K. Nováčka (2000, 39) a P. Vařeky (1998, 123–137). Pro způsob zápisu byl použit systém zápisu do katalogu zaniklých středověkých vesnic v severovýchodních Čechách (Macháček 2020, 12).

5.1 Popis jednotlivých keramických tříd

KT	Počet frag.	Výpal	Tvrdost	Zrnitost	Příměs	Povrch	Barva
RK1001	79	1	2	2, 3	1.3; 3	3, 4	Bílá, Běžová
RK1002	177	1	1, 2	3, 4	1; 1.3; 3	3, 4	Bílá, Běžová
RK1003	1	1	2	3	3	4	Bílá
RK1004	51	1	1, 2	2, 3	1.3; 3	3	Bílá, Běžová
RK1005	158	1	1	3, 4	1; 1.3; 3	4	Běžová
RK1006	650	1	1, 2	2, 3	1.3; 3; 2.4	3	Běžová
RK1007	411	1	2	2, 3	1.2; 2; 2.4; 3	3, 4	Běžová
RK1008	122	1	2	2, 3	2; 3	3	Běžová, Oranžová
RK1009	182	1	1, 2	2, 3	1.3; 2; 1.2; 3	3, 4	Oranžová
RK1010	112	1	1, 2	2, 3	2; 2.4; 3	3, 4	Oranžová
RK1011	54	1	1, 2	2, 3	1; 2; 3	3, 4	Červeno-oranžová
RK1012	80	1	1, 2	3, 4	1; 1.3; 3	3, 4	Červeno-oranžová
RK2001	12	2	2	2, 3	1; 1.3; 3	3	Šedá
RK2002	31	2	2	1, 2	2; 2.4; 3; 3.4; 2.3.4	3	Šedá
RK2003	59	2	2	3, 4	2; 2.4; 3; 2.3.4	3	Šedá
RK2004	4	1	2	3	3	3	Šedá
RK3001	90	3	1, 2	2, 3	2; 3	3, 4	Běžová, Oranžová
RK4001	1483	variace	variace	variace	variace	variace	variace
RK5001	8	1	3	4	X	4	Běžová, Šedá

Tab. 1: Vybrané vlastnosti jednotlivých tříd.

ABRAZE	SEŘÍZNUTÍ	VÝPAL	VÝROBA	TVRDOST
1 = ostré	1 = podsýpka	1 = oxidační	1 = obtáčená	1 = vryp nehtem
2 = částečně omleté	2 = odříznutí	2 = redukční	2 = vytáčená	2 = vryp železem
3 = omleté		3 = smíšený		3 = vryp sklem
				4 = slinutý střep
ZRNITOST (mm)	PŘÍMĚS	BARVA	POVRCH	GLAZURA
1 = hrubo (1,5 - 2,5)	1) Slída	A13, A14, A15 = A (bílá barva)	1 = hrubý	1 = vnitřní
2 = středo (0,5 - 1,5)	2) Křemen	A16, B16, E15, F15, G15, I14 = O (oranžová barva)	2 = krupičkový	2 = vnější
3 = jemno (0,1 - 0,5)	3) Písek	A17, B17, C17, D17, D19, E17 = Š (šedá barva)	3 = jemně drsný	3 = oboustranná
4 = celistvá	4) Keramika	B14, B15, C15, D14, D15 = B (Běžová barva)	4 = hladký	4 = okraje
		C16, D16, E16, H16, I16, J1, J2 = C (Cihlová)	5 = leštěný/hlazený	5 = kapky
		F17, G17, J18 = R (redukční)	6 = engoba	

Tab. 2: Kritéria pro přisuzování vlastností keramickým třídám.

RK1001

Do této keramické třídy bylo zařazeno celkem 79 fragmentů. Třída je zastoupena na výzkumech Dívčí škola – Synagoga 1998; Nahrazení trafostanice u synagogy 2014 a Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019. **1)** Způsob výpalu, který byl při výrobě keramiky uplatněn, je jednoznačně oxidační. **2)** Tvrdost materiálu se pohybuje zhruba okolo druhého stupně. **3)** Zrnitost keramické hmoty je jemnozrná až středozrná. **4)** Pro tuto keramickou třídu byla během zpracování vypořádována příměs písku, který se mohl také objevovat v kombinaci se slídou. **5)** Úprava povrchu keramiky se pohybuje mezi jemně drsným až hladkým stupněm. **6)** Barva keramické hmoty je v odstínech bílé a béžové. **7)** Síla stěny keramických fragmentů se pohybuje v rozmezí od 0,6 do 1,2 cm. Převažuje vytáčená výroba, ale objevuje se i obtáčená. Zastoupeny jsou fragmenty hrnců, džbánů a mís. U den lehce převažuje odříznutí. Z výzdoby je v podobném poměru zastoupena vývalková šroubovice i rytá linie. K plastické výzdobě s nálepy náležel pouze jeden fragment.

RK1002

Tato keramická třída je v souboru zastoupena 177 fragmenty. Získána byla z výzkumů RD Trejtnar 2013; Nahrazení trafostanice u synagogy 2014 a Jízdárny 2013. Dalšími výzkumy, z kterých byla tato keramika získána, jsou akce Staré náměstí čp. 51 Hampl, přístavba rampy 2014 a z výzkumu Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené

parkoviště 2019. **1)** Při výrobě keramiky byl použit oxidační výpal. **2)** Tvrdost keramických fragmentů se pohybuje mezi stupněm č. 1 až č. 2. **3)** Zrnitost keramické hmoty se pohybuje v rozmezí od celistvé hmoty až po jemnozrnnou. **4)** Příměsi, které byly zastoupeny v této třídě, jsou: slída, písek a jejich vzájemná kombinace. **5)** Způsob úpravy povrchu se pohybuje od hladkého až po jemně drsný. **6)** Barva této keramické třídy je v odstínech od bílé po béžovou. **7)** Síla stěny keramických fragmentů byla naměřena od 0,3 do 0,5 cm. Převažuje vytáčená keramika. V této třídě jsou zastoupeny okraje hrncovitých nádob, džbánů, pokliček i talířů. Vyskytují se pouze tři dna se stopami po odříznutí. Z výzdoby se nejvíce objevuje vývalková šroubovice. Dále se objevují ryté linie a plastická lišta.

RK1003

K této třídě náleží dosud pouze jediný nalezený fragment z výzkumu Dívčí škola – Synagoga 1998. **1)** Jedinec je oxidačně pálený. **2)** Tvrdost fragmentu je na stupni č. 2. **3)** Keramika je celistvá a **4)** z příměsí je v hmotě zastoupen pouze písek. **5)** Povrch fragmentu je hladký **6)** a má bílou barvu. **7)** Síla stěny u tohoto jedince byla 0,6 cm. Fragment byl vytáčený. Pomocí okraje byl identifikován jako hrncovitá nádoba a disponuje malovanou výzdobou.

RK1004

Čtvrtou keramickou třídu zastupuje v souboru 51 fragmentů. Keramika byla nalezena pouze na výzkumu Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019. **1)** Keramické fragmenty spadající pod tuto keramickou třídu jsou oxidačně vypáleny a **2)** jejich tvrdost se pohybuje od stupně č. 1 po stupeň č. 2. **3)** Zrnitost hmoty se pohybuje od jemnozrnné až po střednězrnnou. **4)** Pro tuto keramickou třídu jsou typické příměsi písku, ale vyskytuje se i kombinace písku a slídy. **5)** Povrch je jednoznačně jemně drsného typu. **6)** Keramické fragmenty v souboru jsou bílé nebo béžově zbarveny. **7)** Síla stěny se pohybuje v rozmezí od 0,3 do 0,9 cm. V keramické třídě se tak nachází fragmenty silnostěnné i tenkostěnné. Výrazně převažuje vytáčená výroba. Zastoupeny jsou jak okraje džbánů, tak i pokliček. K této třídě patří pouze jedno dno. Odděleno bylo od hrnčířského kruhu odříznutím. Nejvíce se objevovala vývalková šroubovice a výzdoba rytou linií. Pro tuto keramickou třídu je typické velké zastoupení příměsí, které u některých fragmentů pokrývá převážnou část povrchu.

RK1005

Tato keramická třída se od předchozích tříd odlišuje barvou, strukturou i úpravou povrchu. Je zastoupena 158 fragmenty. Ty byly nalezeny na výzkumech Pivovar 2008; RD Trejtnar 2013; Nahrazení trafostanice u synagogy 2014; Hřiště v zámeckém parku 2016 a Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019. **1)** Výpal je i v tomto případě oxidační. **2)** Hmota je velmi měkká, označena jako typ č. 1. **3)** Zrnitost se pohybuje v rozmezí od naprosté celistvosti až po jemnozrné fragmenty. **4)** V keramické hmotě byla zaznamenána přítomnost slídy, písku a jejich vzájemné kombinace. **5)** Keramické fragmenty mají hladký povrch a lze je tímto výrazně odlišit od ostatních keramických tříd. **6)** Keramické zlomky této třídy mají pouze béžové odstíny. **7)** Podobně jako u předchozí keramické třídy i tato je zastoupena, jak tenkostěnnými, tak silnostěnnými jedinci. Síla stěny se pohybuje od 0,2 po 2 cm. Fragmenty jsou přibližně ze dvou třetin vytáčené. Zastoupeny jsou okraje hrncovitých nádob, džbánů, pohárů a mís. U den byla pozorována jak podsýpka tak i odříznutí. Nejvíce zastoupena byla rytá výzdoba, dále plastická výzdoba a vývalkovitá šroubovice.

RK1006

Následující třída, obsahující 650 fragmentů, je druhou nejpočetnější keramickou třídou ze zpracovaného souboru. Byla nalezena na všech zpracovaných archeologických výzkumech s výjimkou výzkumu jménem Poštovní depo 2014. **1)** Keramika je oxidačně pálená **2)** a její tvrdost je v rozmezí prvního až druhého stupně. **3)** Keramická hmota je jemně až střednězrná. **4)** Příměsi, které byly u fragmentů pozorovány jsou: písek, kombinace písku a slídy, kombinace křemene a drcené keramiky. **5)** Keramický materiál se vyznačuje jemně drsným povrchem **6)** s odstíny béžové barvy. **7)** Síla stěny u jednotlivých fragmentů byla naměřena v rozmezí od 0,2 do 0,5 cm. Profilují se tak jako jednoznačně tenkostěnné. Převážná většina keramických fragmentů je vytáčená. Objevuje se také obtáčená výroba. Do této keramické třídy spadají hrncovité okraje, džbány, poháry, pokličky, talíře a korbele. U den byl zjištěn stejný poměr podsýpky i odříznutí. Z výzdoby dominují ryté linie, vývalkovitá šroubovice, rytá šroubovice a hřebenová výzdoba. Jeden keramický fragment byl zdoben rádélkem.

RK1007

Těchto 411 jedinců bylo nalezených na výzkumech Dívčí škola – Synagoga 1998; Nahrazení trafostanice u synagogy 2014; RD Trejtnar 2013; Jízdárna 2013; Staré náměstí čp. 51 Hampl, přístavba rampy 2014; Teplovod v ulici Komenského 2016 a Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019. **1)** Výpal keramických fragmentů je pouze oxidační **2)** a jejich tvrdost je na stupni č. 2. **3)** Keramické fragmenty jsou jemnozrnné až středoizrnné **4)** Do keramického těsta byly použity jako příměsi křemen a písek. Dále se objevila i kombinace slída a křemen nebo křemen a drcená keramika. **5)** Zkoumaný povrch byl jemně drsného až hladkého typu **6)** v odstínech béžové barvy. **7)** Síla stěny naměřená u keramických fragmentů byla nejméně 0,6 cm a nepřesahovala šířky 2,8 cm. Převažuje vytáčená výroba. Objevily se okraje z hrnců, džbánů, mís, pokliček, cedníků a kahanu. U den se přibližně ve stejném poměru vyskytovala jak podsýpka, tak i odříznutí. Na keramice se objevovala šroubovice vývalková, rytá a stupňovitá. Dále také ryté linie, plastická výzdoba, nálepy a rádélko.

RK1008

Tuto keramickou třídu zastupuje v celém souboru 122 fragmentů. Ty byly nalezeny na výzkumech Dívčí škola – Synagoga 1998; Pivovar 2008; Poštovní depo 2014; Nahrazení trafostanice u synagogy 2014; Staré náměstí čp. 51 Hampl, přístavba rampy 2014; Teplovod v ulici Komenského 2016 a Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019. **1)** Keramika je typická svým oxidačním výpalem. **2)** Tvrdost byla naměřena na stupni č. 2. **3)** Zrnitost keramické hmoty se pohybuje v rozpětí od jemnozrnné po středoizrnnou. **4)** Ve struktuře hmoty se objevují příměsi křemene a písku. **5)** Povrch fragmentů byl na dotek jemně drsný. **6)** Povrch se dále vyznačoval převážně odstíny béžové a oranžové barvy. **7)** Síla stěny měřených jedinců se pohybovala v rozmezí od 0,2 do 0,7 cm. Opět se jedná o tenkostěnné i silnostěnné fragmenty. Přibližně z dvou třetin převažovala vytáčená výroba. Objevovaly se hrncovité nádoby. U den převažovalo odříznutí od hrnčířského kruhu. Fragmenty byly zdobeny malováním a občas doplněny vývalkovou šroubovicí nebo rytými liniemi.

RK1009

Další keramická třída, která byla v souboru obsažena, čítá 182 fragmentů. Získána byla díky archeologickým výzkumům Dívčí škola – Synagoga 1998; Pivovar 2008; Jízdárna 2013; RD Trejtnar 2013; Nahrazení trafostanice u synagogy 2014. Dále také při výzkumu Staré náměstí čp. 50, úprava kanalizace 2016; Teplovod v ulici Komenského 2016 a při výzkumu Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019. **1)** Fragменты patří do této třídy jsou oxidačně vypáleny. **2)** Jejich tvrdost byla naměřena na stupni č. 1 až č. 2. **3)** Zrnitost se v tomto případě pohybuje od jemné po střednězrnou **4)** Škála příměsí v keramické hmotě je velice rozmanitá. Je zastoupena nejen samotná příměs křemene a písku, ale také kombinace slídy a křemene nebo slídy a písku. **5)** Povrch je jemně drsný až hladký **6)** s odstíny oranžové barvy. **7)** Síla stěny se pohybuje v rozpětí od 0,3 do 0,5 cm. Převažuje vytáčená keramika, ale objevují se i fragmenty vyráběné obtáčením. Objevily se fragmenty hrncovitých nádob a džbánů. V této keramické třídě dominují fragmenty zdobené rytými liniemi. Dalšími typy výzdob jsou hřebenová a vývalková šroubovice, keramika zdobená malováním a plastická lišta.

RK1010

V pořadí již desátá keramická třída je v souboru zastoupena 112 fragmenty. Zlomky pochází z výzkumů Dívčí škola – Synagoga 1998; Pivovar 2008; RD Trejtnar 2013; Nahrazení trafostanice u synagogy 2014; Staré náměstí čp. 51 Hampl, přístavba rampy 2014; Poštovní depo 2014; Teplovod v ulici Komenského 2016 a Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019. **1)** Způsob výpalu fragmentů je pouze oxidační **2)** a jejich tvrdost se pohybuje v rozmezí stupně č. 1 až 2. **3)** Zrnitost keramické hmoty je jemně i střednězrná. **4)** Příměsi, které se u těchto fragmentů vyskytují, jsou křemen, písek a kombinace křemene s drcenou keramikou. **5)** Povrch jedinců, kteří se vyskytující v této třídě je hladký až jemně drsný **6)** a barva je v odstínech oranžové. **7)** Síla stěny jednotlivých fragmentů byla naměřena v rozmezí od 0,6 do 1,3 cm. Ty byly ze dvou třetin vytáčeny na kruhu. Objevily se okraje hrncovitých nádob, pokliček a kuthany. Na dnech byly pozorovány stopy po podsýpce i odříznutí. Z výzdoby byla zastoupena pouze vývalková šroubovice a ryté linie.

RK1011

K této keramické třídě náleží 59 fragmentů. Ty byly získány z výzkumů Dívčí škola – Synagoga 1998; Pivovar 2008; RD Trejtnar 2013; Jízdárna 2013; Nahrazení trafostanice u synagogy 2014. Dalším výzkumem, na kterém se našly keramické fragmenty patřící k této třídě, byl i ten u odloučeného parkoviště Lidl z roku 2019. **1)** Výpal v této třídě je oxidační. **2)** Tvrdost jedinců se pohybuje v rozmezí č. 1–2 neboli vryp nehtem až železem. **3)** Úroveň zrnitosti keramické hmoty se pohybuje od jemně po střednězrnou. **4)** V příměsích se vyskytuje variabilita samostatných složek. Jedná se o slídu, křemen a písek. **5)** Povrch fragmentů je hladký až jemně drsný. **6)** V barvách převažují červeno-oranžové odstíny. **7)** Jedincům patřícím k této keramické třídě byla naměřena síla stěny od 0,6 do 1,4 cm. Převažuje vytáčená keramika a obtáčená se objevuje pouze ojediněle. V této třídě se vyskytují pouze tři dna, z nichž jedno bylo odříznuto a u dvou byla použita podsýpka. Z výzdoby jsou zastoupeny pouze ryté linie a plastická páska.

RK1012

Následující třída sdílí podobné vlastnosti jako předchozí keramická třída. V souboru je zastoupena celkem 80 fragmenty. Ty byly získány díky výzkumům archeologických lokalit Dívčí škola – Synagoga 1998; Pivovar 2008; RD Trejtnar 2013; Staré náměstí čp. 51 Hampl, přístavba rampy 2014; Nahrazení trafostanice u synagogy 2014. Poslední výzkumem je Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019. **1)** Výpal těchto fragmentů je oxidační **2)** s tvrdostí na stupni č. 1 až č. 2. **3)** Zrnitost keramické hmoty se pohybuje v rozmezí od celistvé po jemnozrnou. **4)** Mezi příměsi, které byly pozorovány v této keramické třídě, jsou slída, písek a jejich vzájemná kombinace. **5)** Úprava povrchu se pohybuje v rozmezí od hladké po jemně drsnou variantu. **6)** Barva, podobně jako u předchozí keramické třídy, převládá v odstínech červeně-oranžové. **7)** Naměřená síla stěny je od 0,2 do 0,5 cm. Zastoupeny jsou jak fragmenty vyrobené vytáčením, tak i obtáčením. V této třídě jsou zastoupeny okraje hrncovitých nádob, džbánů, pohárů a pokliček. Převažuje zdobení rytými liniemi a plastickou lištou. Zastoupen je i jeden fragment zdobený rytou šroubovicí a jeden fragment zdobený hřebenovou šroubovicí.

RK2001

K první třídě ze série redukčně pálené keramiky náleží celkem 12 fragmentů. 11 z těchto keramických fragmentů bylo nalezeno na výzkumu Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019. Pouze jeden jedinec byl získán díky výzkumu Staré náměstí čp. 51 Hampl, přístavba rampy 2014. **1)** Jak již bylo řečeno výše, tak všechny fragmenty jsou redukčně vypáleny. **2)** Tvrdost byla naměřena na stupni č. 2. **3)** Zrnitost keramické hmoty byla u této třídy pozorována v rozmezí jemně po střednězrnnou. **4)** Jako příměsí byly v této třídě použity slída, písek a jejich vzájemná kombinace. **5)** Povrch je jemně drsný **6)** s odstíny šedé barvy. **7)** Síla stěny keramických jedinců se pohybuje od 0,3 po 1 cm. Převažují vytáčené fragmenty, ale objevuje se i obtáčení. Objevil se pouze jediný okraj, který pravděpodobně pocházel z hrnce. Výzdoba se objevila pouze na jednom fragmentu a jednalo se o rytou vlnici.

RK2002

Další z redukčně pálených keramických tříd obsahuje 31 keramických fragmentů. Ty byly získány díky výzkumům na lokalitách Dívčí škola – Synagoga 1998; Nahrazení trafostanice u synagogy 2014; Teplovod v ulici Komenského 2016 a Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019. **1)** Keramický materiál prošel redukčním výpalem. **2)** Tvrdost u těchto fragmentů byla naměřena na stupni č. 2. **3)** Hmota je velmi zrnitá. Keramické fragmenty jsou středně až hrubozrnné. **4)** Použití příměsí je velmi rozmanité. Těmi základními jsou křemen a písek. Mezi kombinace spadají použití křemene a drcené keramiky, písku a drcené keramiky. V neposlední řadě je nutné zmínit také kombinaci příměsí křemene, písku a drcené keramiky. **5)** Povrch je jemně drsný **6)** s odstíny šedé barvy. **7)** V síle stěny keramických fragmentů je patrná velká variabilita. Přítomné jsou hodnoty od 0,6 do 2,8 cm. Ty jsou bez výjimky vytáčené na hrncířském kruhu. V této třídě se objevují okraje hrncovitých nádob a džbánů. Zastoupena jsou dvě dna, z nichž jedno má podsýpku a druhé bylo odříznuto. Jeden fragment byl zdoben rytou linií a druhý linií malovanou.

RK2003

K této třídě náleží 59 fragmentů. Ty byly získány, stejně jako předchozí keramická třída, díky výzkumům na lokalitách Dívčí škola – Synagoga 1998;

Nahrazení trafostanice u synagogy 2014; Teplovod v ulici Komenského 2016 a Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019. **1)** Při výrobě byl použit redukční výpal **2)** a tvrdost fragmentů byla naměřena na stupni č. 2. **3)** Zrnitost keramické hmoty se pohybuje v rozmezí od celistvé hmoty po jemnozrnnou. **4)** Podobně jako u předchozí třídy je i zde patrná velká variabilita keramických příměsí. Pozorovatelné jsou příměsí jednotlivých složek jako jsou křemen a písek. Kombinace jsou křemen a drcená keramika. Dále křemen, písek a drcená keramika. **5)** Povrch je jemně drsný **6)** se šedými odstíny. **7)** Síla stěny keramických fragmentů se pohybovala od 0,3 do 0,5 cm. Objevovala se pouze vytáčená výroba. V třídě jsou zastoupeny okraje hrncovitých nádob, džbánů a pokliček. Dna byla v převážné většině podsypávaná. Na keramice se vyskytovalo zdobení rytými liniemi a žlábků.

RK2004

K početně druhé nejmenší keramické třídě náleží pouze čtyři fragmenty. Ty byly nalezeny na výzkumu Dívčí škola – Synagoga 1998 a Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019. **1)** Druh výpalu je u této keramické třídy oxidační. **2)** Tvrdost keramických fragmentů se rovná stupni č. 2. **3)** Keramická hmota je jemnozrnná. **4)** Z příměsí se vyskytovala pouze písková složka. **5)** Povrch je jemně drsný a upravený pomocí tuhování. **6)** Samotná barva fragmentů je v odstínech šedé. **7)** Síla stěny byla naměřena v rozmezí od 0,4 do 0,5 cm. Pouze jediný fragment byl obtáčený. Zastoupeny jsou okraje hrncovitých nádob a na keramice nebyla pozorována žádná výzdoba.

RK3001

K této keramické třídě náleží celkem 90 fragmentů, které byly nalezeny na výzkumech Dívčí škola – Synagoga 1998; Pivovar 2008, RD Trejtnar 2013; Staré náměstí čp. 51 Hampl, přístavba rampy 2014 a Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019. **1)** Výpal keramických zlomků, vyskytujících se v této třídě, je smíšený. Zpracovávány byly jak fragmenty obsahující tmavé jádro a světlý povrch, tak světlé jádro a tmavý povrch. **2)** Tvrdost byla naměřena na stupni č. 1 až č. 2. **3)** Zrnitost hmoty je od jemnozrnné po střednězrnnou. **4)** Variabilita příměsí se omezuje pouze na křemen a písek. **5)** Jako úprava povrchu se vyskytuje jemně drsná až hladká varianta. **6)** Na keramice byly pozorovatelné odstíny béžové, oranžové a šedé barvy.

7) Síla stěny jednotlivých fragmentů se pohybovala v rozmezí od 0,2 do 1,2 cm. Zastoupeny jsou jak velice tenkostěnné, tak i masivní zlomky. Objevují se vytáčené i obtáčené fragmenty. Vyskytují se hrncovité okraje, pohárky a pokličky. U den byla pozorována převážně podsýpka. Pouze u tří den byly patrné stopy po odříznutí. Výzdoba byla velmi rozmanitá. Zastoupena je jak rytá vlnice, tak i hřebenová šroubovice, malovaná tenká linie, plastická lišta, výzdoba rádélkem a obloučkové vrypy.

RK4001

Nejpočetnější keramická třída je v souboru zastoupena 1483 fragmenty. Zlomky pochází z výzkumů Dívčí škola – Synagoga 1998; Pivovar 2008; RD Trejtnar 2013; Jízdárna 2013; Staré náměstí čp. 51 Hampl, přístavba rampy 2014. Glazované fragmenty byly nalezeny také na výzkumu Nahrazení trafostanice u synagogy 2014; Teplovod v ulici Komenského 2016; Hřiště v zámeckém parku 2016; Staré náměstí čp. 50, úprava kanalizace 2016 a Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019. Jedinou výjimku tvoří výzkum Poštovní depo 2014, kde nebyly nalezeny žádné polévané fragmenty. 1) Při výrobě glazované keramiky byl použit oxidační i redukční výpal. 2) Tvrdost stupně 2. výrazně převažuje nad stupněm 1. Stupeň 3. se objevuje velmi málo. 3) Keramická hmota se vyskytuje ve variabilitě od hrubozrnné po naprosto celistvou. 4) V příměsích se objevuje samostatně slída, křemen, písek a keramika. Společně se objevuje slída a křemen, slída a písek, slída a keramika. Dalšími kombinacemi jsou křemen a písek, potažmo křemen a keramika. 5) Povrch je jemně hrubý až leštěný 6) s barvami bílých, béžových, cihlových, oranžových a šedých až tmavě šedých odstínů 7) Síla keramických fragmentů se pohybuje v rozmezí od 0,1 do 4,6 cm. Převážná většina fragmentů je vytáčená. Objevují se i fragmenty obtáčené. V souboru se vyskytují glazované fragmenty akroterií, džbánů, hrncovitých nádob, korbělů, kuthanů, mís, pekáčů, pokliček, talířů a váz. Přibližně ve stejném poměru se objevují dna seříznutá i s podsýpkou. Mimo samotnou glazuru byla na keramiku aplikována malovaná výzdoba, a to od tenkých linií, přes široké linie až po vlnovky. Z plošné výzdoby se vyskytuje šroubovice vývalková, hřebenová, rytá i stupňovitá. Vyskytují se: plastická lišta, ryté linie, ryté vlnovky a široké ryté žlábků. Na keramice se objevují také kruhové vpichy.

RK5001

K poslední keramické třídě zastoupené v této práci náleží 8 fragmentů. Ty byly nalezeny na dvou výzkumech. První z nich je výzkum Pivovar 2008, kde byly nalezeny tři zlomky. Druhý je výzkum Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019, kde bylo nalezeno zbylých fragmentů. **1)** Výpal, který byl při výrobě keramiky použit, je oxidační. **2)** Keramika je velice tvrdá. Byl naměřen stupeň 3. **3)** Hmota je bez větších rozdílů celistvá **4)** a zcela bez příměsí. **5)** Povrch je hladký **6)** s odstíny béžové nebo šedé barvy. **7)** Síla stěny jednotlivých fragmentů se pohybuje v rozmezí od 0,4 do 0,7 cm. Zlomky byly v podobném poměru vytáčeny i obtáčeny. Objevil se pouze jediný fragment, který pravděpodobně pocházel ze džbánu. Keramika je velice kvalitní a při zacházení vydává cinkavý zvuk.

6. Keramický materiál ve vztahu k nálezovým situacím

V kapitole věnované výzkumům v Rychnově nad Kněžnou byly stručně představeny lokality, jejichž keramický materiál je předmětem studia diplomové práce. V této kapitole dojde k zasazení zkoumaného materiálu do celkového kontextu. Především ukotvení jednotlivých keramických fragmentů/tříd k příslušným vrstvám a objektům v rámci zkoumaných situací.

Dívčí škola – Synagoga 1998

První výzkum v řadě (Tab. 3) byl pravděpodobně proveden roku 1998 a nenachází se k němu žádná dokumentace (Příloha II, Tabulka č. 1). Většina nálezů pochází z vrstvy č. 2 Obj. 2/1998. Fragменты nalezené v objektu č. 1/1998 byly nalezeny při sběru na výhozu. Mezi tyto fragmenty patří jeden fragment odstínu bílé barvy náležící do RK1001; jeden fragment odstínu šedé barvy náležící do keramické třídy RK2004 a 7 glazovaných fragmentů náležících do RK4001. Zbylé fragmenty byly získány z objektu č. 2/1998 ve vrstvě č. 2. Mezi tyto keramické jedince patří dva fragmenty bílých odstínů náležících do keramické třídy RK1001; jeden fragment odstínu bílé barvy náležící do RK1003; 113 fragmentů odstínů béžové barvy náležících do RK1006; 67 fragmentů s odstínem béžové barvy náležících do keramické třídy RK1007 a 30 fragmentů odstínů béžové barvy náležících do RK1008. Mezi další keramický materiál, který byl nalezen, patří také 55 fragmentů oranžových odstínů náležících do RK1009; jeden fragment odstínu cihlové barvy náležící do RK1011; rovněž jeden fragment odstínu cihlové barvy náležící do RK1012; čtyři fragmenty s odstínem šedé barvy náležící do RK2002; 6 fragmentů odstínů šedé barvy náležících do RK2003 a 11 fragmentů sendvičového výpalu náležících do RK3001. Do keramické třídy s názvem RK4001 lze přiřadit celkem 63 glazovaných fragmentů.

Kontext/Poloha/Lokalita	Keramický materiál
Obj. 1/1998/ Sběr na výhozu	1x RK1001; 1x 2004; 7x RK4001
Obj. 2/1998/ Vr. 02	2x RK1001; 1x RK1003; 113x RK1006; 67x RK1007; 30x RK1008; 55x RK1009; 1x RK1011; 1x RK1012; 4x RK2002; 6x RK2003; 11x RK3001; 63x RK4001

Tab. 3: Keramický materiál z lokality Dívčí škola – Synagoga.

Pivovar 2008

Jak již bylo uvedeno v kapitole věnované jednotlivým výzkumům, tak celý vyměřený prostor byl prakticky zničen probíhající stavbou (Tab. 4). Během výzkumu došlo pouze k zachycení dvou ostrůvků kulturní vrstvy, ve které byl nalezen keramický materiál. Za pomoci sběrů z opadu kanalizace bylo nalezeno celkem 91 keramických fragmentů (Příloha II, Tabulka č. 2). Během této akce bylo získáno několik keramických jedinců barvy béžových odstínů. Těmito jedinci jsou pět fragmentů RK1005; tři fragmenty RK1006 a jeden fragment RK1008. K jedincům s barvou oranžových odstínů patří 10 fragmentů RK 1009 a čtyři fragmenty RK1010. Mezi jedince s barvou cihlových odstínů patří tři fragmenty RK1011 a 6 fragmentů RK1012. K jedincům disponujícím sendvičovým výpalem patří tři fragmenty RK3001. Glazovaná keramika je v tomto výzkumu zastoupena celkem 53 fragmenty RK4001. Poslední třídou, která byla nalezena, je RK5001 a je zastoupena třemi fragmenty. Kvůli zničení celé zkoumané plochy a archeologických situací nebylo možné blíže propojit archeologický materiál s kontextem, v kterém byl nalezen.

Kontext/Poloha/Lokalita	Keramický materiál
Sběr z odpadní kanalizace	6x RK1005; 3x RK1007; 1x RK1008, 10x RK1009; 4x RK1010; 3x RK1011; 6x RK1012; 3x RK3001; 53x RK4001; 3x RK5001

Tab. 4: Keramický materiál z lokality Pivovar 2008.

RD Trejtnar 2013

V podstatě většina keramických nálezů (Příloha II, Tabulka č. 3) z prací na rodinném domě (Tab. 5) byla zachycena pouze v tmavší hlinité čočce. Ta se nacházela pod půdním horizontem v rohu stavebního zářezu. Většina nálezů se objevila ve **vrstvě č. 2** (99 fragmentů) a menší část okolo této vrstvy (21 fragmentů). V **okolí vrstvy č. 2** byly nalezeny fragmenty béžových odstínů. Konkrétně tři jedinci náležící do keramické třídy RK1005, 7 jedinců náležící do RK1006 a pouze jeden fragment náležící do RK1007. Mezi fragmenty s barvou oranžových tónů patří 6 jedinců náležících do RK1009 a jeden fragment náležící do RK1010. Mezi zbytek keramických jedinců nalezených okolo vrstvy č. 2 patří jeden cihlově zbarvený fragment náležící do RK1012 a dva glazované fragmenty náležící do RK4001. Přimo

ve vrstvě č. 2 bylo spektrum keramických fragmentů rozmanitější. Do keramické třídy RK1002 náleží jeden fragment s odstínem bílé barvy. Do RK1005 náleží 20 fragmentů s odstínem béžové barvy. Celkem 27 jedinců s barvou béžových odstínů náleží do RK1006 a 9 jedinců do RK 1007. Mezi keramické fragmenty oranžových odstínů patří 26 jedinců náležících do RK1009 a dva jedinci patřící do RK1010. Fragmenty s odstínem cihlové barvy jsou zastoupeny celkem tři jedinci, z nichž dva náleží do RK1011 a jeden fragment do RK1012. Do keramické třídy RK3001 náleží čtyři jedinci a do RK4001 náleží 7 glazovaných jedinců. Bližší rozčlenění do stratigrafických situací není možné, jelikož nálezy pocházejí z jedné vrstvy anebo jejího okolí.

Kontext/Poloha/Lokalita	Keramický materiál
Okolí vrstvy č 2	3x RK1005; 7x RK1006; 1x RK1007; 6x RK1009; 1x RK1010; 1x RK1012; 2x RK4001
Vrstva č 2 (hlinitá čočka)	1x RK1002; 20x RK1005; 27x RK1006; 9x RK1007; 26x RK1009; 2x RK1010; 2x RK1011; 1x RK1012, 4x RK3001; 7x RK4001

Tab. 5: Keramický materiál z lokality RD Trejtnar 2013.

Jízdárna 2013

U třetího výzkumu v pořadí je situace značně komplexnější (Tab. 6), a to jak z hlediska variability keramických tříd, tak i z hlediska objektů a vrstev. Ze začištěvání zdi u **objektu 1/2013** byly nalezeny dva keramické fragmenty, z nichž jeden patří do RK1002 a druhý do RK1011. V **objektu 6/2013** byly nalezeny dva glazované fragmenty RK4001 a jeden keramický fragment RK1006. V kulturní vrstvě **objektu 7/2013** byly nalezeny čtyři keramické fragmenty. Dva z nich jsou glazované a náleží do keramické třídy RK4001 a jeden náleží do keramické třídy RK1006. Poslední fragment pochází z povrchu kulturní vrstvy a náleží do RK1007. V **objektu 11/2013** (kúlová jáma J) byl nalezen jeden zlomek, který náleží do RK1006. Rovněž jeden keramický fragment byl nalezen v objektu 18/2013 a lze ho zařadit do RK1009. Kúlová jamka označená jako **obj. 18/2013** přinesla tři glazované fragmenty náležící do RK4001. V kulturní vrstvě **obj. 20/2013** byl nalezen pouze jeden fragment náležící do RK1007. V SZ kvadrantu **objektu 21/2013** byly nalezeny tři fragmenty. Dva z nich pochází z vrstvy 0–10 cm a náleží do RK4001 a RK1007. Třetí fragment náleží do RK4001 a pochází z vrstvy č. 2, která se táhne od 10 cm až na dno objektu.

Kontext/Poloha/Lokalita	Keramický materiál
Začišťování zdi u objektu 1/2013	1x RK1002; 1x RK1011
Objekt 6/2013	1x RK1006; 2x RK4001
Kulturní vrstva objektu 7/2013	1x RK1006; 1x RK1007 (povrch); 2x RK4001
Objekt 11/2013	1x RK1006
Objekt 18/2013	1x 1009; 3x RK4001
Objekt 20/2013	1x RK1007
SZ kvadrant objektu 21/2013	1x RK1007 (0–10 cm); 1x RK4001 (0–10 cm); 1x RK4001 (10 cm – dno)

Tab. 6: Keramický materiál z lokality Jízdárna 2013.

Poštovní depo 2014

Tento výzkum přinesl pouze malé množství keramických fragmentů (Tab. 7). Z povrchové skrývky označené jako **obj. 1/2014** pocházel pouze jeden keramický zlomek oranžových odstínů náležící do RK1010. Zbytek (6 fragmentů béžových odstínů) pochází z **obj. 2/2014** a náleží do RK1008. Tento objekt (mělká jamka) mohl být reliktem kulturní vrstvy. Zbytek objektů nepřinesl žádný keramický materiál.

Kontext/Poloha/Lokalita	Keramický materiál
Objekt 1/2014 (povrchová skrývka)	1x RK1010
Objekt 2/2014 (mělká jamka)	6x RK1008

Tab. 7: Keramický materiál z lokality Poštovní depo 2014.

Staré náměstí čp. 51 Hampl, přístavba rampy 2014

V rámci tohoto výzkumu všechen datovací materiál (Tab. 8) pocházel z **Ramena a**. Zároveň byl keramický materiál nalezen pouze v profilu a. Ve vrstvě č.

3 byly nalezeny dva keramické fragmenty náležící do RK1002; čtyři fragmenty náležící do RK1007 a pouze jeden fragment RK1008. Mezi další fragmenty patří jeden zlomek zařazený do RK1009; též jeden zlomek RK1010 a jeden zlomek RK1012. Glazované fragmenty patřící do RK4001 jsou zastoupeny v této vrstvě třemi jedinci. Ve vrstvě č. 2 byl nalezen pouze jediný fragment patřící do RK2001. Vrstva č. 5 obsahovala velké množství keramického materiálu. Ten zastupují dva jedinci náležící do RK1006 a čtyři jedinci náležící do RK1007. Dále jeden fragment patřící do RK1010, dva fragmenty patřící do RK1012, dva fragmenty patřící do RK3001 a dva glazované fragmenty spadající do RK4001.

Kontext/Poloha/Lokalita	Keramický materiál
Rameno a/ profil a/ vrstva č. 3	2x RK1002; 4x RK1007, 1x RK1008; 1x RK1009; 1x RK1010; 1x RK1012
Rameno a/ profil a/ vrstva č. 2	1x RK2001
Rameno a/ profil a/ vrstva č. 5	2x RK1006; 4x RK1007; 1x RK1010; 2x RK1012; 2x RK3001; 2x RK4001

Tab. 8: Keramický materiál z lokality Staré náměstí čp. 51 Hampl, přístavba rampy 2014.

Nahrazení trafostanice u synagogy 2014

První z větších archeologických výzkumů obsahuje velké množství keramického materiálu (Tab. 9; Příloha II, Tabulka č. 4; Příloha II, Tabulka č. 5) i složitější stratigrafické situace. Ve **vrstvě č. 2** byly objeveny pouze glazované fragmenty. Konkrétně 28 jedinců náležících do RK4001. V téže vrstvě v oblasti okraje výkopu byl nalezen jeden fragment spadající do RK1002; 39 jedinců spadajících do RK1005; 10 jedinců spadajících do RK1006 a 34 jedinců spadajících do RK1007. Mezi další fragmenty patří 12 jedinců náležících do RK1009; 10 jedinců náležících do RK1010; tři jedinci náležící do RK1011 a jeden fragment do RK1012. Mezi poslední dvě skupiny patří 16 fragmentů náležících do keramické třídy RK2003 a 269 glazovaných fragmentů náležících do RK4001. Na **rozhraní vrstev č. 6 a č. 7** bylo nalezeno 26 jedinců patřících do keramické třídy RK1006 a pět jedinců patřících do RK1007. Byl nalezen také jeden fragment patřící do RK1008, dva fragmenty zařazené

do RK2003 a dva fragmenty patřící do RK3001. Ve **vrstvě č. 8** bylo nalezeno 6 fragmentů keramické třídy RK1006; pět fragmentů RK1007; pouze jeden fragment RK1009; čtyři fragmenty RK1010 a jeden fragment, který náleží do keramické třídy RK2002. Drtivou většinu z vrstvy č. 8 zastupují glazované fragmenty (162 jedinců), které náleží do RK4001. **Vrstva č. 11** přinesla pět fragmentů RK1006; dva fragmenty RK1007; tři fragmenty RK1009; dva fragmenty RK1010 a jeden fragment RK2002. Nejvíce je zastoupena glazovaná keramika a to 34 jedinci náležící do RK4001. Vedle zdi (u osy AB) byl nalezen fragment patřící do keramické třídy RK1006 a fragment patřící do RK4001. V **úseku H-I** bylo nalezeno pět fragmentů RK1006; dva fragmenty RK1009 a jeden fragment RK1012. Glazované zboží je zastoupeno 23 fragmenty patřícími do RK4001. V **koncentraci A** (v okolí zdiva) byl nalezen jeden fragment náležící do keramické třídy RK1001; jeden fragment RK1006; dva fragmenty RK1007 a jeden fragment RK1009. Zastoupena byla také keramická třída RK2002 jedním fragmentem a RK2003 rovněž jedním fragmentem.

Kontext/Poloha/Lokalita	Keramický materiál
Vrstva č. 2 (oblast okraje výkopu)	1x RK1002; 39x RK1005; 10x RK1006; 34 RK1007; 12x RK1009; 10x RK1010; 3x RK1011; 1x RK1012; 16x RK2003; 269x RK4001; 28x RK4001 (vnitřek vrstvy)
Rozhraní vrstev č. 6 a č. 7	26x RK1006; 5x RK1007; 1x RK1008; 2x RK2003; 2x RK3001
Vrstva č. 8	6x RK1006; 5x RK1007; 1x RK1009; 4x RK1010; 1x RK2002; 162x RK4001
Vrstva č. 11	5x RK1006; 2x RK1007; 3x RK1009; 2x RK1010; 1x RK2002; 34x RK4001
Vedle zdi (u osy AB)	1x RK1006; 1x RK4001
Úsek H-I	5x RK1006; 2x RK1009; 1y RK1012; 23x RK4001
Koncentrace A (v okolí zdiva)	1x RK1001; 1x RK1006; 2x RK1007; 1x RK1009; 1x RK2002; 1x RK2003

Tab. 9: Keramický materiál z lokality Nahrazení trafostanice u synagogy 2014.

Teplovod v ulici Komenského 2016

Zkoumaný **objekt č. 1/2016** (svrchní část studny) obsahoval velké množství keramického materiálu (Tab. 10). Za pomoci sběru bylo získáno pět fragmentů náležíčích do keramické třídy RK1006; tři fragmenty RK1007; 9 fragmentů RK1008 (Příloha II, Tabulka č. 6); tři fragmenty náležíčí do RK1009 a dva fragmenty náležíčí do RK1010. Glazované zboží je zastoupeno 12 jedinci patřícími do RK4001. Mimo samotné sběry se ve vrstvě zasahující do svrchní části studny našel také jeden fragment náležíčí do keramické třídy RK1006. Dále 17 fragmentů náležíčích do RK1007; pět fragmentů náležíčích do RK1008 a jeden fragment RK1010. Zastoupeny jsou i keramické třídy RK2003 celkem 23 jedinci a RK4001 celkem 50 jedinci. **Obj. 3/2016** obsahoval čtyři fragmenty RK1006; jeden fragment RK1008 a jeden fragment RK1009. Dalšími keramickými třídami jsou RK2002, která je zastoupena jedním fragmentem. RK2003, která je rovněž zastoupena pouze jedním fragmentem a glazované zboží zastupuje 10 jedinců náležíčích do RK4001.

Kontext/Poloha/Lokalita	Keramický materiál
Objekt č. 1/2016 (svrchní část studny) – sběry	5x RK1006; 3x RK1007; 9x RK1008; 3x RK1009; 2x RK1010; 12x RK4001
Objekt č. 1/2016 (svrchní část studny)	1x RK1006; 17x RK1007; 5x RK1008; 1x RK1010; 23x RK2003; 50x RK4001
Objekt č. 2016	4x RK1006; 1x RK1008; 1x RK1009; 1x RK2002; 1x RK2003; 10x RK4001

Tab. 10: Keramický materiál z lokality Teplovod v ulici Komenského 2016.

Hřiště v zámeckém parku 2016

Ze všech šesti situací, uvedených v nálezové zprávě o výzkumu, pouze lokalita č. 6 (hrad) přinesla větší množství archeologických nálezů včetně keramických fragmentů (Tab. 11). Všechn nalezený materiál pochází z **vrstvy č. 1**. Tato vrstva byla lokalizována v druhé jámě pro druhou stranu protlaku. V té byly nalezeny čtyři fragmenty náležíčí do keramické třídy RK1005; dva fragmenty náležíčí do RK1006 a pouze jeden glazovaný fragment náležíčí do RK4001. Pomocí mělkých zásahů v parku byly zachyceny pouze řidce rozesté stopy po původním osídlení.

Kontext/Poloha/Lokalita	Keramický materiál
Lokalita č.6/ vrstva č. 1	4x RK1005; 2x RK1006; 1x RK4001

Tab. 11: Keramický materiál z lokality Hřiště v zámeckém parku 2016.

Staré náměstí čp. 50, úprava kanalizace 2016

V mělce vedeném výkopu pro pokládku kabelu byly zachyceny dva objekty. Keramický materiál (Tab. 12) byl získán z **objektu 1/2016** ve vrstvě č. 6. Ta vedla v délce 3 m a jednalo se o planýrkovou vrstvu nebo o její pozůstatek. Tato vrstva přinesla celkem pět keramických fragmentů náležících do třídy RK1006 a dva glazované fragmenty náležící do RK4001. Žádný další keramický materiál tento výzkum nepřinesl.

Kontext/Poloha/Lokalita	Keramický materiál
Objekt č. 1/2016/ vrstva č. 6	5x RK1006; 2x RK4001

Tab. 12: Keramický materiál z lokality Staré náměstí čp. 50, úprava kanalizace 2016.

Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019

Tento archeologický výzkum přinesl zcela největší množství zkoumaných sond, objektů, vrstev a získaného materiálu (Tab. 13; Příloha II, Tabulka č. 7, 8). Těmito aspekty zcela převyšuje dříve popsané výzkumy zahrnuté do této práce. Právě kvůli složitosti stratigrafických situací budou jako první zmíněny fragmenty, které byly na lokalitě nalezeny bez jakéhokoliv kontextu. Mezi tyto fragmenty patří pět jedinců náležících do keramické třídy RK1005; 6 jedinců náležících do RK1006 a jeden fragment náležící do RK1007. Mezi další fragmenty, které byly nalezeny bez kontextu, patří dva jedinci náležící do keramické třídy RK1012 a 38 glazovaných fragmentů náležících do RK4001. První, ze zkoumané situace, je **Sonda č. I**. Vrstva č. 01 přinesla několik částí měřených vždy do jednoho metru. V části 0–1 m byly zachyceny čtyři keramické fragmenty. Každý z nich náležel do jiné keramické třídy a v této části byly zastoupeny třídy RK1005, RK1008, RK1009 a RK1010. V části 1–2 m bylo nalezeno 7 fragmentů náležících do keramické třídy RK1006; tři fragmenty

náležící do RK1007; jeden fragment náležící do RK1008; jeden fragment náležící do RK1009 a jeden fragment náležící do RK1010. Dalšími keramickými třídami jsou RK1011, která je zastoupena pěti fragmenty. Dále třída RK1012, která je zastoupena pouze jedním fragmentem; RK2003 a RK3001, které jsou obě zastoupené po jednom fragmentu. Glazovaná keramika je zastoupena pěti fragmenty náležící do RK4001. V části č. 2–3 m bylo nalezeno 14 fragmentů náležících do keramické třídy RK1006; 6 fragmentů náležících do RK1007; jeden fragment náležící do RK1008; čtyři fragmenty náležící do RK1009 a jeden fragment, který náleží do RK3001. Tato část přinesla rovněž tři glazované fragmenty náležící do RK4001. **Sonda č. II** nebyla vykopána, a proto získaný keramický materiál pochází pouze z povrchu v její horní části (úsek 0–1 m a 1–2 m). Získán byl sběrem po provedené skrývce u zídky. Na povrchu sondy byly nalezeny dva fragmenty náležící do RK1006; dva fragmenty náležící do RK1007 a jeden glazovaný fragment náležící do keramické třídy RK4001.

V **Sondě č. III** byl veškerý keramický materiál nalezen ve vrstvě č. 01. V části 0–1 m byl nalezen jeden fragment patřící do keramické třídy RK1001; 8 fragmentů patřících do RK1002; jeden fragment patřící do RK1006; jeden fragment patřící do RK1007; dva fragmenty patřící do RK 1008 a dva fragmenty patřící do RK1009. Další keramické třídy jsou RK1011, která je zastoupená jedním fragmentem; RK1012, která je zastoupená rovněž jedním fragmentem; RK2001 a RK2002, které jsou obě zastoupené po jednom fragmentu a v této části byl nalezen i jeden glazovaný fragment patřící do RK4001. Část 1–2 m přinesla tři keramické fragmenty patřící do RK1001; čtyři fragmenty patřící do RK1002; 9 fragmentů patřících do RK1006; tři fragmenty patřící do RK1007, tři fragmenty patřící do RK1011 a dva fragmenty patřící do RK1012. V části 2–3 m byly nalezeny čtyři keramické fragmenty náležící do RK1001; tři fragmenty náležící do RK1002; 10 fragmentů náležících do RK1006; tři fragmenty náležící do RK1007. Mezi další keramické třídy patří RK1009, která je zastoupena dvěma fragmenty; RK1010 zastoupena jedním fragmentem a RK4001 zastoupená dvěma glazovanými fragmenty. V části 3–4 m byl nalezen jeden keramický fragment; který náleží do RK1001; tři keramické fragmenty náležící do RK1005; 7 fragmentů náležících do RK1006; dva fragmenty náležící do RK1007. V této části byly také nalezeny dva fragmenty patřící do keramické třídy RK1009; dva fragmenty RK1010 a jeden keramický fragment náležící do RK1011. V části 4–5 m bylo nalezeno 6

fragmentů náleží do keramické třídy RK1006; dva fragmenty náleží do RK1007; následují keramické třídy RK1009; RK1010; RK1011; RK3001; RK4001. Všechny tyto keramické třídy jsou zastoupeny v části po jednom fragmentu.

Výzkum **Sondy č. V** přinesl několik částí. V části 0–1 m bylo nalezeno 9 fragmentů RK1006; 8 fragmentů náleží do RK1007; dva fragmenty náleží do RK1008. Následují keramické třídy RK2003 a RK3001 zastoupeny po jednom fragmentu. Výzkum části 1–2 m přinesl 14 keramických fragmentů náleží do RK1006; pět fragmentů náleží do RK1007; tři fragmenty náleží do RK1009 a jeden fragment náleží do RK1010. V části 2–3 m byly nalezeny čtyři keramické fragmenty patřící do RK1006; jeden fragment patřící do RK1007 a čtyři glazované fragmenty patřící do RK4001. Výzkum části 3–4 m přinesl jeden fragment náleží do RK1001, rovněž jeden fragment náleží do RK1002; pět keramických fragmentů náleží do RK1006 a dva fragmenty náleží do RK1008. Část 4–5 m přinesla 8 jedinců spadajících do RK1002; dva jedince spadající do RK1006; čtyři jedince spadající do RK1007 a pouze jeden zlomek spadající do RK1009. **Sonda č. VII** obsahovala několik částí, ve kterých bylo nalezeno množství keramického materiálu. Část 0–1 m přinesla materiál zastoupený keramickými třídami RK1007 a RK1009. Obě jsou zastoupeny po jednom fragmentu. V části 1–2 m je situace obdobná. Materiál je zastoupen keramickými třídami RK1001; RK1007; RK1010; RK2002. Všechny třídy byly zastoupeny po jednom fragmentu. V části 2–3 m byly nalezeny tři fragmenty náleží do RK1002; rovněž tři fragmenty náleží do RK1007; jeden fragment náleží do RK1011 a jeden fragment náleží do RK2003. V části 3–4 m byly nalezeny dva keramické fragmenty náleží do RK1001, tři fragmenty náleží do RK1002; dva fragmenty náleží do RK1007; jeden fragment náleží do RK1010 a jeden glazovaný fragment, který náleží do RK4001. Část 4–5 m obsahovala velké množství materiálu. V této části bylo nalezeno pět fragmentů náleží do RK1001; dva fragmenty náleží do RK1002; dva fragmenty náleží do RK1010; jeden fragment náleží do RK1011 a rovněž jeden fragment, který náleží do RK1012. Glazované zboží je zastoupeno 6 fragmenty, které náleží do RK4001.

Sonda č. IX obsahovala podobně jako předchozí sondy pouze jednu vrstvu a několik částí, v kterých byl nalezen keramický materiál. V části 0–1 m bylo nalezeno několik fragmentů zastupujících různé keramické třídy. První z nich je RK1006

zastoupena jedním fragmentem; RK1007 zastoupena dvěma fragmenty; RK1009 rovněž zastoupena dvěma fragmenty a keramická třída RK2003 zastoupená jedním fragmentem. V části 1–2 m byl nalezen jeden fragment náležíci do RK1001; tři fragmenty náležíci do RK1002; jeden fragment náležíci do RK1006; dva fragmenty do RK1007 a jeden glazovaný fragment náležíci do keramické třídy RK4001. Výzkum části 3–4 m přinesl tři keramické fragmenty náležíci do RK1002; jeden fragment náležíci do RK1004; dva fragmenty náležíci do RK1006. Mezi nalezený materiál patří také jeden fragment náležíci do RK1007 a jeden keramický fragment náležíci do RK2002. Výzkum **Sondy č. XI** přinesl keramický materiál získán z několika částí. V části 0–1 m byly nalezeny dva keramické fragmenty náležíci do RK1004; dva fragmenty náležíci do RK1005; dvojice fragmentů náležíci do RK1006 a 6 fragmentů náležíci do RK1007. Mezi další fragmenty patří čtyři jedinci náležíci do RK1011 a čtyři glazované fragmenty náležíci do RK4001. Z části 1–2 m byly získány dva fragmenty náležíci do RK1001; čtyři fragmenty náležíci do RK1006; 9 fragmentů náležíci do RK1007; jeden fragment náležíci do RK1010 a jeden glazovaný fragment náležíci do RK4001. Část 2–3 m přinesla jeden fragment náležíci do RK1010 a dva fragmenty náležíci do keramické třídy RK1012. V části 3–4 m byl nalezen jeden fragment náležíci do RK1006; dva keramické fragmenty náležíci do RK1009 a dva glazované fragmenty náležíci do RK4001. V části 4–5 m byly nalezeny dva fragmenty náležíci do keramické třídy RK1006; jeden fragment náležíci do RK1007; jeden fragment náležíci do RK1009 a jeden fragment náležíci do RK1010. Mezi další fragmenty patří tři jedinci náležíci do RK3001 a čtyři glazované fragmenty náležíci do RK4001. Část 0–1 m **Sondy č. XIII** přinesla 6 keramických fragmentů náležíci do RK1002; jeden fragment náležíci do RK1007; jeden fragment náležíci do RK1009 a dva fragmenty náležíci do RK2001. V části 1–2 m bylo nalezeno 7 fragmentů náležíci do keramické třídy RK1004; tři fragmenty náležíci do RK1006; dva fragmenty náležíci do RK1007; dva fragmenty náležíci do RK1008. Mezi další nálezy patří dva fragmenty náležíci do RK1011; jeden fragment náležíci do RK1012 a dva fragmenty náležíci do RK3001. Výzkum části 2–3 m přinesl pět fragmentů náležíci do RK1004; dva fragmenty náležíci do RK1006; dva fragmenty náležíci do RK1007; dva fragmenty náležíci do RK1009 a dva fragmenty náležíci do RK3001. V části 3–4 m bylo nalezeno 6 fragmentů náležíci do RK1004; jeden fragment

nálezící do RK1006 a jeden glazovaný zlomek nálezící do RK4001. Pouze jeden keramický fragment byl nalezen v části 4–5 m a náleží do keramické třídy RK1006.

Další **Sondou je č. XV.** Ve vrstvě 0–1 m bylo nalezeno 14 keramických fragmentů nálezících do třídy RK1006; 9 fragmentů nálezících do RK1007; jeden fragment nálezící do RK1008 a jeden fragment nálezící do RK1009. V části 1–2 m bylo nalezeno pět fragmentů nálezících do RK1004; též pět fragmentů nálezících do RK1006; jeden fragment nálezící do RK1007; jeden fragment nálezící do RK2003 a rovněž jeden fragment, který náleží do RK4001 a má glazuru. Výzkum části 2–3 m přinesl jeden fragment nálezící do RK1001; 10 fragmentů nálezících do RK1002; 6 fragmentů nálezících do RK1006 a jeden fragment nálezící do RK1009. Mezi další nálezy patří tři fragmenty RK2001; jeden fragment nálezící do RK2003 a tři glazované fragmenty nálezící do RK4001. Část 3–4 m je zastoupena 6 fragmenty nálezící do RK1006; čtyři fragmenty nálezící do RK1007; jeden fragmentem nálezícím do RK1008; rovněž jeden fragmentem nálezícím do RK1010; dva fragmenty nálezícími do RK1011 a čtyři fragmenty nálezícími do RK2003. Další sonda v pořadí má číslo **XVII.** V její části s názvem 0–1 m bylo nalezeno 8 fragmentů nálezících do RK1006; dva fragmenty nálezící do RK1007 a dva glazované fragmenty nálezící do RK4001. V části 1–2 m byl nalezen pouze jeden fragment patřící do RK1006 a dva fragmenty patřící do RK1008. V části 2–3 m byl nalezen jeden fragment nálezící do keramické třídy RK1006; tři fragmenty nálezící do RK1007. V této části jsou také zastoupeny keramické třídy RK1008; RK1009; RK1011 a RK3001. Všechny tyto třídy byly v části zastoupeny po jednom fragmentu. Výzkum části 3–4 m přinesl dva keramické fragmenty nálezící do keramické třídy RK1002; jeden fragment nálezící do RK1006; jeden fragment nálezící do RK1008 a jeden fragment nálezící do RK1010.

V části 0–1 m **Sondy č. XIX** byly nalezeny tři fragmenty nálezící do keramické třídy RK1006; pět fragmentů nálezících do RK1007; 6 fragmentů nálezících do RK1012; jeden fragment nálezící do RK2004 a čtyři glazované fragmenty nálezící do RK4001. Výzkum části 1–2 m přinesl jeden fragment nálezící do RK1001; rovněž jeden fragment nálezící do RK1002; dva fragmenty nálezící do RK1004; jeden fragment nálezící do RK1005 a 9 fragmentů nálezících do RK1006. Mezi další nálezy patří také čtyři fragmenty nálezící do RK1007; jeden fragment nálezící do RK1008; dva fragmenty nálezící do RK1012 a tři glazované fragmenty nálezící do RK4001.

V části 2–3 m byly nalezeny tři fragmenty náležící do RK1001; jeden fragment náležící do RK1002; tři fragmenty náležící do RK1006 a pět fragmentů náležících do RK1007. Mezi další keramické třídy vyskytující se v této části patří také RK1009; RK1011 a RK2002. Všechny tyto třídy jsou zastoupeny po jednom fragmentu. Výzkum části 3–4 m pomohl získat dva keramické fragmenty náležící do třídy RK1006 a jeden fragment náležící do RK2001. V části 4–5 m byl nalezen jeden fragment náležící do keramické třídy RK1001; čtyři fragmenty náležící do RK1004; tři fragmenty náležící do RK1006; jeden fragment náležící do RK1007; jeden fragment náležící do RK1012; rovněž jeden fragment náležící do RK3001 a jeden glazovaný fragment náležící do RK4001. V sondě č. XXI byl rovněž nalezen keramický materiál. V části 0–1 m byly nalezeny dva fragmenty náležící do RK1006; čtyři fragmenty náležící do RK1007; jeden fragment náležící do RK1008 a jeden fragment náležící do RK1012. Výzkum části 1–2 m přinesl jeden fragment náležící do keramické třídy RK1001; jeden fragment náležící do RK1006 a dva fragmenty náležící do RK1007. Část 3–4 m přinesla jeden fragment náležící do RK1006; dva fragmenty náležící do RK1007; jeden fragment náležící do RK2001 a jeden glazovaný fragment náležící do RK4001.

Sonda č. XXIII je zastoupena pouze dvěma částmi. První část s názvem 0–1 m přinesla tři keramické fragmenty náležící do RK1006; jeden fragment náležící do RK1007 a dva fragmenty náležící do RK1008. Nalezeny byly také dva glazované fragmenty náležící do RK4001. Výzkum části 1–2 m přinesl jeden fragment náležící do keramické třídy RK1006; čtyři fragmenty náležící do RK1007; jeden fragment náležící do RK3001 a jeden glazovaný fragment náležící do RK4001. Dalším zkoumaným objektem byla **Sonda č. XXV**. V části 0–1 m byl nalezen jeden fragment náležící do RK1004; pět fragmentů náležících do RK1006; dva fragmenty náležící do RK1007; jeden fragment náležící RK1009 a jeden fragment náležící do RK2003. Zastoupeny jsou také dva glazované fragmenty náležící do RK4001. V části 1–2 m bylo nalezeno 8 fragmentů náležících do RK1006; dva fragmenty náležící do RK1011 a tři fragmenty náležící do RK1012. Mezi další fragmenty nalezené v této části patří jedinec náležící do RK2002 a jedinec náležící do RK2003. Výzkum části 2–3 m přinesla dva fragmenty náležící do RK1006. Dále jsou zastoupeny keramické třídy RK1007; RK1011; RK1012 a RK4001. Všechny tyto třídy jsou v části zastoupeny po

jednom fragmentu. Výzkum části 0–1 m v **Sondě č. XXVII** přinesl dva fragmenty náležíci do keramické třídy RK1006; dva fragmenty náležíci do RK1007 a fragment náležíci do RK1012. Glazované zboží je zastoupeno 7 jedinci náležíci do RK4001. Část 1–2 m přinesla pouze malé množství keramického materiálu. Z keramiky byl nalezen fragment náležíci do RK1006, rovněž fragment náležíci do RK1008 a glazovaný fragment náležíci do RK4001.

Výzkum **Sondy č. XXIX** přinesl značné množství keramických fragmentů. V části 0–1 m bylo nalezeno pět fragmentů náležíci do RK1006; fragment náležíci do RK1007 a fragment náležíci do RK3001. Glazované zboží je zastoupeno třemi fragmenty náležíci do RK4001. V části 1–2 m bylo nalezeno pět fragmentů náležíci do keramické třídy RK1002; 7 fragmentů náležíci do RK1006; dva fragmenty náležíci do RK1007 a dva fragmenty náležíci do RK1008. Mezi další nálezy patří tři fragmenty náležíci do RK1009 a tři glazované fragmenty náležíci do RK4001. Při výzkumu části 2–3 m byly nalezeny dva fragmenty náležíci do RK1006; dva fragmenty náležíci do RK1007 a glazovaný fragment náležíci do RK4001. Část 3–4 m přinesla dva fragmenty náležíci do RK1007; dva fragmenty náležíci do RK1011; rovněž dva fragmenty náležíci do RK1012 a fragment náležíci do RK2002. Glazované zboží je zastoupeno dvěma fragmenty náležíci do RK4001. V **Sondě č. XXXI** byl nalezen keramický materiál pouze ve dvou částech. První část 1–2 m obsahovala dva fragmenty náležíci do RK1001; dva fragmenty náležíci do RK1006; tři fragmenty náležíci do RK1007; dva fragmenty náležíci do RK1008. Zastoupeny jsou také keramické třídy RK1009; RK1010 a RK2003. Všechny tyto třídy jsou zastoupeny po jednom fragmentu. Část 3–4 m přinesla pouze keramický fragment. Ten je glazovaný a náleží do keramické třídy RK4001. V **Sondě č. XXXIII** byl nalezen keramický materiál pouze v jedné z částí. V části 0–1 m byl nalezen fragment náležíci do keramické třídy RK1002; dva fragmenty náležíci do RK1006; tři fragmenty náležíci do RK1007 a fragment náležíci do RK1011. Mezi další fragmenty patří jedinec náležíci do RK2002 a dva glazované zlomky náležíci do RK4001. V části 1–2 m byly objeveny tři fragmenty náležíci do RK1001; pět fragmentů náležíci do RK1002; čtyři fragmenty náležíci do RK1006; fragment náležíci do RK1007 a fragment náležíci do RK1008. V této části byl také nalezen fragment náležíci do RK1011; dva fragmenty náležíci do RK1012; dva fragmenty náležíci do RK2002. Výzkum části 0–1 m **Sondy**

č. **XXXV** přinesla tři keramické fragmenty náleží do RK1001; fragment náleží do RK1006; dva fragmenty náleží do RK1007. V této části jsou zastoupeny keramické třídy RK1008; RK1012 a RK2003. Všechny zmiňované jsou zastoupeny po jednom fragmentu. Mezi další keramické třídy patří i RK3001 a RK4001 zastoupené po dvou fragmentech. V části 2–3 m bylo nalezeno pět fragmentů náleží do keramické třídy RK1006; tři fragmenty náleží do RK1007; čtyři fragmenty náleží do RK3001 a dva glazované fragmenty náleží do RK4001. Při výzkumu části 3–4 m byly objeveny tři fragmenty náleží do RK1006 a fragment náleží do RK1009. Část 4–5 m nepřinesla žádný keramický materiál. Při výzkumu části 0–1 m (**Sonda č. XXXVII**) byly objeveny čtyři fragmenty náleží do keramické třídy RK1004; čtyři fragmenty náleží do RK1007; fragment náleží do RK3001 a glazovaný fragment náleží do RK4001. V části 4–5 m byly nalezeny tři fragmenty náleží do keramické třídy RK1006; čtyři fragmenty náleží do RK1007 a dva fragmenty náleží do RK1008. Výzkum **Sondy č. XXXIX** přinesl rozmanité množství keramického materiálu. Výzkum části 0–1 m přinesl fragment náleží do RK1001; 7 fragmentů náleží do RK1006; fragment náleží do RK1007; fragment náleží do RK1011; tři fragmenty náleží do RK1012 a fragment náleží do RK2003. Glazované zboží je v této části zastoupeno pouze jedním fragmentem náleží do RK4001. V části 1–2 m byly nalezeny dva fragmenty náleží do RK1004; fragment náleží do RK1007; fragment náleží do RK1011 a fragment náleží do RK3001. Výzkum části 3–4 m přinesl fragment náleží do RK1001; jeden fragment náleží do RK1006; tři fragmenty náleží do RK1007; fragment náleží do RK1012 a dva fragmenty náleží do RK3001. Glazované zboží je zastoupeno dva fragmenty náleží do RK4001. Část 4–5 m přinesla fragment náleží do RK1005; dva fragmenty náleží do RK1006; pět fragmentů náleží do RK1007; dva fragmenty náleží do RK1008; fragment náleží do RK1012 a fragment náleží do RK3001. K **Sondě č. XLI** náleží pouze jediná část (4–5 m). V této části byl nalezen fragment náleží do RK1005; tři fragmenty náleží do RK1006; čtyři fragmenty náleží do RK1007; jeden fragment náleží do RK1011 a rovněž jeden fragment náleží do RK2002. V této části byly nalezeny také tři fragmenty náleží do RK3001 a čtyři glazované fragmenty náleží do RK4001.

V části 0–1 m (**Sonda č. XLIII**) byl nalezen jeden keramický fragment náleží

do RK1004; dva fragmenty náležíci do RK1006; jeden fragment náležíci do RK1012 a jeden fragment náležíci do RK2001. Výzkum části 1–2 m přinesl 6 fragmentů náležíci do keramické třídy RK1001; čtyři fragmenty náležíci do RK1002; dva fragmenty náležíci do RK1006; jeden fragment náležíci do RK1008; jeden fragment náležíci do RK2002 a rovněž jeden fragment náležíci do RK2003. Nalezeny byly také dva fragmenty náležíci do RK3001 a jeden glazovaný fragment náležíci do RK4001. Část 3–4 m obsahovala jeden fragment náležíci do RK1006; dva fragmenty náležíci do RK1007 a jeden glazovaný fragment náležíci do RK4001. V **Sondě č. XLV** byly nalezeny pouze dva fragmenty. Jeden náleží do keramické třídy RK1007 a druhý do RK3001. Oba byly nalezeny v části 0–1 m. Výzkum **Sondy č. XLVII** přinesl velké množství keramiky. V části 0–1 m byly nalezeny tři fragmenty náležíci do RK1006; jeden fragment náležíci do RK1007; jeden fragment náležíci do RK1009; jeden fragment náležíci do RK1012; jeden fragment náležíci do RK2001 a jeden glazovaný fragment náležíci do RK4001. Výzkum části 1–2 m přinesl jeden fragment náležíci do keramické třídy RK1004; tři fragmenty náležíci do RK1006; tři fragmenty náležíci do RK1007 a dva fragmenty náležíci do RK2003. Část 2–3 m přinesla dva fragmenty náležíci do RK1004; jeden fragment náležíci do RK1006; pět fragmentů náležíci do RK1007; jeden fragment náležíci do RK1009 a jeden fragment náležíci do RK3001. V části 3–4 m byly nalezen čtyři fragmenty náležíci do keramické třídy RK1004; tři fragmenty náležíci do RK1006; jeden fragment náležíci do RK1007 a čtyři fragmenty náležíci do RK3001. Další sonda je pojmenována **II**. V její části s názvem 0–1 m byly nalezeny dva fragmenty náležíci do keramické třídy RK1006. V části 1–2 m byly též nalezeny pouze dva fragmenty. Jeden z nich náležel do RK1004 a druhý, glazovaný fragment náležel do RK4001. Výzkum části 2–3 m přinesl jeden keramický fragment náležíci do RK1001; tři fragmenty náležíci do RK1004; jeden fragment náležíci do RK1011; jeden fragment náležíci do RK2001 a jeden fragment náležíci do keramické třídy RK2002. V části 4–5 m byly nalezeny dva fragmenty náležíci do RK1002; tři fragmenty náležíci do RK1007; jeden fragment náležíci do RK1011 a jeden fragment náležíci do RK1012. Dalšími zkoumanými celky v rámci výzkumu na odloučeném parkovišti jsou situace. Do **Situace 1** je zahrnut jeden archeologický objekt, ve kterém byl nalezen keramický materiál. **Obj. 1/2019** byl rozdělen do několika segmentů. Ty vycházejí ze stejných názvů ponechaných kontrolních bloků. V segmentu A, vrstvy č.

06, byly nalezeny dva fragmenty náležící do RK1001; jeden fragment náležící do RK1002; 8 fragmentů náležících do RK1005; tři fragmenty náležící do RK1006; jeden fragment náležící do RK1011 a rovněž jeden fragment náležící do RK3001. Glazované zboží zastupuje 26 fragmentů náležících do RK4001. Všechny zmíněné fragmenty pochází z povrchu objektu. Z vrstvy č. 03 stejného segmentu pochází rovněž jeden keramický fragment, který náleží do RK3001. Ze segmentu B byly získány čtyři keramické fragmenty. Ty pocházejí z vrstvy č. 06, jsou glazované a náleží do RK4001. Ze samotného profilu B byly získány dva fragmenty náležící do RK1001; 7 fragmentů náležících do RK1002; jeden fragment náležící do RK1006; čtyři fragmenty náležící do RK1007 a jeden fragment náležící do RK1008. Mezi další nálezy patří jeden fragment náležící do RK1011; jeden fragment náležící do RK1012; jeden fragment náležící do RK2003 a 20 glazovaných fragmentů náležících do RK4001. Všechny tyto nálezy jsou promíchané ze spadlé vrstvy profilu B a objektu 1/2019. Z povrchu (vrstva 03) segmentu C byl získán jeden fragment náležící do RK1002; jeden fragment náležící do RK1006; jeden fragment náležící do RK1007 a jeden fragment náležící do RK1008. V samotné vrstvě č. 03 byl získán jeden glazovaný fragment náležící do RK4001. Ve vrstvě č. 07, která leží nad 03, byl nalezen jeden keramický fragment náležící do RK1005. Dalšími nálezy jsou dva fragmenty náležící do RK1006; dva fragmenty náležící do RK1007 a dva fragmenty náležící do RK1008. Glazované zboží je zastoupeno čtyřmi fragmenty náležícími do RK4001. V segmentu D byly zaznamenány dvě vrstvy a to č. 03 a 04. Ve vrstvě č. 04 byly nalezeny čtyři fragmenty náležící do RK1006; jeden fragment náležící do RK1007 a dva fragmenty náležící do RK1009. Do vrstvy č. 03 spadaly dva keramické fragmenty náležící do RK1007. Během začištění objektu 1/2019 po skrývce byly v jeho západní části nalezeny dva fragmenty. Jeden z nich náležel do RK1006 a druhý do RK2002. Během dodatečné skrývky bylo při začištění směrem na západ od objektu 1/2019 nalezeno velké množství keramického materiálu. Mezi tento materiál patří dva fragmenty náležící do keramické třídy RK1001; tři fragmenty náležící do RK1002; jeden fragment náležící do RK1005; 33 fragmentů náležících do RK1006; 6 fragmentů náležících do RK1007 a jeden fragment náležící do RK1008. Mezi další nálezy patří tři fragmenty náležící do RK1010; dva fragmenty náležící do RK1011; dva fragmenty náležící do RK1012; jeden fragment náležící do RK3001 a 6 glazovaných fragmentů náležících do RK4001.

Během výzkumu objektu 1/2019 došlo i několika sesunům, a to ve vrstvě č. 03 a č. 04. Ve vrstvě č. 03 byl nalezen jeden fragment náležící do RK1001; tři fragmenty náležící do RK1002; jeden fragment náležící do RK1005; 12 fragmentů náležících do RK1006; 6 fragmentů náležících do RK1007; dva fragmenty náležící do RK1008; pět fragmentů náležících do RK1009 a dva fragmenty náležících do RK1010. Do vrstvy č. 04 spadá pouze jeden fragment, který náleží do keramické třídy RK1008.

Další situací, kde byly nalezeny keramické fragmenty, je **Situace 2–3**. Povrch objektu 2/2019 (0–5 cm) přinesl dva keramické fragmenty náležící do RK1006; jeden fragment náležící do RK1007 a jeden fragment náležící do RK1008. Výzkum 5–50 cm přinesl tři keramické fragmenty náležící do RK1001; dva fragmenty náležící do RK1002; čtyři fragmenty náležící do RK1006; čtyři fragmenty náležící do RK1007; pět fragmentů náležících do RK1008; dva fragmenty náležící do RK1009 a jeden fragment náležící do RK1010. Mezi další keramické nálezy patří jeden fragment náležící do RK1011; tři fragmenty náležící do RK1012; dva fragmenty náležící do RK3001 a pět glazovaných fragmentů náležících do RK4001. V části 50–70 cm byly nalezeny tři fragmenty náležící do RK1006; tři fragmenty náležící do RK1007; jeden fragment náležící do RK1012; jeden fragment náležící do RK2004; jeden fragment náležící do RK3001 a tři glazované fragmenty náležící do RK4001. Během začišťování povrchu byly v severní části věnce studny nalezeny dva fragmenty náležící do keramické třídy RK1006; jeden fragment náležící do RK1007; jeden fragment náležící do RK1008; dva fragmenty náležící do RK1011 a dva glazované fragmenty náležící do RK4001. V západní části věnce studny byly během začišťování nalezeny tři fragmenty náležící do RK1006; tři fragmenty náležící do RK1007 a pět glazovaných fragmentů náležících do RK4001. **Objekt 2–3** je složen ze zbytků destrukce a byl v něm nalezen jeden fragment náležící do RK2002 a tři glazované fragmenty náležící do RK4001. Ve vrstvě 0–10 cm objektu **03/2019** byl nalezen pouze jeden keramický fragment, který náleží do keramické třídy RK1007.

Následují uměle vytvořené profily vyvolané narušením objektu 1/2019 během bagrování svahu. Profil B přinesl čtyři keramické fragmenty náležící do RK1002; 10 fragmentů náležících do RK1006; tři fragmenty náležící do RK1007; pět fragmentů náležících do RK1008; 6 fragmentů náležících do RK1009; tři fragmenty náležící do RK1011; dva fragmenty náležící do RK3001 a tři fragmenty náležící do RK5001.

Glazované zboží je zastoupeno 34 fragmenty náležíci do RK4001. Výzkum severní poloviny profilu B přinesl jeden keramický fragment náležíci do RK1007. Ze vzorku A (profil B) byly získány tři fragmenty náležíci do keramické třídy RK1002; 7 fragmentů náležíci do RK1005; jeden fragment náležíci do RK1006; jeden fragment náležíci do RK1007 a jeden fragment náležíci do RK1009. Mezi další nálezy patří dva fragmenty náležíci do RK3001; 40 glazovaných fragmentů náležíci do RK4001 a dva fragmenty náležíci do RK5001. Vzorek B (stejného profilu) přinesl dva fragmenty náležíci do RK1001; 21 fragmentů náležíci do RK1002; 15 fragmentů náležíci do RK1005; 31 fragmentů náležíci do RK1006; 6 fragmentů náležíci do RK1007; pět fragmentů náležíci do RK1008 a jeden fragment náležíci do RK1009. Mezi další nálezy, které byly získány ze vzorku B, patří jeden fragment náležíci do RK1010; pět fragmentů náležíci do RK1012; 6 fragmentů náležíci do RK3001 a 225 glazovaných fragmentů náležíci do RK4001. Výzkum profilu C pomohl získat fragmenty náležíci do keramické třídy RK1006; čtyři fragmenty náležíci do RK1007; jeden fragment náležíci do RK1009; jeden fragment náležíci do RK1011; dva fragmenty náležíci do RK3001 a tři glazované fragmenty náležíci do RK4001. Z profilu D byly získány čtyři fragmenty náležíci do RK1006; dva fragmenty náležíci do RK1007; dva fragmenty náležíci do RK1012 a jeden glazovaný fragment náležíci do RK4001. Výzkum profilu E přinesl 8 fragmentů náležíci do keramické třídy RK1001; 18 fragmentů náležíci do RK1002; čtyři fragmenty náležíci do RK1005; čtyři fragmenty náležíci do RK1006; dva fragmenty náležíci do RK1007; čtyři fragmenty náležíci do RK1012; tři fragmenty náležíci do RK3001 a 41 glazovaných fragmentů náležíci do RK4001. Na základě získaných dat je zřejmé, že nejvíce keramických fragmentů bylo nalezených právě na lokalitě budoucího odloučeného parkoviště – Lidl. Tato lokalita drtivě převažuje i ostatní lokality z hlediska rozmanitosti keramického materiálu. Získaný materiál z provedených výzkumů odráží historické aktivity v různých částech města. Získané informace poskytují nový pohled na Rychnov nad Kněžnou nejen z hlediska historie, ale i z hlediska výzkumu hmotné kultury užití rychnovskými obyvateli.

Kontext/Poloha/Lokalita	Keramický materiál
Bez kontextu	5x RK1005; 6x RK1006; 1x RK1007; 2x RK1012; 38x RK4001

S. I/ Vr. 01/ Č. 0–1 m	1x RK1005; 1x RK1008; 1x RK1009; 1x RK1010
S. I/ Vr. 01/ Č. 1–2 m	7x RK1006; 3x RK1007; 1x RK1008; 1x RK1009; 1x RK1010; 5x RK1011; 1x RK1012; 1x RK2003; 1x RK3001; 5x RK4001
S. I/ Vr. 01/ Č. 2–3 m	14x RK1006; 6x RK1007; 1x RK1008; 4x RK1009; 1x RK3001; 3x RK4001
S. II/ 0–1 m a 1–2 m (povrch sondy)	2x RK1006; 2x RK1007; 1x RK4001
S. III/ Vr. 01/ Č. 0–1 m	1x RK1001; 8x RK1002; 1x RK1006; 1x RK1007; 2x RK1008; 2x RK1009; 1x RK1011; 1x RK1012; 1x RK2001; 1x RK2002; 1x RK4001
S. III/ Vr. 01/ Č. 1–2 m	3x RK1001; 4 RK1002; 9x RK1006; 3x RK1007; 3x RK1011; 2x RK1012;
S. III/ Vr. 01/ Č. 2–3 m	4x RK1001; 3x RK1002; 10x RK1006; 3x RK1007; 2x RK1009; 1x RK1010; 2x RK4001
S. III/ Vr. 01/ Č. 3–4 m	1x RK1001; 3x RK1005; 7x RK1006; 2x RK1007; 2x RK1009; 2x RK1010; 1x RK1011
S. III/ Vr. 01/ Č. 4–5 m	6x RK1006; 2x RK1007; 1x RK1009; 1x RK1010; 1x RK1011; 1x RK3001; 1x RK4001
S. V/ Č. 0–1 m	9x RK1006; 8x RK1007; 2x RK1008; 1x RK2003; 1x RK3001
S. V/ Č. 1–2 m	14x RK1006; 5x RK1007; 3x RK1009; 1x RK1010
S. V/ Č. 2–3 m	4x RK1006; 1x RK1007; 4x RK4001
S. V/ Č. 3–4 m	1x RK1001; 1x RK1002; 5x RK1006; 2x RK1008
S. V/ Č. 4–5 m	8x RK1002; 2x RK1006; 4x RK1007; 1x RK1009
S. VII/ Č. 0–1 m	1x RK1007; 1x RK1009;
S. VII/ Č. 1–2 m	1x RK1001; 1x RK1007; 1x RK1010; 1x RK2002
S. VII/ Č. 2–3 m	3x RK1002; 3x RK1007; 1x RK1011; 1x RK2003
S. VII/ Č. 3–4 m	2x RK1001; 3x RK1002; 2x RK1007; 1x RK1010; 1x RK4001

S. VII/ Č. 4–5 m	5x RK1001; 2x RK1002; 2x RK1010; 1x RK1011; 1x RK1012; 6x RK4001
S. IX/ Č. 0–1 m	1x RK1006; 2x RK1007; 2x RK1009; 1x RK2003
S. IX/ Č. 1–2 m	1x RK1001; 3x RK1002; 1x RK1006; 2x RK1007; 1x RK4001
S. IX/ Č. 3–4 m	3x RK1002; 1x RK1004; 2x RK1006; 1x RK1007; 1x RK2002
S. XI/ Č. 0–1 m	2x RK1004; 2x RK1005; 2x RK1006; 6x RK1007; 4x RK1011; 4x RK4001
S. XI/ Č. 1–2 m	2x RK1001; 4x RK1006; 9x RK1007; 1x RK1010; 1x RK4001
S. XI/ Č. 2–3 m	1x RK1010; 2x RK1012
S. XI/ Č. 3–4 m	1x RK1006; 2x RK1009; 2x RK4001
S. XI/ Č. 4–5 m	2x RK1006; 1x RK1007; 1x RK1009; 1x RK1010; 3x RK3001; 4x RK4001
S. XIII/ Č. 0–1 m	6x RK1002; 1x RK1007; 1x RK1009; 2x RK2001
S. XIII/ Č. 1–2 m	7x RK1004; 3x RK1006; 2x RK1007; 2x RK1008; 2x RK1011; 1x RK1012; 2x RK3001
S. XIII/ Č. 2–3 m	5x RK1004; 2x RK1006; 2x RK1007; 2x RK1009; 2x RK3001
S. XIII/ Č. 3–4 m	6x RK1004; 1x RK1006; 1x RK4001
S. XIII/ Č. 4–5 m	1x RK1006
S. XV/ Č. 0–1 m	14x RK1006; 9x RK1007; 1x RK1008; 1x RK1009
S. XV/ Č. 1–2 m	5x RK1004; 5x RK1006; 1x RK1007; 1x RK2003; 1x RK4001
S. XV/ Č. 2–3 m	1x RK1001; 10x RK1002; 6x RK1006; 1x RK1009; 3x RK2001; 1x RK2003; 3x RK4001
S. XV/ Č. 3–4 m	6x RK1006; 4x RK1007; 1x RK1008; 1x RK1010; 2x RK1011; 4x RK2003

S. XVII/ Č. 0–1 m	8x RK1006; 2x RK1007; 2x RK4001
S. XVII/ Č. 1–2 m	1x RK1006; 2x RK1008
S. XVII/ Č. 2–3 m	1x RK1006; 3x RK1007; 1x RK1008; 1x RK1009; 1x RK1011; 1x RK3001
S. XVII/ Č. 3–4 m	2x RK1002; 1x RK1006; 1x RK1008; 1x RK1010
S. XIX/ Č. 0–1 m	3x RK1006; 5x RK1007; 6x RK1012; 1x RK2004; 4x RK4001
S. XIX/ Č. 1–2 m	1x RK1001; 1x RK1002; 2x RK1004; 1x RK1005; 9x RK1006; 4x RK1007; 1x RK1008; 2x RK1012; 3x RK4001
S. XIX/ Č. 2–3 m	3x RK1001; 1x RK1002; 3x RK1006; 5x RK1007; 1x RK1009; 1x RK1011; 1x RK2002
S. XIX/ Č. 3–4 m	2x RK1006; 1x RK2001
S. XIX/ Č. 4–5 m	1x RK1001; 4x RK1004; 3x RK1006; 1x RK1007; 1x RK1012; 1x RK3001; 1x RK4001
S. XXI/ Č. 0–1 m	2x RK1006; 4x RK1007; 1x RK1008; 1x RK1012
S. XXI/ Č. 1–2 m	1x RK1001; 1x RK1006; 2x RK1007
S. XXI/ Č. 3–4 m	1x RK1006; 2x RK1007; 1x RK2001; 1x RK4001
S. XXIII/ Č. 0–1 m	3x RK1006; 1x RK1007; 2x RK1008; 2x RK4001
S. XXIII/ Č. 1–2 m	1x RK1006; 4x RK1007; 1x RK3001; 1x RK4001
S. XXV/ Č. 0–1 m	1x RK1004; 5x RK1006; 2x RK1007; 1x RK1009; 1x RK2003
S. XXV/ Č. 1–2 m	8x RK1006; 2x RK1011; 3x RK1012; 1x RK2002; 1x RK2003
S. XXV/ Č. 2–3 m	2x RK1006; 1x RK1007; 1x RK1011; 1x RK1012; 1x RK4001
S. XXVII/ Č. 0–1 m	2x RK1006; 2x RK1007; 1x RK1012; 7x RK4001

S. XXVII/ Č. 1–2 m	1x RK1006; 1x RK1008; 1x RK4001
S. XXIX/ Č. 0–1 m	5x RK1006; 1x RK1007; 1x RK3001; 3x RK4001
S. XXIX/ Č. 1–2 m	5x RK1002; 7x RK1006; 2x RK1007; 2x RK1008; 3x RK1009; 3x RK4001
S. XXIX/ Č. 2–3 m	2x RK1006; 2x RK1007; 1x RK4001
S. XXIX/ Č. 3–4 m	2x RK1007; 2x RK1011; 2x RK1012; 1x RK2002; 2x RK4001
S. XXXI/ Č. 1–2 m	2x RK1001; 2x RK1006; 3x RK1007; 2x RK1008; 1x RK1009; 1x RK1010; 1x RK2003
S. XXXI/ Č. 3–4 m	1x RK4001
S. XXXIII/ Č. 0–1 m	1x RK1002; 2x RK1006; 3x RK1007; 1x RK1011; 1x RK2002; 2x RK4001
S. XXXIII/ Č. 1–2 m	3x RK1001; 5x RK1002; 4x RK1006; 1x RK1007; 1x RK1008; 1x RK1011; 2x RK1012; 2x RK2002
S. XXXV/ Č. 0–1 m	3x RK1001; 1x RK1006; 2x RK1007; 1x RK1008; 1x RK1012; 1x RK2003; 2x RK3001; 2x RK4001
S. XXXV/ Č. 2–3 m	5x RK1006; 3x RK1007; 4x RK3001; 2x RK4001
S. XXXV/ Č. 3–4 m	3x RK1006; 1x RK1009
S. XXXVII/ Č. 0–1 m	4x RK1004; 4x RK1007; 1x RK3001; 1x RK4001
S. XXXVII/ Č. 4–5 m	3x RK1006; 4x RK1007; 2x RK1008
S. XXXIX/ Č. 0–1 m	1x RK1001; 7x RK1006; 1x RK1007; 1x RK1001; 3x RK1012; 1x RK2003; 1x RK4001
S. XXXIX/ Č. 1–2 m	2x RK1004; 1x RK1007; 1x RK1011; 1x RK3001
S. XXXIX/ Č. 3–4 m	1x RK1001; 1x RK1006; 3x RK1007; 1x RK1012; 2x RK3001; 2x RK4001
S. XXXIX/ Č. 4–5 m	1x RK1005; 2x RK1006; 5x RK1007; 2x RK1008; 1x RK1012; 1x RK3001

S. XLI/ Č. 4–5 m	1x RK1005; 3x RK1006; 4x RK1007; 1x RK1011; 1x RK2002; 3x RK3001; 4x RK4001
S. XLIII/ Č. 0–1 m	1x RK1004; 2x RK1006; 1x RK1012; 1x RK2001
S. XLIII/ Č. 1–2 m	6x RK1001; 4x RK1002; 2x RK1006; 1x RK1008; 1x RK2002; 1x RK2003; 2x RK3001; 1x RK4001
S. XLIII/ Č. 3–4 m	1x RK1006; 2x RK1007; 1x RK4001
S. XLVII/ Č. 0–1 m	3x RK1006; 1x RK1007; 1x RK1009; 1x RK1012; 1x RK2001; 1x RK4001
S. XLVII/ Č. 1–2 m	1x RK1004; 3x RK1006; 3x RK1007; 2x RK2003
S. XLVII/ Č. 2–3 m	2x RK1004; 1x RK1006; 5x RK1007; 1x RK1009; 1x RK3001
S. XLVII/ Č. 3–4 m	4x RK1004; 3x RK1006; 1x RK1007; 4x RK3001
S. IL/ Č. 0–1 m	2x RK1006
S. IL/ Č. 1–2 m	1x RK1004; 1x RK4001
S. IL/ Č. 2–3 m	1x RK1001; 2x RK1004; 1x RK1011; 1x RK2001; 1x RK2002
S. IL/ Č. 4–5 m	2x RK1002; 3x RK1007; 1x RK1011; 1x RK1012
Sit. 1/ Obj. 1/2019/ Seg. A/Vr. 06	2x RK1001; 1x RK1002; 8x RK1005; 3x RK1006; 1x RK1011; 1x RK3001; 26x RK4001
Sit. 1/ Obj. 1/2019/ Seg. A/Vr. 03	1x RK3001
Sit. 1/ Obj. 1/2019/ Seg. B/Vr. 06	4x RK4001
Profil B	2x RK1001; 7x RK1002; 1x RK1006; 4x RK1007; 1x RK1008; 1x RK1011; 1x RK1012; 1x RK2003; 20x RK4001
Sit. 1/ Obj. 1/2019/ Seg. C/ Vr. 03	Povrch (1x RK1002; 1x RK1006; 1x RK1007; 1x RK1008), Vrstva (1x RK4001)
Sit. 1/ Obj. 1/2019/ Seg. C/ Vr. 07	1x RK1005; 2x RK1006; 2x RK1007; 2x RK1008; 4x RK4001

Sit. 1/ Obj. 1/2019/ Seg. D/ Vr. 04	4x RK1006; 1x RK1007; 2x RK1009
Sit. 1/ Obj. 1/2019/ Seg. D/ Vr. 04	2x RK1007
Sit. 1/ Obj. 1/2019/ Začišťování po skrývce	1x RK1006; 1x RK2002
Sit. 1/ Obj. 1/2019/Záp. od obj.	2x RK1001; 3x RK1002; 1x RK1005; 33x RK1006; 6x RK1007; 1x RK1008; 3x RK1010; 2x RK1011; 2x RK1012; 1x RK3001; 6x RK4001
Sit. 1/ Obj. 1/2019/Vr. 03 (sesuv)	1x RK1001; 3x RK1002; 1x RK1005; 12x RK1006; 6x RK1007; 2x RK1008; 5x RK1009; 2x RK1010
Sit. 1/ Obj. 1/2019/Vr. 04 (sesuv)	1x RK1008
Sit. 2-3/ Obj. 2/2019/ Vr. 0-5 cm	2x RK1006; 1x RK1007; 1x RK1008
Sit. 2-3/ Obj. 2/2019/ Vr. 5-50 cm	3x RK1001; 2x RK1002; 4x RK1006; 4x RK1007; 5x RK1008; 2x RK1009; 1x RK1010; 1x RK1011; 3x RK1012; 2x RK3001; 5x RK4001
Sit. 2-3/ Obj. 2/2019/ Vr. 50-70 cm	3x RK1006; 3x RK1007; 1x RK1012; 1x RK2004; 1x RK3001; 3x RK4001
Sit. 2-3/ Obj. 2/2019/ Začišťování povrchu	2x RK1006; 1x RK1007; 1x RK1008; 2x RK1011; 2x RK4001
Sit. 2-3/ Obj. 2/2019/Záp. část věnce	3x RK1006; 3x RK1007; 5x RK4001
Sit. 2-3/ Obj. 2-3/2019	1x RK2002; 3x RK4001
Sit. 2-3/ Obj. 3/2019/ Vr. 0-10 cm	1x RK1007
Profil B	4x RK1012; 10x RK1006; 3x RK1007; 5x RK1008; 6x RK1009; 3x RK1011; 2x RK3001; 34x RK4001; 3x RK5001
Profil B/ Severní polovina	1x RK1007
Profil B/ Vzorek A	3x RK1002; 7x RK1005; 1x RK1006; 1x RK1007; 1x RK1009; 2x RK3001; 40x RK4001; 2x RK5001
Profil B/ Vzorek B	2x RK1001; 21x RK1002; 15x RK1005; 31x RK1006; 6x RK1007; 5x RK1008; 1x RK1009; 1x RK1010; 5x RK1012; 6x RK3001; 225x RK4001
Profil C	4x RK1006; 4x RK1007; 1x RK1009; 1x RK1011; 2x RK3001; 3x RK4001

Profil D	4x RK1006; 2x RK1007; 2x RK1012; 1x RK4001
Profil E	8x RK1001; 18x RK1002; 4x RK1005; 4x RK1006; 2x RK1007; 4x RK1012; 3x RK3001; 41x RK4001

Tab. 13: Keramický materiál z lokality Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019.

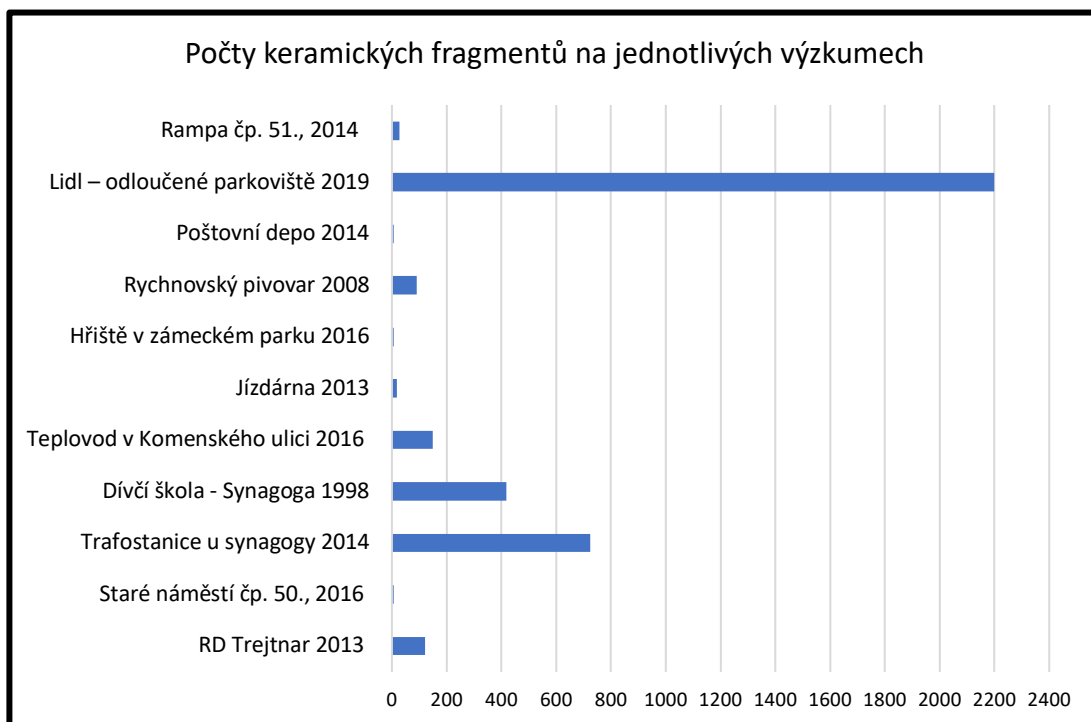
7. Analýza zkoumaného materiálu

V rámci lepšího pochopení zkoumaného souboru získaného z města Rychnov nad Kněžnou bude v této kapitole keramický materiál podroben detailnímu rozboru. Zkoumán bude z hlediska tvaru keramických nádob, podílu zastoupení jednotlivých okrajů, uch, výzdoby, tvarů den atd. Kachlové zboží bude podrobena podobnému postupu, při němž bude zkoumán podíl jednotlivých typů kachlů, zastoupení ornamentů a výskyt glazury.

7.1 Kuchyňská a stolní keramika

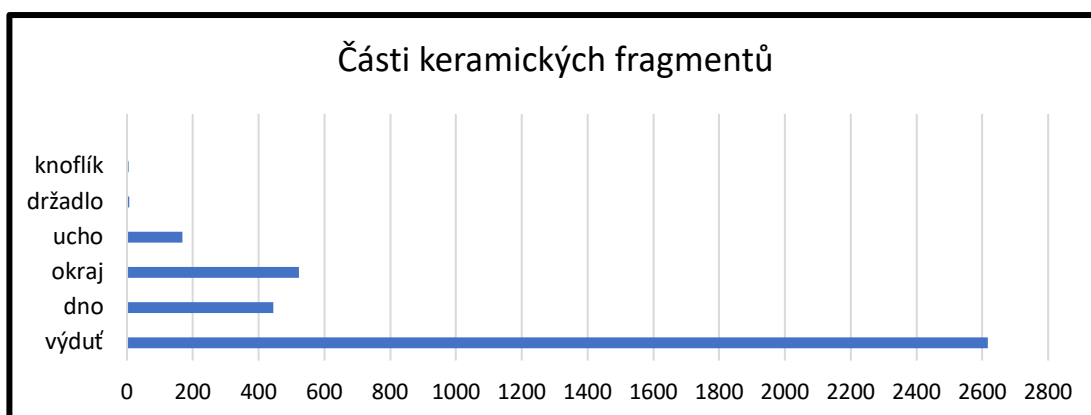
Keramické fragmenty

Zkoumaný soubor z Rychnova nad Kněžnou celkem obsahoval 3761 fragmentů keramiky (Graf 1). Největší podíl na tomto množství měl výzkum Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019, při kterém bylo nalezeno 2200 fragmentů (58,41 %). Druhý největší výzkum jménem Nahrazení trafostanice u synagogy 2014 přinesl celkem 725 fragmentů (19,27 %). Z výzkumu ČEZ Dívčí škola – Synagoga 1998 bylo získáno 418 fragmentů keramiky (11 %). Výzkum jménem Teplovod v ulici Komenského 2016 přinesl celkem 149 fragmentů (3,96 %). V roce 2013 bylo při výzkumu RD Trejtnar 2013 nalezeno 120 fragmentů (3,19 %). Při výzkumu Pivovar 2008 bylo nalezeno 91 fragmentů (2,41 %). V roce 2014 bylo během výzkumu Staré náměstí čp. 51 Hampl, přístavba rampy 2014 nalezeno 27 fragmentů (0,71 %). Výzkum jménem Jízdárna 2013 přinesl celkem 18 fragmentů keramiky (0,47 %). Stejný počet (7 fragmentů, 0,18 %) byl nalezen na každém z posledních třech výzkumů. Jedná se o výzkum Staré náměstí čp. 50, úprava kanalizace 2016; Hřiště v zámeckém parku 2016 a Poštovní depo 2014.

Graf 1: Počty keramických fragmentů na jednotlivých výzkumech.

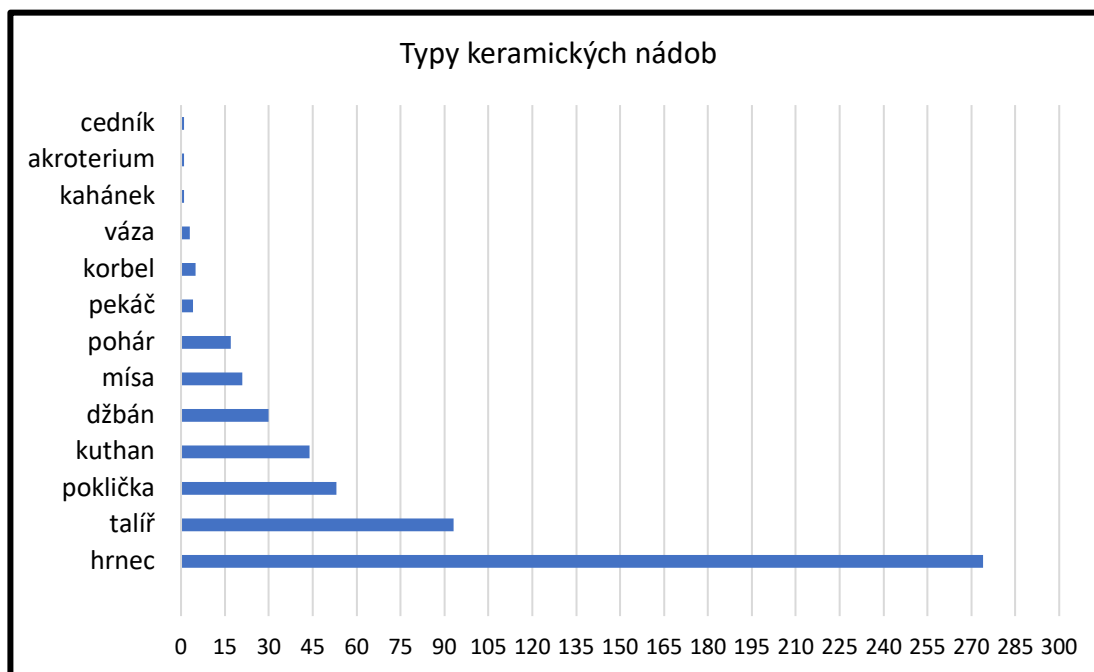
Nejpočetnějšími typy keramických fragmentů jsou výdutě (Graf 2) a neurčitelné zlomky keramiky, které tvoří celkem 69,55 % (2616 fragmentů) z celého souboru. Druhým nejpočetnějším typem jsou okraje, které tvoří 13,88 % (522 fragmentů). Množství 455 fragmentů (12,09 %) zastupují dna keramických nádob. Ucha byla pozorována v počtu 168 případů (4,46 %). Posledními typy zastoupenými v souboru jsou držadla reprezentovaná 6 kusy (0,16 %) a knoflíky reprezentované čtyřmi kusy (0,10 %).

Graf 2: Části keramických fragmentů z rychnovského souboru.

Tvary keramických nádob

Nejčastějším tvarem pozorovaným v souboru jsou bezesporu hrncovité nádoby (Graf 3). Z celkového počtu rozpoznávaných tvarů (547) zastupovaly 50 % (274). Druhým nejvíce zastoupeným typem nádob je talíř. Ten se vyskytoval v 93 případech (17 %). V souboru byly rovněž pozorovány pokličky, a to konkrétně v 53 případech (9,7 %). Další tvar vyskytující se v souboru je kuthan. Ten má celkový podíl 8 % a v souboru se vyskytl celkem 44krát. Mísa byla v souboru pozorována ve 21 případech (3,8 %). Pozorovány byly také poháry a to v 17 případech (3 %). Následují keramické tvary náležící korbelu (5x, 0,9 %), pekáč (4x, 0,7 %), váza (3x, 0,5 %). Nejméně vyskytujícími se tvary v souboru byly kahánky, akroteria a cedníky. Každý tento tvar byl zastoupen pouze jednou a v souboru zastupuje každý 0,18 %.

Graf 3: Typy keramických nádob z rychnovského souboru.

Typy okrajů, den a ostatní

Hned po výdutích (2616 ks) byly okraje keramických nádob (522 ks) nejčastěji vyskytující se prvkem. U hrncovitých nádob byla rozeznána široká škála okrajů. V souboru bylo pozorováno 88 ovalených okrajů (16,9 %) bez vnitřního prožlabení; 26 (5 %) okrajů s jednoduchým profilováním bez zesílení; 29 (5,5 %) ovalených okrajů

s vnitřním prožlabením. Dále bylo pozorováno 24 okrajů (4,6 %) s vně prožlabeným okružím s různými formami zakončení; 22 okrajů (4,2 %) náleží k typu okruží s vnitřním prožlabením. U 19 okrajů (3,6 %) bylo pozorováno přehnutí; 14 okrajů (2,7 %) bylo oboustranně zesílených (tzv. kyjovitých); dalších 13 okrajů (2,5 %) disponuje nízkým okružím s vnitřním prožlabením; 10 okrajů (1,9 %) bylo horizontálně vyložených s pravidelným ukončením. Do souboru náleží také oble nebo ostře zavinuté okraje (6 ks, 1,1 %); pět okrajů (1 %) s vně prožlabeným okružím; čtyři horizontálně vyložené a nepravidelně ukončené okraje (0,8 %); tři okraje (0,6 %) disponují ovalením a vnitřním podžlabením; rovněž tři fragmenty (0,6 %) disponují nízkým okružím a jsou vně prožlabené. Mezi další typy okrajů patří typ vzhůru vytažený a zesílený zastoupený dvěma kusy; dva kusy (0,4 %) zastupují typ vzhůru vytažení s prožlabením na vnitřní straně; rovněž dva kusy (0,4 %) zastupují typ okraje oboustranně zesílený s protažením směrem dolů. Následující typy jsou ve všech případech zastoupeny již pouze jedním okrajem (0,2 %). Jedná se o typ s nezesíleným, hraněným nebo seříznutým okrajem; typ s pravidelně zeslabeným okrajem; typ s oboustranně zesíleným, hraněným nebo seříznutým okrajem; typ s nízkým okružím plochým na vnější straně; typ se vzhůru vytaženým a nezesíleným okrajem; typ vzhůru vytažený s oválným okrajem a typ vytažený vzhůru bez prožlabení.

Následují typy okrajů zastupující džbány. Patří mezi ně 22 okrajů (4,2 %) s nízkým okružím; pět jednoduchých okrajů (1 %) a dva okraje (0,4 %) s jednou či více plastickými lištami. Mísovité nádoby jsou zastoupeny 7 okraji (1,34 %), které jsou palicovitě rozšířené; čtyři jednoduché okraje (0,8 %); čtyři vodorovně vyložené okraje (0,8 %) a tři zavinuté okraje (0,6 %). Pánve jsou zastoupeny čtyřmi jednoduchými okraji (0,8 %); dvěma vně rozšířenými okraji (0,4 %) a jedním okrajem (0,2 %), který disponuje výrazným prožlabením nahoře. Talíře jsou v souboru zastoupeny několika typy okrajů. Celkem 34 okrajů (6,5 %) disponuje talířovým podokrajím; pět okrajů (1 %) jsou jednoduchého typu; tři okraje (0,6 %) jsou kyjovitého typu a jeden okraj (0,2 %) disponuje prožlabením na vnější straně. Následují poklice, které nabízí širokou škálu typů okrajů; 12 okrajů (2,3 %) je zvonitých s rozšířeným okrajem směrem dolů; 7 okrajů je zvonovitého, jednoduchého typu; 7 okrajů (1,34 %) je zvonovitého, kyjovitě rozšířeného typu; 6 okrajů (1,14 %) je plochého typu se zesílením nebo vytažením směrem dolů. Čtyři okraje (0,8 %) jsou

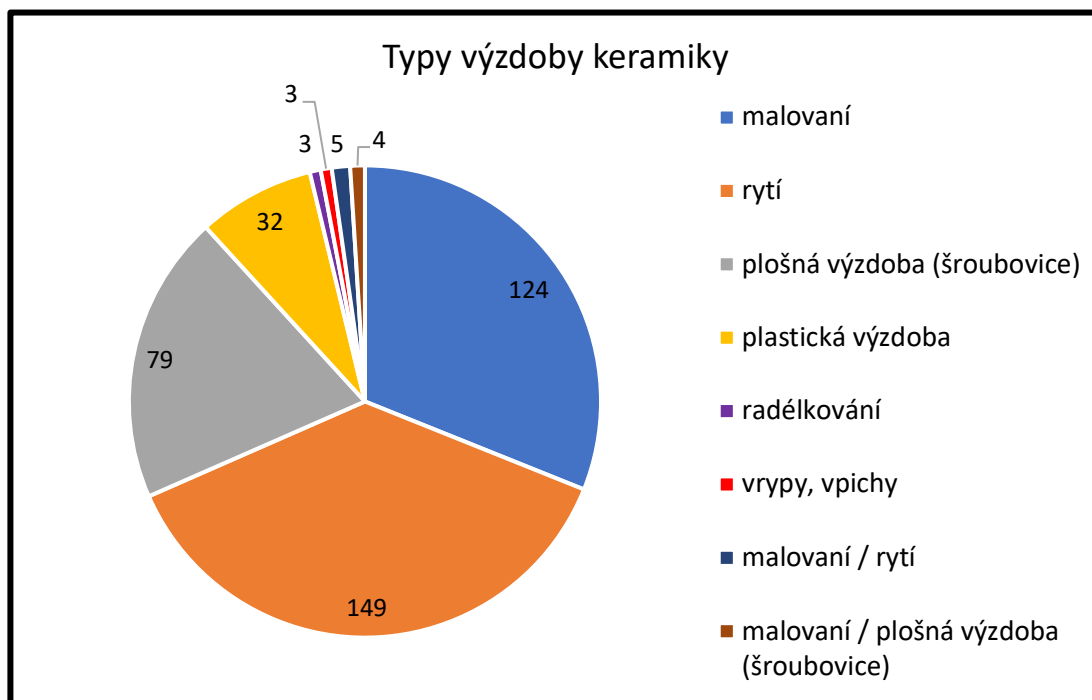
zvonovité a disponují rozšířením okraje směrem nahoru; tři okraje (0,6 %) jsou ploché s vytažením směrem nahoru; tři okraje (0,6 %) jsou ploché s kyjovitým rozšířením; dva okraje (0,4 %) jsou zvonovitého typu a jsou vytažené s okrajem směrem nahoru a pouze jeden fragment (0,2 %) disponoval plochým a jednoduchým okrajem.

Následujícím typem jsou dna keramických nádob (445 ks). Z nich patřilo 86 kusů (19,3 %) k rovným dnům s hraněným okrajem; 54 kusů (12,13 %) k rovným dnům s vytaženým okrajem; 24 kusů (5,4 %) k rovným dnům s obvodovou lištou; 23 kusů (5,16 %) k rovným dnům s oblým okrajem; 8 kusů (1,8 %) ke konkávním dnům s obvodovou lištou. Tři dna (0,7 %) disponují nožkou; jedno dno (0,2 %) je konkávní s hraněným okrajem a jedno dno (0,2 %) je rovněž konkávní s vytaženým okrajem.

Mezi ostatní typy sledované v této práci patří ucha (168 ks), knoflíky (4 ks) a držadla (6ks). V případě knoflíků a držadel došlo v každé kategorii ke sloučení do jedné velké skupiny. Mezi typy uch patří ucha pásková, prožlábnutá s nerovným dnem zastoupena 59 kusy (35 %); dále pásková prožlábnutá s rovným dnem zastoupená 55 kusy (32,8 %); ucha plochá a široká zastoupená 43 kusy (25,5 %); válečkovitá ucha jsou zastoupena 8 kusy (4,8 %).

Výzdoba keramiky

Mezi nejrozšířenější způsob výzdoby, který se vyskytoval na keramických nádobách z Rychnova, je zdobení pomocí rytí (Graf 4). To je zastoupeno různými druhy od jednoduchých tenkých rytých linií a po silně ryté vlnice a složité obrazce. Z celkového souboru se vyskytovalo samotné rytí na keramice v 149 případech (37,3 %). Druhým nejčastějším prvkem výzdoby na keramice je bezpochyby malba. Samotné malování bylo pozorováno v 124 případech (31 %) a podobně jako v předchozím případě bylo malování vyobrazeno od tenké jednoduché linie přes silné vlnice až po propojené tvary. V 79 případech (19,8 %) byla na keramice pozorována plošná výzdoba. Ta představuje rytou, vývalkovou nebo hřebenovou šroubovici a další typy. Následujícím typem je plastická výzdoba. Ta se vyskytuje v 32 případech (8 %) a zastupuje plastickou lištu, nálepy nebo promačkávání na uchu. Ve třech případech (0,75 %) bylo pozorováno radélkování keramiky a rovněž ve třech případech (0,75 %) vrypy nebo vpichy na keramice. Na keramice se také objevovala kombinovaná výzdoba. Pozorovány byly kombinace rytí a malování (5 případů, 1,25 %) a kombinace malování a plošné výzdoby (4 případy, 1 %).

Graf: 4 Typy výzdoby keramických fragmentů z rychnovského souboru.

7.2 Kachlové zboží

V keramickém souboru z Rychnova nad Kněžnou bylo zastoupeno mimo jiné i 455 fragmentů nebo celých kachlů. Z výzkumů ČEZ Dívčí škola – Synagoga 1998 bylo získáno 87 fragmentů kachlů; Pivovar 2008 bylo nalezeno 10 fragmentů; RD Trejtnar 2013 byly nalezeny čtyři fragmenty. Pouze jediný fragment byl nalezen při výzkumu jménem Poštovní depo 2014. Výzkum Nahrazení trafostanice u synagogy 2014 přinesl 142 fragmentů kachlů. Při výzkumu jménem Teplovod v ulici Komenského 2016 bylo nalezeno 6 fragmentů a během výzkumu Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019 bylo nalezeno 201 fragmentů kachlů. Počet 232 (51 %) z celkového množství kachlů bylo komorových; 221 (49 %) nádobkových kachlů a tři fragmenty nebylo možné určit. Z celkového množství nalezených kachlů disponuje pouze 56 (12,3 %) z nich glazurou. Mezi zřetelně rozpoznatelné typy nádobkových kachlů patří téměř kompletní baňkovitý kachel a část kachlů s pravouhlým ústím z lokality u odloučené parkoviště Lidl v (z roku 2019). Mezi pozůstatky čelních vyhřívacích stěn byly nalezeny nejen okrajové části s neidentifikovatelným nebo chybějícím motivem, ale také kachle, u kterých se motiv určit podařilo. Celkový počet kachlů se zdobenou ČVS tvoří 49 (11 %) jedinců.

Z tohoto množství celkem čtyři fragmenty ČVS disponují glazurou.

První motiv (Příloha II, Tabulka č. 10, Obr. 1) byl na ČVS nalezené při výzkumu lokality Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019 v objektu 03/2019 v části bodu C. Na vyobrazení se nachází lovecká trubka nebo roh, která je zavěšená na španělském štítku. Stáří tohoto motivu lze datovat do počátku 16. století (*Brych 2004*, 47). Další motiv (Příloha II, Tabulka č. 10, Obr. 2) pochází z ČVS nalezené v totožném souboru. Pravděpodobně se jedná o vyobrazení s názvem Beránek boží, nebo se mohlo jednat rovněž o jelena či laň s rozetou a smyčkou kolem šíje. Tento motiv je datován do 15. století (*Brych 2004*, 76). Jednat by se mohlo také o vyobrazení štvance jelena s lovcem na základě formátu z Českého Krumlova (*Pavlík–Vitanovský 2004*, 102), ale toto vyobrazení nevykazuje podobnou míru společných znaků jako motiv v prvním případě. Do stejného souboru patří i neurčitelné vyobrazení na ČVS (*Příloha II, Tabulka č. 10 Obr. 3*) ve třetím případě. Mohlo by se jedna o část vyobrazení štvance jelena se psy s datací do 15. století (*Pavlík–Vitanovský 2004*, 102). Na základě dochování pouze části ČVS není možné blíže určit motiv. V dalším případě (Příloha II, Tabulka č. 11, Obr. 1) byla nalezena část ČVS s motivem orlice. Tento kachel pochází se stejného kontextu jako v předchozím případě. Na základě analogií (*Pavlík–Vitanovský 2004*, 132) byla zjištěna totožnost tohoto motivu. Tento motiv patří mezi neobvyklé případy a jedná se o korunovanou orlici z Potštejna, která má v rozích znaky Hrabišiců, Pernštejnů, Šternberků a jeden znak, který nebylo možné určit. Z nálezové situace Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019 v objektu č. 01 po sesuvu byl nalezen zlomek ČVS (Příloha II, Tabulka č. 11, Obr. 2), na základě analogií, identifikovatelný jako motiv gryfa (*Pavlík–Vitanovský 2004*, 76–77). K tomuto motivu se nepodařily dohledat žádné další informace vedoucí k jeho přibližné dataci. Poslední motiv (Příloha II, Tabulka č. 11, Obr. 3), ze stejné nálezové situace, je obtížné přesně určit. Mohlo by se jedna o vyobrazení Adama a Evy u stromu přání s přibližnou datací do 15. století (*Brych 2004*, 54; *Pavlík–Vitanovský 2004*, 29).

V dalším případě (Příloha II, Tabulka č. 11, Obr. 4, 5) byly s největší pravděpodobností dochovány ke stejnému motivu celkem dvě čelní vyhřívací stěny. Ty byly nalezeny na lokalitě Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019 ve vrstvě 03 v segmentu C bodu 1. V jednom případě je znám celý motiv po slepení

rozlomeného kusu ČVS. V druhém případě se dochovala pouze část. Na základě analogií (Brych 2004, 53; Pavlík–Vitanovský 2004, 148–149) by se mohlo jednat buď o Saský znak nebo o heraldickou zvláštnost s přibližnou datací do poloviny 16. století. K poslednímu rozpoznanému motivu (Příloha II, Tabulka č. 12, Obr. 1–3) náleží v souboru celkem 9 fragmentů ČVS. Ty byly nalezeny na lokalitě Nahrazení trafostanice u synagogy 2014 ve vrstvě č. 11. Celkem 7 fragmentů ČVS pravděpodobně náleží ke stejnému motivu a byly nalezeny rovněž na stejné lokalitě v totožné vrstvě. Na základě analogií (Brych 2004, 200) byl motiv určen jako váza s úzkým hrdlem, kanelovaným tělem a kónickou patkou. Z této vázy vyrůstá rostlina s palmetovitým tvarem a celý motiv doprovází po stranách volutový ornament. Tento motiv lze datovat do 16. století. Mezi fragmenty ČVS s motivy, které se nepodařilo určit, náleží 14 motivů. Za zmínku stojí především fragmenty ČVS (Příloha II, Tabulka č. 12, Obr. 4, 5; Příloha II, Tabulka č. 13, Obr. 1) s neúplným vyobrazením, které disponují velice kvalitním zpracováním. Mezi kachle s geometrickými motivy lze zařadit celkem pět fragmentů ČVS (Příloha II, Tabulka č. 12, Obr. 4; Příloha II, Tabulka č. 13, Obr. 3, 4). K vegetativním motivům na kachlích náleží celkem pět fragmentů ČVS (Příloha II, Tabulka č. 12, Obr. 6, 7; Příloha II, Tabulka č. 13, Obr. 2, 5).

7.3 Ostatní nálezy

Mezi další nálezy, které byly při práci pozorovány, náleží intruze keramických fragmentů. Ve dvou případech se jedná na základě přiložené dokumentace o pravděpodobně halštatskou keramiku, která mohla náležet do období popelnicových polí. Ty byly nalezeny při výzkumu u synagogy z roku 1998. Z kovových nálezů bylo nalezeno 7 kusů hřebíků, železná spona, pět prejzů. Jeden kus železa svým tvarem připomínal špičku ostří nože. Zbytek kovových nálezů nebylo možné kvůli vysoké korozi identifikovat.

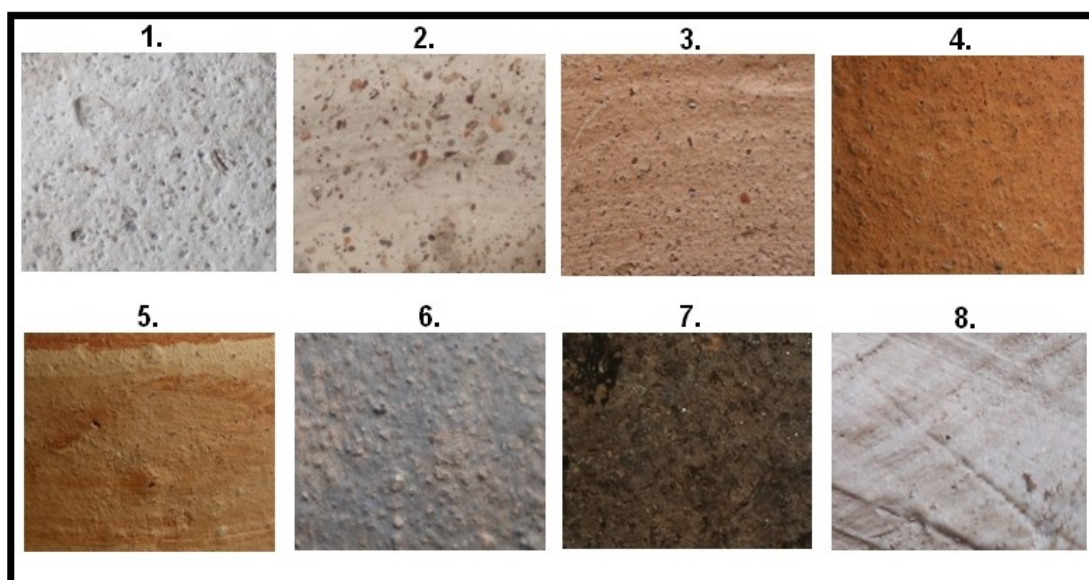
V souboru se také vyskytovalo 47 různě velkých kusů cihel z lokalit ČEZ Dívčí škola – Synagoga 1998; Nahrazení trafostanice u synagogy 2014; RD Trejtnar 2013; Teplovod v ulici Komenského 2016; Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019. Mezi další zástupce stavební keramiky patří rovněž tři kusy dlažby, která byla nalezena na lokalitě Pivovar 2008. Dlažba má v jednom případě hnědou a ve dvou

případech zelenou glazuru. Na základě přiložené dokumentace je datována do 17. století. Při výzkumech, Nahrazení trafostanice u synagogy 2014 a Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019, byla na každém z nich nalezena jedna keramická dýmka. Z lokalit Nahrazení trafostanice u synagogy 2014; Teplovod v ulici Komenského 2016; Staré náměstí čp. 50, úprava kanalizace 2016; Staré náměstí čp. 51 Hampl, přístavba rampy 2014; Hřiště v zámeckém parku 2016, Poštovní depo 2014, ČEZ Dívčí škola – Synagoga 1998 a Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019 byly získány nálezy kostí. Z výzkumu Jízdárna 2013 byl získán lidský zub. Relikty omítky se našly ve třech případech při výzkumu jménem Pivovar 2008. Stopy po uhlicích byly pozorovány v materiálu z výzkumů Jízdárna 2013 a Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019. Sklo bylo pozorované ve zkoumaném materiálu z lokalit Pivovar (2008); Trafostanice u synagogy (2014); Teplovod (2016); Odloučené parkoviště Lidl (2019).

Mazanice byla pozorována ve zkoumaném materiálu z výzkumů Nahrazení trafostanice u synagogy 2014; Staré náměstí čp. 51 Hampl, přístavba rampy 2014; Teplovod v ulici Komenského 2016; Staré náměstí čp. 50, úprava kanalizace 2016 a Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019. Posledním pozorovaným typem archeologických nálezů jsou kameny. Ty byly získány z výzkumů ČEZ Dívčí škola – Synagoga 1998 a Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019.

8. Analogie ke keramickým třídám

Keramické třídy jsou jedním ze základních prvků této diplomové práce. Jejich členění a porovnávání jsou stěžejními aspekty vedoucími k lepšímu uchopení a případnému datování. V této kapitole budou keramické třídy porovnávány na základě makroskopicky postihnutečných znaků s dalšími soubory. Cílem tohoto porovnávání bude hledání podobností v keramických třídách vyskytujících se na ostatních lokalitách. Tato metoda také umožní přesnější pohled na vývoj rychnovské keramiky a její případné datování (Tab. 14). Na základě podobností byly některé keramické třídy sloučeny do skupin (Obr. 1).

Obr. 1: Fotografie povrchů vybraných keramických skupin (1. Bílé zboží; 2. Slídnaté zboží; 3. Oranžové zboží; 4. Cihlově zbarvené zboží; 5. Červeně malovaná keramika; 6. Redukční zboží; 7. Redukční hrubá keramika; 8. Kamenina).

RK1001	Bílé zboží	15. – 16. století
RK1002		
RK1003	Červeně mal. keramika	13. – 15. století
RK1004	Slídnaté zboží	16. – 17. století
RK1005	Béžová keramika	15. – 16. století
RK1006		
RK1007		
RK1008	Červeně mal. keramika	13. – 15. století
RK1009	Oranžové zboží	pol. 15 – 16. století
RK1010		
RK1011	Cihlově zabarvené zboží	pol. 15 – 16. století
RK1012		
RK2001	Redukční hrubá keramika	13. – 14. století
RK2002	Redukční keramika	15. – 16. století
RK2003		
RK2004	Tuhovaná keramika	do 15. století
RK3001	Smýšený výpal	15. – 16. století
RK4001	Glazovaná keramika	od 15. století
RK5001	Kameninová keramika	16. – 18. století

Tab. 14: Přehled jednotlivých keramických skupin.

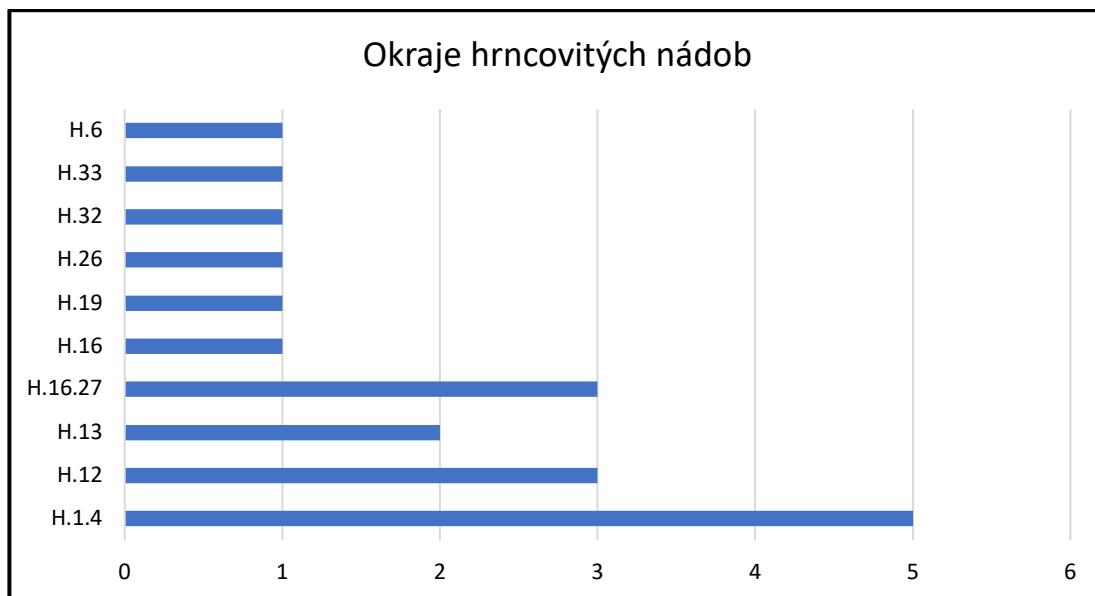
Bílé zboží

Tyto keramické třídy mají společnou barvu (bílá až béžová) a v zásadě se tak odlišují pouze zrnitostí a mírnými rozdíly v tvrdosti keramické hmoty. Souhrnně by se daly nazvat jako bílé zboží. Pod **RK1001** bylo evidováno celkem 8 fragmentů hrnců (Graf 5), dva fragmenty džbánů a tři fragmenty mís. Pro hrnce se vyskytovaly okraje (Graf 6) H 1.4; H 1.5; H 12.67; H 16.27; H 16.28; H 16.29 a H 19.25. Pro džbány se vyskytovaly okraje D 6.6 a D 6.17. U mís se vyskytovaly dva typy okrajů a to M 1.6 a M 6.4. U den keramických nádob byly pozorovány typy DN 1.2; DN 1.3; DN 1.6; DN 3.1; DN 3.5 a DN 6.1. Výzdoba pozorovatelná v této keramické třídě je zastoupena (Graf 7) rytou výzdobou R 1.2 a R 1.3 a také plastickou (Pl 5.1) a plošnou (P 2.1) výzdobou. Pod **RK1002** bylo evidováno 11 fragmentů hrnců, dva fragmenty džbánů, jeden fragment pokličky a jeden fragment talíře. Okraje hrncovitých nádob jsou zastoupeny H 1.5; H 6.9; H 12.40; H 12.67; H 15.30; H 16.28; H 26.4; H 32.10 a H 33.6. Džbány jsou zastoupeny typem okraje D 1.3 a talíře typem okraje T 3.3. U dna se vyskytoval typ DN 6.4. Rytá výzdoba představuje typ R 1.2, plošná potom typy P 2.1; P 3.1; P 4.2 a P 5.1. Plastická výzdoba je zastoupena typem Pl 1.2.

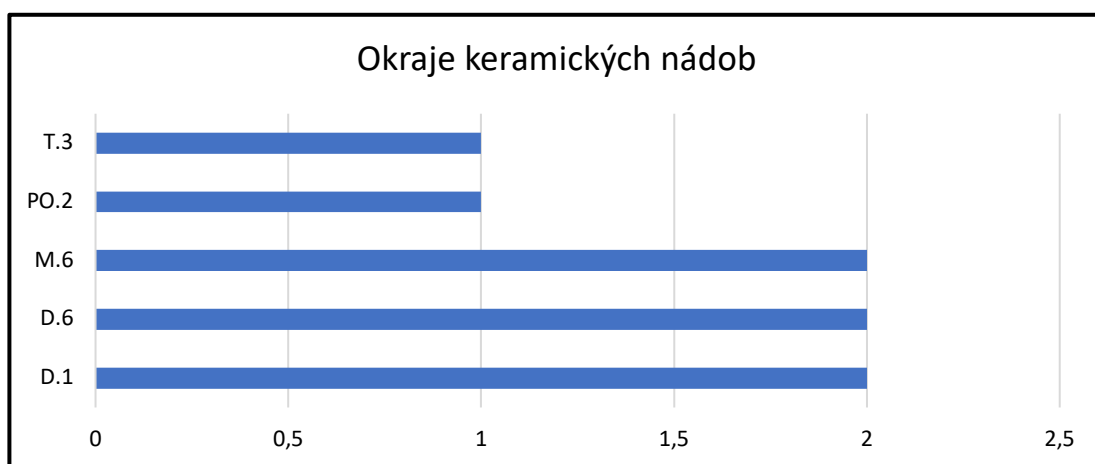
Keramická třída **RK1001** je podobná třídě VA1006 nalezené ve Vamberku

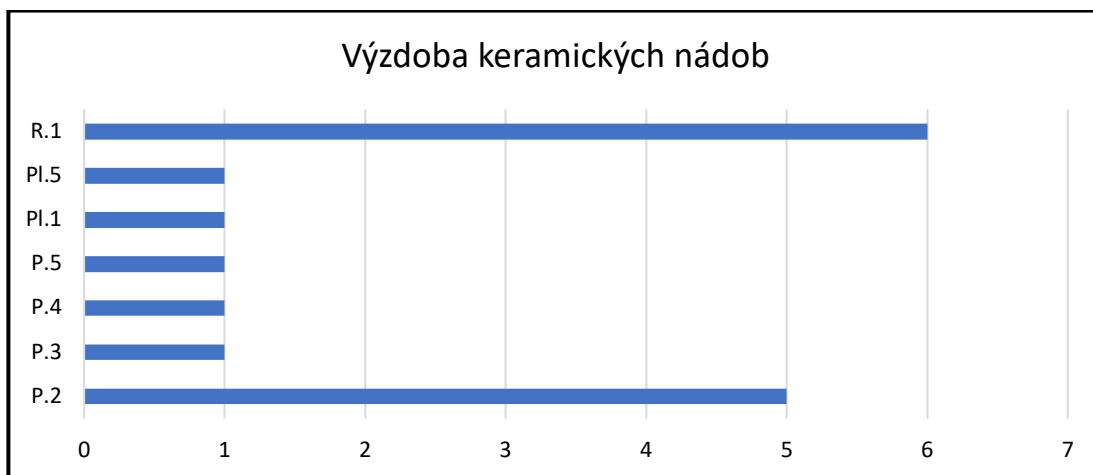
(Fleknová 2020, 23). Podobná keramická třída KO1004 byla nalezena v Kostelci nad Orlicí (Dragounová 2020, 28), kde byla na základě přidružené keramiky datována do 15. – 16. století (Dragounová 2020, 49). Pro keramickou třídu **RK1002** byly nalezeny analogie ve Vamberku. Tato keramická třída vykazuje podobnosti s třídou VA1004 a VA1006 (Fleknová 2020, 23). Podobná keramika byla rovněž objevena během výzkumu Smilova hradiska (Nekuda–Reichertová 1968, 11).

Graf 5: Typy okrajů hrncovitých nádob v rámci keramické skupiny.

Graf 6: Typy okrajů nádob v rámci keramické skupiny.

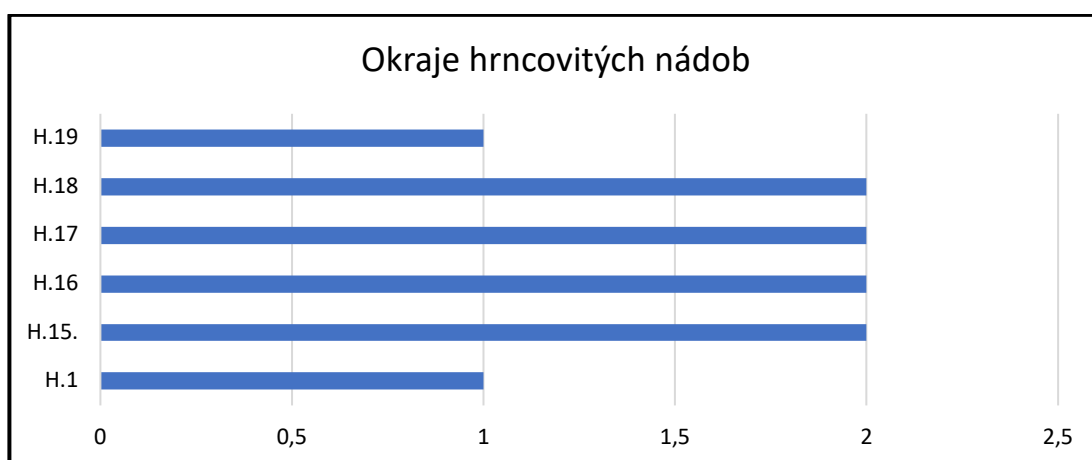
Graf 7: Typy výzdoby keramických nádob v rámci keramické skupiny.

Červená malovaná keramika

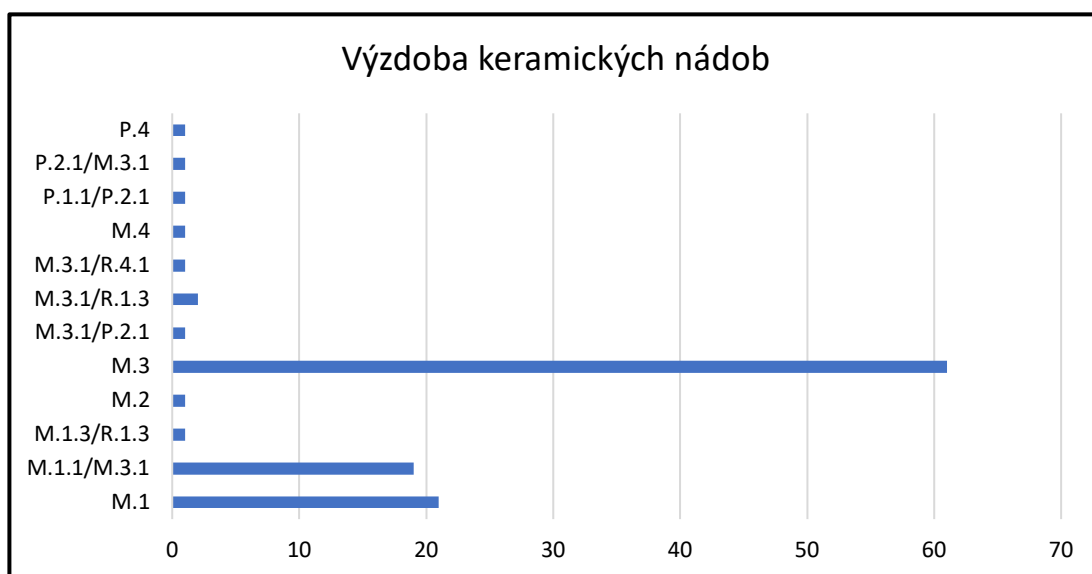
Tato keramická třída (**RK1003**) je zastoupena pouze jedním fragmentem. Fragment náleží k hrncovité nádobě typu H 1.4. Rovněž se na něm nachází malovaná výzdoba s typu M 1.1 a M 3.1. Vzhledem k velice hladké, celistvé a bílé keramické hmotě, která není srovnatelná s žádným dalším fragmentem v souboru, je zde možnost, že tento keramický fragment, je kvalitnější než zbylé fragmenty z celé skupiny. **RK1008** se od předchozí keramické třídy odlišuje větší hrubostí materiálu i výraznějších příměsí. Keramická hmota se pohybuje v odstínech od béžové po oranžovou barvu. K této třídě náležící z celkového množství 9 fragmentů hrnců (Graf 8). Hrnčovité okraje zastupují typy H 15.20; H 15.37; H 16.19; H 16.20; H 17.14; H 17.8; H 18.8; H 19.73. Výzdoba keramiky je zastoupena (Graf 9) malováním (M 1.1; M 1.1/M 3.1; M 1.2; M 1.3; M 1.3/R 1.3; M 2.1; M 3.1; M 3.1/ P 2.1; M 3.1/R 4.1; M 3.2; M 3.3; M 4.10; M 2.1/P 1.1; M 2.1/ P 2.1; M 3.1/ R 1.3; M 3.1/R 4.1; M 3.1/ P 4.2; M 3.2; M 3.3; M 4.10) doplněné rytím nebo plošnou výzdobou.

Centrum červené malované keramiky, jak je tato keramická třída nazývána (*Nekuda – Reichertová 1968, 137*), se nacházelo v části severozápadních Čech. V této oblasti se objevuje v rozmezí 13. – 14. století a pokračuje až do 16. století (*Gabriel – Smetana 1983, 128–133*). Této keramice je podobná skupina B z Turnova, kde se rovněž objevuje nejen s keramikou ze 13. století, ale také až do poloviny 16. století (*Matějková 2014, 98*). V oblasti Chrudimska se vyskytovala až do období 16. století (*Musil 2009, 18; Sehnoutková 2011, 63*). Z okolních lokalit byla nalezena na Břečtejně

(Drnovský 2017, 99) pod názvem BR1003. Další lokalitou z okolí je hrad Hlaváčov (Cejpová 2006, 141), Ve Vamberku je vedena pod názvem KT VA1001, VA1002, VA1003, VA1004, VA1005 a VA1007, kde je rovněž datována do 14.–15. století s přesahem do 16. století (Fleknová 2020, 70–71). V Kostelci nad Orlicí byla tato hrncina zaznamenána pod názvy KO1006 a KO1007 (Dragounová 2020, 43). Další analogií je keramická třída KT1 z lokality hradu Skála (Fleknová 2018, 27) nebo KT 10 a 13 z polohy Na zámku ve Velkém Vřešřově (Dragounová 2018, 34). Podobné nálezy byly získány i z Rechenburku (Wolf 1983, 262) a Hradce Králové (Sehnoutková 2011, 63).

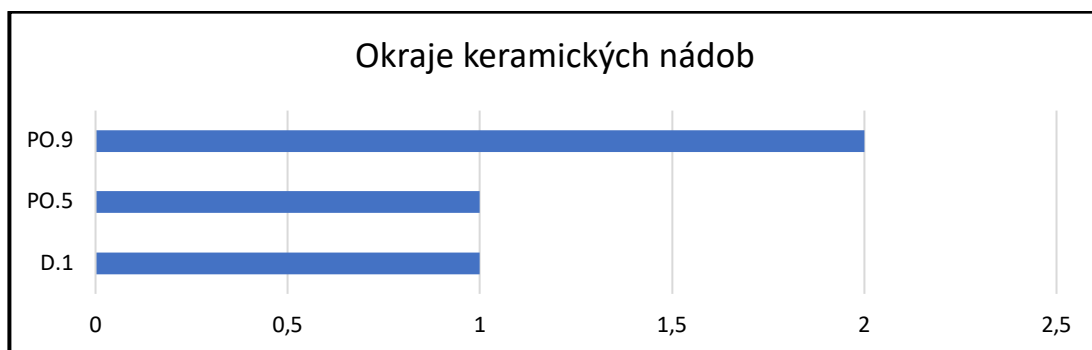
Graf 8: Typy okrajů hrncovitých nádob v rámci keramické skupiny.

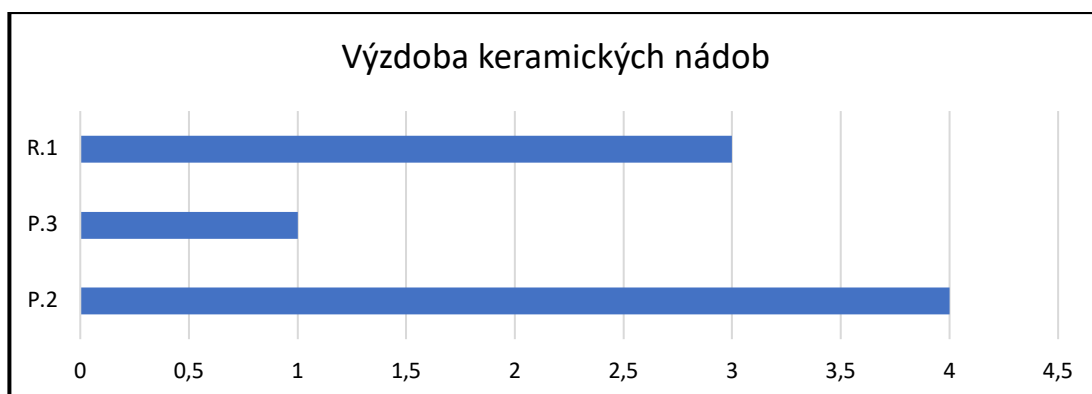
Graf 9: Typy výzdoby keramických nádob v rámci keramické skupiny.

Slídnaté zboží

Tato keramická třída je typická svojí odlišností. I když má bílou až mírně béžovou barvu, tak se zcela odlišuje příměsí velký zrn. Keramické fragmenty disponují skoro nejmenší tvrdostí v celém souboru. **RK1004** zastupují jeden džbán a tři fragmenty pokličky. Mezi okraje (Graf 10) patří D 1.6, PO 5.8 a PO 9.1. Zastoupeno je rovněž dno typem DN 5.2. Rytá výzdoba (Graf 11) představuje typ R 1.2 a plošná typ P 2.1 a P 3.1. Analogickou keramickou třídou je třída 4 z areálu obléhacího stanoviště u hradu Lichnice (*Doležalová 2012*, 141). Další podobnou třídou je KO1009 z Kostelce nad Orlicí (*Dragounová 2020*, 29–30) nebo KT5 z polohy Na zámku ve Velkém Vřešťově, která je datovaná do 16. – 17. století (*Dragounová 2018*, 37). Další podobné třídy nebyly nalezeny.

Graf 10: Typy okrajů keramických nádob v rámci keramické skupiny.

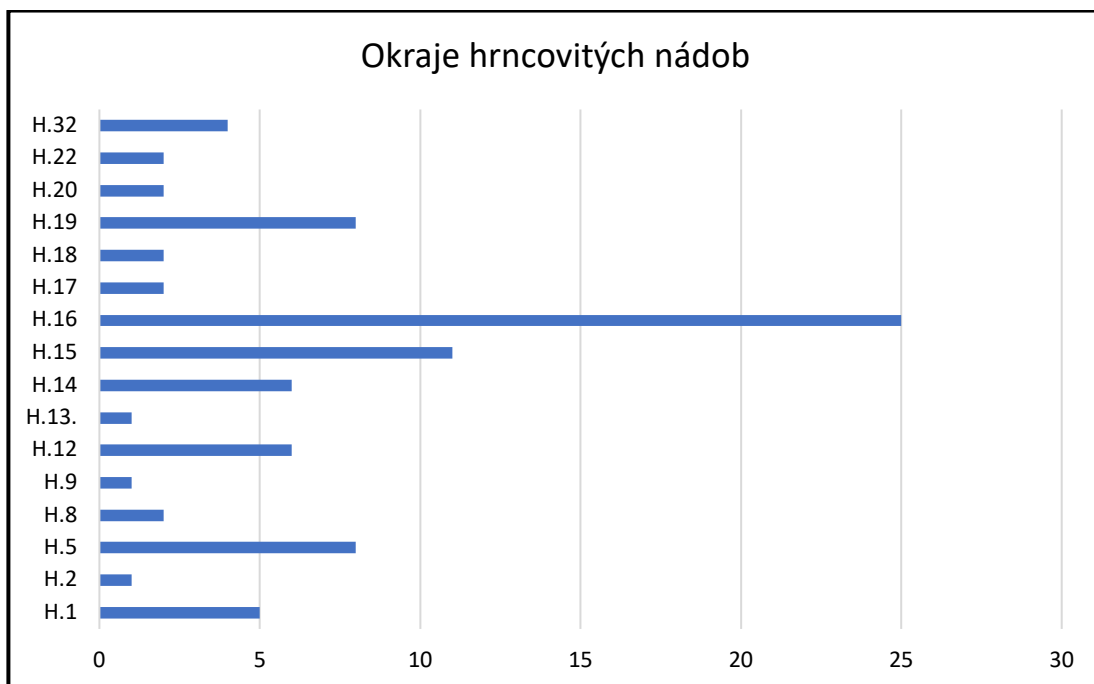
Graf 11: Typy výzdoby keramických nádob v rámci keramické skupiny.

Běžová keramika

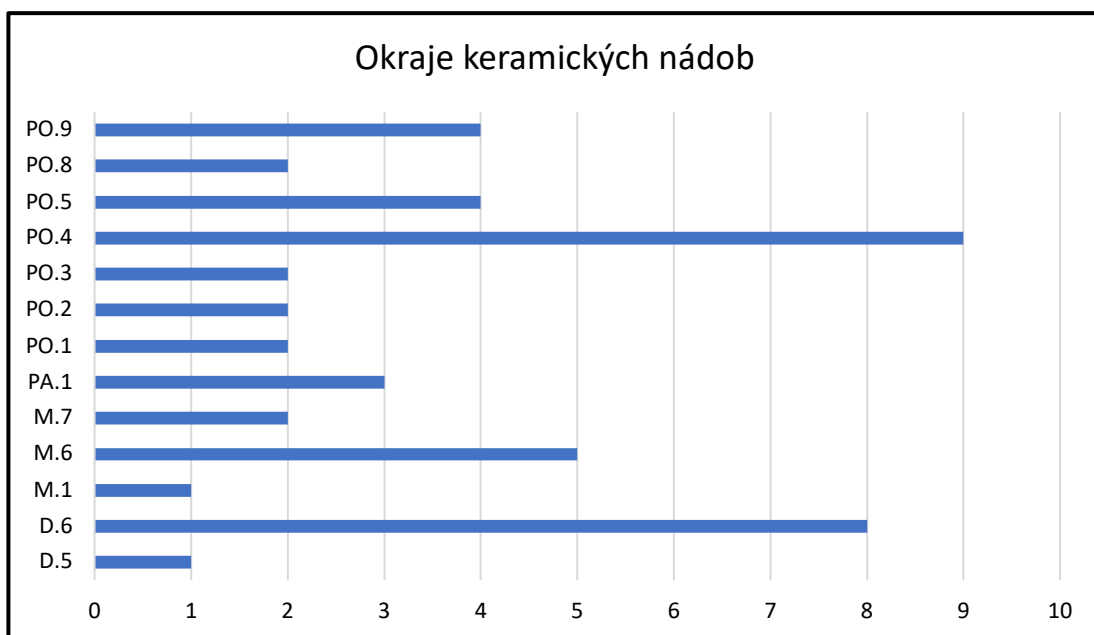
Keramické třídy, náležící mezi běžovou keramikou, vykazují podobné znaky a liší se pouze ve velikosti přidaného ostřiva a hrubosti povrchu. Všechny tyto třídy by mohly mít souhrnný název běžové zboží. **RK1005** se o liší převahou tenkostěnných fragmentů a hladkého povrchu. K této keramické třídě náleží 12 fragmentů hrnců, tři fragmenty džbánů tři fragmenty pohárů a jeden fragment mísy. Hrncovitě nádoby disponují okraji (Graf 12) typu H 5.8; H 12.9; H 15.37; H 15.62; H 16.25; H 16.30; H 16.31; H 16.32 a H 22.4. Džbány jsou zastoupeny typem (Graf 13) okrajů D 6.2 a D 6.17. Mísy jsou zastoupeny typem M 7.17 a pánve typem PA 1.3. K této keramické třídě náleží dna typu DN 1.2 a DN 1.3. Z ryté výzdoby (Graf 14) jsou zastoupeny typy R 1.1; R 1.2; R 1.3 a také R 4.1. K plošné výzdobě náleží typy P 3.1 a P 4.3. Mezi plastickou výzdobu náleží typ Pl 2.2. Třída **RK1006** je zastoupena 47 fragmenty hrnců, třemi fragmenty džbánů, dva fragmenty pohárů, jedním fragmentem korbele, 20 fragmentů pokliček a jedním fragmentem talíře. Mezi typy okrajů hrncovitých nádob (Graf 12) patří H 1.2; H 1.5; H 5.1; H 5.8; H 12.40; H 12.67; H 12.9; H 13.1; H 14.1; H 14.16; H 14.17; H 14.25; H 14.26; H 15.20; H 15.27; H 15.37; H 15.62; H 15.65; H 15.67; H 16.1; H 16.11; H 16.18; H 16.28; H 16.29; H 16.30; H 16.42; H 17.7; H 18.4; H 19.25; H 19.37; H 19.5 a H 22.4. Mezi typy okrajů džbánů patří D 6.3, D 6.10, D 6.17. Pánvičky jsou zastoupeny typem PA 1.2, pokličky jsou zastoupeny typem PO 1.5; PO 10.3; PO 2.4; PO 3.1; PO 3.5; PO 4.2; PO 4.4; PO 5.6; PO 5.8; PO 8.1 a PO 9.1. Ke dnům keramickým nádob náleží typy DN 1.1; DN 1.2; DN 1,3; DN 1.4; DN 1.5; DN 1.6; DN 4.1; DN 4.2; DN 6.3; DN 6.4. V této keramické třídě byla pozorována rytá výzdoba typu R 1.1; R 1.2; 4 1.2/R 2.5; R 1.3; R 4.1; Dále byla pozorována plošná výzdoba typu P 1.1; P 2.1; P 3.1; P 4.3. Mezi typy náležícími k plastické výzdobě jsou Pl 2.2 a Pl 5.1. Posledním typem výzdoby je radélko, které je zastoupeno typem RA 3.3. Poslední třídou této skupiny je **RK1007**. Tato třída je zastoupena 26 fragmentů hrnců, třemi fragmenty džbánů, 8 fragmentů mís, 10 fragmentů pokliček, jedním fragmentem cedníku a jedním fragmentem kahánku. K hrncovitým nádobám náleží typy okrajů H 1.2; H 2.5; H 2.7; H 5.13; H 8.1; H 9.9; H 12.9; H 13.37; H 15.1; H 15.37; H 15.47; H 16.11; H 16.2; H 16.28; H 16.29; H 16.31; H 16.32; H 17.12; H 19.1; H 19.55; H 2.7; H 20.13; H 32.1; H 32.11; H 32.16 a H 32.5. K džbánům náleží typy okrajů D 5.1, D 6.1 a D 6.6. Mísy disponují typem

okrajů M 1.1; M 6.8 a M 7.4. U pokliček se vyskytují typy okrajů PO 1.5; PO 2.4; PO 4.2; PO 4.3; PO 4.4; PO 5.3; PO 8.1; PO 9.1. U této keramické třídy se vyskytují dna typu DN 1.1; DN 1.2; DN 1.3; DN 1.4; DN 1.5; DN 1.6; DN 1.7; DN 3.1; DN 3.2; DN 4.2; DN 5.2; DN 6.3 a DN 6.4. Z ryté výzdoby se vyskytují typy R 1.1; R 1.2; R 1.3 a R 4.1. Mezi plošnou výzdobu náleží typy P 1.1; P 2.1; P 4.1; P 4.3 a P 5.1. Z plastické výzdoby se na keramice vyskytuje typ Pl 5.1 a z radélkované typ RA 3.3.

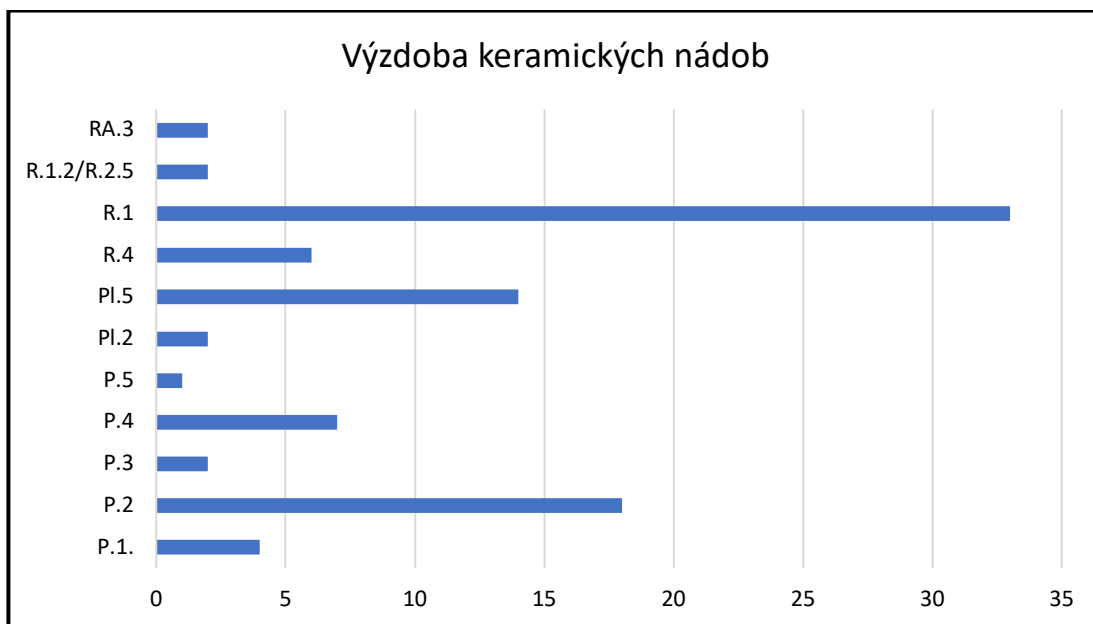
Běžová keramika je hned po glazovaných fragmentech nejpočetnější složkou rychnovského materiálu zpracovaného v souboru. Velice důležitou složkou je i pro městské prostředí v severovýchodních Čechách (*Drnovský 2017*, 96, 99). Keramiku lze datovat od poloviny 15. století (*Matějková 2011*, 100) s přesahem do 16. století (*Blažková 2011*, 414–420). Tato skupina je podobná keramické třídě 10 z areálu obléhacího stanoviště u hradu Lichnice (*Doležalová 2012*, 147). Podobné keramické třídy (VA1003, VA1004, VA1005, VA1009) byly nalezeny i ve Vamberku (*Fleknová 2020*, 23–24) nebo z lokality Břečtejn, kde zastupují keramické třídy KT BR1002, BR 1008 a BR1009 (*Drnovský 2017*, 60). Nalezeny byly také na lokalitě Javorník (KT JA1001, JA1002, JA 1007) Další analogickou třídou je KO1008 Kostelce nad Orlicí (*Dragounová 2020*, 29) nebo KT5 z polohy Na zámku ve Velkém Vřešťově. KT5 byla datována do 16.–17. století (*Dragounová 2018*, 37). Běžová keramika byla nalezena také v jádru města Chrudimi (technologická skupina 4) a byla datována do 15. – 16. století (*Musil 2010*, 5). Stejný keramický materiál byl nalezen také pod označením KT1 a KT10 z Lichnice (*Doležalová 2013*, 147) nebo z hradu Skály zastoupený keramickými třídami 2, 6, 7, 10, 11 (*Fleknová 2018*, 27–30).

Graf 12: Typy okrajů hrncovitých nádob v rámci keramické skupiny.

Graf 13: Typy okrajů keramických nádob v rámci keramické skupiny.

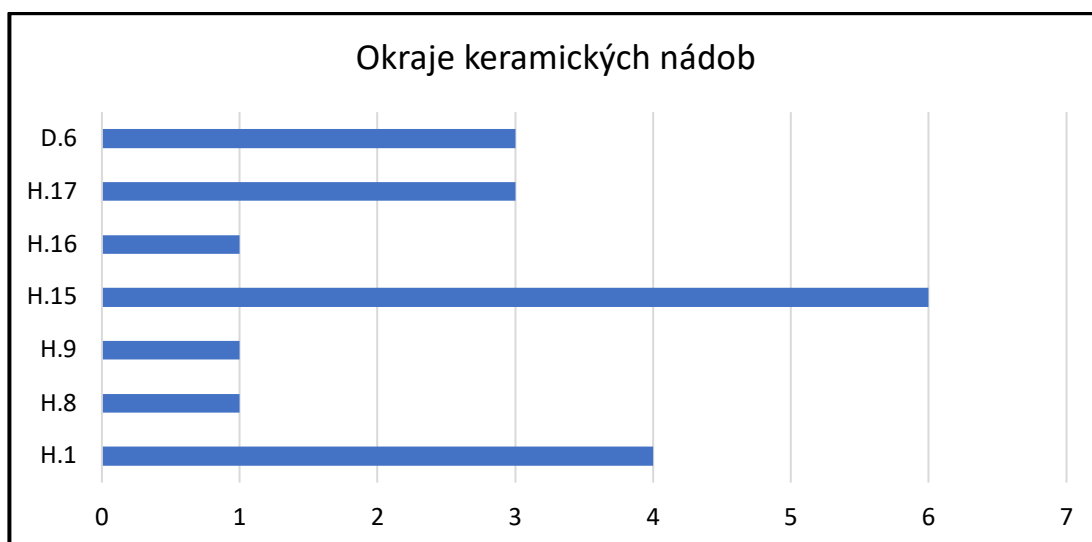
Graf 14: Typy výzdoby keramických nádob v rámci keramické skupiny.

Oranžové zboží

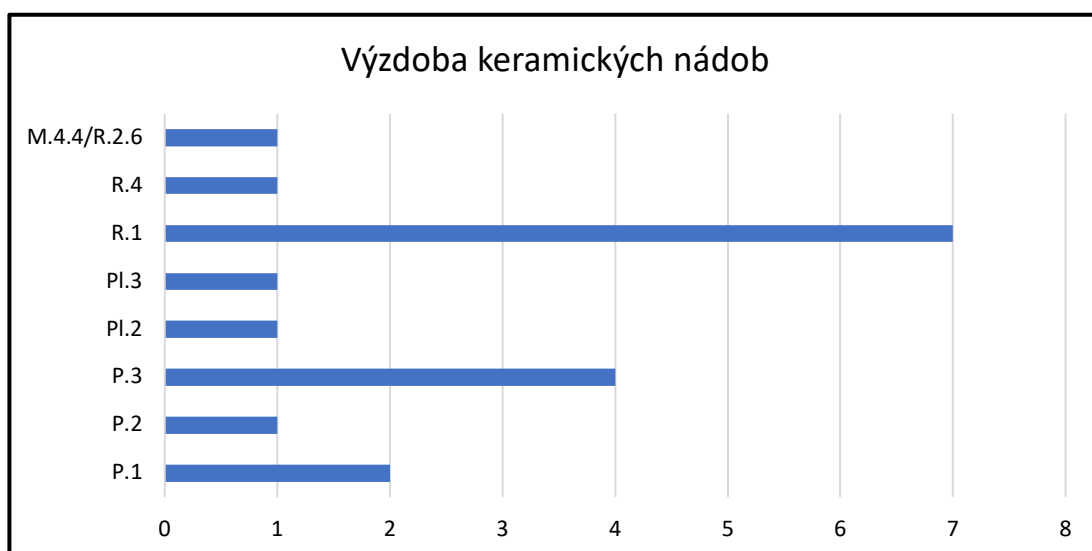
Obě keramické třídy jsou si ve většině kritérií podobné. Nazvat by se daly souhrnně jako oranžové zboží. Od sebe se liší především hrubostí keramické hmoty a velikosti zrn příměsí. **RK1009** zastupuje 13 fragmentů hrnců a tři fragmenty džbánů. Hrnčovitě nádoby jsou zastoupeny (Graf 15) typy okrajů H 1.4; H 1.5; H 9.4; H 15.11; H 15.24; H 15.33; H 15.37; H 15.56; H 16.32; H 17.1; H 17.17 a H 17.8. Džbány jsou zastoupeny typy okrajů D 6.4; D 6.10 a D 6.17. Výzdoba zachycená na keramice náleží (Graf 16) typům rytým (R 1.1; R 1.2; R 1.3; R 4.1), malovaným (M 4.4/R2.6), plošným (P 1.1, P 3.1) a plastickým (Pl 2.2; Pl 3.1). **RK1010** zastupují tři fragmenty hrnců, jeden fragment pokličky a jeden fragment kuthanu. Hrnce disponují okrají typu H 1.5; H 8.5 a H 15.17. U den se vyskytují typy DN 1.1; DN 1.2; DN 1.3; DN 1.4; DN 3.1; DN 4.2; DN 4.6; DN 5.2; DN 6.2; DN 6.3 a DN 7.1. Z výzdoby se vyskytuje rytí (R 1.2) a plošná výzdoba (P 1.2 a P 2.1). Tato keramická třída je podobná skupině C z Turnova, kde je rovněž označena režná oxidační keramika pod názvem červené zboží. Centrum této keramiky se nacházelo na Turnovsku, Novopacku a Jičínku. Tato hrnčina je datovaná od druhé poloviny 15. století (Matějková 2014, 100) a pokračuje až do 16. století, kdy se i nadále objevuje na Pražském hradě (Blažková 2011, 414–420). Podobné keramické třídy byly nalezeny rovněž ve Vamberku pod názvem

VA1010, VA1011 a VA1012 (Fleknová 2020, 24). Podobná je rovněž keramická třída 9 z areálu obléhacího stanoviště u hradu Lichnice (Doležalová 2012, 146). Analogickou třídou je KO1005 z Kostelce nad Orlicí, které nese název Keramika s červeným povrchem (Dragounová 2020, 48). Podobná je keramická třída BR1002, která byla nalezena na Břečtejně. Na Javorníku je zastoupena třídami JA1001 a JA1002 (Drnovský 2017, 95–100).

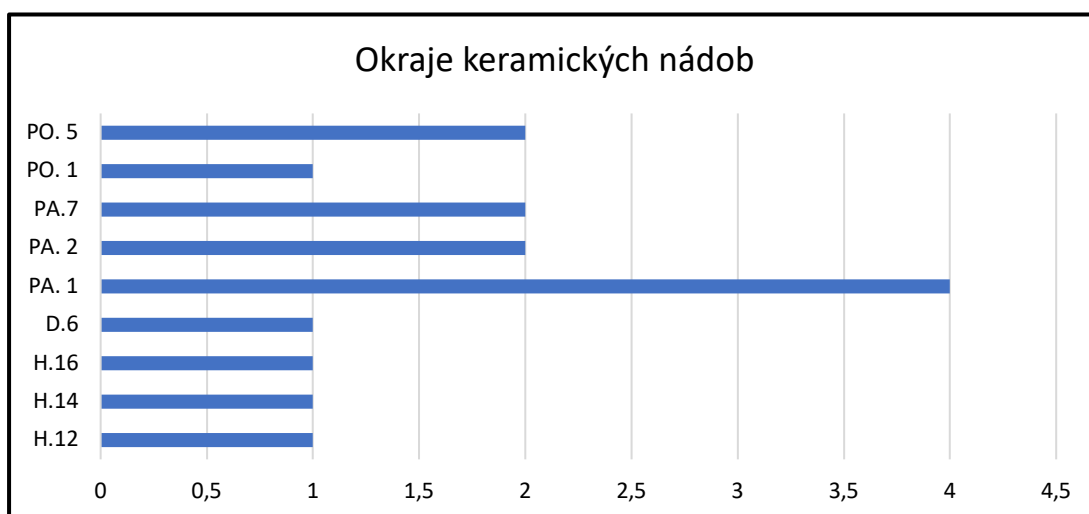
Graf 15: Typy okrajů keramických nádob v rámci keramické skupiny.

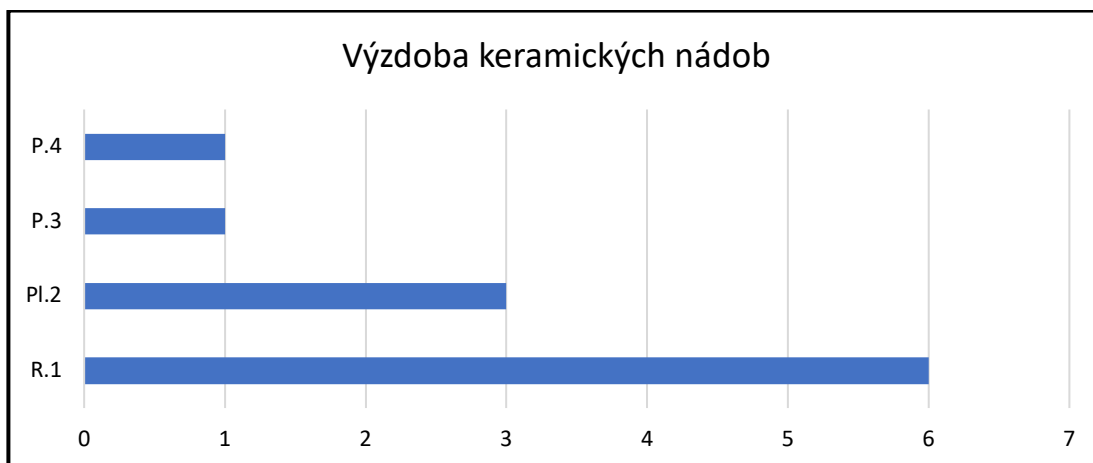
Graf 16: Typy okrajů keramických nádob v rámci keramické skupiny.

Cihlově zbarvené zboží

Tyto keramické třídy lze pojmenovat zástupným výrazem cihlově zbarvené zboží. Keramické třídy stejně jako v předchozím případech disponují téměř totožnou keramickou hmotou. Jediným rozdílem je úprava povrchu a velikost přidaného ostříva. **RK1011** je zastoupena jedním fragmentem hrnce (Graf 17), třemi fragmenty pohárů a jedním fragmentem pokličky. Hrnec disponuje okrajem H 14.25. U pohárů se vyskytovaly okraje PA 1.2 a PA 2.1. Typ okraje pokličky byl u sledované třídy PO 5.1. DNA u této keramiky patřila do typu DN 6.3. Výzdoba (Graf 18) byla buď rytá (R 1.2) nebo plastická (Pl 2.2). K **RK1012** náleží čtyři fragmenty hrnců, jedním fragmentem džbánu, dva fragmenty pohárů a dva fragmenty pokliček. Hrncovitě nádoby disponují typy okrajů H 12.67; H 16.32 a H 19.3. U džbánu byl pozorován typ okraje D 6.6. Poháry disponují typem PA 2.1 a PA 7.2. Typy okrajů PO 1.5 a PO 5.8 byly pozorovány u pokliček. U této třídy byl pozorován pouze jeden typ den, a to je DN 1.3. Výzdoba na keramice náležela buď k rytí (R 1.1; R 1.3), plošné výzdobě (P 3.1; P 4.1) nebo plastické výzdobě (Pl 2.2). Analogickou skupinou může být skupina C z Turnova, která byla datována do druhé poloviny 15. století s přesahem do 16. století (Matějková 2014, 100), kdy je postupně nahrazována glazovanou keramikou (Blažková 2011, 414–420). Podobné zboží bylo nalezeno také ve Vamberku pod označením VA1013 a VA1014 (Fleknová 2020, 25–26), Velkém Vřešťově pod označením KT13 (Dragounová 2018, 31) a Břečtejně pod označením BR1008 (Drnovský 2017, 61).

Graf 17: Typy okrajů keramických nádob v rámci keramické skupiny.

Graf 18: Typy výzdoby keramických nádob v rámci keramické skupiny.

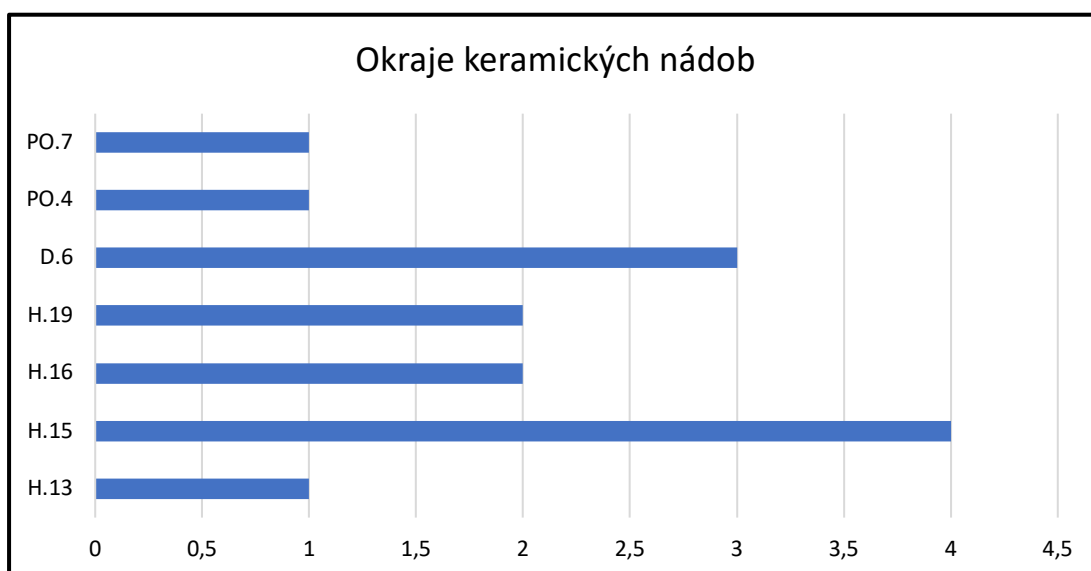
Hrubá redukční keramika

Tato keramická třída je z celém souboru zcela jedinečná, jelikož představuje nejstarší městskou keramiku. **RK2001** je typická svým redukčním výpalem šedé barvy a charakteristickým složením keramické hmoty. Mohlo by se jednat o keramický materiál, který pochází z prozatím nejstaršího časového horizontu, který byl v této práci zkoumán. K této keramické třídě náleží jeden fragment hrnce, který disponuje okrajem H 1.4. U jediného keramického dna byl pozorován typ DN 8.1 a z výzdoby byl pozorován typ rytí R 2.1. Analogie k této skupině lze hledat v Kostelci nad Orlicí v keramické třídě KO2004 (*Dragounová 2020, 47–48*). Také v turnovské keramické skupině A, kde je datována do 13. – 14. století (*Matějková 2014, 96*). Jisté podobnosti lze hledat i ve Velkém Vřešťově pod označením KT 4 (*Dragounová 2018, 33*). Další lokalitou je hrad Skála, kde zastupuje KT12 (*Fleknová 2018, 45*).

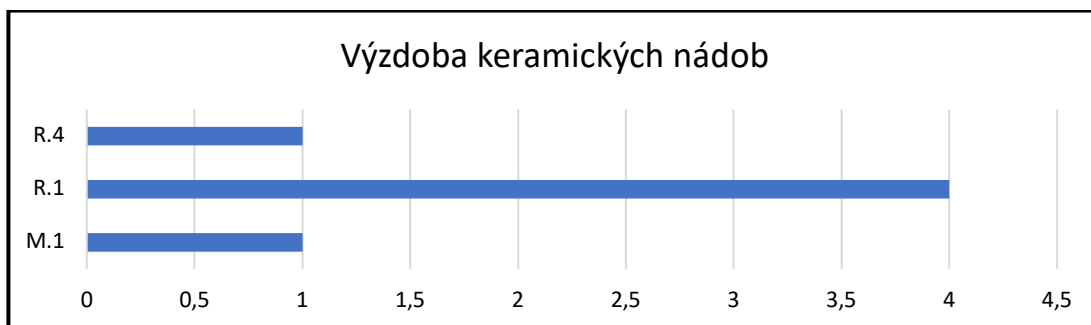
Redukční keramika

Tyto dvě keramické třídy jsou charakteristické svým redukčním výpalem a jedinými rozdíly jsou hrubost keramické hmoty a zrnitost příměsí. V keramické třídě **RK2002** jsou zastoupeny dva fragmenty hrnců a jeden fragment džbánu (Graf 19). Hrncovitě nádoby zastupují okraje typu H 15.37 a džbán okraj D 6.17. U dna byl pozorován typ DN 1.6. Z ryté výzdoby je zastoupen (Graf 20) typ R 1.2 a z malované výzdoby je zastoupen typ M 1.3. V třídě **RK2003** je zastoupených 8 fragmentů hrnců, dva fragmenty džbánů a dva fragmenty pokličky. Z okrajů hrncovitých nádob jsou

zastoupeny H 13.8; H 15.13; H 15.37; H 16.25; H 19.2 a H 19.55. Z okrajů džbánů jsou zastoupeny D 6.1 a D 6.6. U pokliček se vyskytovaly typy okrajů PO 4.2 a PO 7.4. V této keramické třídě byly pozorovány typy den DN 1.2 a DN 1.3. Rytá výzdoba, vyskytující se na keramice, náležela k typům R 1.2; R 1.3; R 1.4 a R 4.1. Analogickou třídou je skupina D z Turnova. Ta je nazvána jako šedá redukční keramika. Nejstarší nálezy této turnovské keramiky lze datovat do období 15. století a k jejímu postupnému vymizení docházelo v průběhu první poloviny 16. století (*Matějková 2014*, 101–102). Keramická třída **RK2003** má analogický nález z hrnku z Běstovic, který byl datován po roce 1310. Další podobný nález byl získán z Okrouhlice a byl pomocí mince datován do 14. století (*Reichertová 1957*, 247–248). Analogickou třídou pro tuto skupinu je BR2001 z Brečtejna (*Drnovský 2017*, 61) a Javorníku pod názvem JA2001 (*Drnovský 2017*, 97). Analogie lze hledat také v keramické třídě KT 4 a 9 z hradu Skály (*Fleknová 2018*, 28–29) nebo VA2001 a VA2002 z Vamberka (*Fleknová 2020*, 73). Podobná keramika je známá z Kostelce nad Orlicí pod označením KO2002 a KO2003 (*Dragounová 2020*, 45). Redukční keramika s hrubým povrchem byla nalezena také z historického jádra Chrudimi s označením technologická skupina 1. Tato třída byla datována do 15. století (*Musil 2010*, 4). U redukčně pálené keramiky byl doložen výskyt i na území východních Čech v průběhu 15. století (*Vařeka 1998*, 131–132; *Doležalová 2013*, 173).

Graf 19: Typy okrajů keramických nádob v rámci keramické skupiny.

Graf 20: Typy výzdoby keramických nádob v rámci keramické skupiny.

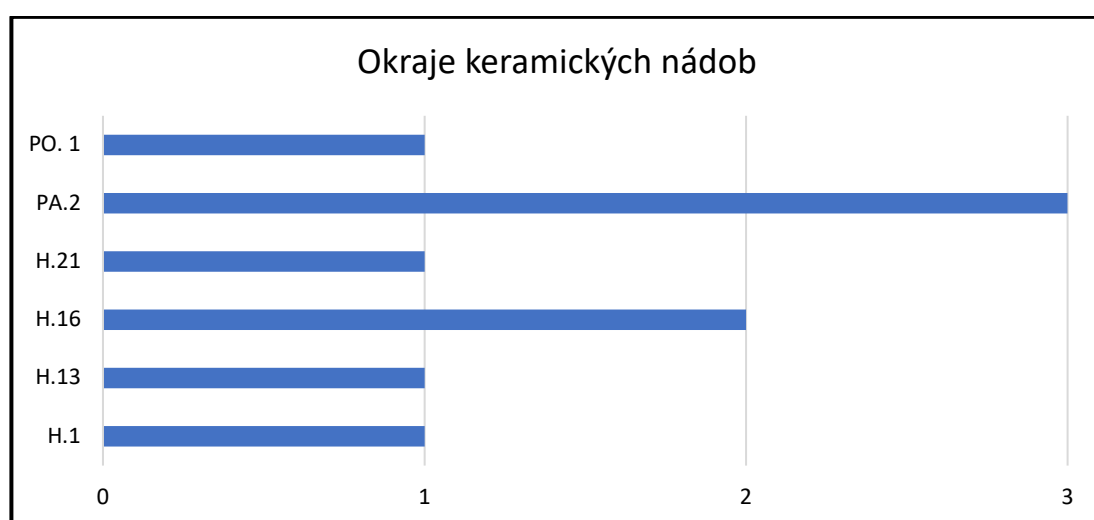
Tuhovaná keramika

Tato keramická třída není v souboru příliš početná, jelikož bylo tuhování s jistotou pozorováno pouze u pár fragmentů. Nebylo proto možné určit skutečný rozsah této keramické třídy. Do **RK2004** náleží dva hrnce, které disponují okrají typu H 13.3 a H 15.13. Podobná keramika byla pozorována na lokalitách hrad Okoř u Tuchoměřic, Orlík u Humpolce, tvrz Martinice u Votic, Hradec Králové, České Budějovice, Lipnice u Havlíčkova Brodu a další (*Nekuda–Reichertová 1968*, 173, 183, 195, 196, 213, 435). Podobná třída s názvem KO2005 byla pozorována také v Kostelci nad Orlicí (*Dragounová 2020*, 49). Šedočerná keramika s grafitovou úpravou povrchu byla pozorována v nálezech datovaných pomocí mincí do 15. století (*Nekuda–Reichertová 1968*, 163).

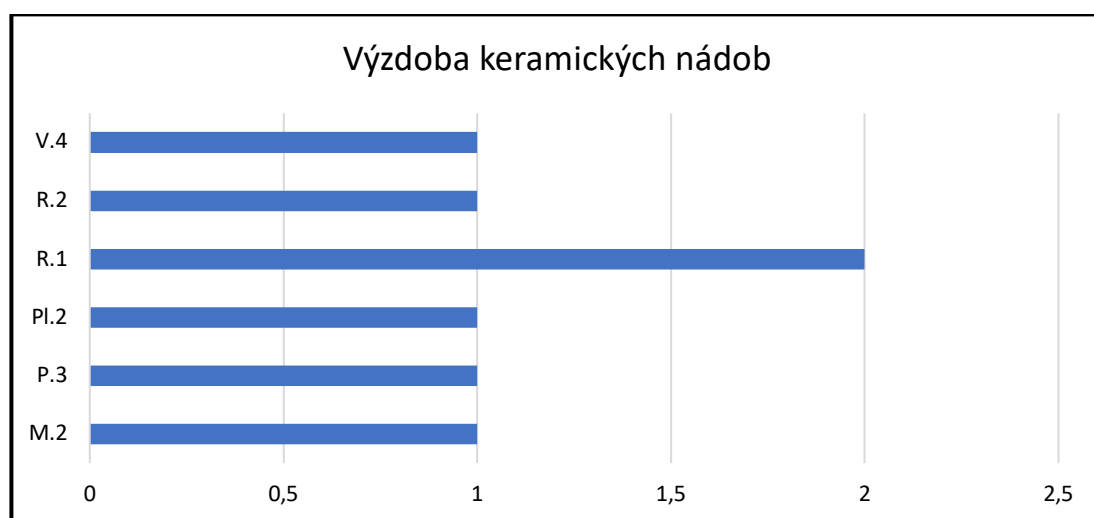
Smíšený výpal

Tato keramika je typická svým výpalem, při kterém má jádro fragmentu jinou barvu než její povrch. Podobně jako u předchozí třídy mohl být počet fragmentů vyšší. V některých případech nebylo možné s jistotou určit, jestli se opravdu jedná o určený výpal nebo pouze o přepálení. Tuto keramickou třídu (**RK3001**) zastupuje pět fragmentů hrnců (Graf 21), tři fragmenty džbánů a dva fragmenty pokliček. U hrncovitých nádob se vyskytovaly okraje typu H 1.5; H 8.5; H 15.17. U džbánů se vyskytoval typ okraje D 1.4, u pohárů typ PA 2.1 a u pokliček typ PO 1.5. U den keramických nádob byly pozorovány typy DN 1.1; DN 1.2; DN 1.3; DN 1.6; DN 3.2; DN 6.3; DN 6.4. U tohoto typu byly sledovány variace ryté výzdoby (R 1.2; R 1.3), malované (M 2.1), plošné (P 2.2), plastické (Pl 2.2), a radélkové (RA 2.2). Vyskytovala se také výzdoba (Graf 22) pomocí vrypů, vseků nebo vpichů (V 4.1).

Keramiku nelze zatím přesně datovat, ale předpokládá se, že byla používána v období od 15. do 16. století (*Drnovský 2017*, 100). Analogie lze hledat ve Vamberku v rámci keramických tříd VA3001, VA3002 a VA3003 (*Fleknová 2020*, 74–75). Rovněž můžeme najít třídu i v Chrudimi (*Musil 2010*, 5) nebo pod označením KO3002 a KO3003 v Kostelci nad Orlicí (*Dragounová 2020*, 47). Pod názvy keramických tříd BR1005, BR1006 v Břečtejně, JA1003 v Javorníku. Dalšími lokalitami, kde byla nalezena podobná keramická třída, jsou Pecka a Kumburk (*Drnovský 2017*, 96–97). Podobné třídy byly pod názvem KT 3 a 8 pozorovány z hradu Skály (*Fleknová 2018*, 27, 29).

Graf 21: Typy okrajů keramických nádob v rámci keramické skupiny.

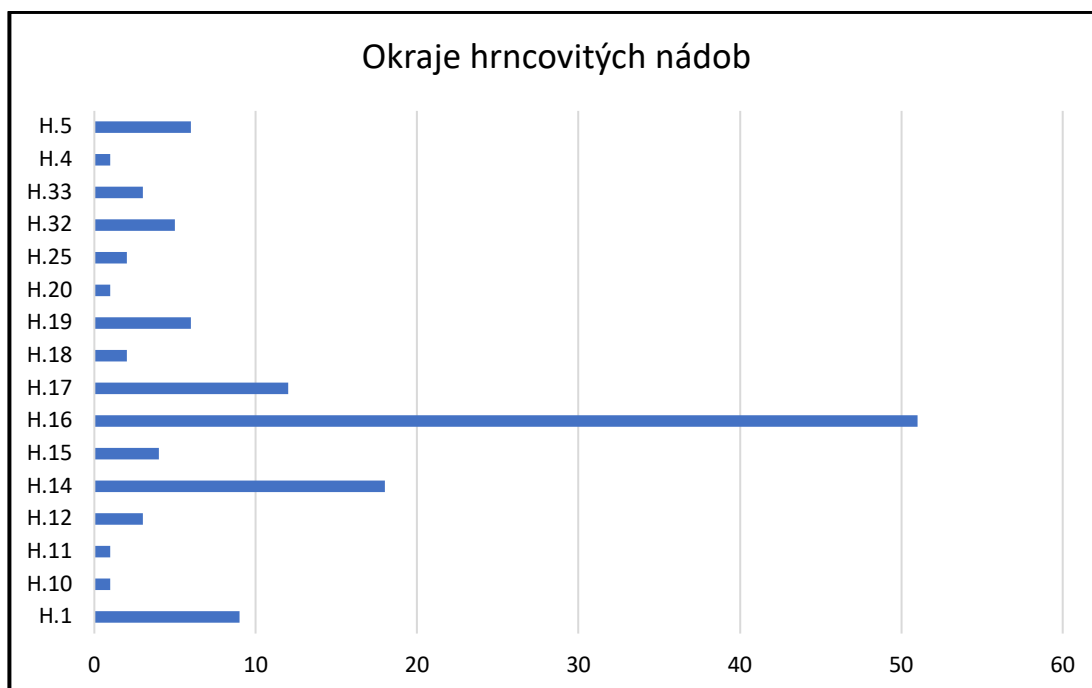
Graf 22: Typy výzdoby keramických nádob v rámci keramické skupiny.

Glazovaná keramika

Glazované fragmenty (**RK4001**) zastupují velkou část keramického materiálu. Fragmenty se od sebe liší nejen použitím různých druhů příměsí, ale i rozdíly v keramické hmotě a užití glazure. K této třídě náleží celkem 123 fragmentů hrnců, 8 fragmentů džbánů, čtyři fragmenty korbelů, 9 fragmentů mís, 11 fragmentů pokliček, čtyři fragmenty pekáče, tři fragmenty váz, 43 fragmenty kuthanů, 91 fragmentů talířů a jeden fragment akroteria. U hrncovitých nádob se vyskytují okraje (Graf 23) typu H 1.3; H 1.4; H 1.5; H 4.5; H 5.1; H 5.2; H 5.25; H 5.8; H 10.11; H 11.6; H 12.40; H 12.41; H 12.67; H 14.2; H 14.23; H 14.24; H 14.25; H 14.26; H 14.27; H 15.34; H 15.40; H 15.50; H 15.9; H 16.10; H 16.12; H 16.18; H 16.24; H 16.25; H 16.28; H 16.29; H 16.30; H 16.32; H 16.7; H 16.8; H 16.24; H 16.25; H 16.28; H 16.29; H 16.30; H 16.32; H 16.7; H 16.8; H 17.12; H 17.14; H 17.15; H 17.20; H 17.21; H 17.28; H 17.3; H 17.4; H 18.1; H 18.2; H 19.12; H 19.25; H 19.37; H 19.54; H 20.14; H 25.2; H 25.21; H 32.12 a H 32.16; H 33.20; H 33.27. U džbánů byly pozorovány okraje (Graf 24) typu D 5.3; D 6.1; D 6.17 a D 6.2. Okraje mís disponovaly typem M 5.7; M 7.1 a M 7.17. U pokliček se vyskytuje typ PO 1.6; PO 1.8; PO 2.6; PO 4.4 a PO 8.2. Talíře disponují typy okrajů TA 1.1; TA 3.1; TA 3.1; TA 3.3; TA 3.4; TA 3.5; TA 3.6 a TA 4.1. U den keramických nádob byly pozorovány typy DN 1.1; DN 1.2; DN 1.3; DN 1.4; DN 1.5; DN 1.6; DN 2.1; DN 3.1; DN 3.2; DN 3.4; DN 3.5; DN 4.1; DN 4.2; DN 4.3; DN 4.4; DN 4.6; DN 5.1; DN 6.1; DN 6.2; DN 6.3; DN 6.4; DN 8.3; DN 8.5. Glazura se na keramických nádobách vyskytovala ve většině nádob na vnitřní straně. Pozorována byla také na okrajích nádob a obou stranách. Nejmenšího počtu dosahovala glazura v případě oboustranných nádob a ve formě kapek. Nejčastěji se glazování vyskytovalo ve jednobarevné formě. Pozorována byla glazura téměř v celé škále barevného schématu (viz. tabulka). V případě barevných variací byly pozorovány fragmenty s krémově – hnědou glazurou. Častější variace barev byly například C15/F11; C17/D11; F17/H16 a F5/A1. U některých fragmentů byly pozorovány motivy glazur. Vyskytovaly se kruhové obrazce, neurčité vegetativní motivy, geometrické motivy a kruhové motivy. Z motivů na glazuře se objevovaly také shluky vlnic. Většina z těchto jmenovaných motivů byla pozorována převážně u talířů. U této třídy byla kromě glazury pozorovaná také (Graf 25) malovaná (M 3.2; M 3.3; M 4.10; M 4.11; M 4.3 a M 4.7), plošná výzdoba (P 1.1; P 3.1; P 4.1; P 4.3; P 4.4

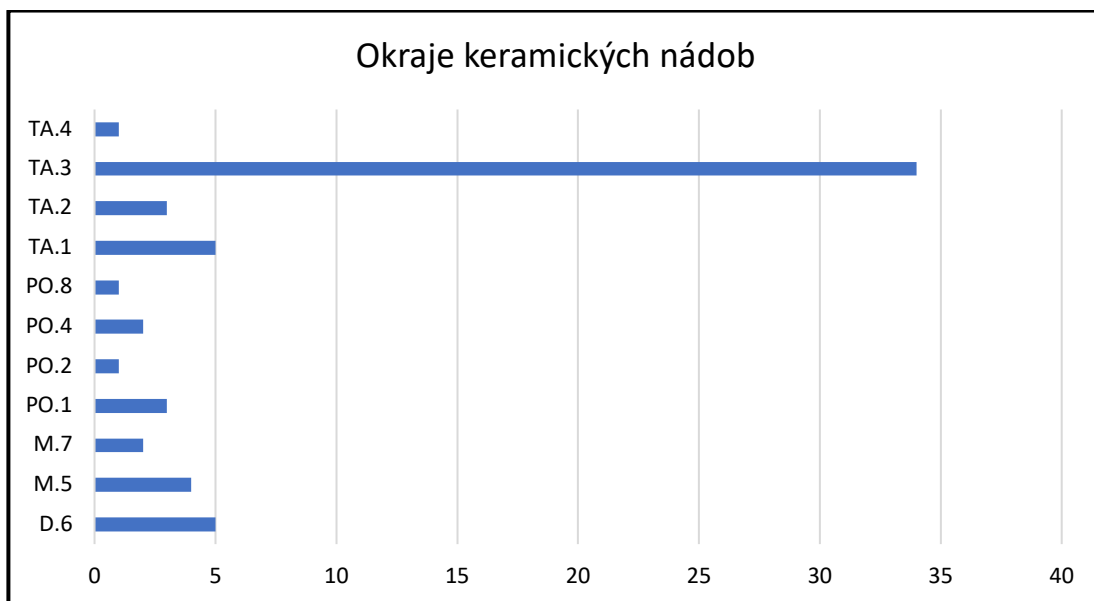
a P 5.1), plastická výzdoba (Pl 1.1; Pl 2.1; Pl 4.1 a Pl 5.1) a výzdoba za pomoci vrypů, vseků nebo vpichů (V 2.2).

Glazované zboží se začalo objevovat v průběhu 15. století. Polévání nádob se začalo vyskytovat nejdříve uvnitř a poté i na vnějším okraji keramickým nádob (Reichertová 1957, 256). Použití glazování ve větším měřítku je ale pravděpodobnější až na přelomu 15. a 16. století (Drnovský 2017, 101). V českém prostředí se ve velkém začíná oboustranná glazura objevovat počátkem 17. století (Blažková 2013, 187). Tuto keramiku není možné přesněji datovat, jelikož by byla zapotřebí rekonstrukce tvaru celých nádob (Blažková 2013, 220–221). Analogie k této glazované keramice lze hledat ve Velkém Vřešřově (Dragounová 2018, 32) nebo v Turnově pod názvem Skupina F (Matějková 2014, 104). Glazované zboží bylo rovněž nalezeno na lokalitě Břečtejn a Javorník (Drnovský 2017, 97–101). Glazura se objevuje i na podobných lokalitách v okolí jakou jsou Vamberk (Fleknová 2020, 76) nebo Kostelec nad Orlicí (Dragounová 2020, 41).

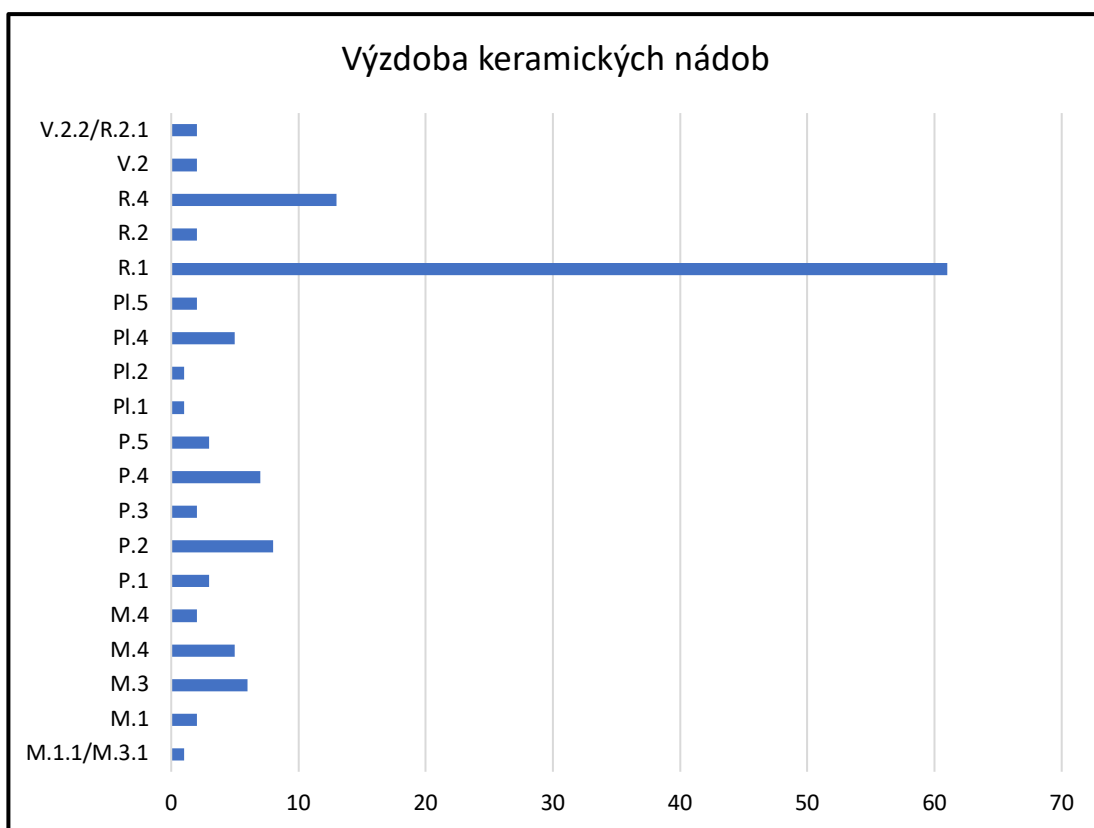

Graf 23: Typy okrajů hrncovitých nádob v rámci keramické skupiny.

Graf 24: Typy okrajů keramických nádob v rámci keramické skupiny.

Graf 25: Typy výzdoby keramických nádob v rámci keramické skupiny.

Kameninová keramika

Tuto keramickou třídu lze na základě makroskopicky postihnutelných znaků označit za kameninu. Především díky tvrdému výpalu, celistvé keramické hmotě a typickému zvuku pozorovaném při její manipulaci. K této keramické třídě náleží jeden džbán s okrajem D 6.10. Barva se pohybuje v odstínech šedé až béžové a u fragmentů nebyly pozorovány žádné formy výzdoby. Kamenina je pozorována v období 16. a 17. století (*Reichertová 1957, 256*), ale produkce kameniny je datována především do 18. století (*Blažková – Matějková 2016, 194*). Analogickou keramickou třídou je KO5001 z Kostelce nad Orlicí (*Dragounová 2020, 49–50*). V souboru z lokality Hrubá Skála (*Prostředník 1994, 103*) byl získán fragment kameninové láhve s hnědozelenou polevou.

9. Propojení získaných dat s historickým poznáním města

V této kapitole dojde k propojení získaných dat se znalostí o prostorovém uspořádání města v minulosti. Cílem je snaha o porovnání anebo případné doplnění chybějících údajů o rozsahu sídelních aktivit v minulosti Rychnova nad Kněžnou. Samotná komparace výsledků je provedena díky již získaným datům o rozloze a přesné poloze jednotlivých výzkumů. Druhým faktorem jsou Originální mapy stabilního katastru³. V prvním případě (Tab. I, Obr. 8) jsou na levém snímku vyobrazeny výzkumy Staré náměstí čp. 51, přístavba rampy 2014; Staré náměstí čp. 50, úprava kanalizace 2016 a Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019. V prvních dvou případech odpovídá datace výzkumů i jejich umístění mapám stabilního katastru. Výzkum u Starého náměstí čp. 50 nemohli přinést bližší informace o typu a rozsahu archeologických objektů, jelikož byl limitován rozsahem zemních prací. V případě Starého náměstí čp. 51 je situace stejná. U výzkumu Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019 zcela jasně neukazuje stabilní katastr zastavěnou plochu, a proto tento výzkum do jisté míry rozšiřuje činnost ve městě i do těchto poloh. Archeologická situace byla silně zničena probíhající stavbou, a proto v tomto případě došlo k rozdělení na menší špatně interpretovatelné objekty. Na základě získaných dat se uvažuje o celkové interpretaci jako o dvorcí. V druhém případě (viz. Obr. 10) jsou vyobrazeny výzkumy jménem Jízdárna 2013 a Hřiště v zámeckém parku 2016. V případě prvního výzkumu jsou potvrzeny sídelní aktivity spojené s místem, které bylo již dříve zaneseno v mapách stabilního katastru. Výzkum zachytil předzáklady stavby, opukové podloží a kamennou strukturu. U druhého případu došlo k zachycení části předchozího osídlení, které později ustoupilo výstavbě zámeckého parku. Nejvýraznější z nich byl zděný kanál. Získané informace posunují znalosti o využití místa, které je v mapách stabilního katastru zaneseno pouze jako zámecký park. Na dalším obrázku (Tab. I, Obr. 10) lze vidět výzkum jménem Pivovar 2008. Z přímého porovnání se snímkem ze stabilního katastru je již na první pohled patrné, i přes torzovitost nálezových situací, osídlení místa pravděpodobně souvisejícího s původní stavbou rychnovského pivovaru, který sídlil v těsném sousedství. Celá akce probíhala

---

³ <https://ags.cuzk.cz/archiv/>

v úseku pracovního výkopu, který neumožnil interpretaci archeologických objektů. Ve čtvrtém případě (Tab. I, Obr. 11) je vyobrazen výzkum jménem Poštovní depo 2014. Původní datace lokality spadá zhruba do rozmezí 15. století. Keramické nálezy mohou poukazovat na možnost osídlení už kolem 13/14. století. Je zde také možnost uložení odpadového materiálu. Činnost na lokalitě je doložena pouze čtyřmi netypickými objekty, které neumožňují bližší interpretaci. Celý pozemek byl součástí zaniklého rybníka. V Originálních mapách stabilního katastru se k tomuto místu nenachází žádné bližší informace, a proto nám výzkum lokality poskytuje další potřebné údaje o rozšiřování města. V následujícím případě (Tab. I, Obr. 12) jsou vyobrazeny výzkumy jménem Nahrazení trafostanice u synagogy 2014 a Teplovod v ulici Komenského 2016. Oba tyto výzkumy se nacházejí velice blízko samotného středu města a doklad o využití míst je viditelný i na mapě stabilního katastru. V případě Nahrazení trafostanice u synagogy 2014 byla část nálezové situace interpretována jako kamenné nároží domu a druhá situace jako pravděpodobná demolice domu s dřevohlinitou zástavbou. U výzkumu Teplovod v ulici Komenského byla zachycena kamenná studna, relikv kamenné zidky. Bohužel kvůli omezení výzkumu na předem určené výkopy není možná kompletní interpretace. U posledního výzkumu v pořadí (Tab. I, Obr. 13) jménem RD Trejtnar 2013 je patrné z map stabilního katastru chybějící zástavba v místě výzkumu. Jediným významným prvkem bylo zachycení zdi původního sklepa. V tomto případě se lokalita jeví na stabilním katastru jako nezastavěná plocha. Na základě archeologických nálezů je možné uvažovat o využití místa jako o odpadovém areálu. Jak je patrné z mapy (Tab. I, Obr. 7) tak výzkumy jménem Staré náměstí čp. 50, úprava kanalizace 2016 a Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019, jejichž keramický materiál by mohl být datován do rozmezí 13/14. století, se nachází blízko původního jádra města. Na rozdíl od výzkumu jménem Poštovní depo 2014, které svým datováním vybočuje a může se jednat pouze o odchylku.

10. Vyhodnocení práce

V předchozích kapitolách diplomové práce byly zpracovány informace získané z nálezového materiálu, jejich specifika a snaha o obecné utřídění. V této kapitole budou již získané údaje použity k přibližné dataci jednotlivých lokalit (Tab. 15).

DÍVČÍ ŠKOLA SYNAGOGA	13/14. – 16. století (a dále)
PIVOVAR 2008	15. – 16. století (a dále)
RD TREJTNAR 2013	15. – 16. století
JÍZDÁRNA 2013	15. – 16. století (a dále)
POŠTOVNÍ DEPO 2014	13/14. – 15./16. století
STARÉ NÁMĚSTÍ ČP. 51 HAMPL, PŘÍSTAVBA RAMPY 2014	13/14. – 16. století (a dále)
NAHRAZENÍ TRAFOSTANICE U SYNAGOGY 2014	15. – 16. století (a dále)
TEPLOVOD V ULICI KOMENSKÉHO 2016	15. – 16. století (a dále)
HŘIŠTĚ V ZÁMECKÉM PARKU 2016	15. – 16. století
STARÉ NÁMĚSTÍ ČP. 50, ÚPRAVA KANALIZACE 2016	15. – 16. století (a dále)
PRODEJNA LIDL BBS 2018 – ODLOUČENÉ PARKOVIŠTĚ 2019	13/14. – 18. století (a dále)

Tab. 15: Datování archeologických výzkumů na základě na základě analogií neglazovaných keramických skupin.

Dívčí škola – Synagoga 1998

Z tohoto výzkumu pochází značné množství keramického materiálu, který náleží následujícím keramickým třídám: RK1001 (tři fragmenty), RK1003 (jeden fragment), RK1006 (113 fragmentů), RK1007 (67 fragmentů), RK1008 (30 fragmentů), RK1009 (55 fragmentů), RK1010 (57 fragmentů), RK1011 (jeden fragment), RK1012 (jeden fragment), RK2002 (čtyři fragmenty), RK2003 (6 fragmentů), RK2004 (jeden fragment), RK3001 (11 fragmentů) a RK4001 (68 fragmentů). Z keramických nádob se vyskytovalo nejvíce fragmentů náležících k hrncům (38 fragmentů). U těchto typů nádob se vyskytovala malovaná výzdoba (1x M 1.1; 1x M 3.1; 1x M 1.1/M 3.1) a rytá výzdoba (2x R 2.2; 1x R 1.3; 1x R 4.1) v kombinaci s glazurou (1x R 1.3). Glazura se vyskytovala nejenom na vnitřní straně keramických nádob (5krát), ale také na obou stranách (2krát) a na okrajích nádob

(3krát). Dalším typem keramických nádob byly talíře (11 fragmentů). Výzdoba byla pozorována pouze v jednom případě (P 2.1) a samotné fragmenty nenesou glazování. Na základě získaného materiálu lze lokalitu datovat do rozmezí od 13/14. století do 16. století, kdy je téměř všechen keramický materiál nahrazován glazovanou keramikou.

Pivovar 2008

K tomuto výzkumu náleží keramické třídy RK1005 (pět fragmentů), RK1006 (tři fragmenty), RK1008 (jeden fragment), RK1009 (10 fragmentů), RK1010 (čtyři fragmenty), RK1011 (tři fragmenty), RK1012 (6 fragmentů), RK3001 (tři fragmenty), RK4001 (53 fragmentů), RK5001 (tři fragmenty). K hrncovitým nádobám náleží 15 fragmentů. Z těchto fragmentů čtyři disponovaly vnitřní glazurou, jeden fragment oboustrannou glazurou a devět fragmentů disponovalo glazováním okrajů. Jeden fragment rovněž disponoval plastickou výzdobou (Pl 4.1) a na 11 fragmentů byla pravděpodobně aplikována engoba. K výzkumu náleží také jeden fragment džbánu s oboustrannou glazurou ve smetanovo-hnědé barvě a jeden fragment pokličky s vnitřní glazurou. K pohárům náleželo 17 fragmentů, z nich šest disponovalo plastickou (Pl 2.2), jeden vývalkovou (V 4.1) a jeden radélkovou výzdobou (RA 2.2). K mísám patří jeden fragment s oboustrannou glazurou a s aplikací vnitřní engoby. K talírům náleží čtyři fragmenty, z nich tři disponují vnitřní glazurou a u jednoho z těchto fragmentů byla pozorována výzdoba geometrickými motivy. Poslední z fragmentů náležícím k talírům disponoval glazurou na okrajích. Kuthany jsou zastoupeny ve dvou případech a jsou glazované. V jednom případě se nachází glazura uvnitř nádoby a v druhém na vnější stěně. Většina z nalezeného materiálu spadá do období 15. – 16. století. Pouze jeden fragment je možné datovat do rozmezí od přelomu 13/14. do 15. století. Většina materiálu je od 16. století postupně nahrazována glazovanou keramikou. Na základě nálezů kameniny lze pozorovat využívání lokality v pravděpodobném rozmezí 16. – 18. století. Zkoumaný prostor byl bohužel natolik zničen, že jej autoři výzkumu nebyli schopni datovat (*Beková–Dragoun 2009*, 1; *Beková–Dragoun 2016*, 416).

RD Trejtnar 2013

Při archeologické akci byly získány keramické třídy RK1002 (jeden fragment), RK1005 (23 fragmentů), RK1006 (34 fragmentů), RK1007 (10 fragmentů), RK1009 (32 fragmentů), RK1010 (tři fragmenty), RK1011 (dva fragmenty), RK1012 (dva fragmenty), RK3001 (čtyři fragmenty), RK4001 (9 fragmentů). Z keramických nádob byl pozorován hrnec (5 fragmentů). V jednom případě se vyskytovala plošná výzdoba (P 3.1). Rovněž byly pozorovány džbánovité nádoby (6 fragmentů), z nichž u jednoho byla pozorována oboustranná glazura. Nalezený materiál lze datovat do rozmezí od 15. do 16. století. Autorka archeologického výzkumu (Beková 2021d, 1) uvádí možnost využití místa ze začátku 17. století, ale spíše přisuzuje archeologickému materiálu roli zpětně uloženého odpadového materiálu. Toto období mohou dokládat nalezené glazované fragmenty.

Jízdárna 2013

Pro tento výzkum jsou vedeny keramické třídy RK1002 (jeden fragment), RK1006 (tři fragmenty), RK1007 (tři fragmenty), RK1009 (jeden fragmenty), RK1011 (jeden fragment), RK4001 (9 fragmentů). Mezi keramickými nádobami se vyskytuje hrnec (čtyři fragmenty) a poklička (dva fragmenty). U jednoho hrncovitého fragmentu byla pozorována glazura okrajů a u druhého zdrobení pomocí kolků. U pokliček byla v jednom případě nejspíše aplikována engoba. Veškerý keramický materiál nalezen na této lokalitě je datovaný do rozmezí od 15. do 16. století, kdy je postupně nahrazován glazovanou keramikou. Toto rozmezí je shodné s datováním autorů výzkumu (Beková–Dragoun 2014, 4).

Poštovní depo 2014

Keramické třídy, které náleží k výzkumu na této lokalitě, jsou RK1008 (6 fragmentů a RK1010 (jeden fragment). K tomuto výzkumu bohužel nejsou známé žádné fragmenty, které by šly propojit s konkrétním typem nádoby. Na základě studia nalezené keramiky lze lokalitu datovat do rozmezí 13/14. – 15. století s přesahem do 16. století. Toto tvrzení se částečně shoduje s pravděpodobným datováním lokality autorkou výzkumu (Beková 2021e, 2), která uvádí pravděpodobnou dataci do 15. století.

Staré náměstí čp. 51 Hampl, přístavba rampy 2014

V tomto výzkumu jsou zastoupené keramické třídy RK1002 (dva fragmenty), RK1006 (dva fragmenty), RK1007 (8 fragmentů), RK1008 (jeden fragment), RK1009 (jeden fragment), RK1010 (dva fragmenty), RK1012 (tři fragmenty), RK2001 (jeden fragment), RK3001 (dva fragmenty) a RK4001 (pět fragmentů). Z keramických nádob je zastoupen jedním fragmentem hrnec s glazovaným okrajem a jedním okrajem džbán. Na základě dvou keramických fragmentů lze tuto lokalitu datovat od přelomu 13/14. století. Pomocí keramického materiálu lze tuto lokalitu datovat do rozmezí 15. – 16. století. Po 16. století se primárně objevuje u keramických nádob glazura. Získané poznatky se částečně shodují s vyhodnocením výzkumu M. Bekovou (2021g, 2), která datuje torzo původní situace do druhé poloviny 14. století následně překryté planýrkovou vrstvou datovanou do 17. století.

Nahrazení trafostanice u synagogy 2014

Tento výzkum přinesl materiál zastoupený keramickými třídami RK1001 (jeden fragment), RK1002 (jeden fragment), RK1005 (39 fragmentů), RK1006 (54 fragmentů), RK1007 (48 fragmentů), RK1008 (jeden fragment), RK1009 (19 fragmentů), RK1010 (16 fragmentů), RK1011 (tři fragmenty), RK1012 (dva fragmenty), RK2002 (12 fragmentů), RK2003 (10 fragmentů), RK3001 (dva fragmenty) a RK4001 (517 fragmentů). K hrncovitým nádobám náleží 62 fragmentů z nichž jeden disponuje uchem. Z celkového počtu mělo 41 fragmentů glazuru na okrajích, jeden fragment disponoval vnitřní glazurou, rovněž jeden vnější glazurou a v jednom případě se vyskytla oboustranná glazura. Z výzdoby bylo přítomno rytí (1x R 1.1; 3x R 1.2; 2x R 1.3; 5x R 4.1), plošná výzdoba (2x P 2.1), plastická výzdoba (1x Pl 5.1) a vývalkovitá výzdoba (1x V 2.2). K džbánům náležely tři fragmenty, z nichž jeden disponoval vnější a jeden vnitřní glazurou. Výzdoba se objevila pouze v jednom případě v rámci plošné výzdoby (P 1.1). K mísám náleží dva fragmenty, z nichž jeden má glazuru uvnitř a druhou pouze na svém okraji. Pokličky jsou zastoupeny 7 fragmenty, z nichž jeden je glazovaný na vnitřní straně. Druhý glazovaný fragment disponuje polevou na svých okrajích. U fragmentů se v jednom případě vyskytla i rytá výzdoba (R 1.2). K talířům náleží celkem 53 fragmentů, z nichž 51 fragmentů je glazováno. Z tohoto počtu disponuje 31 fragmentů glazurou na vnitřní straně a 20

fragmentů s glazurou na okrajích. Z výzdoby se vyskytuje malba (1x M 2.6; 1x M 3.2; 1x M 4.7; 1x M 3.2; 1x M 3.3; 3x M 4.11; 2x M 4.10) a rytí (1x R 2.6). Čtyři fragmenty byly identifikovány jako části pekáče. Všechny disponovaly glazurou, z nichž se nacházela ve dvou případech uvnitř, v jednom na obou stranách a v jednom případě na okrajích. Ke korbelům náleželo celkem pět fragmentů, z nichž jeden disponuje vnitřní glazurou, dva oboustrannou glazurou a u jednoho fragmentu byla glazura pozorována pouze na okrajích. Na fragmentech se ve dvou případech objevuje plastická výzdoba (Pl 1.1; Pl 4.1).

Ke kuthanům náleželo 19 fragmentů, z nichž 14 bylo glazovaných. Osm z nich mělo glazuru na vnitřní straně, jeden na vnější straně, jeden fragment má oboustrannou glazuru a ve čtyřech případech se glazura vyskytuje na okrajích. Z výzdoby je doložená v jednom případě plastická (Pl 4.1) a rovněž v jednom případě rytá výzdoba (R 4.1). Akroterium se vyskytuje pouze v jednom případě a disponuje oboustrannou glazurou. Na základě nalezené keramiky je nejlépe doloženo fungování lokality v období od 15. do 16. století, kdy se začíná objevovat glazovaná úprava povrchu. Do období 13. – 15. století je zařazen pouze jediný fragment. Z tohoto výzkumu bylo rovněž získáno celkem 18 fragmentů ČVS zastupující motiv vázy s úzkým hrdlem a rostlinou palmetovitého tvaru, který lze datovat do 16. století. Získané poznatky se částečně shodují s datováním výzkumu jeho autorkou (*Beková 2021c*, 3), která datuje jednu část do 14. a další dvě části do 16. a 17. století.

Teplovod v ulici Komenského 2016

Keramické třídy, které přinesla archeologická akce na této lokalitě, jsou RK1006 (10 fragmentů), RK1007 (20 fragmentů), RK1008 (15 fragmentů), RK1009 (čtyři fragmenty), RK1010 (tři fragmenty), RK2002 (tři fragmenty), RK2002 (jeden fragment), RK2003 (24 fragmentů) a RK4001 (72 fragmentů). K hrncovitým nádobám patří celkem 7 fragmentů, z nichž dva disponují vnitřní glazurou a čtyři malováním (2x M 1.1/M 3.1; 2x M 3.1). Z džbánů náleží jeden fragment s uchem a vnitřní velice hrubou glazurou. K tomuto výzkumu rovněž náleží jeden fragment pokličky. Zachyceno bylo 9 fragmentů mís, z nichž 8 disponovalo třmenovým uchem. Sedm fragmentů mělo na vnitřní straně malovanou výzdobu (M 3.1) a dva fragmenty disponovaly glazurou na vnitřní straně. K talířům náleželo 12 fragmentů, z nichž všechny disponovaly vnitřní glazurou, tři z nich disponovaly dnem s typy DN 4.2; DN

6.4 a DN 3.5. Celkem 10 keramických fragmentů náleželo ke kuthanům a 8 z nich mělo vnitřní glazuru. Zbylé dva fragmenty disponovaly glazurou pouze na okrajích. Archeologická lokalita je datována do rozmezí 15. – 16. století, kdy se ve velké míře začíná prosazovat glazovaná keramika. Toto datování by odpovídalo i výsledkům autorky výzkumu (*Beková 2021a*, 3), která datuje nalezené zdivo do 15. až 16. století.

Hřiště v zámeckém parku 2016

Výzkum přinesl keramické třídy RK1005 (čtyři fragmenty), RK1006 (dva fragmenty) a RK4001 (jeden fragment). Stejně jako v případě předchozího výzkumu i k tomuto náleží pouze jeden fragment hrncovité nádoby. Nádoba disponuje glazurou ve formě kapek. Na základě získaného materiálu je možné lokalitu datovat do rozmezí 15. – 16. století.

Staré náměstí čp. 50, úprava kanalizace 2016

K tomuto výzkumu náleží keramické třídy RK1006 (pět fragmentů) a RK4001 (dva fragmenty). Z keramických nádob byl v tomto případě zaznamenán pouze hrnec (1 fragment), který disponoval polevou na okraji. Pomocí keramického materiálu je možné archeologickou lokalitu datovat do 15. – 16. století. Pokračování lokality po 16. století je datováno pouze jedním fragmentem.

Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019

Tento největší výzkum přinesl zdaleka největší množství materiálu, který je v této práci zpracován. Keramické třídy, které jsou zahrnuty v tomto výzkumu, jsou RK1001 (75 fragmentů), RK1002 (172 fragmentů) RK1004 (51 fragmentů), RK1005 (87 fragmentů), RK1006 (317 fragmentů), RK1007 (255 fragmentů), RK1008 (68 fragmentů), RK1009 (60 fragmentů), RK1010 (26 fragmentů), RK1011 (49 fragmentů), RK1012 (66 fragmentů), RK2001 (11 fragmentů), RK2002 (13 fragmentů), RK2003 (18 fragmentů), RK2004 (tři fragmenty), RK3001 (68 fragmentů), RK4001 (747 fragmentů). K hrncovitým nádobám náleží 140 fragmentů. 22 z těchto fragmentů disponuje glazurou na vnitřní straně, jeden fragment na vnější, 6 fragmentů na obou stranách a 19 fragmentů na okrajích. U jednoho fragmentu se pravděpodobně vyskytovala engoba. Z výzdoby se na keramice vyskytuje malování (3x M 3.1), rytí (5x R 1.1; 4x R 1.2; 4x R 1.3; 6x R 4.1; 1x R 1.2/2.5), plošná výzdoba

(1x Pl 2.1; 1x Pl 4.1; 1x Pl 4.2) a plastický výzdoba (1x Pl 5.1). Džbány jsou zastoupeny pomocí 18 fragmentů. Tři z těchto fragmentů mají glazuru na obou stranách a pouze jeden fragment disponuje glazurou na vnitřku nádoby. Mísu zastupuje 9 fragmentů, z nichž tři disponují vnitřní a jeden glazurou na okrajích. U třech mís se vyskytuje třmenové ucho. Tyto mísy mají ve dvou případech vnitřní a v jednom případě okrajovou glazuru. Z výzdoby bylo pozorováno rytí (1x R 1.2; 1x R 1.3) a plastická výzdoba (1x Pl 5.1). K pokličkám náleží celkem 31 fragmentů, z nichž jeden disponuje glazurou na obou stranách a druhý pouze po svém okraji. V jednom případě se vyskytla plochá výzdoba (P 3.1). Talíře jsou zastoupeny 24 fragmenty. Z těchto fragmentů se ve 14 případech vyskytovala vnitřní glazura, vnější ve dvou případech, oboustranná v jednom případě a glazování na okrajích ve čtyřech případech. Výzdoba byla pozorována pouze u jednoho fragmentu a představovala pouze malování (1x M 3.1). Vázy jsou zastoupeny třemi fragmenty, které jsou všechny oboustranně glazované. Dva z těchto fragmentů disponují kombinovanou výzdobou (V 2.2/R 2.1) a jeden fragment disponuje plastickou výzdobou (Pl 2.1). Kuthan je v tomto výzkumu zastoupen celkem ve 13 případech. Celkem 9 z těchto fragmentů disponuje vnitřní, jeden oboustrannou a dva okrajovou glazurou. U dvou fragmentů byla pravděpodobně aplikována glazura. V materiálu z tohoto výzkumu byl zastoupen jedním fragmentem cedník a jedním fragmentem kahánek. U této lokality je doloženo fungování v období 13/14. – 15. století. Hlavní keramická složka poukazuje na pokračování lokality v období mezi 15. – 16. století, kdy je střídána glazovanými nádobami. Na základě nálezů kameniny lze pozorovat využívání lokality v pravděpodobném rozmezí 16. – 18. století. K tomuto výzkumu náleží také motivy čelních vyhřívacích stěn, mezi které patří vyobrazení lovecké trubky datované do počátku 16. století. Dále také vyobrazení Beránka božího datovaného do 15. století. Část ČVS náležícího pravděpodobně k motivu štvance jelena s lovcem. Vyskytující se motiv s názvem Štvance jelena se psy byl datován na základě analogií do 15. století. Mezi další motivy patří také část ČVS s motivem orlice, fragment s motivem gryfa a část fragmentu, který vykazuje podobnosti s motivem Adam a Eva u stromu přání. Poslední z těchto motivů je možné na základě analogií datovat přibližně do 15. století. K dalšímu motivu náleží rovnou dva fragmenty ČVS. Mohlo by se jednat o Saský znak nebo heraldickou zvláštnost s přibližnou datací do 16. století. Uvedené datování je shodné se závěrem autorů

výzkumu (*Beková–Bernart 2020*, 15), kteří datují částečně dochovaný objekt dvorce do přelomu 15. – 16. století.

11. Závěr

V úvodní kapitole byla představena struktura diplomové práce. V kapitole věnované městu Rychnov nad Kněžnou byla rozepsána historie města, významné památky a dějiny archeologického bádání v minulosti. Třetí kapitola pojednává o jednotlivých výzkumech. V následující kapitole byl představen metodický postup, který byl aplikován během zpracování keramických a kachlových fragmentů. Pátá kapitola byla věnovaná jednotlivým keramickým třídám, kde uvedla jejich charakteristické vlastnosti. V šesté kapitole došlo k provázání jednotlivých keramických tříd s nálezovými situacemi. Další kapitola byla věnovaná celkové analýze kuchyňské a stolní keramiky; kachlovému zboží a ostatním nálezům. V osmé kapitole došlo k nalezení analogií pro jednotlivé keramické skupiny. V rámci kapitoly věnované vyhodnocení práce byly archeologické lokality přibližně datovány na základě keramických skupin a fragmentů kachlů.

V rámci této diplomové práce došlo ke zpracování 3761 keramických fragmentů a 455 fragmentů kachlového zboží. Keramické fragmenty byly rozděleny na základě kategorií do 19 keramických tříd, které byly pro lepší analýzu sloučeny do dvanácti keramických skupin. Tyto nálezy byly získány z jedenácti archeologických lokalit umístěných na území města Rychnova nad Kněžnou. K prvnímu výzkumu s názvem *Dívčí škola – Synagoga 1998* nebyla doložena žádná dokumentace. Na základě nalezeného neglazovaného keramického materiálu jej lze datovat do rozmezí od přelomu 13/14. do 16. století. Další výzkum v řadě nese název *Pivovar 2008*. Většina nalezeného neglazovaného keramického materiálu je datovaná do rozmezí 15. – 16. století. Pouze jediný fragment by poukazoval na fungování lokality už v rozmezí 13/14. století. Na základě nálezů kameninové keramiky lze pozorovat využívání lokality pravděpodobně v 16. – 18. století. Třetí výzkum nese název *RD Trejtnar 2013*. Nalezený neglazovaný materiál lze datovat do 15. – 16. století. Čtvrtý výzkum se jmenuje *Jízdárna 2013*. Veškerý neglazovaný keramický materiál tuto lokalitu datuje do rozmezí 15. až 16. století. Pátý výzkum je pojmenován *Poštovní depo 2014*. Na základě nalezeného keramického materiálu lze tento výzkum datovat do rozmezí 13/14. – 15. století s přesahem do 16. století.

Šestý výzkum je pojmenován *Staré náměstí čp. 51, přístavba rampy 2014*. Na

základě neglazovaného keramického materiálu lze tuto lokalitu datovat do rozmezí 15. – 16. století. Pouze dva keramické fragmenty naznačují činnost na lokalitě už v přelomu 13/14. století. Sedmý výzkum v řadě se jmenuje *Nahrazení trafostanice u synagogy 2014*. Tento výzkum je možné na základě nalezeného neglazovaného materiálu datovat nejlépe do 15. – 16. století. Do 16. století je datováno rovněž několik fragmentů ČVS. Činnost na lokalitě v rozmezí 13/14. století by mohl dokládat pouze jediný keramický fragment. Osmý výzkum s názvem *Teplovod v ulici Komenského 2016* je možné na základě neglazované keramiky datovat do rozmezí 15. – 16. století. Devátý výzkum v pořadí nese název *Hřiště v zámeckém parku 2016*. Pomocí nalezeného neglazovaného materiálu lze tento výzkum datovat do 15. – 16. století. Desátý výzkum nese název *Staré náměstí čp. 50, úprava kanalizace 2016*. Na základě nalezeného neglazovaného keramického materiálu lze tuto lokalitu datovat do rozmezí 15. – 16. století. Jedenáctý výzkum je pojmenován *Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019*. Tuto lokalitu lze na základě nalezené neglazované keramiky a fragmentů kachlů datovat do rozmezí 13/14. – 16. století. Nálezy kameniny by mohly dokládat využití této lokality v rozmezí mezi 16. – 18. stoletím.

Mezi nejstarší nalezenou keramiku lze zařadit redukční hrubé zboží a červeně malovanou keramiku, které se vyskytuje zhruba od 13. století. Přibližně ke konci 14. století se objevuje bílé zboží, béžové a oranžové zboží. Během 15. století se začíná objevovat redukční keramika a smíšený výpal. Od 15. století se na keramice postupně začíná objevovat glazování, které od 16. století zcela převládne v produkci rychnovské keramiky. V období 16. – 17. století se objevuje slídnaté zboží a od 16. do 18. století je pozorována velice kvalitní kameninová keramika. Nejčastějším tvarem keramických nádob byl hrnec následovaný talířem, pokličkami, kuthany, mísy, poháry, korbely, pekáči, vázami. Nejméně se v souborech vyskytovaly kahánky, akroteria a cedníky. Nálezy kachlů jsou doloženy 455 fragmenty. Z nich je přibližně polovina komorová a polovina fragmentů nádobková. Pouze 12,3 % ze zpracovaných kachlů disponovalo glazurou. Na základě identifikace motivů na ČVS byly určeny některé kachle do období od 15. do 16. století.

12. Seznam použitých zkratek

ČP – číslo popisné

ČVS – čelní vyhřívací stěna

KT – keramická třída

MGOH – Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou

OBJ – objekt

RK – Rychnov nad Kněžnou

13. Použité prameny a literatura

13.1 Nálezové zprávy

Beková, M. 2021a: Rychnov nad Kněžnou, teplovod v ulici Komenského 2016. Nálezová zpráva uložená v Muzeu a galerii Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou.

Beková, M. 2021b: Rychnov nad Kněžnou, hřiště u jízdárny 2016. Nálezová zpráva uložená v Muzeu a galerii Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou.

Beková, M. 2021c: Rychnov nad Kněžnou, nahrazení trafostanice u synagogy 2014. Nálezová zpráva uložená v Muzeu a galerii Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou.

Beková, M. 2021d: Rychnov nad Kněžnou, parc. 1606/2 a 1606/5 RD Trejtnar 2013. Nálezová zpráva uložená v Muzeu a galerii Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou.

Beková, M. 2021e: Rychnov nad Kněžnou, poštovní depo 2014. Nálezová zpráva uložená v Muzeu a galerii Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou.

Beková, M. 2021f: Rychnov nad Kněžnou, Staré nám. čp. 50, úprava knn 2016. Nálezová zpráva uložená v Muzeu a galerii Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou.

Beková, M. 2021g: Rychnov nad Kněžnou, Staré nám. Čp. 51 Hampl, přístavba rampy 2014. Nálezová zpráva uložená v Muzeu a galerii Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou.

Beková, M. – Dragoun, B. 2009: Rychnov nad Kněžnou, pivovar 2008. Nálezová zpráva uložená v Muzeu a galerii Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou.

Beková, M. – Dragoun, B. 2010: Rychnov nad Kněžnou, okr. Rychnov nad Kněžnou. Výzkumy v Čechách 2007, 267.

Beková, M. – Dragoun, B. 2014: Rychnov nad Kněžnou, jízdárna 2013. Nálezová zpráva uložená v Muzeu a galerii Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou.

Beková, M. – Bernart M. 2020: Rychnov nad Kněžnou, prodejna LIDL BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019. Nálezová zpráva uložená v Muzeu a galerii Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou.

13.2 Literatura

Beková, M. 1994: K poznání středověkého Rychnova nad Kněžnou. Orlické hory a Podorlicko 7, 175–180.

Beková, M. 1997: Rychnov nad Kněžnou, okr. Rychnov nad Kněžnou. Výzkumy v Čechách 1993–1995, 271.

Beková, M. 1998: Rychnov nad Kněžnou, okr. Rychnov nad Kněžnou. Výzkumy v Čechách 1996–1997, 202.

Beková, M. 2004: Rychnov nad Kněžnou, okr. Rychnov nad Kněžnou. Výzkumy v Čechách 2002, 248–249.

Beková, M. 2008: Rychnov nad Kněžnou, okr. Rychnov nad Kněžnou. Výzkumy v Čechách 2005, 243.

Beková, M. 2009a: Archeologické nálezy z rychnovského pivovaru. Orlické hory a Podorlicko 16, 239–248.

Beková, M. 2009b: Rychnov nad Kněžnou, okr. Rychnov nad Kněžnou. Výzkumy v Čechách 2006, 179.

Beková, M. – Dragoun, B. 2016: Rychnov nad Kněžnou, okr. Rychnov nad Kněžnou. Výzkumy v Čechách 2011–2012, 416.

Borůvka, V. 1994: Seznam pohřbených v hraběcí hrobce kostela sv. Trojice v Rychnově nad Kněžnou. Orlické hory a Podorlicko 7, 189–195.

Blažková, G. 2011: Hmotná kultura z Pražského hradu raného novověku ve světle archeologických nálezů. Nepublikovaná disertační práce. Praha: Ústav pro archeologii Filozofické fakulty Univerzity Karlovy.

Blažková, G. 2013: Vývoj raně novověké kuchyňské a stolní keramiky v Čechách na základě souborů z Pražského hradu. Památky archeologické 104, 183–230.

Blažková, G. – Matějková, K. 2016: Novověká odpadní jímka z Pražského hradu. Castrum Pragense 13, 185–203.

Brych, V. 2004: Kachle doby gotické, renesanční a raně barokní. Výběrový katalog Národního muzea v Praze. Praha.

Cejpová, M. 2006: Zjišťovací výzkum hradu Hlavačova u Chocně. *Castellologica bohemica* 10, 131–146.

Čapek, L. – Militký, J. a kolektiv, 2016: Historická radnice v Českých Budějovicích ve světle archeologických výzkumů a rozboru hmotných pramenů. České Budějovice – Plzeň.

Doležalová, K. 2013: Vyhodnocení archeologických nálezů z areálu obléhacího stanoviště v trati Ohrada u hradu Lichnice. Nепublikovaná diplomová práce. Brno: Ústav archeologie a muzeologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity.

Dragounová, A. 2018: Archeologické nálezy z panských sídel ve Velkém Vřešťově. Nепublikovaná bakalářská práce. Hradec Králové: Katedra archeologie Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové.

Dragounová, A. 2020: Vrcholně středověká a novověká hmotná kultura Kostelce nad Orlicí. Nепublikovaná diplomová práce. Hradec Králové: Katedra archeologie Filozofické Fakulty Univerzity Hradec Králové.

Drnovský, P. 2017: Hmotná kultura šlechtických sídel v severovýchodních Čechách ve středověku a raném novověku. Nепublikovaná disertační práce. Hradec Králové: Katedra archeologie Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové.

Dvořák, S. 1938: Rychnovsko v pravěku. In: S. Dvořák ed., *Město Rychnov n. Kněžnou a soudní okres Rychnovský n. Kněž*, Praha, 38–41.

Dvořák, S. 1938: Z historie města Rychnova nad Kněžnou. In: S. Dvořák ed., *Město Rychnov n. Kněžnou a soudní okres Rychnovský n. Kněž*, Praha, 13–16.

Fleknová, K. 2018: Archeologické nálezy z hradu Skály. Nепublikovaná bakalářská práce. Hradec Králové: Katedra archeologie Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové.

- Fleknová, K. 2020:** Středověká a novověká keramika z města Vamberk. Nepublikovaná diplomová práce. Hradec Králové: Katedra archeologie Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové.
- Flidr, A. 2005:** Dějiny archeologického bádání na Podorlicku. Orlické hory a Podorlicko 18, 57–84.
- Gabriel, F. – Smetana, J. 1983:** K vývoji výrobních okruhů červeně malované keramiky v severních Čechách. *Archaeologia historica* 8, 119–138.
- Hartmanová, Z. 2011:** Z historie Rychnova nad Kněžnou. Nepublikovaná diplomová práce. Brno: Katedra historie Pedagogické fakulty Masarykovy Univerzity.
- Kočnarová, H. – Strážnická, A. – Juza, J. 1977:** 720 let města Rychnova nad Kněžnou v datech. Rychnov nad Kněžnou.
- Kouřil, T. – Svoboda, A. 1924:** Dějiny Rychnova nad Kněžnou. Rychnov nad Kněžnou.
- Macháček, L. 2020:** Zaniklé středověké vesnice na území severovýchodních Čech. Současný stav poznání a další možnosti studia. Nepublikovaná bakalářská práce. Hradec Králové: Katedra archeologie Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové.
- Matějková, K. 2014:** Keramický sortiment turnovských domácností. Možnosti zpracování keramických souborů z městských souvrství. *Archaeologia historica* 39, 89–117.
- Musil, J. 2009:** An assemblage of Late Middle Age and Early Modern period ceramics from Rabštejnec Castle in the cadastral territory of Smrkový Týnec in the district of Chrudim. *Studies in Post-Medieval Archaeology* 3, 45–64.
- Musil, J. 2010:** Pozdně středověký a raně novověký soubor keramiky z Chrudimi: příspěvek k poznání nastupující novověké keramické produkce. *Východočeský Sborník Historický* 17, 1–18.
- Musil, F. – Svoboda, L. 1998:** Hrady, zámky a tvrze okresu Rychnov nad Kněžnou. Ústí nad Orlicí.

Nekuda, V. – Reichertová, K. 1968: Středověká keramika v Čechách a na Moravě. Brno.

Nováček, K. 2000: Středověký dům v Plzni. Archeologický výzkum parcely v Sedláčkově ulici 1, Sborník Západočeského muzea v Plzni, řada Historie 15, 5–66.

Sehnoutková, P. 2011: Chrudim, Filištínská ulice čp. 39/1, odpadní jímky XIXA, XIXB a XX. Nepublikovaná diplomová práce. Brno: Ústav archeologie a muzeologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity.

Slavík, J. 1995: Rychnov nad Kněžnou, okr. Rychnov nad Kněžnou. Výzkumy v Čechách 1990–1992, 313.

Slavík, J. 2008: Rychnov nad Kněžnou. Poznámky k urbanistickému vývoji, charakteru zástavby a ikonografii města. Orlické hory a Podorlicko 15, 255–262.

Reichertová, K. 1959: Středověká keramika datovaná mincemi. Památky archeologické 50, 246–256.

Prix, D. – Racková, E. – Slavík, J. 2020: Středověké venkovské kostely východních Čech. Archidiakonát hradecký do roku 1378. Praha.

Prostředník, J. 1994: Soubor středověké keramiky z hradu Hrubá Skála (okr. Semily), Zpravodaj Muzea východních Čech 20, 101–106.

Procházka, R. 2007: Deskripční systém brněnské keramiky. Přehled výzkumů 48, 233–270.

Smetánka, Z. 1969: K morfologii českých středověkých kachlů. Památky archeologické 60/1, 228–265.

Vařeka, P. 1998: Prameny keramické produkce vrcholného a pozdního středověku v Čechách. Archeologické rozhledy 50, 123–137.

Voškerušová, H. – Locker, D. – Matějka, V. 2014: Zámecký park a další zahradní úpravy v zámeckém areálu v Rychnově nad Kněžnou. Orlické hory a Podorlicko 21/1, 11–60.

Wolf, V. 1983: Hrad Rechenburk u Trutnova: příspěvek k poznání zárodečné fáze středověkého hradu. Krkonoše – Podkrkonoší 7, 251–266.

13.3 Internetové zdroje

<https://app.gisonline.cz/chytre-mapy/>

<https://www.arcgis.com/home/index.html>

<https://ags.cuzk.cz/archiv/>

<https://mapy.cz/>

<https://mapy.geology.cz>

Internetové zdroje byly využity za účelem tvorby mapových podkladů a plánů (Příloha I. Mapy a plány)

14. Seznam grafů a tabulek v textu

14.1 Seznam grafů

Graf 1: Počty keramických fragmentů na jednotlivých výzkumech	71
Graf 2: Části keramických fragmentů z rychnovského souboru.....	71
Graf 3: Typy keramických nádob z rychnovského souboru.....	72
Graf 4: Typy výzdoby keramických fragmentů z rychnovského souboru.....	75
Graf 5: Typy okrajů hrncovitých nádob v rámci keramické skupiny.....	81
Graf 6: Typy okrajů nádob v rámci keramické skupiny.....	81
Graf 7: Typy výzdoby keramických nádob v rámci keramické skupiny.....	82
Graf 8: Typy okrajů hrncovitých nádob v rámci keramické skupiny.....	83
Graf 9: Typy výzdoby keramických nádob v rámci keramické skupiny.....	83
Graf 10: Typy okrajů keramických nádob v rámci keramické skupiny.....	84
Graf 11: Typy výzdoby keramických nádob v rámci keramické skupiny.....	84
Graf 12: Typy okrajů hrncovitých nádob v rámci keramické skupiny.....	87
Graf 13: Typy okrajů keramických nádob v rámci keramické skupiny.....	87
Graf 14: Typy výzdoby keramických nádob v rámci keramické skupiny.....	88
Graf 15: Typy okrajů keramických nádob v rámci keramické skupiny.....	89
Graf 16: Typy okrajů keramických nádob v rámci keramické skupiny.....	89
Graf 17: Typy okrajů keramických nádob v rámci keramické skupiny.....	90
Graf 18: Typy výzdoby keramických nádob v rámci keramické skupiny.....	91
Graf 19: Typy okrajů keramických nádob v rámci keramické skupiny.....	92
Graf 20: Typy výzdoby keramických nádob v rámci keramické skupiny.....	93
Graf 21: Typy okrajů keramických nádob v rámci keramické skupiny.....	94

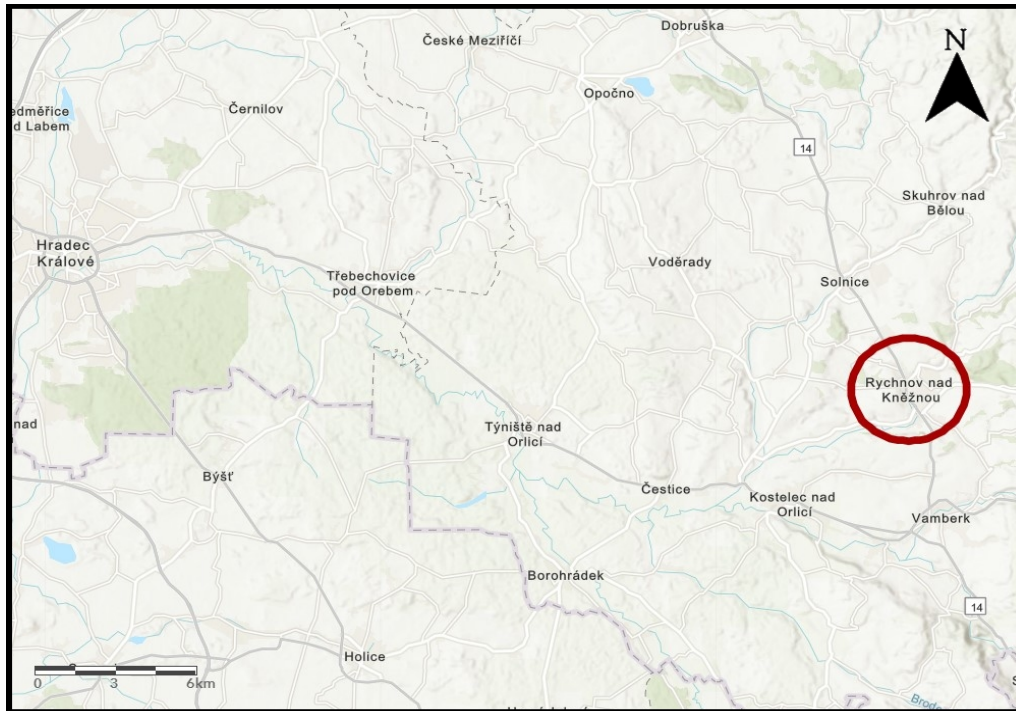
Graf 22: Typy výzdoby keramických nádob v rámci keramické skupiny.....	94
Graf 23: Typy okrajů hrncovitých nádob v rámci keramické skupiny.....	96
Graf 24: Typy okrajů keramických nádob v rámci keramické skupiny.....	97
Graf 25: Typy výzdoby keramických nádob v rámci keramické skupiny.....	97

14.2 Seznam tabulek

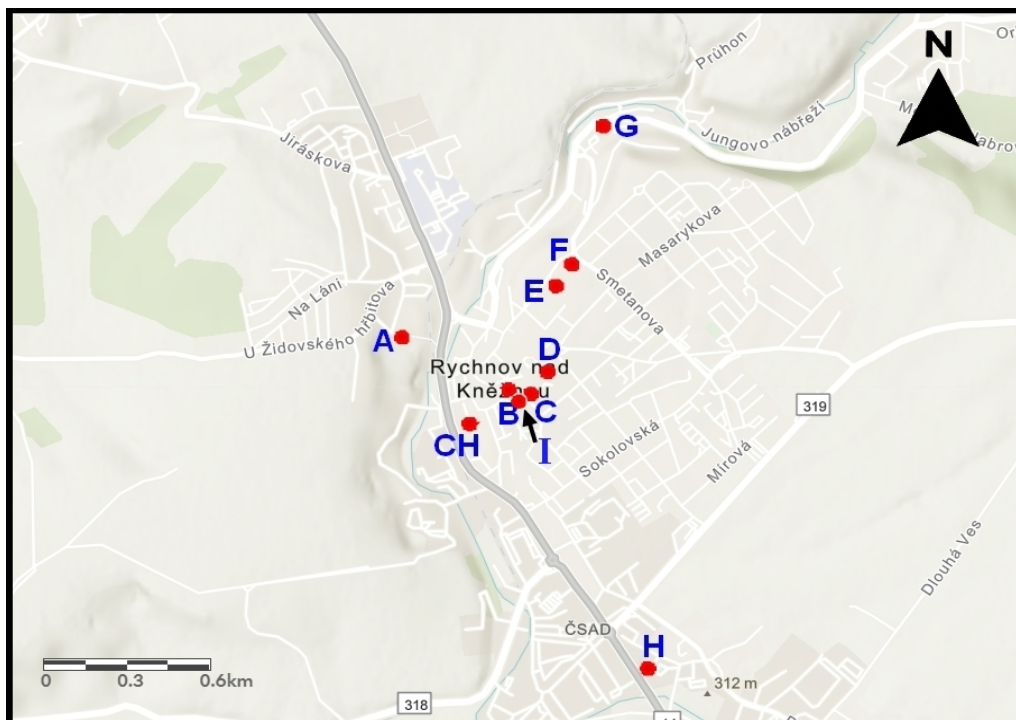
Tab. 1: Vybrané vlastnosti jednotlivých tříd.....	33
Tab. 2: Kritéria pro přisuzování vlastností keramickým třídám.....	34
Tab. 3: Keramický materiál z lokality Dívčí škola – Synagoga 1998.....	44
Tab. 4: Keramický materiál z lokality Pivovar 2008.....	45
Tab. 5: Keramický materiál z lokality RD Trejtnar 2013.....	46
Tab. 6: Keramický materiál z lokality Jízdárna 2013.....	47
Tab. 7: Keramický materiál z lokality Poštovní depo 2014.....	47
Tab. 8: Keramický materiál z lokality Staré náměstí čp. 51 Hampl, přístavba rampy 2014.....	48
Tab. 9: Keramický materiál z lokality Nahrazení trafostanice u synagogy 2014.....	49
Tab. 10: Keramický materiál z lokality Teplovod v ulici Komenského 2016.....	50
Tab. 11: Keramický materiál z lokality Hřiště v zámeckém parku 2016.....	51
Tab. 12: Keramický materiál z lokality Staré náměstí čp. 50, úprava kanalizace 2016.....	51
Tab. 13: Keramický materiál z lokality Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019.....	62

Přílohy

Příloha I. Mapy a plány

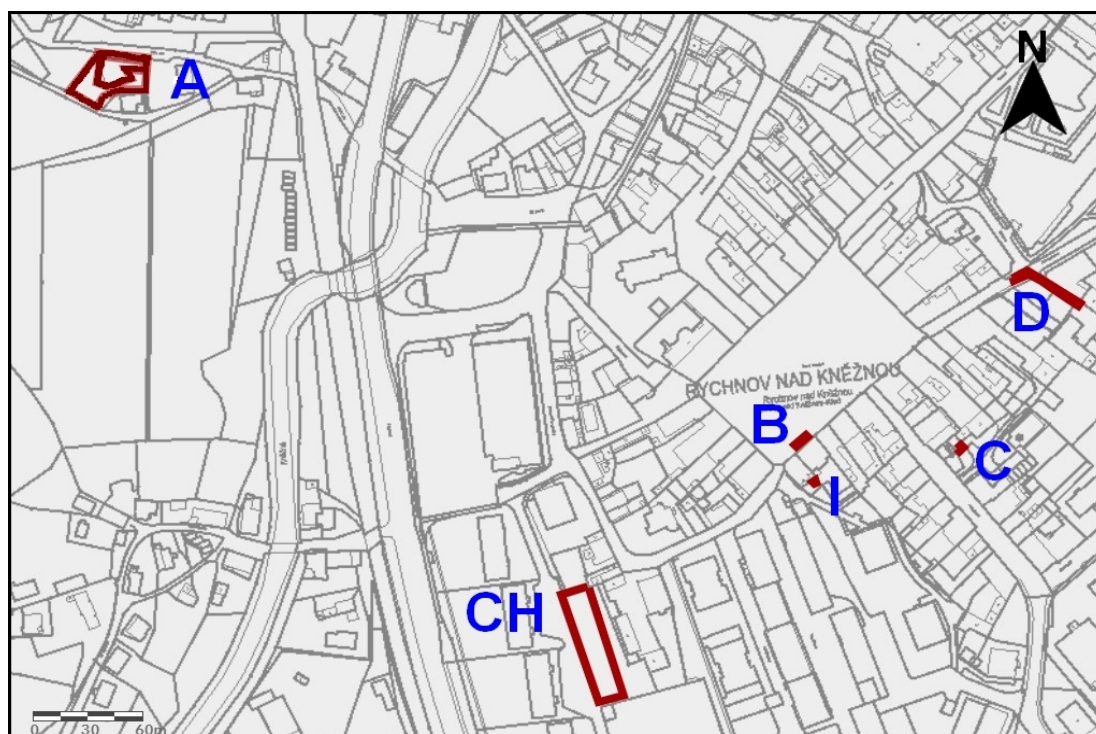

Obrázek č. 1: Rychnov nad Kněžnou v kontextu dalších měst v okolí.

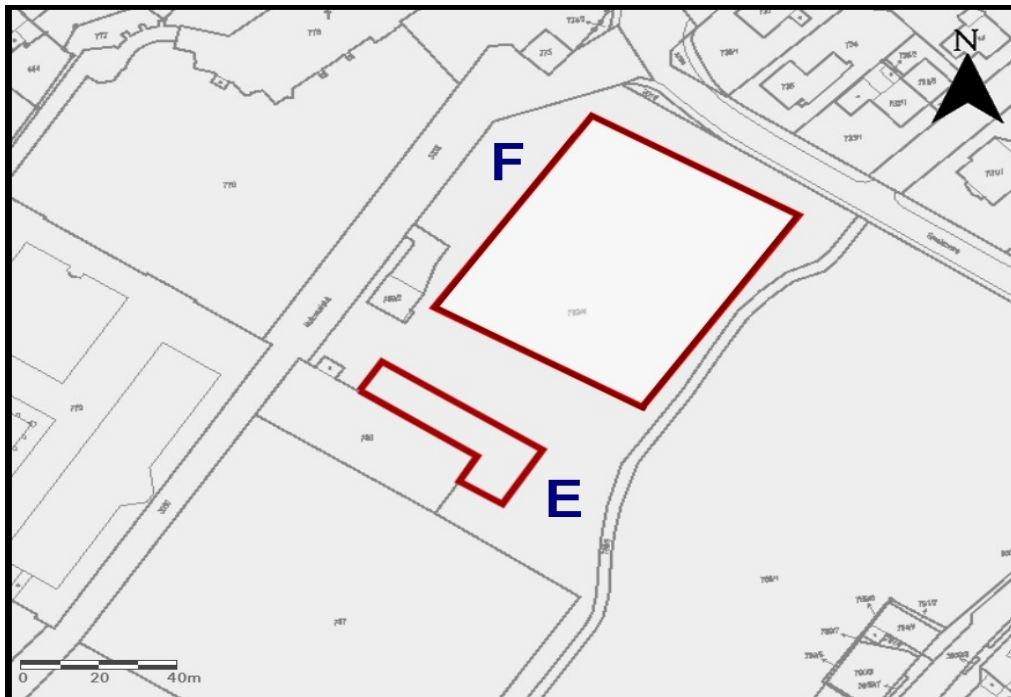

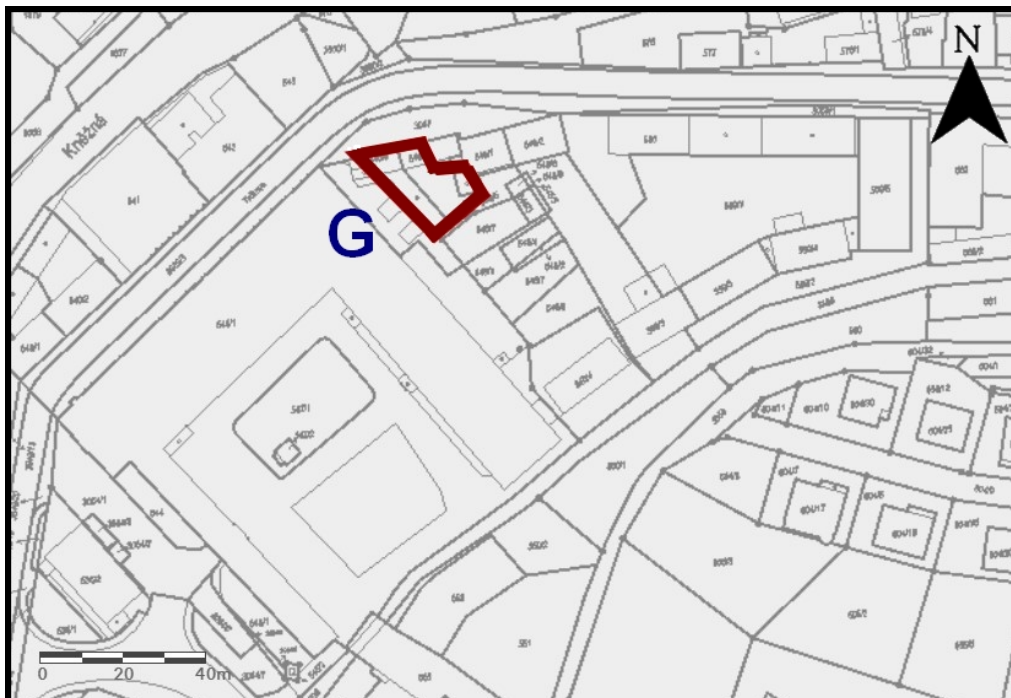
Obrázek č. 2: Mapa archeologických výzkumů zahrnutých v práci (A: RD Trejtnar 2013; B: Staré náměstí čp. 50., úprava kanalizace 2016; C: Nahrazení trafostanice u synagogy 2014; D: Teplovod v ulici Komenského 2016; E: Jízdárna 2013; F: Hřiště v zámeckém parku 2016; G: Pivovar 2008; H: Poštovní depo 2014; CH: Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019; I: Staré náměstí čp. 51 Hampl, přístavba rampy 2014).

Obrázek č. 3: Mapa archeologických výzkumů v rámci katastrální území (A: RD Trejtnar 2013; B: Staré náměstí čp. 50., úprava kanalizace 2016; C: Nahrazení trafostanice u synagogy 2014; D: Teplovod v ulici Komenského 2016; CH: Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019; I: Staré náměstí čp. 51 Hampl, přístavba rampy 2014).

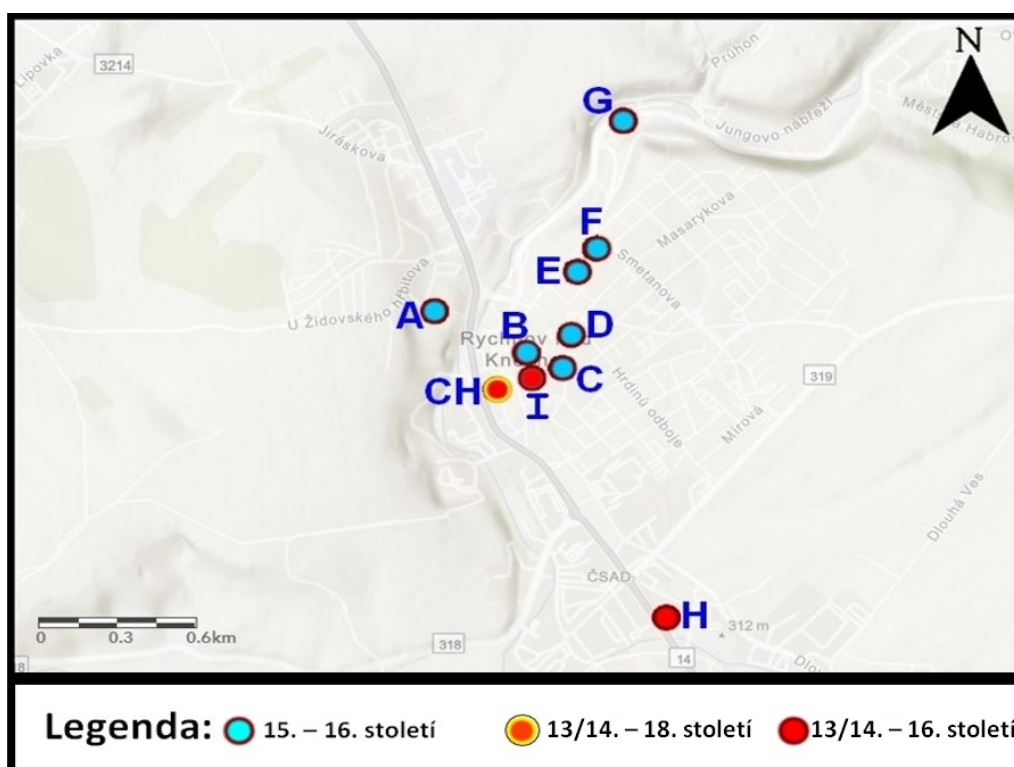
Obrázek č. 4: Mapa archeologických výzkumů v rámci katastrální území (E: Jízdárna 2013; F: Hřiště v zámeckém parku 2016).

Obrázek č. 5: Mapa archeologických výzkumů v rámci katastrální území (G: Pivovar 2008).

Obrázek č. 6: Mapa archeologických výzkumů v rámci katastrální území (H: Poštovní depo 2014).

Obrázek č. 7: Přibližné datování jednotlivých lokalit na základě studia neglazovaných fragmentů keramiky.

Obrázek č. 8: Poloha výzkumů Staré náměstí čp. 51, přístavba rampy 2014; Staré náměstí čp. 50, úprava kanalizace 2016 a Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019 v porovnání se stabilním katastrem, měřítko 1:20.

Obrázek č. 9: Poloha výzkumů Jízdárna 2013 a Hřiště v zámeckém parku 2016 v porovnání se stabilním katastrem, měřítko 1:20.

Obrázek č. 10: Poloha výzkum Pivovar 2008 v porovnání se stabilním katastrem, měřítko 1:20.

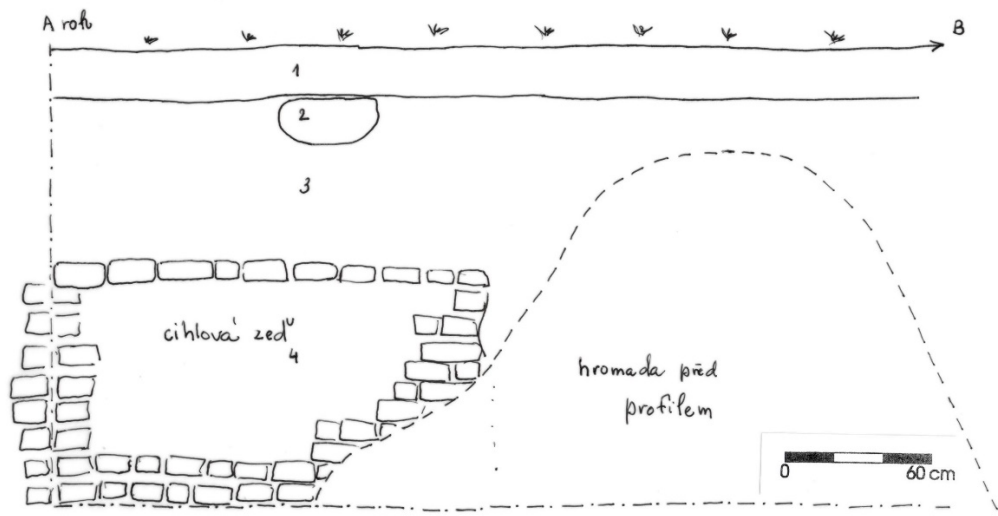
Obrázek č. 11: Poloha výzkum Poštovní depo 2014 v porovnání se stabilním katastrem, měřítko 1:20.

Obrázek č. 12: Poloha výzkumů Nahrazení trafostanice u synagogy 2014 a Teplovod v ulici Komenského 2016 v porovnání se stabilním katastrem, měřítko 1:20.

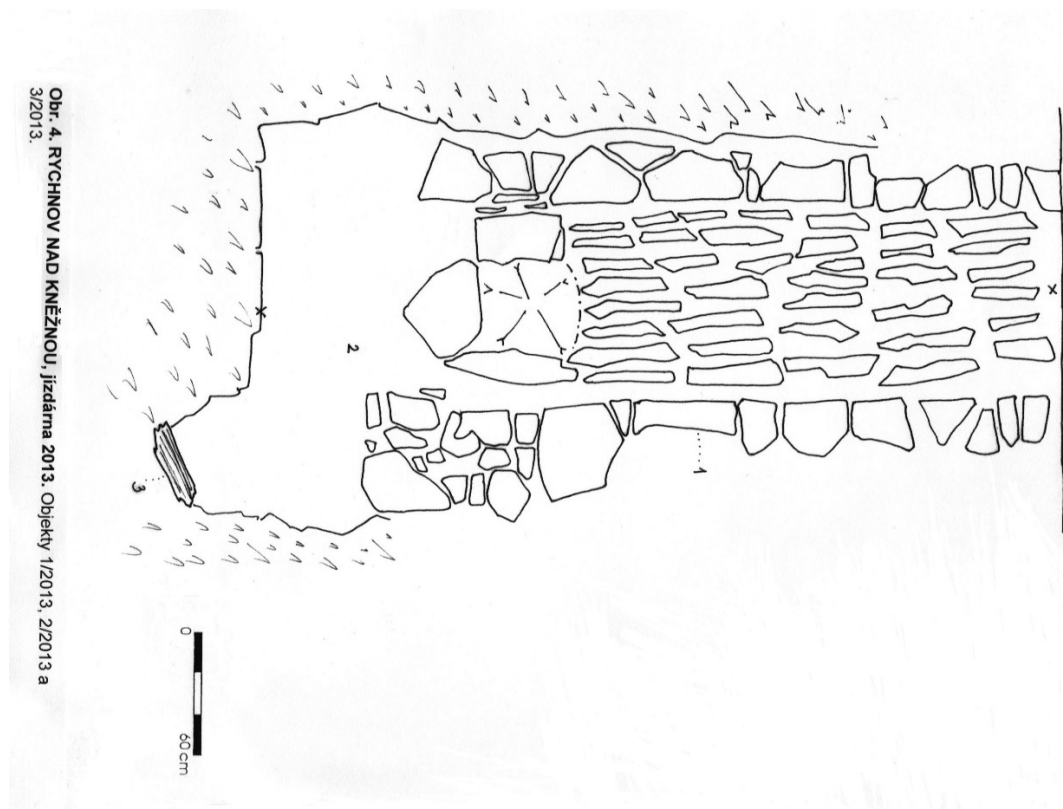

Obrázek č. 13: Poloha výzkum RD Trejtnar 2013 v porovnání se stabilním katastrem, měřítko 1:20.

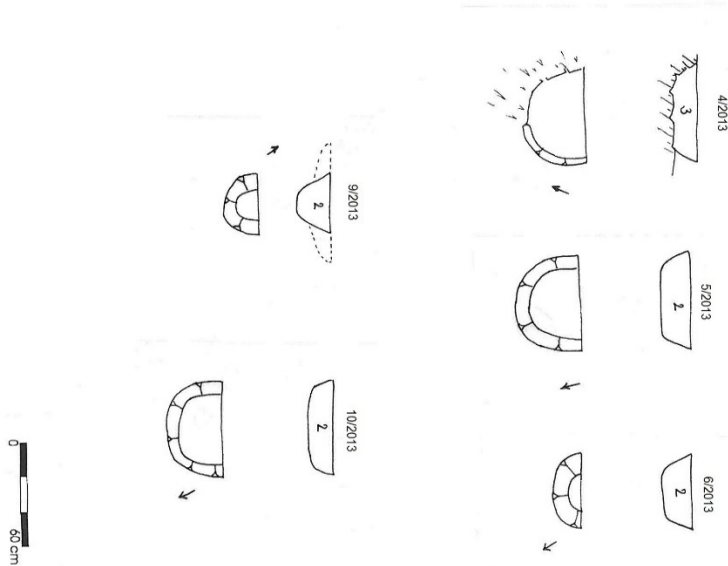
Obr. 2. Rychnov n. Kn. RD Trejtnar 2013. Detail výkopu pro garáž. 1 - zahradní drn, 2 - tmavší hnědá hlinitá, velké množství keramiky, žádné mladší příměsi, 3 - jílovitá s makroskopickými příměsemi, i kousky cihel, 4 - cihelná zeď snad boční zeď původního sklípku.

Obrázek č. 14: RD Trejtnar 2013. Detailní plán výzkumu (podle MGOH).

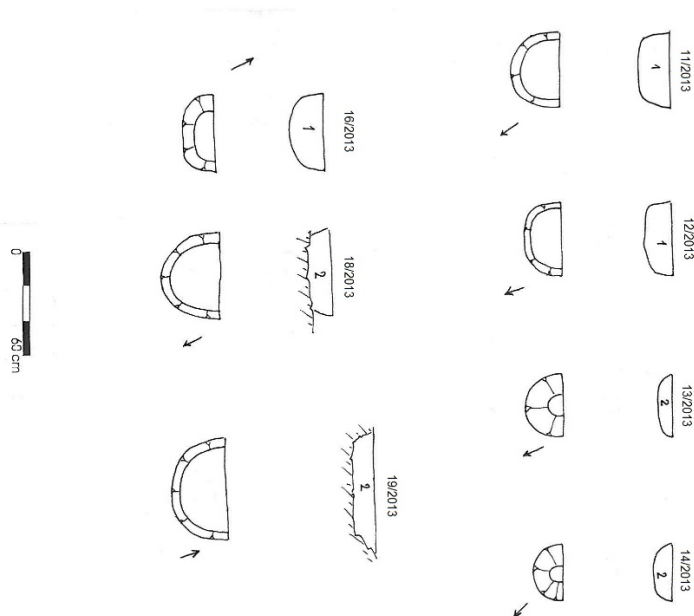
Obrázek č. 15: Jízdárna 2013. Objekty 1/2013, 2/2013 a 3/2013 (podle MGOH).

Obr. 5. RYCHNOV NAD KNĚŽNOU, jízdárna 2013. Objekty 4/2013, 5/2013, 6/2013, 9/2013 a 10/2013. Popis vstev: 2 – šedohnědá hlinitá s drobnými utilkými, 3 – velmi tmavě šedá až černá.

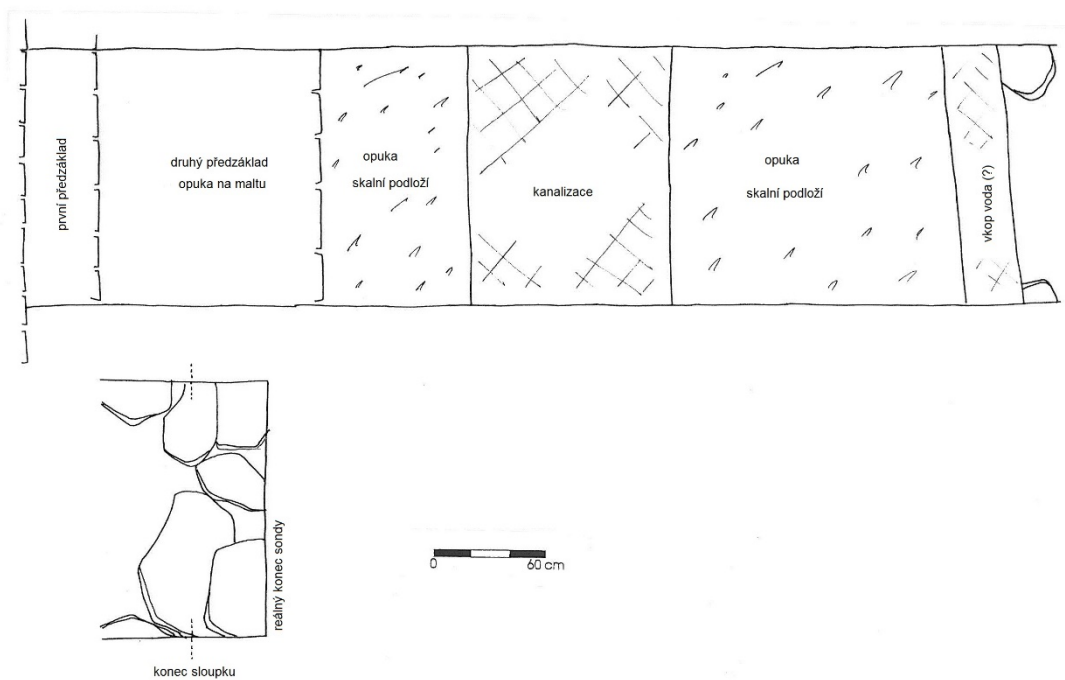

Obrázek č. 16: Jízdárna 2013. Objekty 4/2013, 5/2013, 6/2013, 9/2013 a 10/2013 (podle MGOH).

Obr. 6. RYCHNOV NAD KNĚŽNOU, jízdárna 2013. Objekty 11/2013, 12/2013, 13/2013, 14/2013, 16/2013, 18/2013 a 19/2013. Popis vstev: 1 – tmavě šedá jílovitá s drobnými utilkými, 2 – šedohnědá hlinitá.

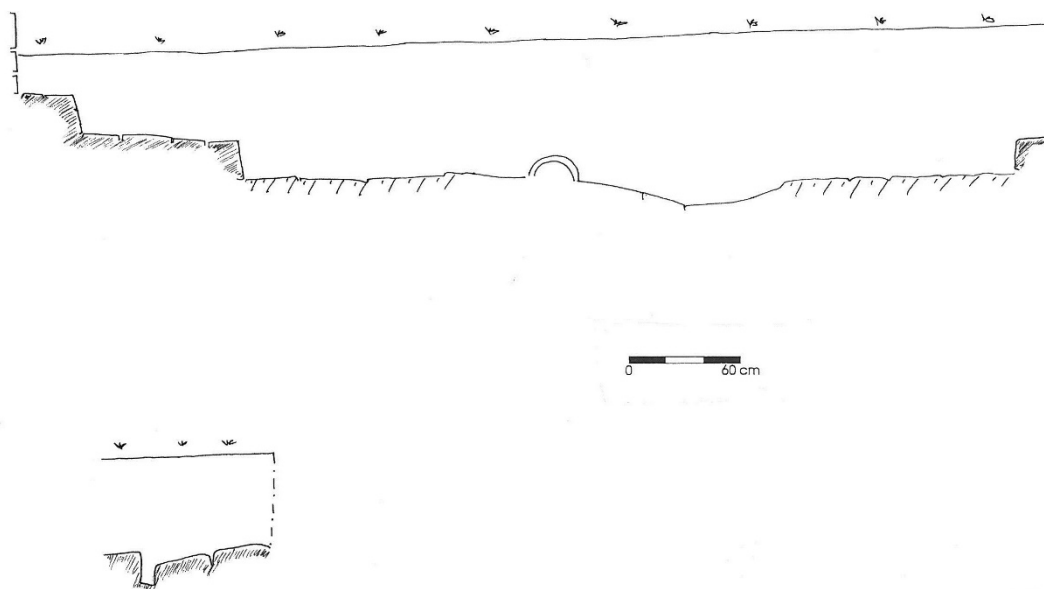

Obrázek č. 17: Jízdárna 2013. Objekty 11/2013, 12/2013, 13/2013, 14/2013, 16/2013, 18/2013 (podle MGOH).

Obr. 9. RYCHNOV NAD KNĚŽNOU, jízárna 2013. Objekt 22/2013.

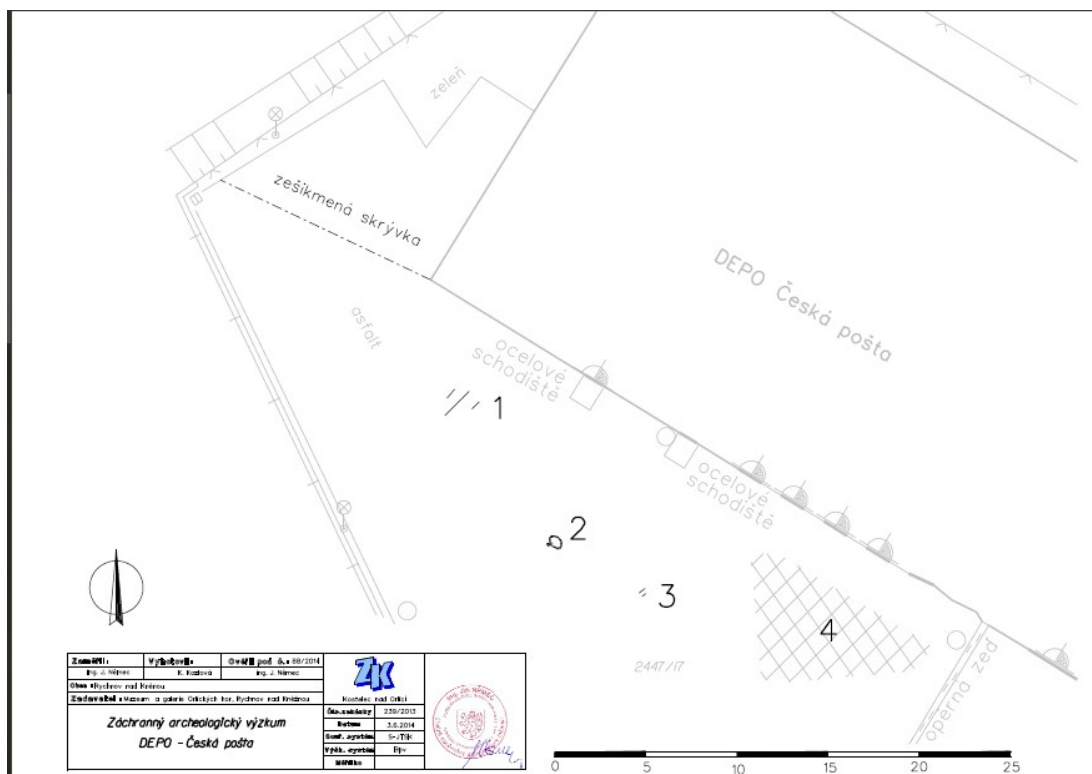
Obrázek č. 18: Jízárna 2013. Objekt 22/2013 (podle MGOH).

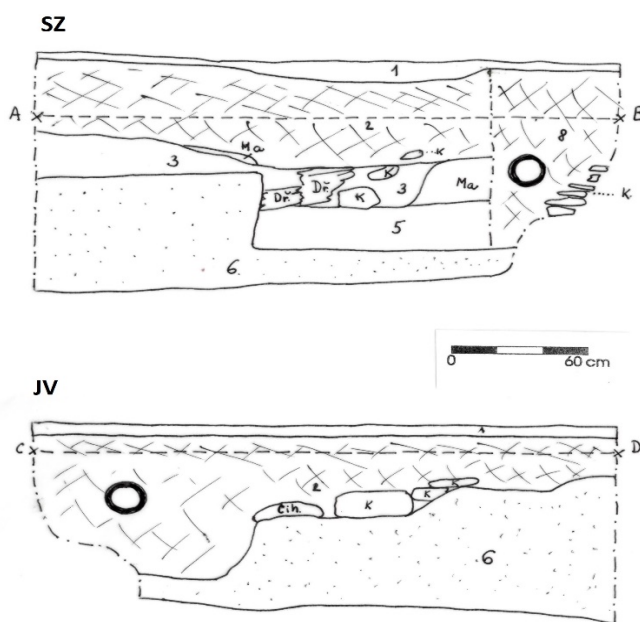
Obr. 10. RYCHNOV NAD KNĚŽNOU, jízárna 2013. Objekt 22/2013.

Obrázek č. 19: Jízárna 2013. Objekt 22/2013

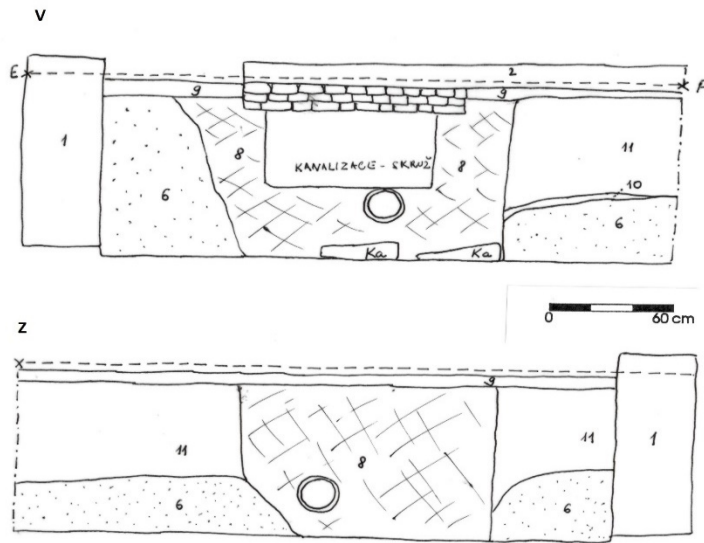

Obrázek č. 20: Poštovní depo 2014. Geodetické zaměření výzkumu (podle MGOH).

Obr. 3. Profil a SZ a JV. 1 - navážka písek a stavební suť, 2- světle hnědá hlína se stavební suť a cihlovinou, 3 - šedá jílovitá s fragmenty mazanice(3%) a uhlíků(3%), 5 - tmavá písčité hlína s mazanicí(5%), uhlíky (10%) a střepy, 6 - podloží žlutohnědý jí, 8 - vkop pro trubku

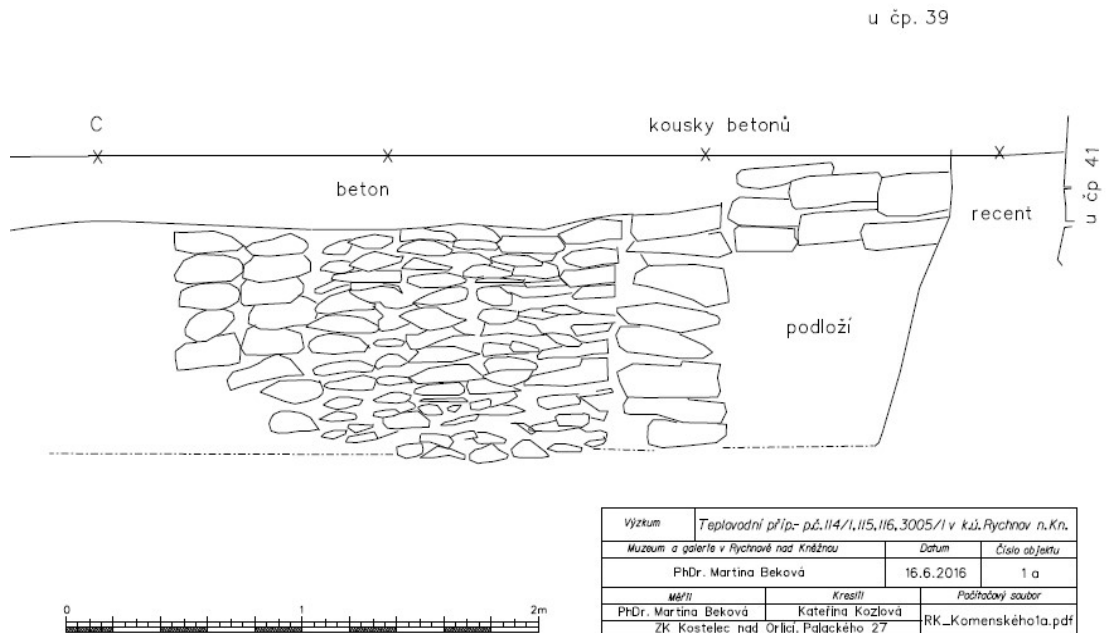
Obrázek č. 21: Staré náměstí čp. 51 Hampl, přístavba rampy čp. 51. Profil SZ a JV. (podle MGOH).

Obr. 4. Profil c V a Z. 1 - zeď ponechané rampy, 2 - beton, 6 - jíl podloží, 8 - vkop pro kanalizaci, 9 - navážka písek a suť, 10 - popelovitá černá vrstva s uhlíky, 11 - černá hlína s uhlíky a mazaníc (5%) a suť

Obrázek č. 22: Staré náměstí čp. 51 Hampl, přístavba rampy čp. 51. Profil c V a Z (podle MGOH).

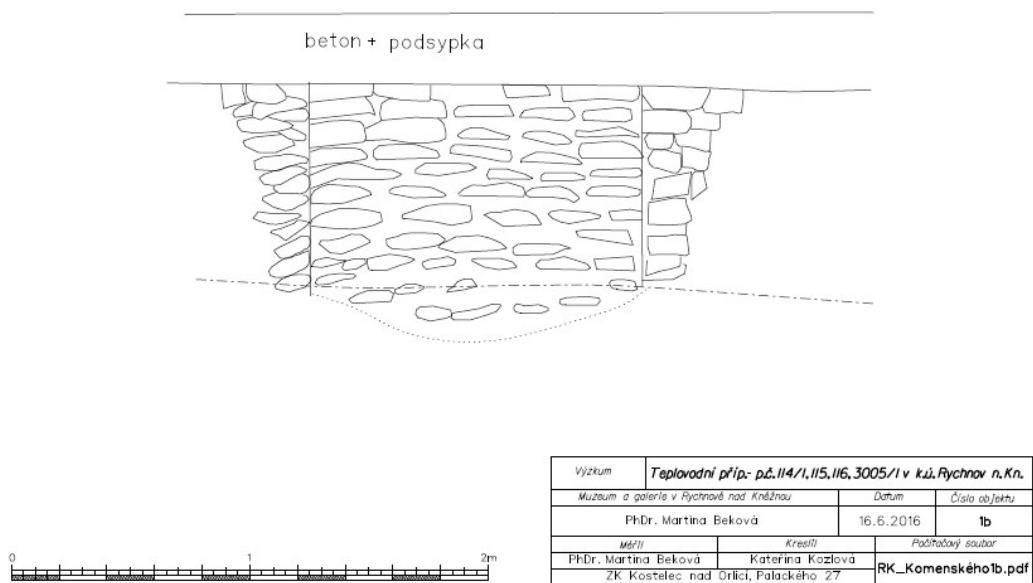
obj. 1-řez a

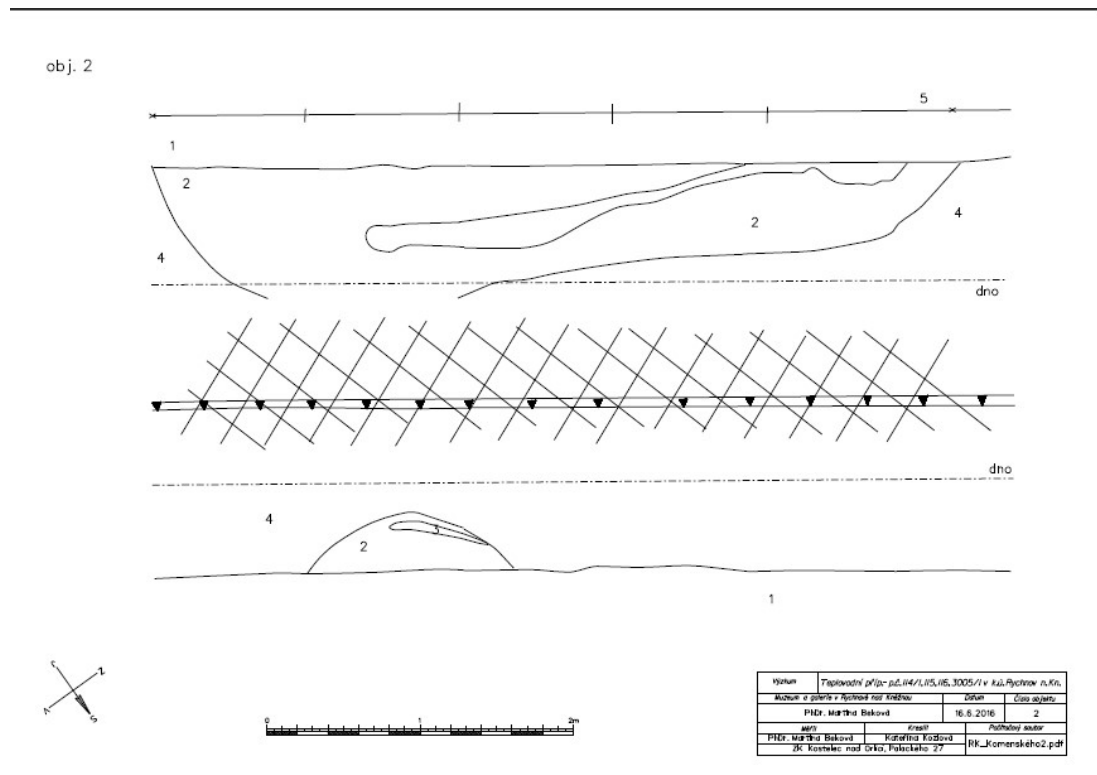
Výzkum	Teplotodní příp.- pč. 114/1, 115, 116, 3005/1 v k.ú. Rychnov n. K.		
Muzeum a galerie v Rychnově nad Kněžnou	Datum	Číslo objektu	
PhDr. Martina Beková	16. 6. 2016	1 a	
Mě/II	Kreslil	Podrobový soubor	
PhDr. Martina Beková	Kateřina Kozlová	RK_Komenského1a.pdf	
ŽK Kostelec nad Orlicí, Palackého 27			

Obrázek č. 23: Teplovod v ulici Komenského 2016. Objekt 1 řez a (podle MGOH).

obj. 1-řez b

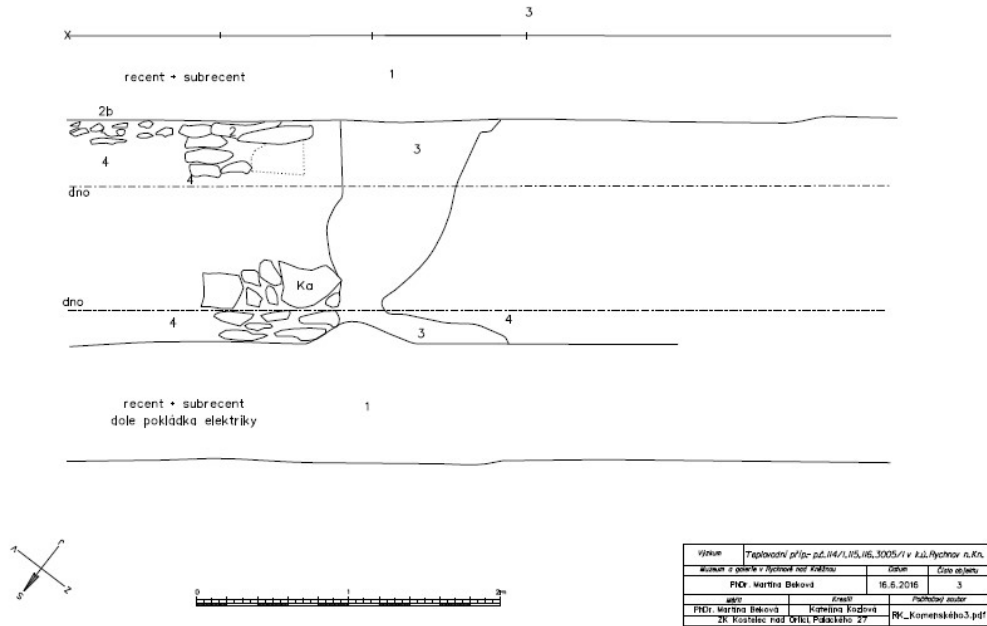

Obrázek č. 24: Teplotvod v ulici Komenského 2016. Objekt 1 řez b (podle MGOH).

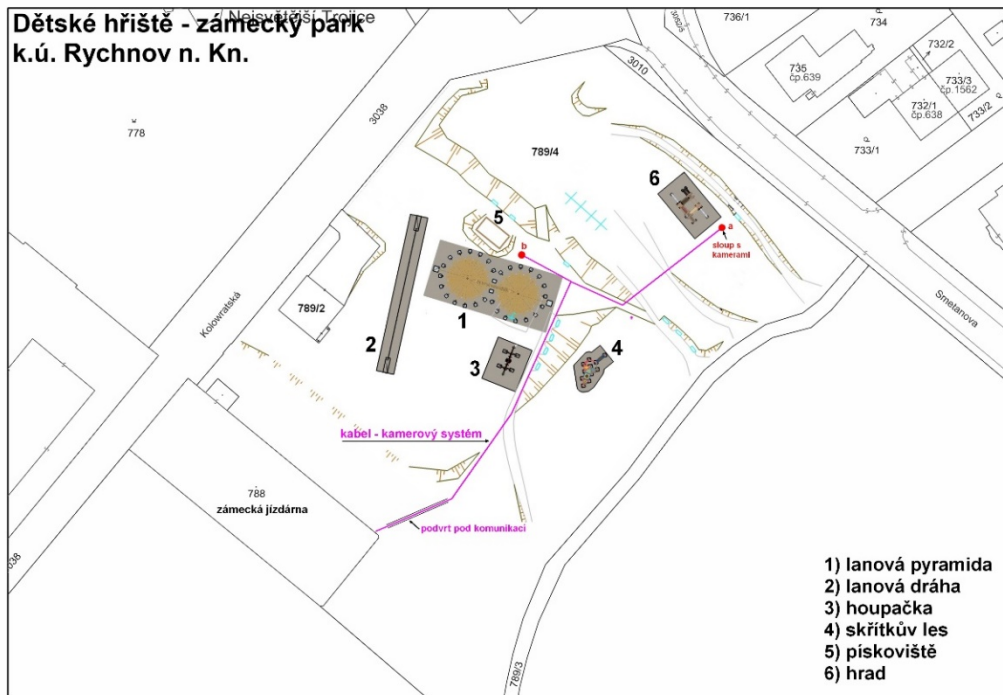

Obrázek č. 25: Teplotvod v ulici Komenského 2016. Objekt 2 (podle MGOH).

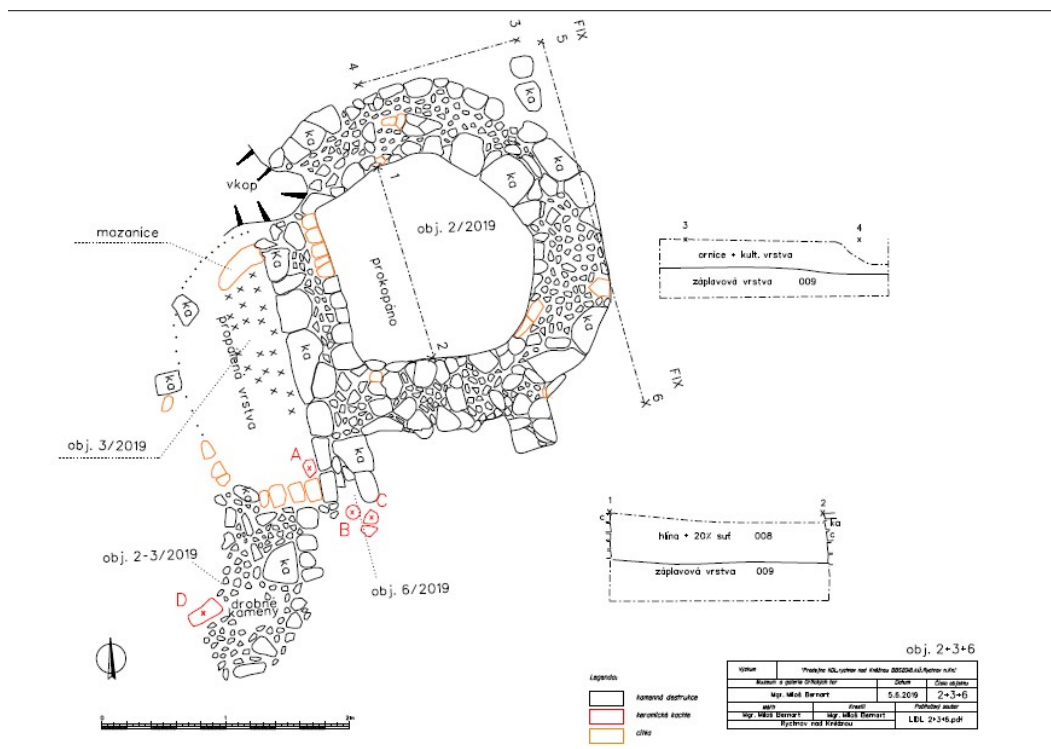
obj. 3

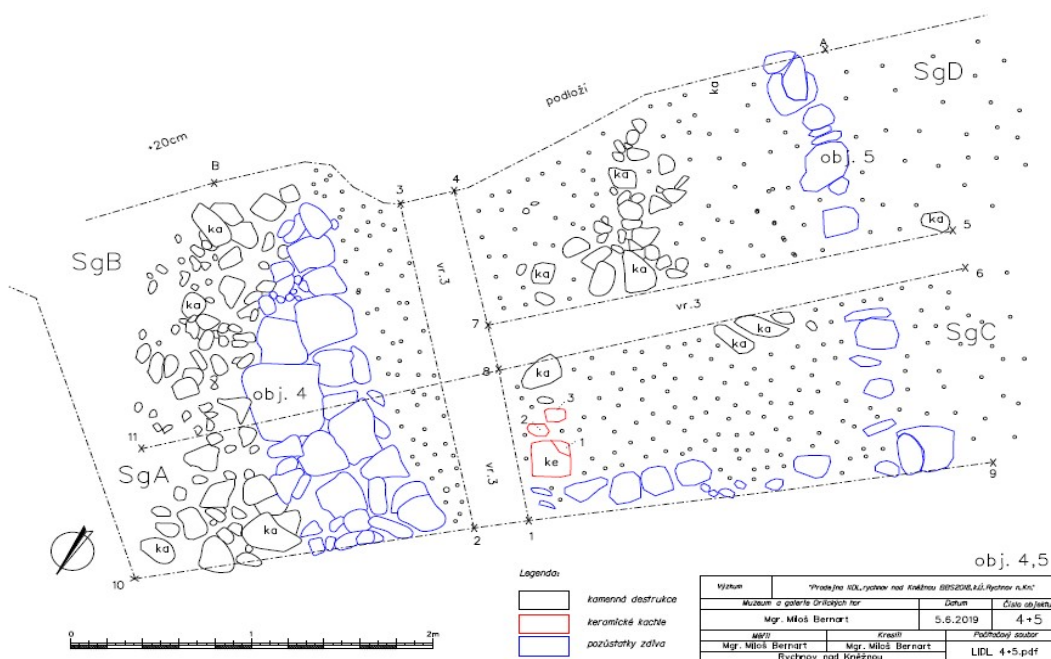
Obrázek č. 26: Teplodod v ulici Komenského 2016. Objekt 3 (podle MGOH).

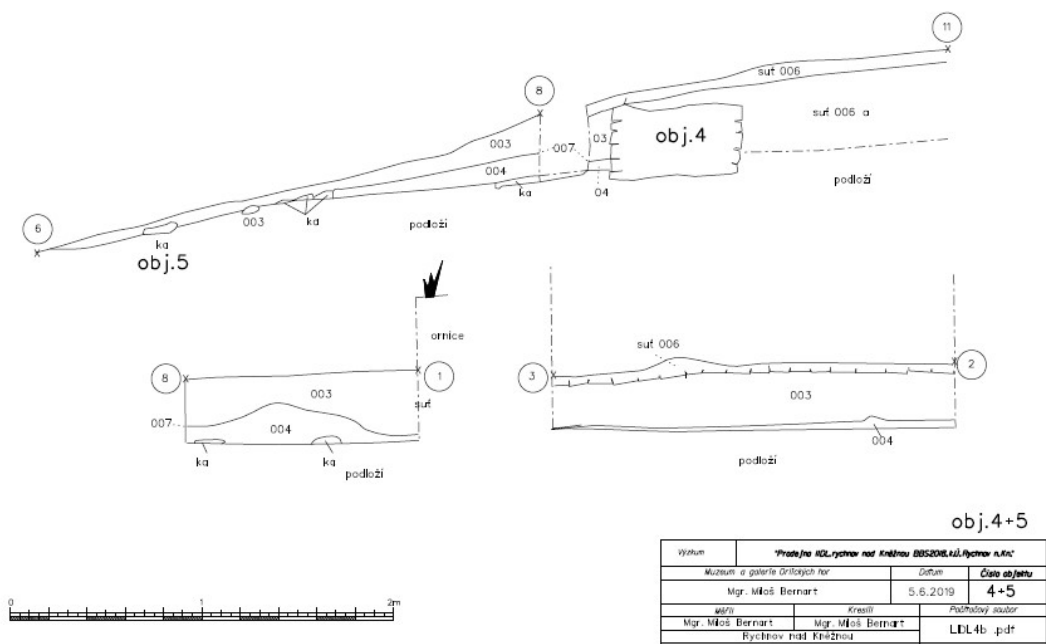
Obrázek č. 27: Hřiště v zámeckém parku 2016. Detailní plán výzkumu (podle MGOH).

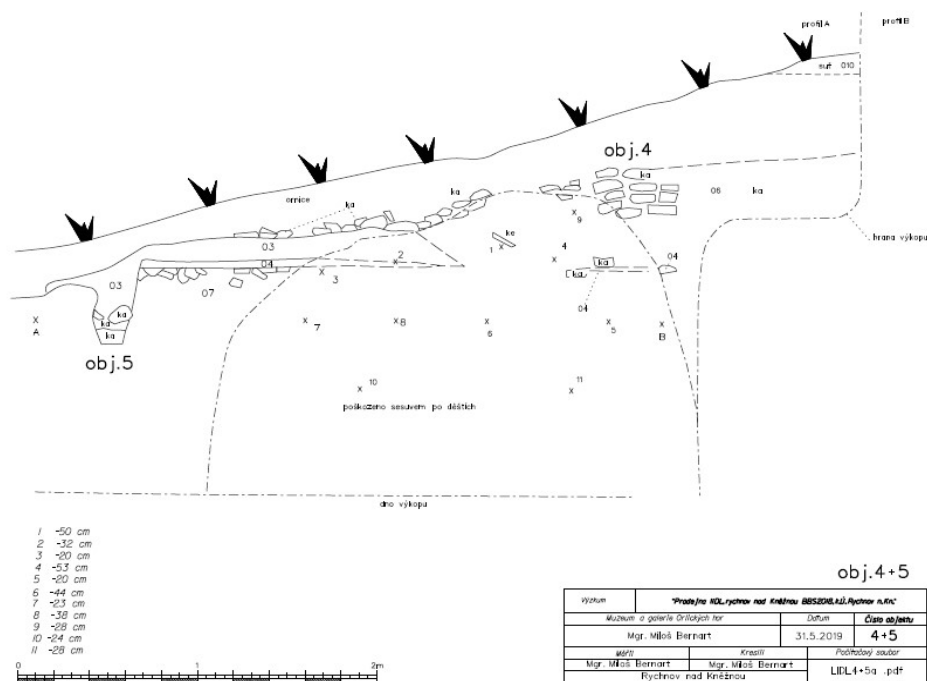
Obrázek č. 28: Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019. Objekt 2, 3 a 6 (podle MGOH).

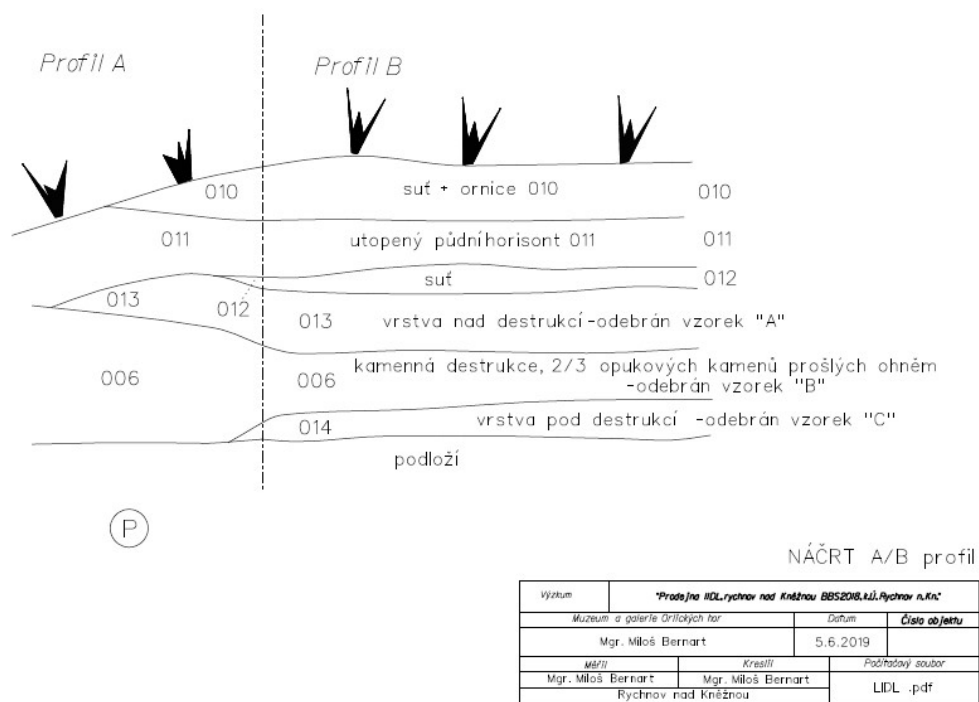
Obrázek č. 29: Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019. Objekt 4 a 5 (podle MGOH).

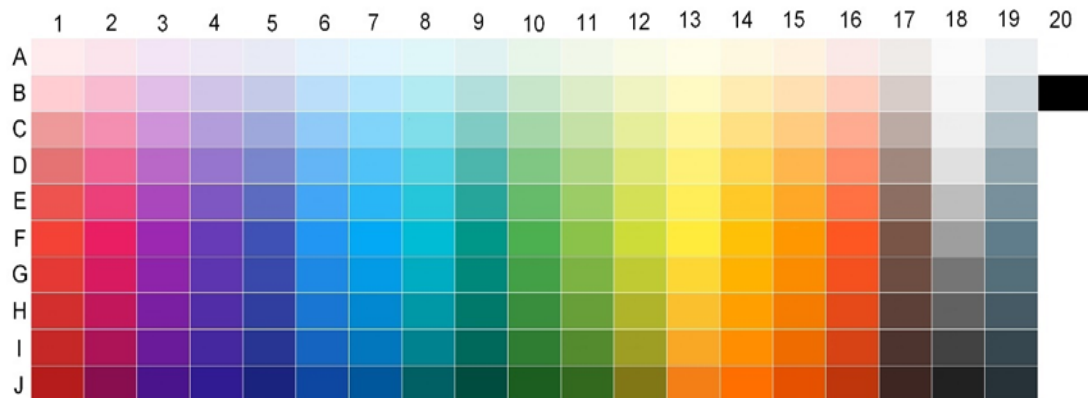
Obrázek č. 30: Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019. Profil 4 a 5 B (podle MGOH).

Obrázek č. 31: Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019. Profil 4 a 5 B (podle MGOH).

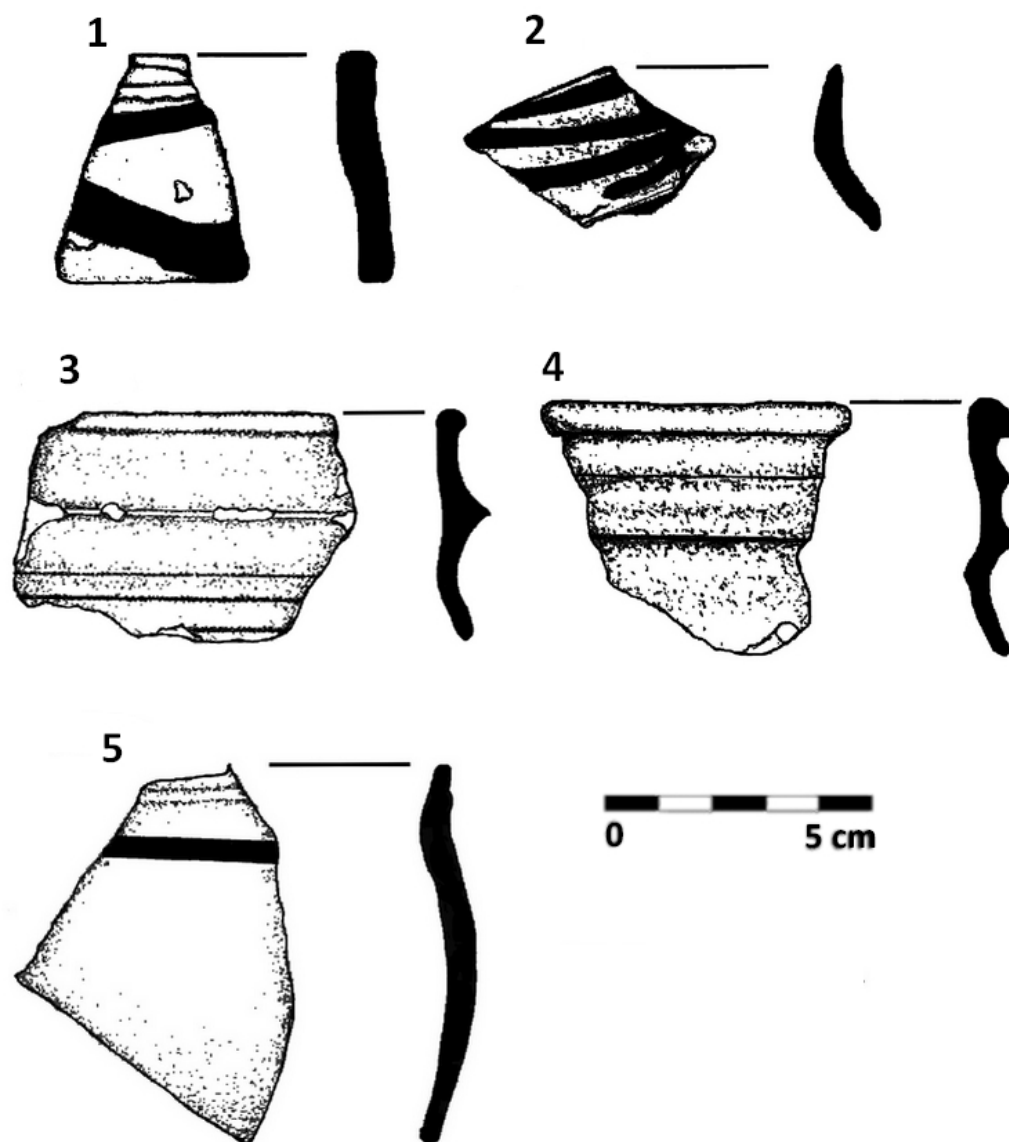
Obrázek č. 32: Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019. Profíl A + B (podle MGOH).

Obrázek č. 33: Barevná tabulka.

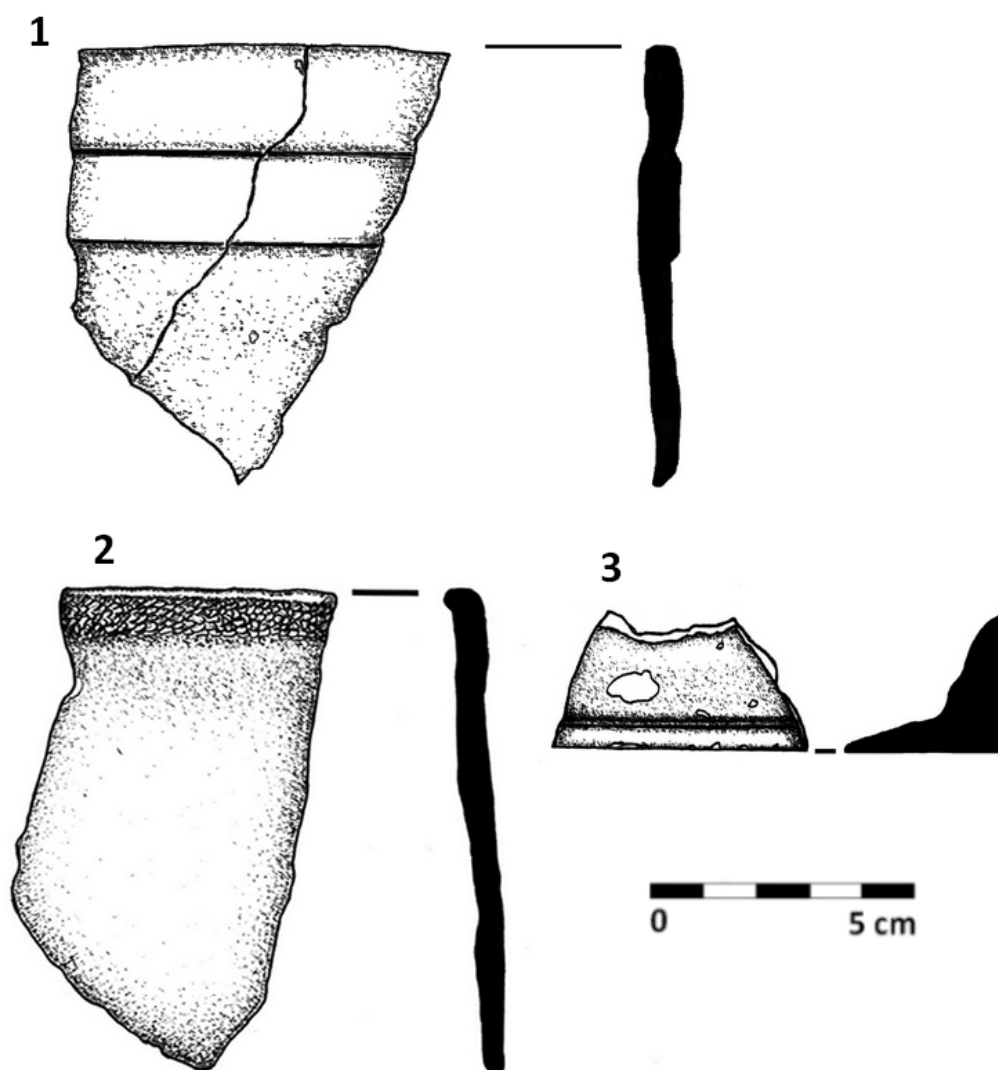
Příloha II. Fotografická a kresebná příloha

Pro úpravu kreseb byl použit počítačový program Photofiltre Studio X. Autorem fotografií a kreseb je autor práce, pokud není uvedeno jinak.

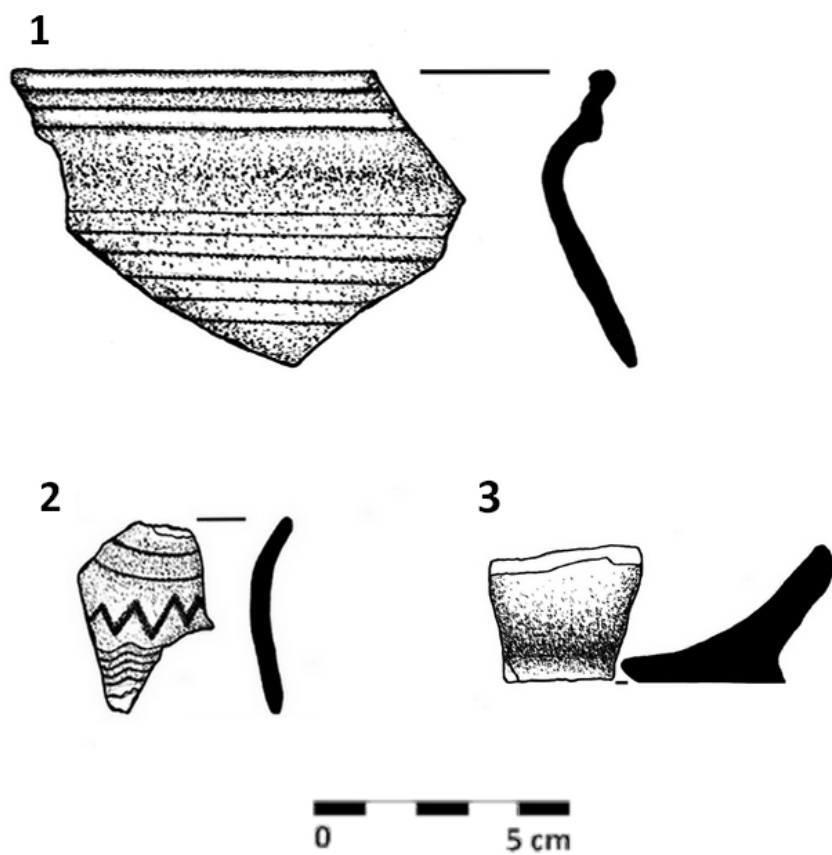

Tabulka č. 1: Keramický materiál z výzkumu Dívčí škola – Synagoga 1998. KT: RK1008 (1, 2, 5), RK 1006 (3, 4).

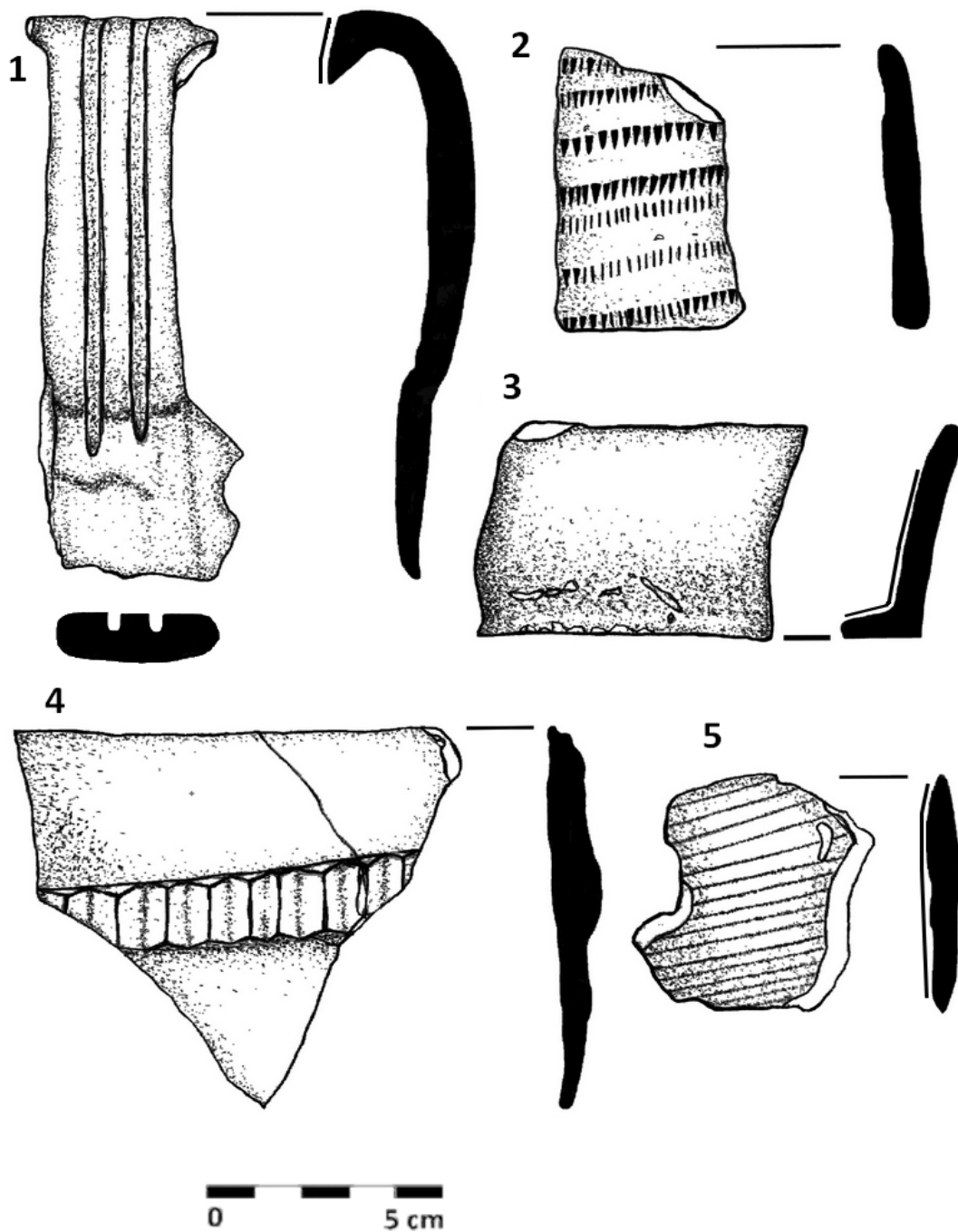

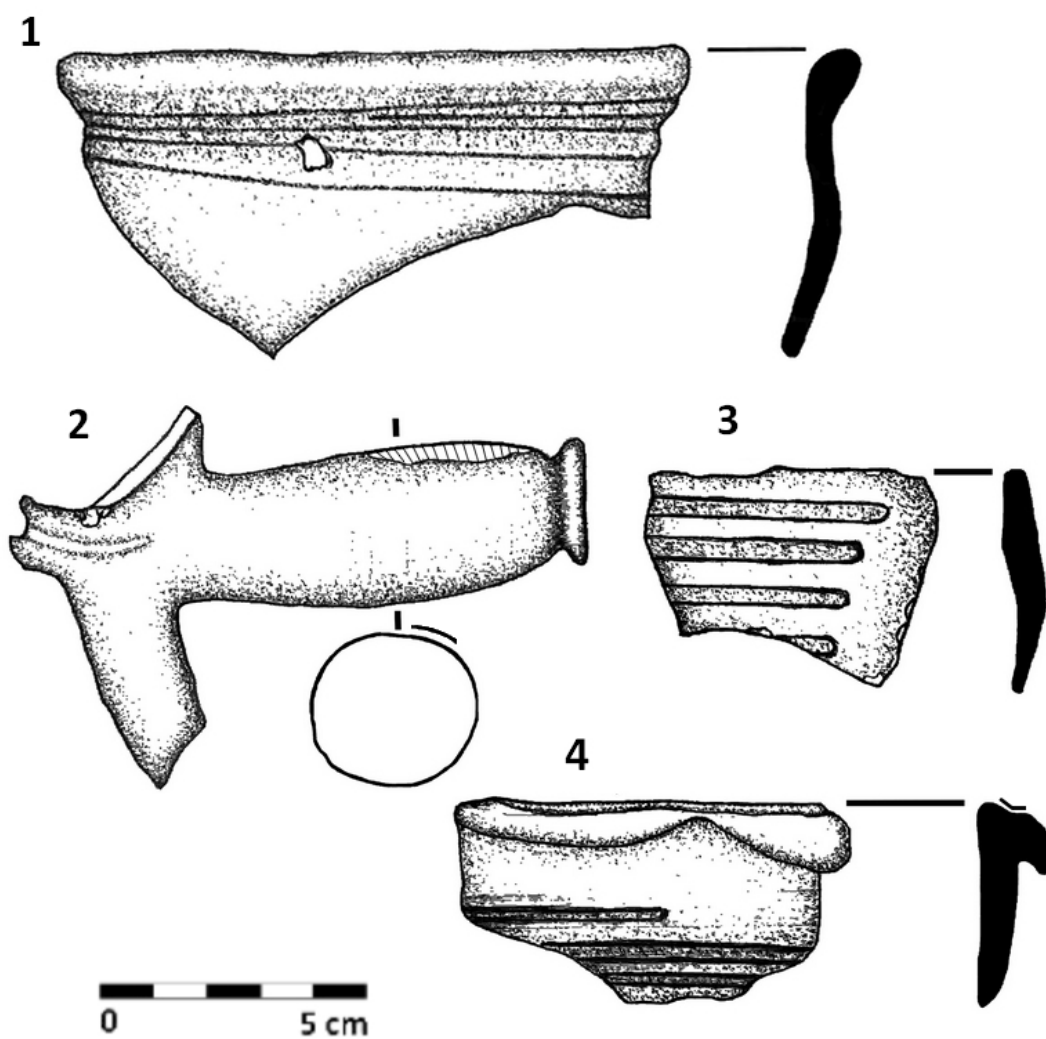
Tabulka č. 2: Keramický materiál z výzkumu Pivovar 2008. KT: RK3001 (1, 2), RK1010 (3).

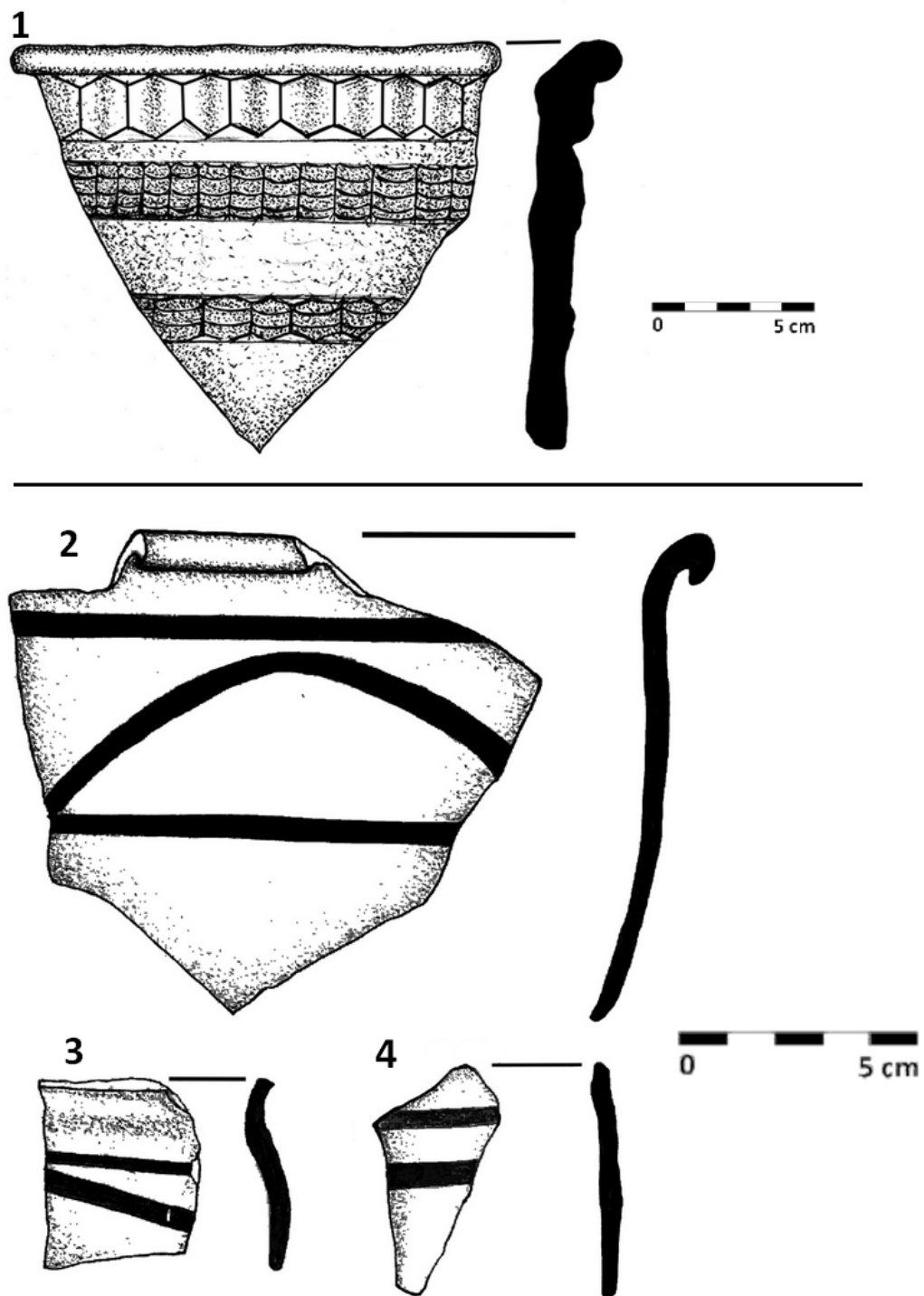
Tabulka č. 3: Keramický materiál z výzkumu RD Trejtnar 2013. KT: RK1005 (1), RK1009 (2), RK1007 (3).

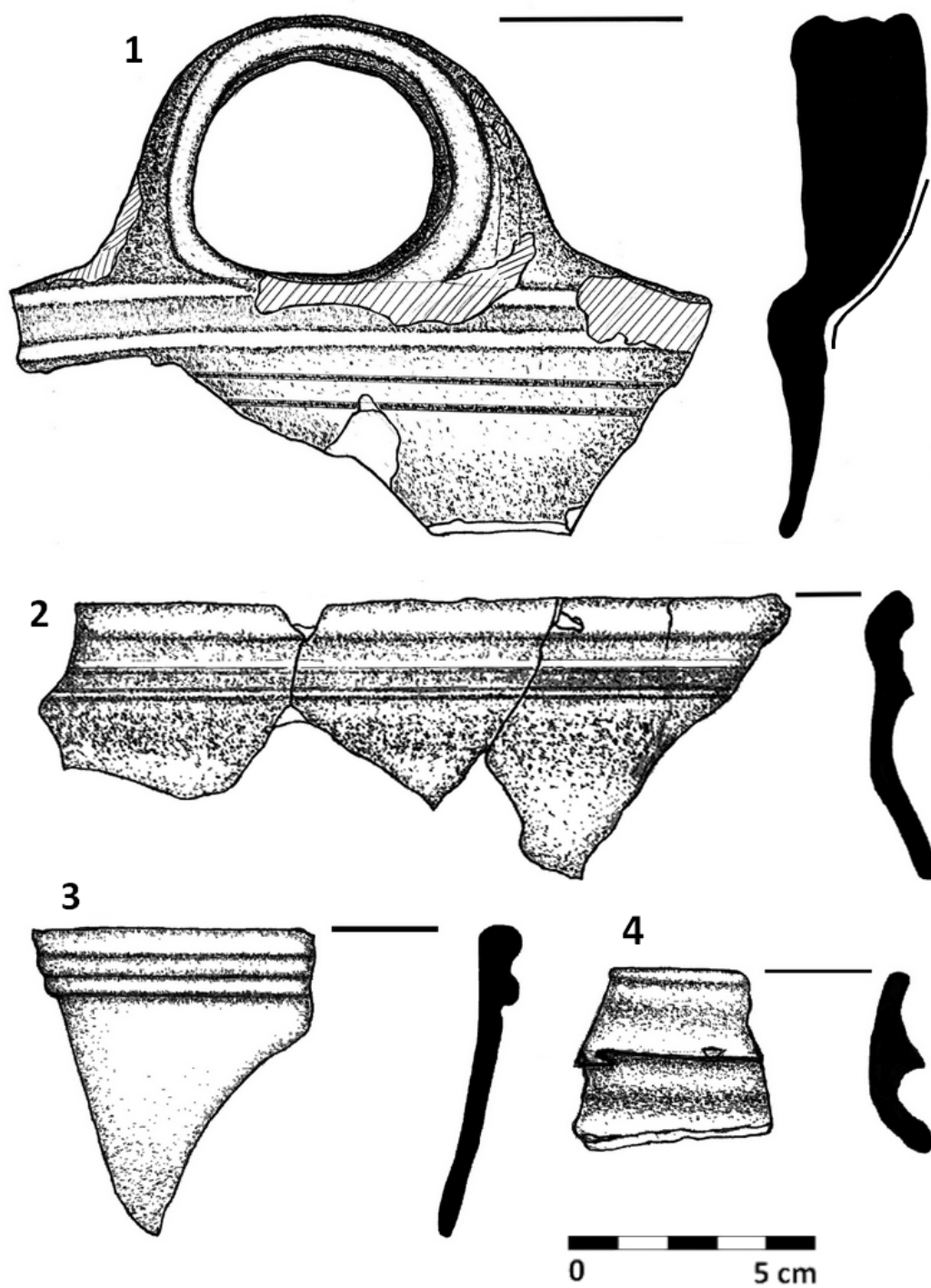
Tabulka č. 4: Keramický materiál z výzkumu Nahrazení trafostanice u synagogy 2014. KT: RK4001 (1, 3, 5), RK1006 (2), RK1009 (4).

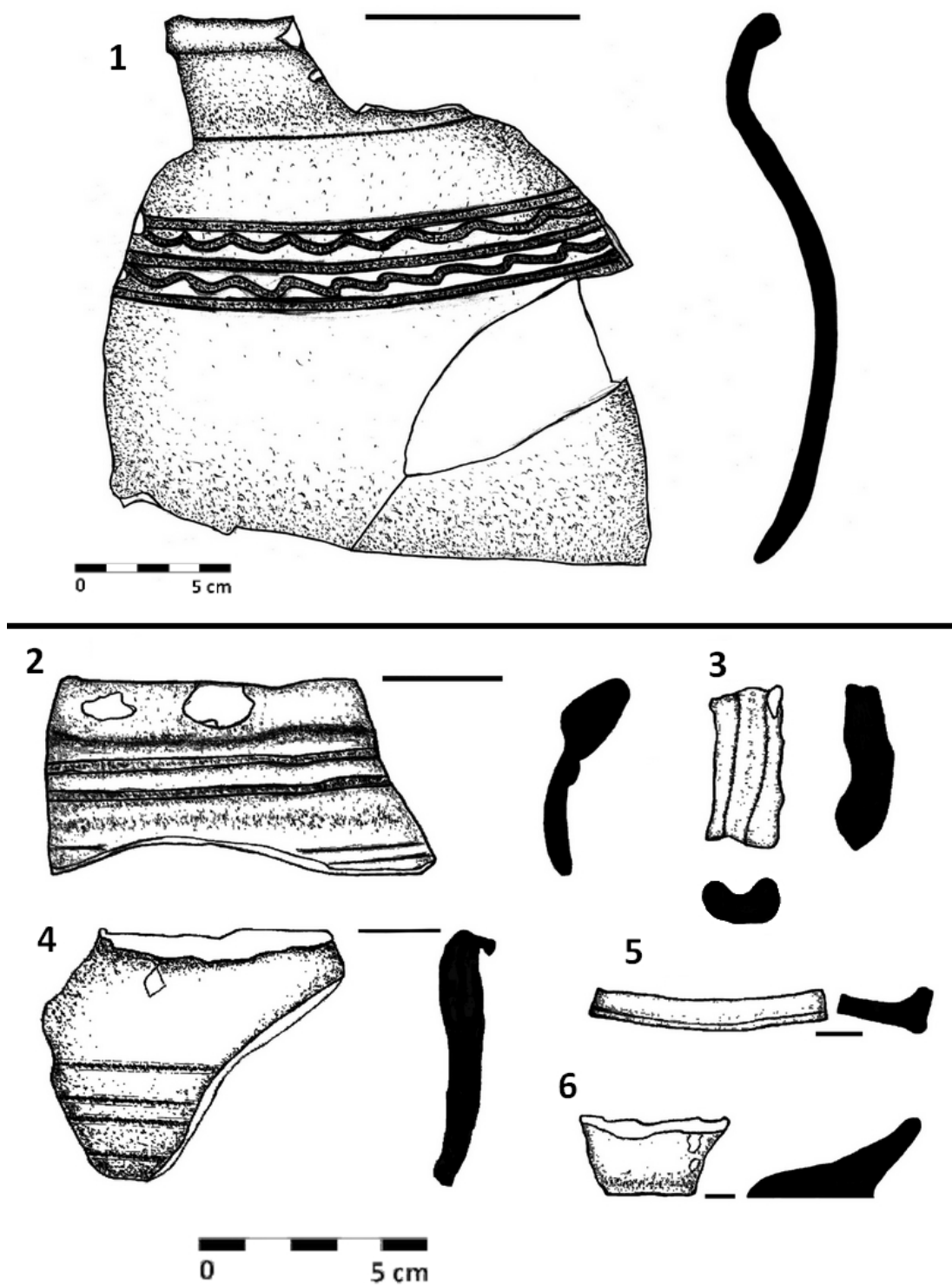
Tabulka č. 5: Keramický materiál z výzkumu Nahrazení trafostanice u synagogy 2014. KT: RK1005 (1), RK4001 (2, 4), RK1012 (3).

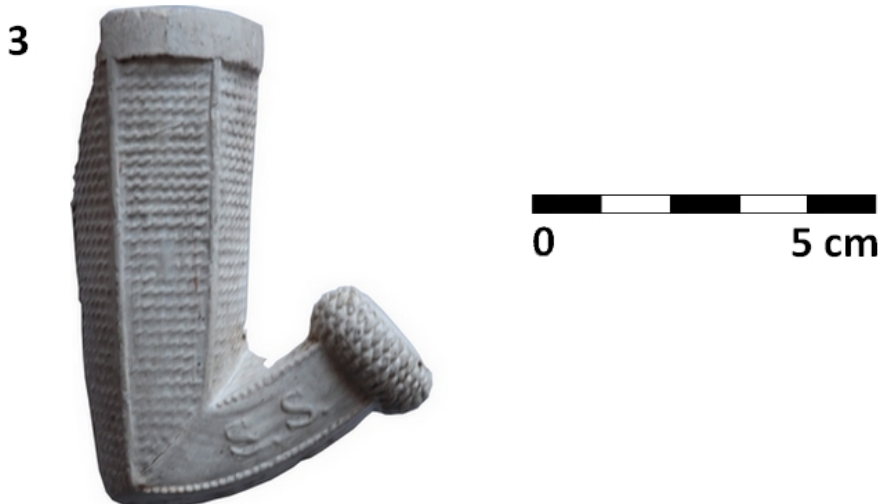
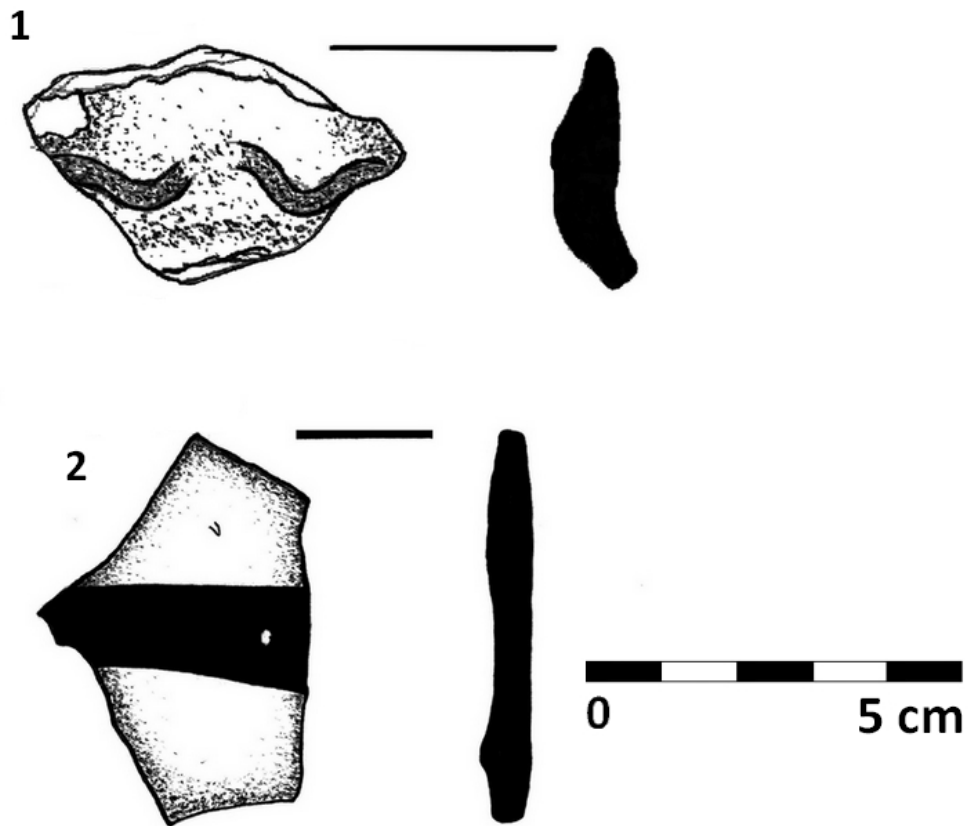
Tabulka č. 6: Keramický materiál z výzkumu Teplovod v ulici Komenského 2016.
KT: RK1007 (1), RK1008 (2, 3, 4).

Tabulka č. 7: Keramický materiál z výzkumu Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019. KT: RK4001 (1), RK1006 (2), RK1005 (3), RK1007 (4).

Tabulka č. 8: Keramický materiál z výzkumu Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019. KT: RK1006 (1), RK1005 (2), RK3001 (3), RK1007 (4), RK1006 (5), RK1001 (6).

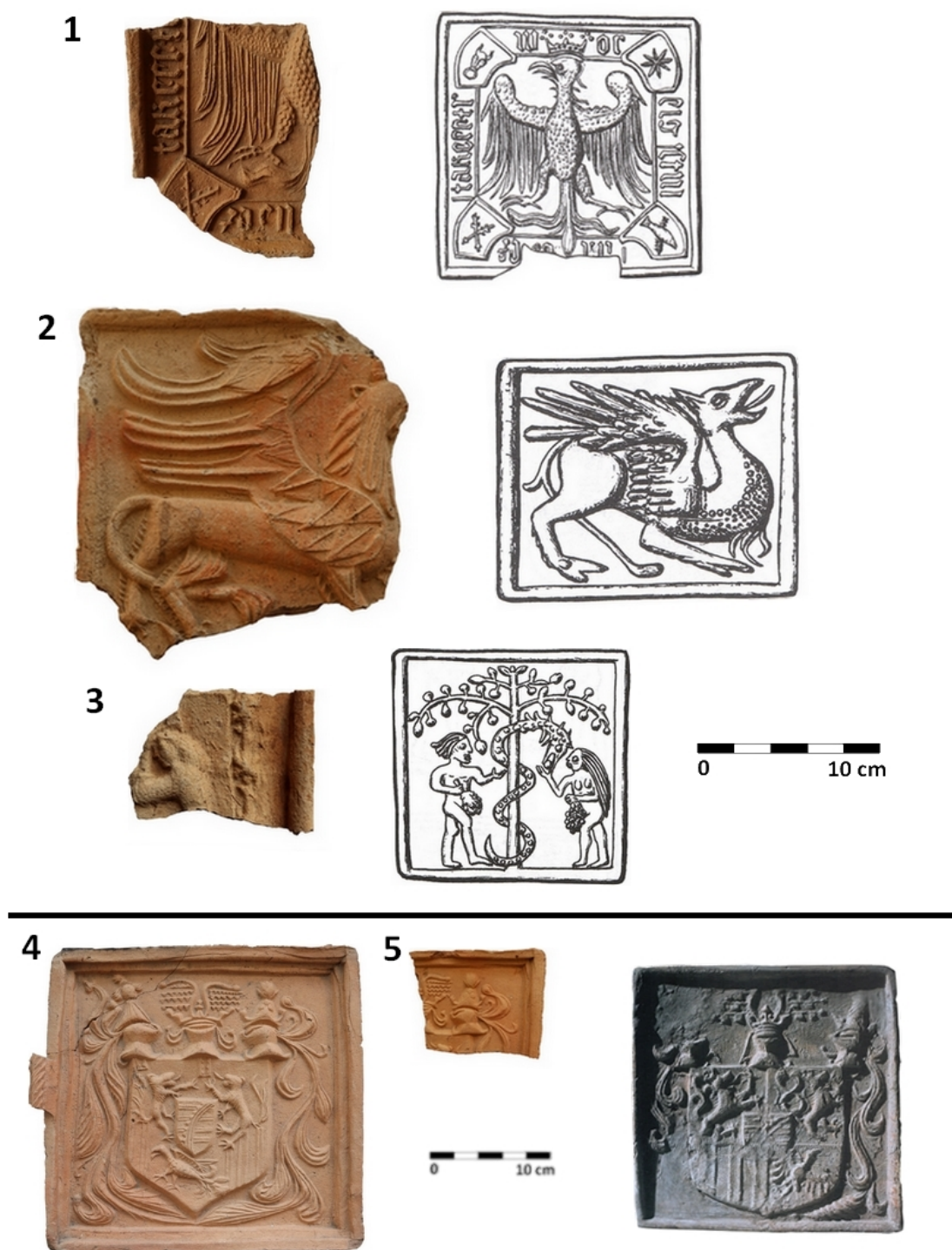

Tabulka č. 9: Keramický materiál z výzkumu Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019. KT: RK2001 (1), RK1008 (2) a fragment keramické dýmky (3).

Tabulka č. 10: Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019: 1) Lovecká trubka nebo roh zavěšená na španělském štítku (foto podle Brych 2004); 2) Beránek boží (kresba podle Pavlík a Vitanovský 2004); 3) Pravděpodobné vyobrazení jelena se psy (kresba podle Pavlík a Vitanovský 2004).

Tabulka č. 11: Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019: 1) Korunovaná orlice z Potštejna (kresba podle Pavlík a Vitanovský 2004); 2) Gryf (kresba podle Pavlík a Vitanovský 2004); 3) Adam a Eva u stromu přání (kresba podle Pavlík a Vitanovský 2004); 4–5) Saský znak nebo heraldická zvláštnost (foto podle Brych 2004)

Tabulka č. 12: 1–3) Nahrazení trafostanice u synagogy 2014: Váza s úzkým hrdlem a rostlina s palmetovitým tvarem (foto podle Brych 2004); 4–7) Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019: Neidentifikovatelné fragmenty ČVS.

Tabulka č. 13: 1, 3, 5) Prodejna Lidl BBS 2018 – odloučené parkoviště 2019: Neidentifikovatelné fragmenty ČVS; 2) Teplovod v ulici Komenského 2016: Neidentifikovatelný fragment ČVS; 4) Nahrazení trafostanice u synagogy 2014: Neidentifikovatelný fragment ČVS.

Příloha III. Typář východočeské keramiky: okraje keramických nádob

Autoři: Pavel Drnovský; Kateřina Fleknová; Anežka Dragounová

HRNCE

- H.1. – jednoduše profilovaný, nezesílený
- H.2. – nezesílený, hraněný, či seříznutý
- H.3. – nezesílený, nahoře prožlabený
- H.4. – pravidelně zeslabený
- H.5. – oboustranně zesílený (část tzv. kyjovité)
- H.6. – oboustranně zesílený, hraněný, či seříznutý
- H.7. – oboustranně zesílený, nahoře prožlabený
- H.8. – ovalený s vnitřním podžlabením
- H.9. – oboustranně zesílený, směrem dolů protažený
- H.10. – okruží nízké, vně prožlabené
- H.11. – okruží nízké, vně ploché
- H.12. – okruží nízké, s vnitřním prožlabením (tzv. nepravé okruží)
- H.13. – okruží vně prožlabené
- H.14. – okruží vně prožlabené, nahoře různé formy zakončení
- H.15. – ovalený s vnitřním prožlabením
- H.16. – ovalený bez vnitřního prožlabení
- H.17. – přehnutý, oble, ostře
- H.18. – zavínutý, oble, ostře
- H.19. – okruží s vnitřním prožlabením (tzv. nepravé okruží)
- H.20. – vzhůru vytažené, zesílené
- H.21. – vzhůru vytažené, nezesílené
- H.22. – vzhůru vytažené, ovalené
- H.23. – vzhůru vytažený, rozšířený
- H.24. – vzhůru vytažený s prožlabením na vnější straně
- H.25. – vzhůru vytažený s prožlabením na vnitřní straně
- H.26. – vzhůru vytažený bez prožlabení
- H.27. – směrem dolů i nahoru protažený
- H.28. – směrem dolů i nahoru protažený, zvnějšku prožlabený
- H.29. – směrem dolů i nahoru protažený, protažení obdélného profilu
- H.30. – směrem dolů i nahoru protažený, protažení lichoběžníkového profilu
- H.31. – horizontálně protažený
- H.32. – horizontálně vyložený, pravidelně ukončený
- H.33. – horizontálně vyložený, nepravidelně ukončený
- H.34. – horizontálně vyložený, z vrchní strany prožlabený

Obrázek 1: Vysvětlivky pro hrncovité typy okrajů.

DŽBÁNY

- D.1. – jednoduchý
- D.2. – kyjovitě rozšířený okraj
- D.3. – zavnutý okraj
- D.4. – vzhůru vytažený bez prožlabení
- D.5. – s jednou či více plastickými lištami
- D.6. – nízké okruží
- D.7. – vysoké okruží

Obrázek 2: Vysvětlivky pro typy okrajů džbánů.

MÍSY

- M.1. – okraj jednoduchý
- M.2. – šikmo dovnitř seříznutý
- M.3. – kyjovitě rozšířený, nahoře prožlabený
- M.4. – zesílený, vně i uvnitř prožlabený
- M.5. – zavnutý
- M.6. – palcovitě rozšířený
- M.7. – vodorovně vyložený
- M.8. – vzhůru vytažený bez prožlabení
- M.9. – kyjovitý

PÁNVE

- PA.1. – jednoduchý
- PA.2. – vně rozšířený
- PA.3. – kyjovitý
- PA.4. – profilovaný do okruží
- PA.5. – zavnutý
- PA.6. – přehnutý
- PA.7. – nahoře výrazně prožlabený
- PA.8. – s vnitřním prožlabením

TALÍŘE

- TA.1. – jednoduchý
- TA.2. – kyjovitý
- TA.3. – talíře s talířovým podokrajím
- TA.4. – s prožlabením na vnější straně

ZÁSOBNICE

- Z.1. – jednoduchý
- Z.2. – vně vyhnutý, vně výrazně zesílený
- Z.3. – vně vyhnutý, prožlabený s výraznou lištou
- Z.4. – vzhůru oble vytažený, nahoře prožlabený
- Z.5. – kyjovitě rozšířený obdélného průřezu
- Z.6. – kyjovitě rozšířený, nahoře prožlabený
- Z.7. – dovnitř vytažený

Obrázek 3: Vysvětlivky pro jednotlivé typy okrajů keramických nádob.

PROFIL OKRAJE POKLICE

PO.1. – zvonovitá; jednoduchý okraj

PO.2. – zvonovitá; rozšířený okraj směrem nahoru

PO.3. – zvonovitá; vytažený okraj směrem nahoru

PO.4. – zvonovitá; rozšířený okraj směrem dolů

PO.5. – zvonovitá; kyjovitě rozšířený okraj

PO.6. – zvonovitá; s prožlabením

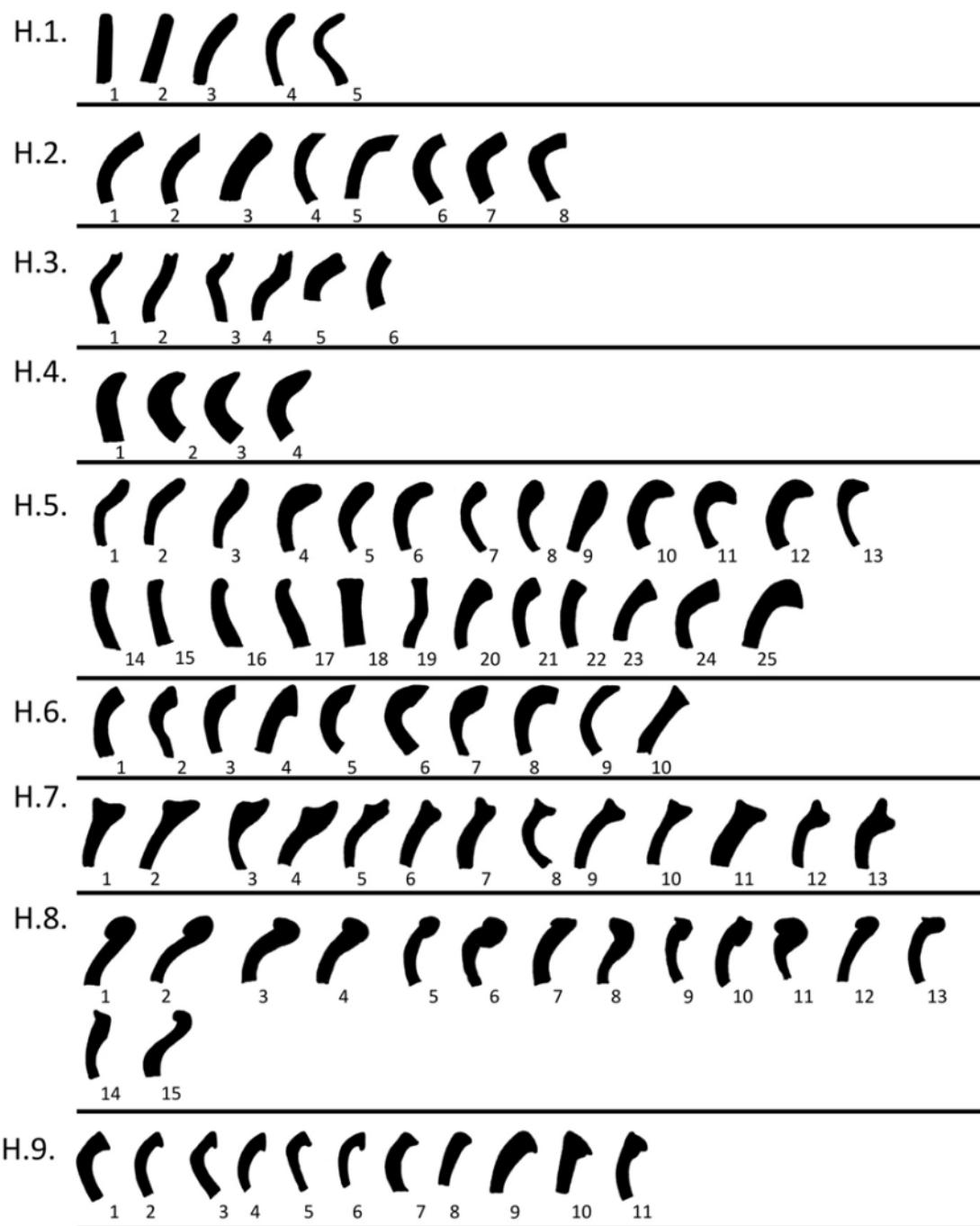
PO.7. – plochá; jednoduchý okraj

PO.8. – plochá; vytažený směrem nahoru

PO.9. – plochá; zesílený či vytažený směrem dolů

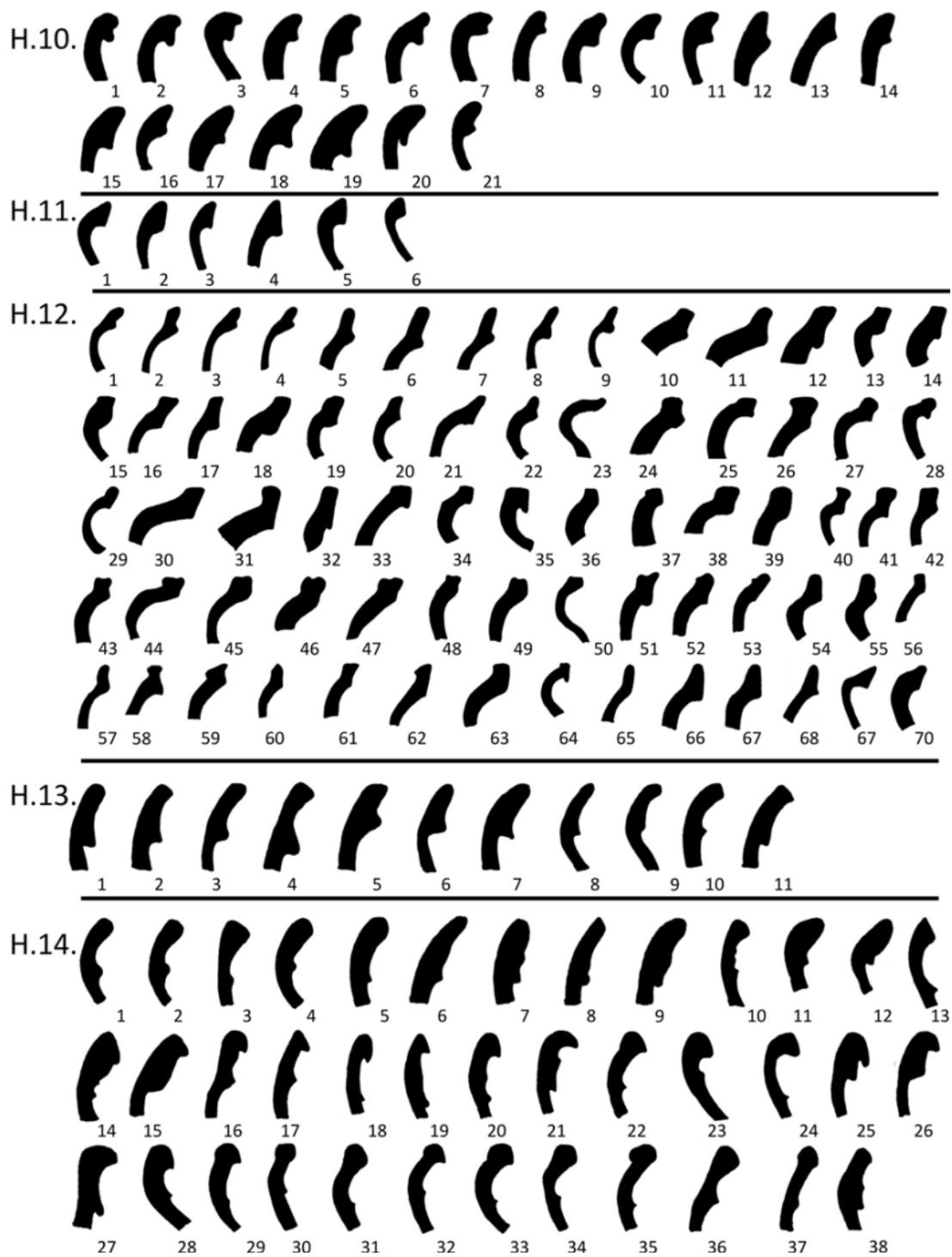
PO.10. – plochá; kyjovitě rozšířený

Obrázek 4: Vysvětlivky pro profily okrajů poklic.

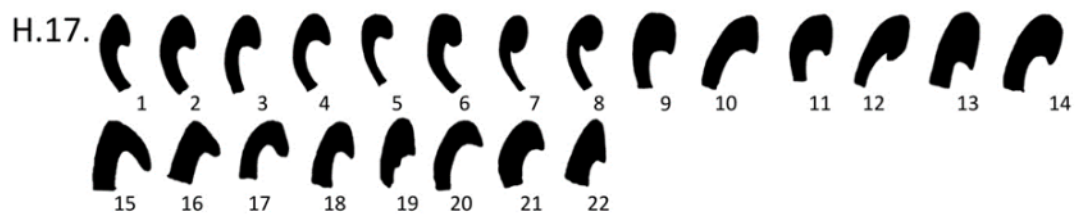
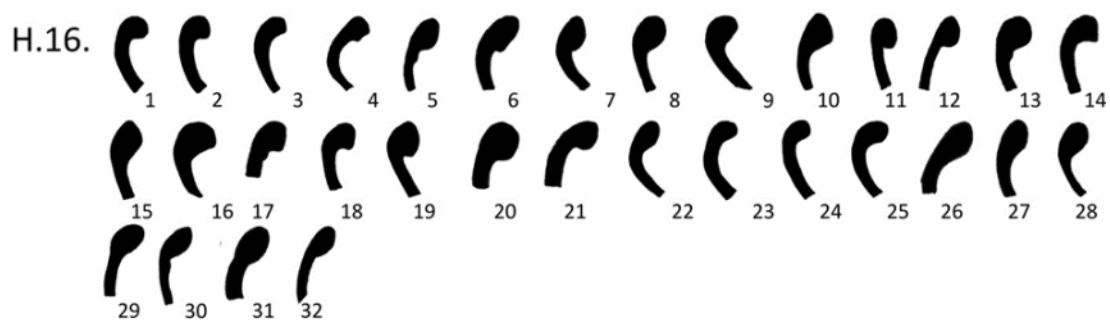
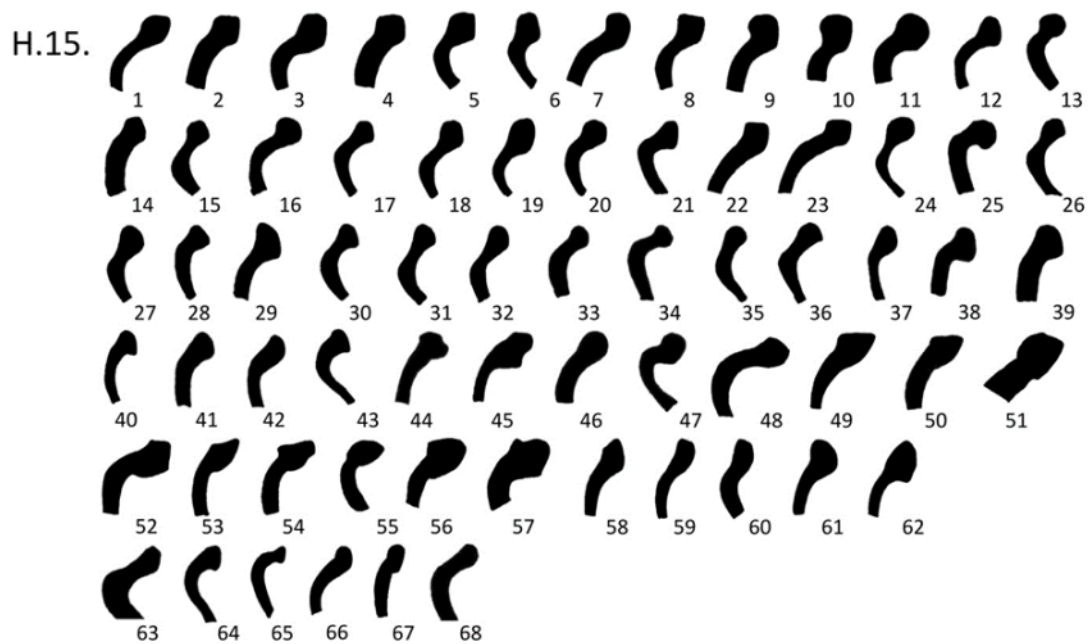

Obrázek 5: Profilace okrajů hrnců.

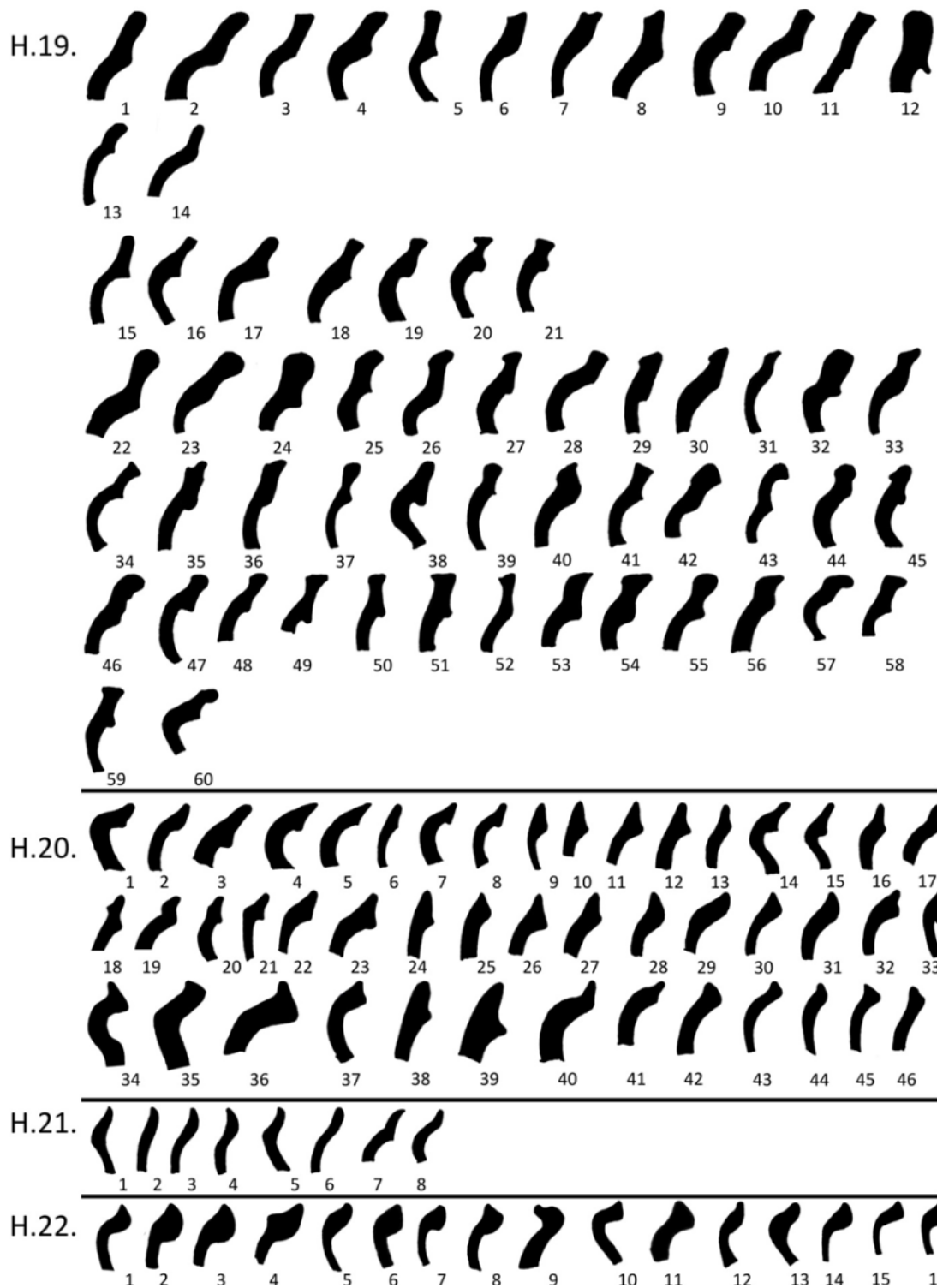

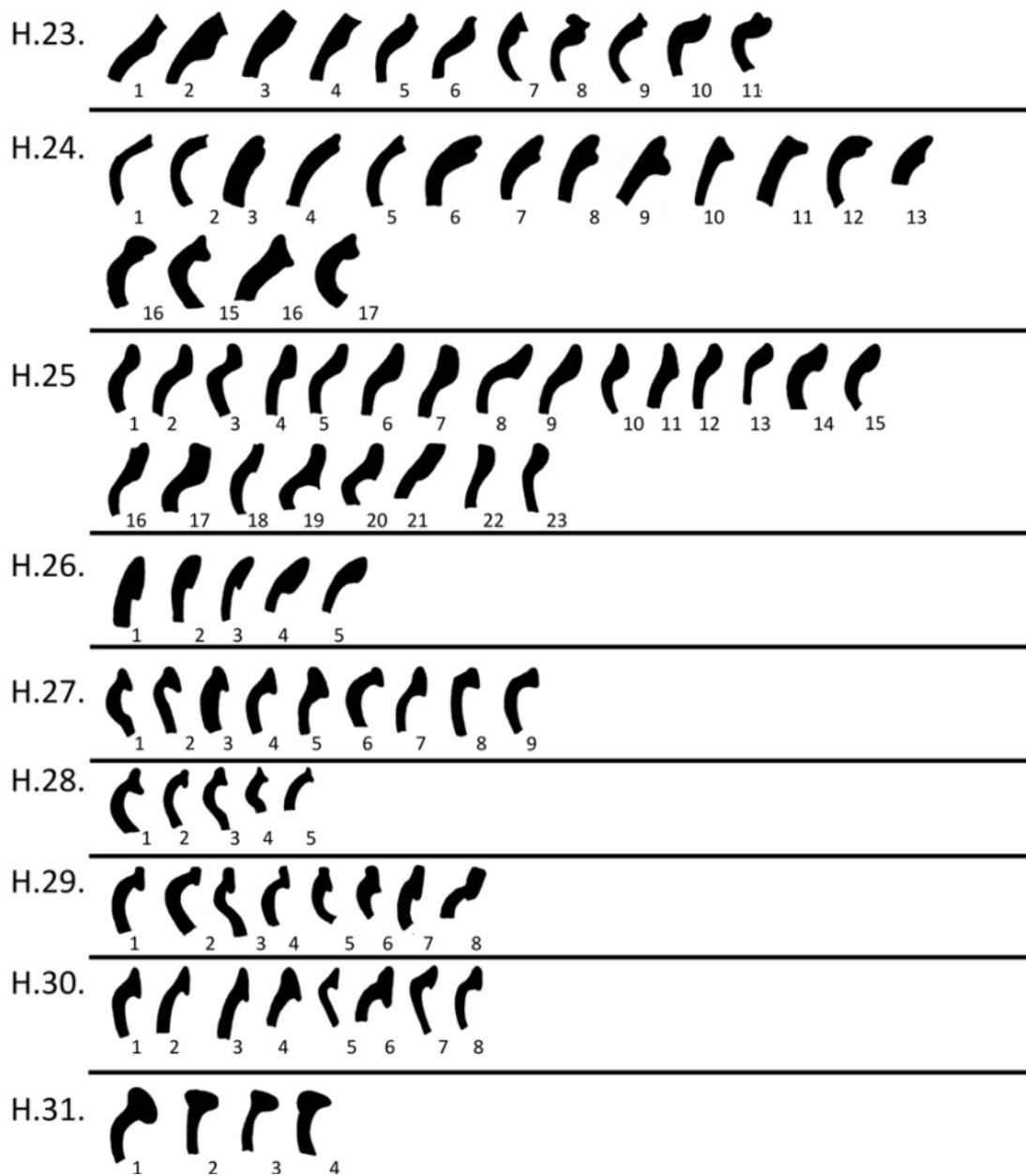
Obrázek 6: Profilace okrajů hrnců.

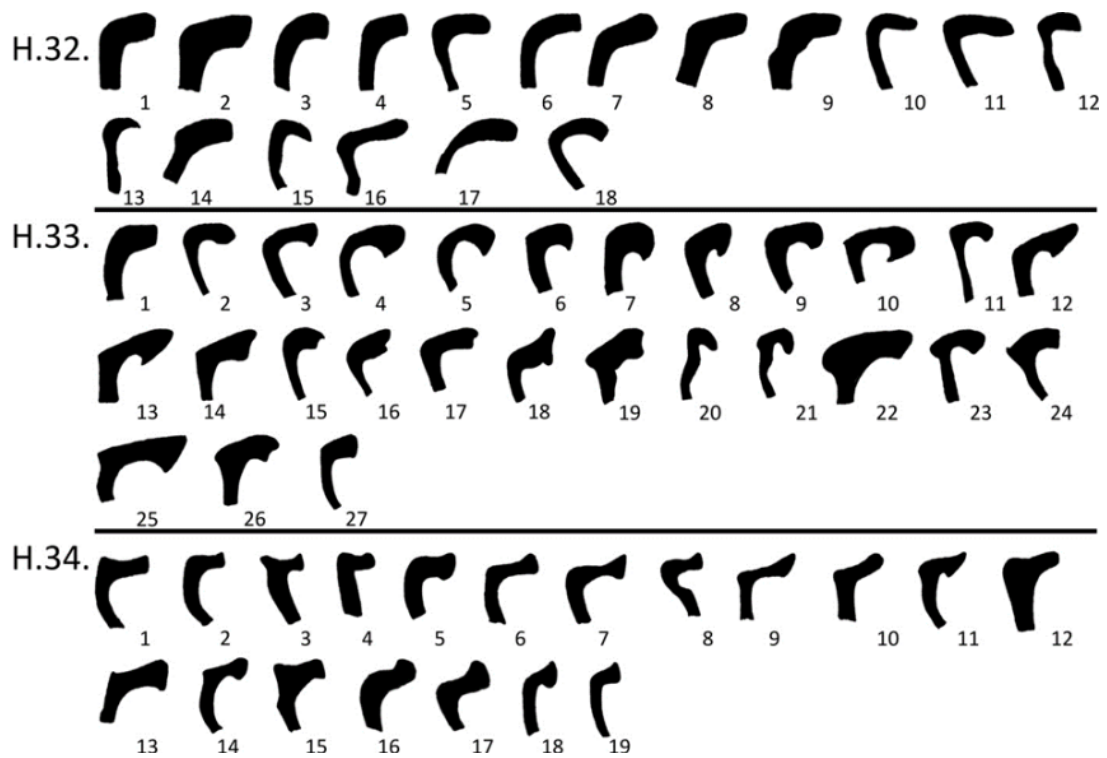
Obrázek 7: Profilace okrajů hrnců.

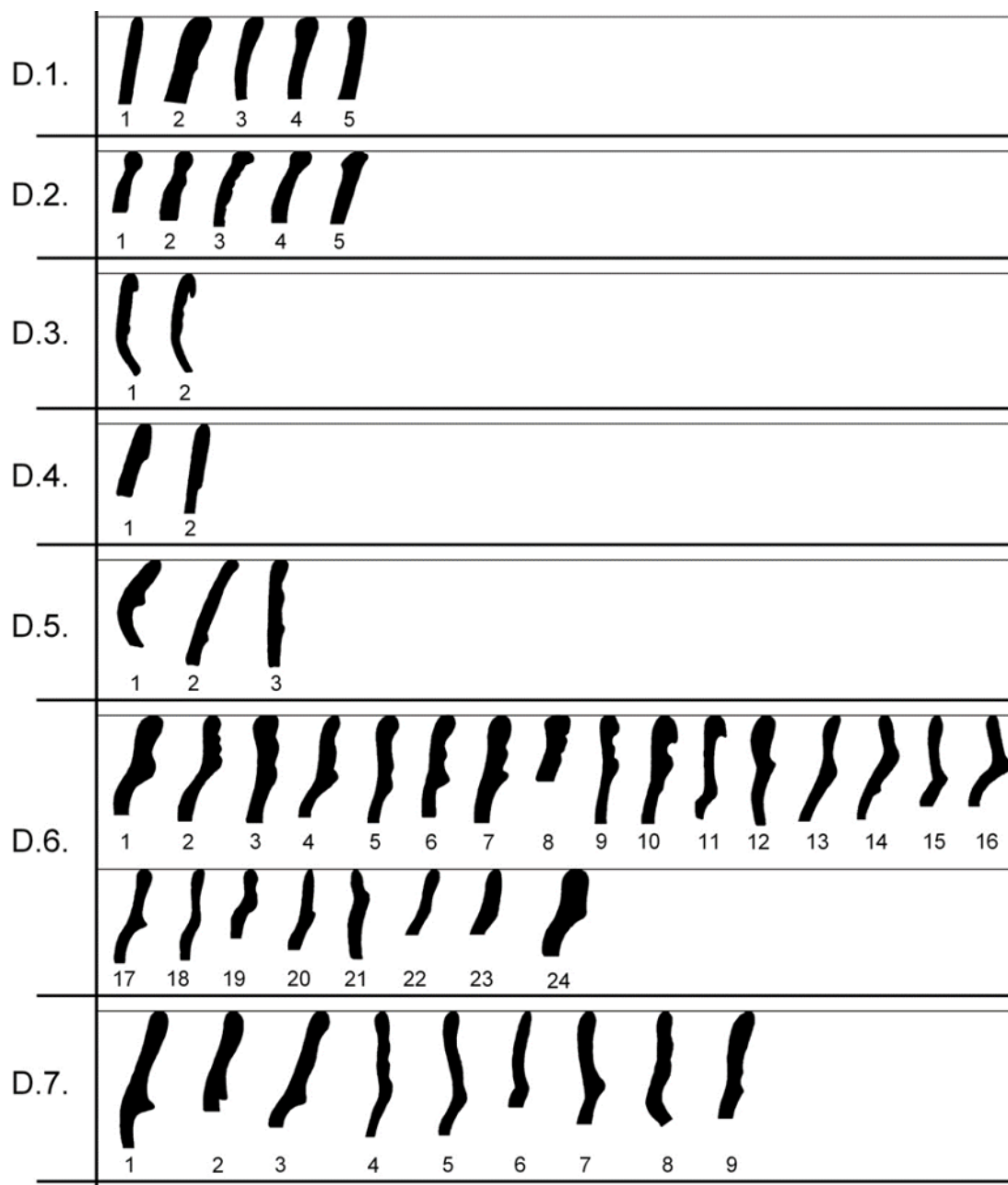
Obrázek 8: Profilace okrajů hrnců.

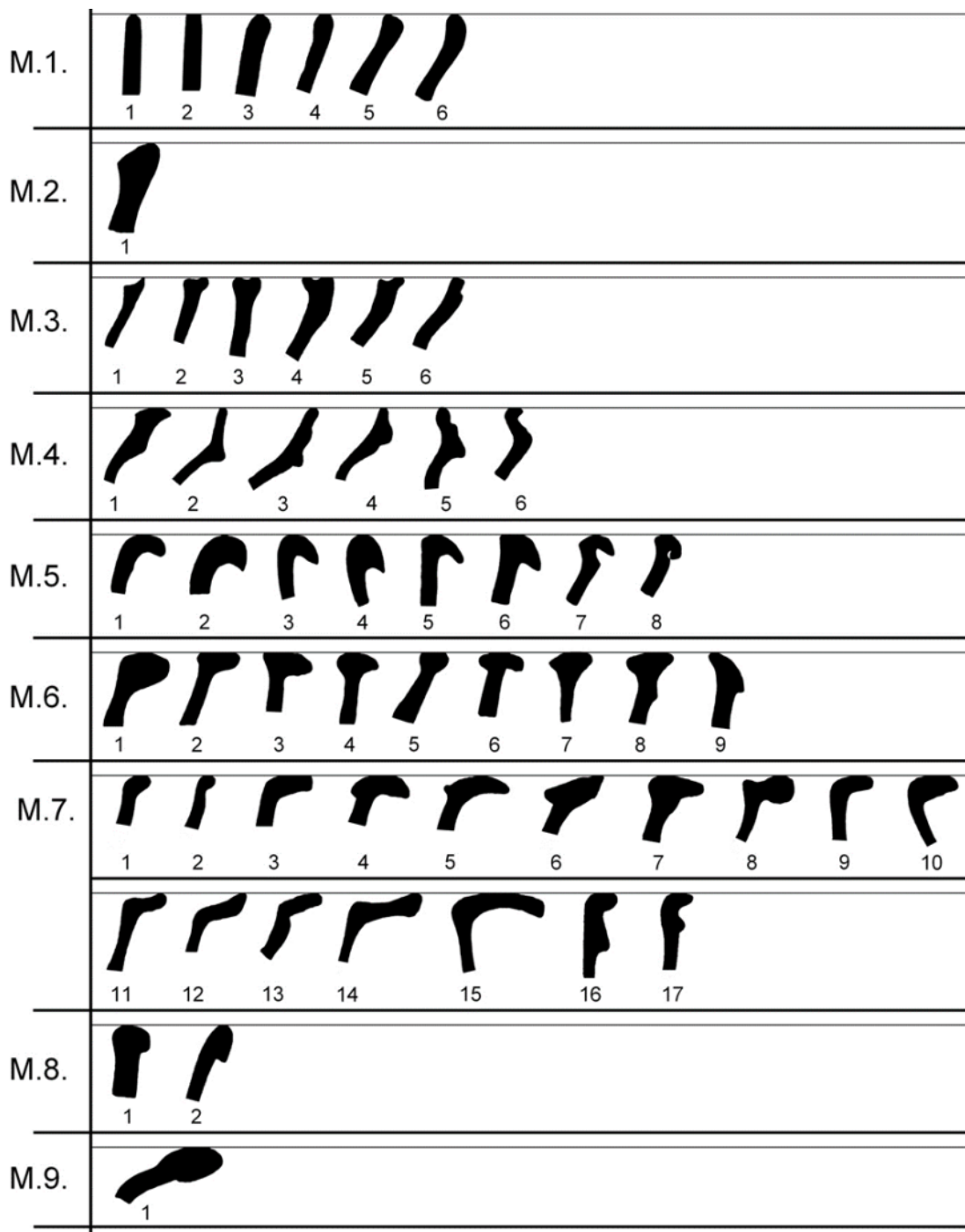
Obrázek 9: Profilace okrajů hrnců.

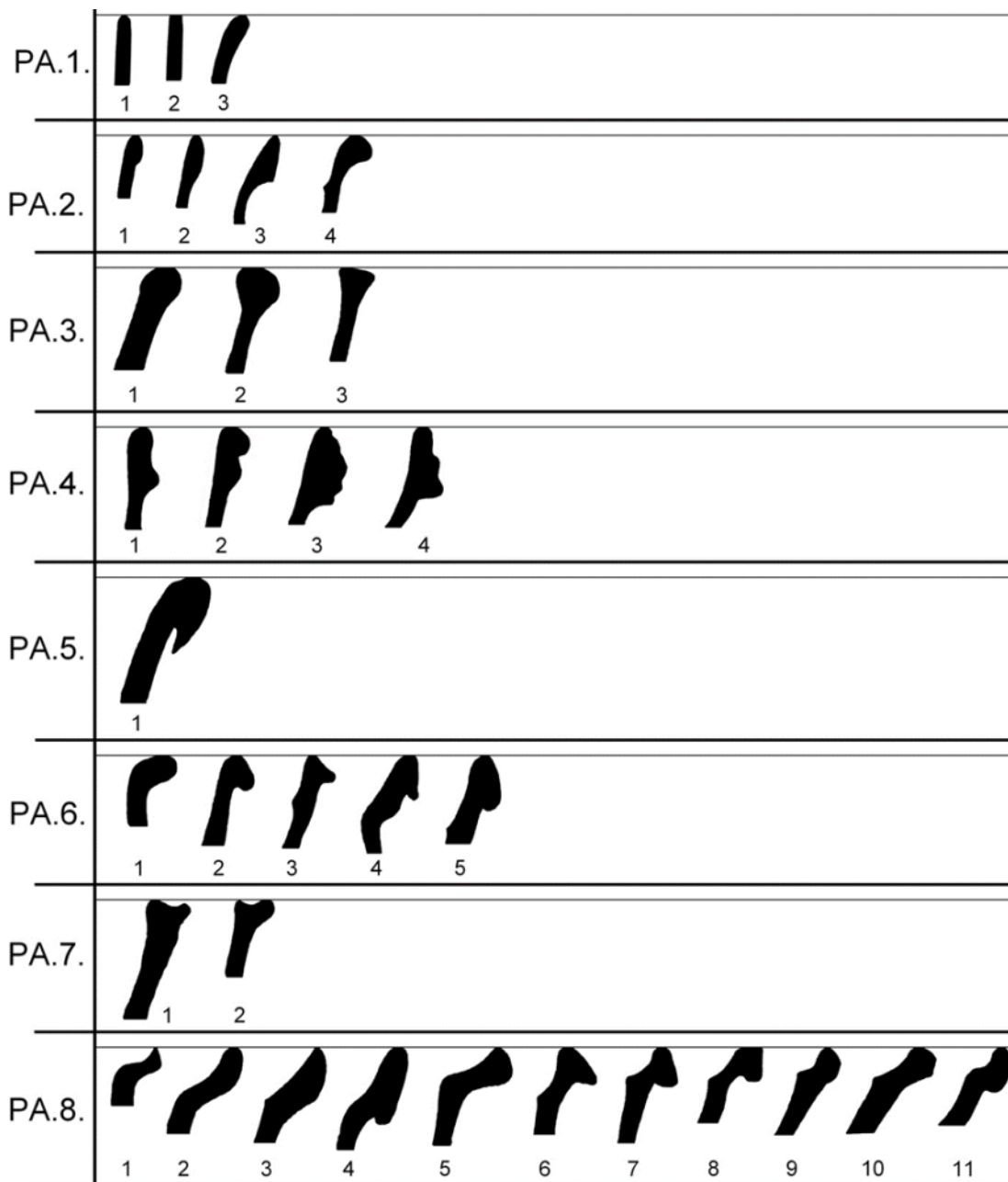
Obrázek 10: Profilace okrajů hrnců.

Obrázek 11: Profilace okrajů džbánů.

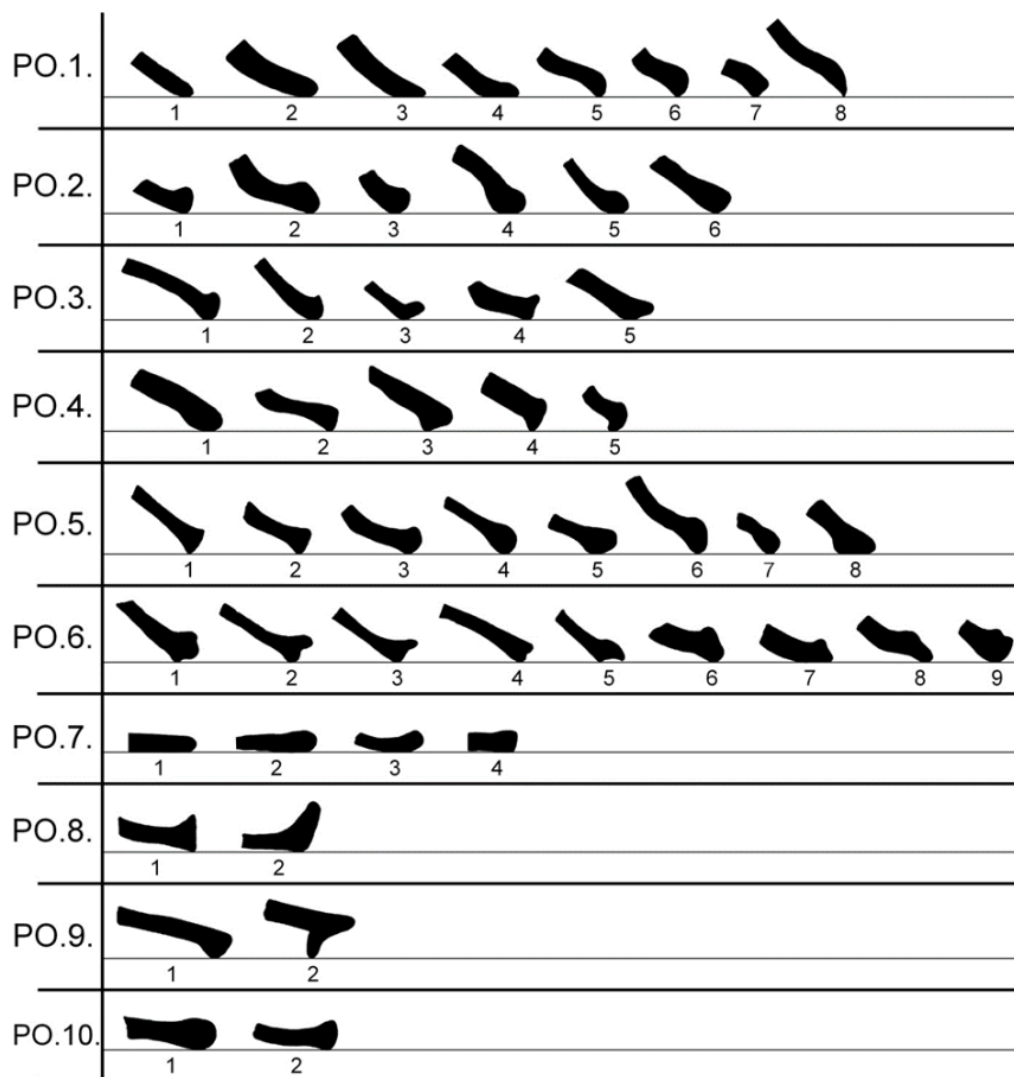

Obrázek 12: Profilace okrajů mís.

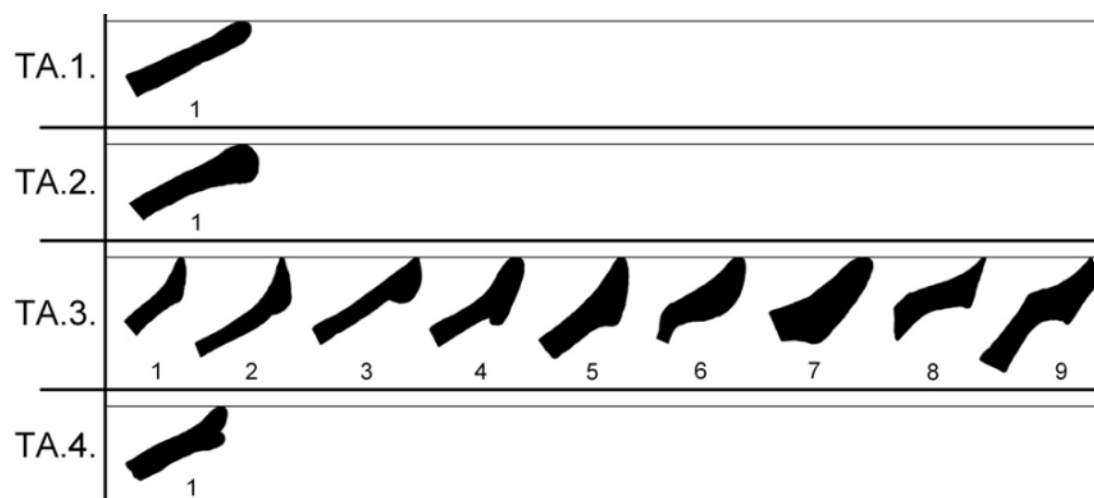

Obrázek 13: Profilace okrajů pánví.

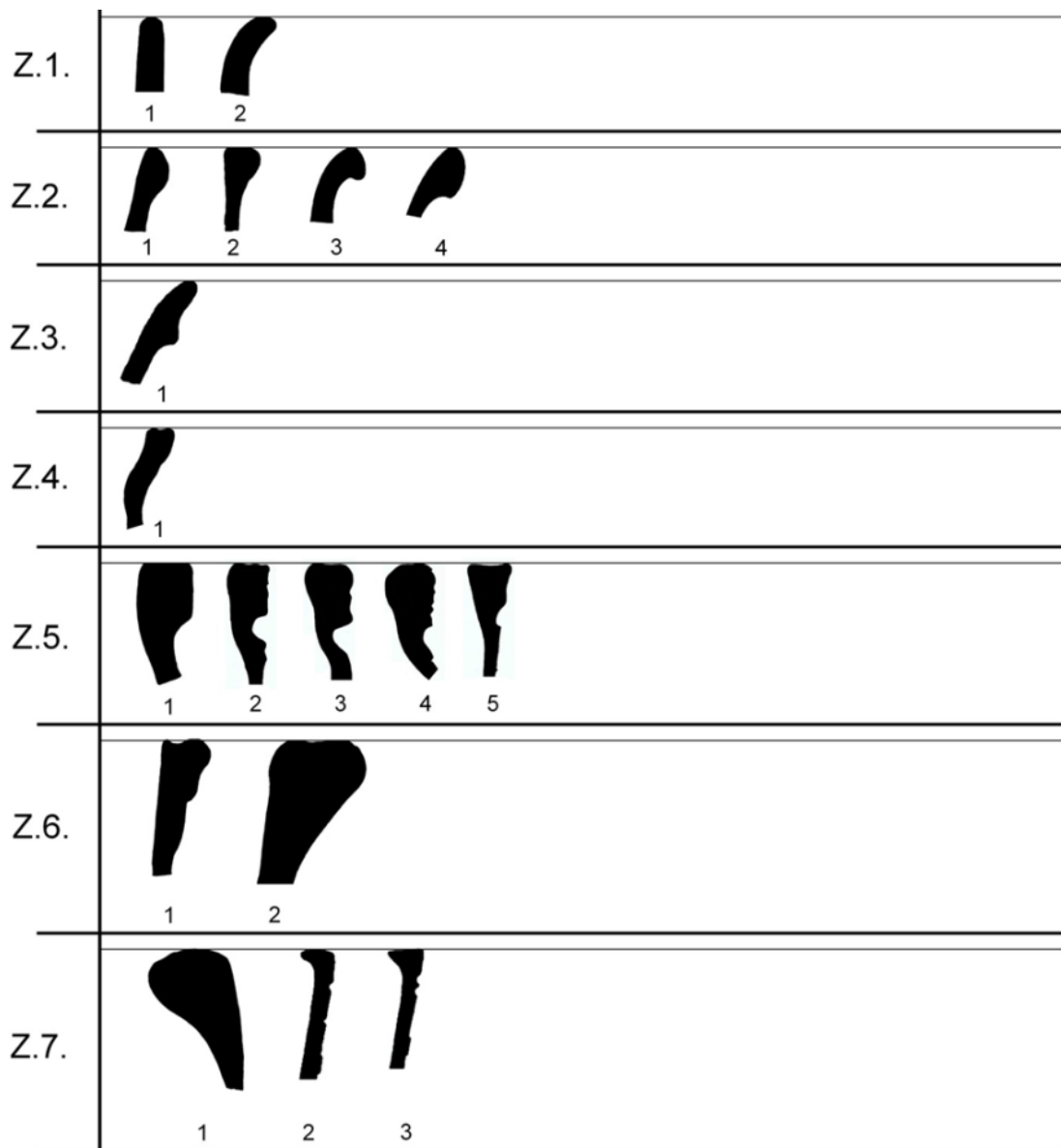

Obrázek 14: Profilace okrajů poklic.

Obrázek 15: Profilace okrajů talířů.

Obrázek 16: Profilace okrajů zásobnic.